

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Philippi Melanchthonis Grammatica Latina

Melanchthon, Philipp

Wittebergae, 1621

Tertia pars. Etymologia

[urn:nbn:de:bsz:31-112308](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-112308)

GRAPHIA.

qz unica conitant
Ver, Fra: Aliz Di
ut Pater, Omnis, Amo,
yllaba, qz pluribus
s conitant, quotun-
is, am, scilicet. Contar-
olucani innumerabili.

VI.
TIONIBUS.

GRAPHIE.

PARS.
DIA.

yllaba substantiam,
at, versatur; sed cir-
na parte ex Etymo-
saltem dijudicanda
so loco infra tracta-
arministratione non
en enim fuerit atqz
fessibulo Artu, Pue-
le qvibus etiam inter
bit, ari interdum vide-
ndis affictionibus fo-
ibus; laborabunt; qv
s Casuum non duntax

TER.

TERTIA PARS.

ETYMOLOGIA.

CAPUT I.

DE ETYMOLOGIA, ET
Partibus Orationis.

† Quid est Etymologia?
Etymologia est pars Grammatica, qz
singularum vocum seu Partium orationis
integre naturam 2 explicat.

1.

* Quot sunt Partes Orationis 3 Gram-
matica?

2.

3.

Octo: Nomen, Pronomen, Verbum,
Participium, Adverbium, Prepositio, Con-
junctio, & Interjectio.

† Quomodo dividuntur Partes Ora-
tionis?

Quatuor sunt Declinabiles, 4 ut Nomen,
Pronomen, Verbum, & Participium: Qua-
tuor sunt Indeclinabiles, 5 ut Adverbium,
Prepositio, Conjunctio, & Interjectio.

4.

5.

† Habentne Latini etiam Articulum?

Latinus sermo in universum caret Arti-
culis. Germani vero Articulos habent, ut
& Graeci 6.

6.

A 5 □ Est

7. □ Etsi ergò Latinum sermonem docentes, interdum utuntur in Declinando, & Generibus notandis, particulis 7 *Hic, Hæc, Hoc*, eorumq; Casibus: non tamen Articulum tradunt, quo in loquendo uti nos oporteat: sed tantùm notam qualemcunqve Generum & Casuum inde mutuatur.

CAPUT II.

DE ACCIDENTIBUS PARTIUM ORATIONIS.

† *Quotuplicia sunt Accidentia Partium Orationis?*

Triplicia. Alia sunt Generalia, quæ omnibus aut saltem plerisque partibus orationis conveniunt, ut *Species, & Figura*: Alia sunt Specialiora, quæ tantum Declinabilibus competunt, ut, *Analogia, Anomalia, Numerus, & Persona*. Alia denique Specialissima, quæ certis tantum orationis partibus tribuuntur. □ ut *Genus Masculinum, Fem. &c. Nomini, & propter cognationem Pronomini & Participio. Genus Activum, Pass. &c. Verbo, & quatenus cum eo convenit, Participio. Declinatio & Casus Nomini, Pronomini & Participio: Modus, Verbo. Conjugatio & Tempus, Verbo & Participio.*

* *Quot*

* *Quot sunt*
Dux: Primus
h descendit. * ut,
Ad. Exim. & Der
unde originem
Amato. Sepulch
canda, &c.

* *Quot sunt*
Dux: simplex
significans quilibet
quit. * ut, *Deus,*
Ab. Nom. Et Con
partes significantes
perit. * ut, *Inde, In*
gens, ferax, Abig

△ *Quid est*
Et vocis cum co
viancia.

△ *Quid est*
Et vocis à comuni

△ *Quid est*
Et in voce, unius
conze.

* *Quot sunt*
Duo: Singularis.
factus. * ut, *Meg*
lup. i qvi plurim.
pax.

△ *Quid est*
Et rei significata

monem docentes, inter-
ando, & Genibus no-
Hec, Hoc, eorumq; Cali-
ulum tradunt, quoino-
sed tantum notam gre-
Casum inde metua-

TIBUS PAR-
ionis.

entia Partium

eneralia, quæ o-
ve partibus ora-
es, & Figura: A-
ntum Declina-
alogia, Anoma-
Alia denique
tantum oratio-
ut Genus Ma-
i, & propter co-
Participio. Ge-
rbo, & quatenus
Declinatio &
Participio: Mo-
& Tempus, Verbo

DE ETYMOLOGIA. II

* Quot sunt Species Vocum?

Duæ: Primitiva, † quum vox à nulla a-
lia descendit. * ut, Bonus, Tu, Clamo, Sape,
Ad, Enim. & Derivata, † quum vox a-
liunde originem trahit. * ut, Bonitas, Tuus,
Clamito, Sapiusculè, Circiter², Primò, Se-
cundo, &c.

11
2.

* Quot sunt Figura 3 Vocum?

Duæ: Simplex, † quum⁵ vox in partes
significantes ejusdem originis dividi ne-
quit. * ut: Doctus, Ego, Lego, Legens, Raro,
Abs, Nam. Et Composita⁶, † quum vox in
partes significantes ejusdem originis dividi
potest. * ut, Indoctus, Egomet, Perlego, Per-
legens, Perraro, Absque, Namque.

3.
4. 5.
6.

△ Quid est Analogia? 7

Est vocis cum communi Regula con-
venientia.

7.

△ Quid est Anomalia? 8

Est vocis à cõmuni Regula discrepantia.

8.

△ Quid est Numerus?

Est in voce, unius à multis discretio, &
contrà.

* Quot sunt Numeri?

Duo: Singularis, † qui est unius signi-
ficativus. * ut, Magister, Ego, Lego. Et Plura-
lis¹⁰, † qui plurium. * ut Magistri, Nos, Le-
gimus.

9.
10.

△ Quid est Persona?

Est rei significatæ sub ordine demon-
stratio,

* Quid

stratio, quæ Germanis fit per voces, *Ich/*
Du/Er/Wir/Ihr/Sie.

* *Quot sunt Personæ?*

11. Tres. Prima ¹ † quæ vocem de seipsa
effert. * *ut, Ego, Nos, Lego, Legimus. Ego*
Paulus mea manu scribo. Secunda † ad
quam vox dirigitur. * *ut, Tu, Vos, Legis, Le-*
gitis. Tu Petre sequere. Tertia † de qua
vox effertur. * *ut, Ille, Illi, Legit, Legunt.*
Agnus redemit oves.

□ Quatenus Persona quibusdam Adverbiis Loci
accidat, Cap. 4. de Pronom. num. 4. monebitur,
& Cap. 3. de Adverb. Loc.

Dereliquis Accidentibus suo loco disquiretur.

CAPUT III.

DE MUTATIONE LITERA-
rum in Derivatione & Com-
positione.

Videatur in *varius* ¹ *varius*.

DE NOMINE.

CAPUT I.

QVID ET QUOTUPLEX
Nomen.

* *Quid est Nomen?*

Nomen est pars orationis, quæ rem si-
gnificat,

gificat, non age

or. Mensa, Animal

¶ Vel: Est pars orationis

sine tempore.

* Unde

Ex Germani

Dit/Dat

* Quod

Duplex

vum. s/Ururmq

mobile.

† Quod

Quod pro diver

variat, ut, *Hic Rex,*

Hic Dicitur, Hoc Dicitur

Est enim, Meus, va-

rum locum.

† Quod

Quod pro diver

non variat, ut, *Hic*

Hic, Hic,

Libertatis in Abund

△ *Quod* *verum*

Nomen live Subst

vum, quod non ratio

nis, plures termin

Supra, Hic, S

graphus, Hic, Chiro

graphus, Hic, Chiro

DE NOMINE. 13

gnificat, non agere aliquid aut pati. *ut, Homo, Mensa, Animal.*

□ Vel: Est pars orationis, rem primò ¹ significans sine tempore.

* Unde cognoscitur Nomen?

Ex Germanicis vocibus, *Ein / Der / Die / Das.*

* Quotuplex est Nomen?

Duplex ²: Substantivum & Adjectivum. † Utrumque vel Mobile est vel Immobile.

† Quid est Nomen Mobile?

Quod pro diverso sexu terminationem variat. *ut, Hic Rex, Hac Regina. Hic Doctus, Hac Docta, Hoc Doctum.*

Est enim *Motus*, variatio terminationis secundum sexum.

† Quid est Nomen Immobile?

Quod pro diverso sexu terminationem non variat. *ut, Hic Homo, Hac Verbena.*

Hic, Hac, Hoc Felix.

Δ Etiam si sit Abundans.

Δ Quid vocas Nomen Abundans?

Nomen sive Substantivum, sive Adjectivum, quod non ratione sexus, sed copiae sermonis, plures terminationes habet. *ut, Hic Sygraphus, Hac Sygrapha. Hic Chirographus, Hoc Chirographum. Hic Acer & Acris*

MOLOGIA.

is fit per voces, Sic.

Persona?

qua vocem de simla

Lego, Legimus. Ego

scribo. Secunda † ad

ut, Tu, Vos, Legis, Le-

te. Tertia † de qua

et, Illi, Legit, Legunt.

hanc Adverbis Loci

m. num. 4. monebitur,

disparetur,

III.

E LITERA-

& Com.

INE.

I.

OTUPLEX

l.

omen?

ionis, qua rem si-

gnificat,

Acris: Celeber & bris: Hæc Menda, Hoc Mendum: Hoc Sinapi, Hæc Sinapis, & c.

De his infra.

CAPUT II.

DE NOMINE SUBSTANTIVO.

* *Quid est Nomen Substantivum?*

1. Substantivum¹ est, cui non potest addi Germanicè, *Man/Weib/Ding ut, Homo, Equus.*

Vel, Cuius significatio per se absque altero addito intelligitur.

* *Qvotuplex est Nomen Substantivum?*

Duplex: Proprium & Appellativum.

* *Quid est Nomen Proprium?*

2. Proprium est quod uni certæ² rei in aliqua specie convenit. *ut, Julius, Roma, Albis.*
 Dialecticis Individuum; vel Nomen rei numero determinatè.

* *Quid est Nomen Appellativum?*

Appellativum est, quod multis indifferenter est commune. *ut, Homo, Urbs, Flumen.*

△ *Qvot sunt terminationes Substantivorum Mobilium?*

3. Masculina pro sua indole terminationes habent varias³. Fœminina autem, si Latina sunt, plerumque terminationem Masculinè in A mutant. *ut:*

Tullius

Tullius
 Dominus
 Sequester⁴
 Servus
 Cognus
 Cervus
 Filius
 Parasitus
 Et.
 Excipiuntur
 Fœminina in TR
 Vltor
 Antior, subter
 Narrator

Sic horum imitatio
 II. Composita à
 cian CIN. ut,
 Ho Fœcra
 Tubien
 Tibien
 Sic de Elamen
 III. Qvæ pecul
 nam habent. ut,
 Avu Avia,
 Socu Socru,
 Vo Virago & Vir
 Gallu Gallina,
 Sic, Antistes, E
 Communia sunt,

<i>Tullius</i>	<i>Tullia.</i>	
<i>Dominus</i>	<i>Domina.</i>	
<i>Sequester</i> ⁴	<i>Sequestra.</i>	4.
<i>Servus</i>	<i>Serva.</i>	
<i>Coquus</i>	<i>Coqua.</i> [Plaut: Pœn. 1, 2.]	
<i>Cervus</i>	<i>Cerva.</i>	
<i>Filius</i>	<i>Filia.</i>	
<i>Parasitus</i>	<i>Parasita.</i> ⁵ [quæquam	5.
<i>Et c.</i>	<i>hoc Gracû.]</i>	

Excipiuntur I. Verbalia in TOR, quæ
Fœminina in TRIX formant. ut,

<i>Victor</i>	<i>Victrix.</i>	
<i>Auctor</i> ⁶ , <i>αὐχνητής,</i>	<i>Auctrix.</i>	6.
<i>Nutritor</i>	<i>Nutrix</i> [Syncope pro-	
	<i>Nutritrix.]</i>	

Sic horum imitatione, *Expulsor, Expultrix,*
II. Composita à Cano in CEN, quæ faciunt
CINA. ut,

<i>Hic Fidicen</i>	<i>Hec Fidicina.</i>
<i>Tubicen</i>	<i>Tubicina.</i>
<i>Tibicen</i>	<i>Tibicina.</i>
<i>Sic & Flamen</i>	<i>Flamina.</i>

III. Quæ peculiarem quandam rationem
habent. ut,

<i>Avus</i>	<i>Avia,</i>	<i>Nepos</i>	<i>Neptis.</i>
<i>Socer</i>	<i>Socrus,</i>	<i>Puer</i>	<i>Puera,</i>
<i>Vir</i>	<i>Virago & Vira.</i>	<i>Rex,</i>	<i>Regina.</i>
<i>Gallus</i>	<i>Gallina,</i>	<i>Leno</i>	<i>Lena.</i>

Sic, *Antistes, Hospes, Sospes,* etiam si
Communia sunt, tamen & Fœminina.
de f:

Hac Menda, Hor. Menda
Sinapis, Et c.
s infra.

IT II.
E SUBSTAN.

o.
n Substantivum?
cui non potest addi
eti) Ding ut, Homo,

o per se absque altero

Substantivum?
Appellativum.

proprium?
certæ rei in ali-
quius. Roma, Albis.
Nomen rei numero

bellativum?
id multis indiffe-
renter. Homo, Urbs, Flu-

mes Substantivo-
m?

ndole terminatio-
fœminina autem, si
e terminationem.

ut:
Tullian

de se derivant, *Antispita, Hospita, Sospita*,
[Quod postremum tamen Junonis cognomentum
est. Sicut & *Sospes*, alicubi Jovis.]

Quæ verò manifestè Græca sunt, aut a-
liàs Peregina; à Græcis tamen Latinis tra-
dita; Græcorum etiam formam retinent,
v. g. I. Masculina in O vel ON, Græcis
in ω, Fœminina formant in ÆNA. ut,

Draco *Dracena.*

Leo *Leena & Lea.*

Laco vel Lacon *Lacena.*

Præter *Python* *Pythonissa.*

II. In της Græcis finita, Latinè autem
in TES vel TA desinentia, Fœminina vel
in TIS formant, vel in TRIA.

In TIS quidem, præcipuè Gentilia. ut:

Spartata *Spartatis.*

Crotoniata *Crotoniatís.*

Sybarita *Sybaritis.*

Huc referuntur & in ης desinentia,
ut, *Scytha vel Scythes, Scythís.*

Quod & quædam in US desinentia imi-
tantur. ut, *Acheus* *Acheis.*

Chananeus, *Chananeis.*

In TRIA verò, si Artium, Habituum,
vel Officiorum administrationem signifi-
cant. ut,

Pœta *Pœtria.*

Psaltes *Psaltria.*

Citharista *Citharistria.*

Propheta

Quædam tamen
dicunt. ut, *Propheta*

III. Gentilia

toritate sunt pec-

laudicanda. ut.

Cres C

Thrax T

Tros T

Pbarix P

Ethiopi A

Liby vel Liby L

Phryx P

Propheta Propetria.

Quædam tamen etiam IS & ISSA admittunt. ut, *Propheta, Prophetis, & Prophetissa.*

III. Gentilia aliarum terminationum, ex autoritate sunt petenda, & ex similibus similia iudicanda. ut:

<i>Cres</i>	<i>Cressa.</i>
<i>Thrax</i>	<i>Thraſſa, Threſſa, Threiffa.</i>
<i>Tros</i>	<i>Troas, Tröias.</i>
<i>Phœnix</i>	<i>Phœniſſa.</i>
<i>Æthiops</i>	<i>Æthiopiſſa.</i>
<i>Libys vel Libis</i>	<i>Libyſſa, Libyſſis.</i>
<i>Phryx</i>	<i>Phrygia.</i>

CAPUT III.

DE NOMINE AD-
jectivo.

* Quid est Nomen Adjectivum?

Adjectivum est, cui Germanicè addi potest, *Man/Weib/Ding. ut, Albus, Niger.*
† Vel, Cuius significatio absque altero aliquo intelligi non potest.

Δ Quot terminationum sunt Adjectivaratione Motionis?

Omne Adjectivum, vel est unius terminationis, desinens in Positivo Tertiæ, aliter quàm in IS. ut, *Hic, Hac, Hoc Felix, Sapiens, Arpinas², Pauper³, Quatuor, Quinqve, & reliqua Numeralia Cardinalia usque ad Centum, ut & Mille Adjectivum, &c.⁴*

B

Vel

NOMINE.

isſa, Hoſſia, Soſſia.
men Junonis cognominum
cubi Jovis.]

Græca sunt, aut
tamen Latinis tra-
am formam retinent.
in O vel ON, Græcis
mant in ÆNA. ut,

Dracæna.
Leæna & Lea.
Lacæna.
Syboniſſa.

ita, Latine autem
tia, Fœminina vel
RIA.

ipue Gentilia. ut.

Spartiatia.
Crotoniatia.
Sybaritia.
n hęc desinentia.
ytia.

IS desinentia imi-
Achæia.
Chananeia.

rium, Habituum,
trationem signifi-
Pœtria.
Pfaltria.
Citbariſſtria.
Propetria.

1.

2.3.

4.

9. Vel duarum terminationum; ut quando Masculinum & Fœmininum in IS definit, & Neutrum in E format. *ut, Hic Hec Fortis, Hoc Forte. Hic Hec Arpinatis, Hoc Arpinase.* Aut quando Comparativa in OR, Neutra in US habent. *Hic Hec Doctior, Hoc Doctius.*

Vel trium; ut quorum Masculina in US, ER, vel UR, in secunda Declinatione definiunt. *ut:*

	<i>Doctus</i>	<i>Docta</i>	<i>Doctum,</i>
	<i>Pulcher</i>	<i>Pulchra</i>	<i>Pulchrum.</i>
6.	<i>Satur^s</i>	<i>Satura</i>	<i>Saturum.</i>

Formantur horum Fœminina & Neutra à Genitivis Masculinis. *ut,*

<i>Doctus</i>	<i>Doctæ,</i>	<i>Doctæ,</i>	<i>Doctum.</i>
<i>Pulcher</i>	<i>Pulchræ,</i>	<i>Pulchræ,</i>	<i>Pulchrum.</i>
<i>Satur</i>	<i>Saturæ,</i>	<i>Saturæ,</i>	<i>Saturum.</i>

Quædam sunt duarum & trium terminationum simul. v. g.

I. Composita quædam in US & IS. *ut:*

	<i>Exanimus, a, um,</i>	<i>& Exanimis, e,</i>
	<i>Effrenus, a, um,</i>	<i>& Effrenis, e,</i>
7.	<i>& similia⁷: quorum tamen Fœminina in A non facillè reperies.</i>	

8. II. Simplicia quædam in ER & IS, ubi ER Masculino tantum; IS verò & Masculino & Fœminino simul competit. *ut:*

Hic

OMINE.

minationum; ut quan-
minium in IS definit;
nat. ut, Hic Hac For-
Arpinatis, ⁵ Hoc Arpi-
Comparativa in OR,
Hic Hac Doctior, Hic

orum Masculina in
unda Declinatione.

Doctum,
Pulchrum.
Saturam.

ina & Neutra à Geni-

, DoctUM.
A, PulchrUM.
A, SaturUM.

m & trium termi-

m in US & IS.

& Exanimis, e,

& Effrenis, e,

en Fœminina in A

in ER & IS, ³ ubi
IS verò & Males
competit. ut:

DE NOMINE.

Hic Acer, Hec Acris, Hoc Acre.

Et. Hic Hac Acris, Hoc Acrè.

Sic, Alacer, Celeber, Celer, ² Volucer, Saluber,
Campester, Silvester, Paluster, Equester, Pe-
dester. 9.

At Gibber, Gibbera, Gibberum: & Hic Hac
Gibberis ¹⁰, Hoc Gibbere. 10.

Anomala sunt:

Alius	Alia	Aliud.
Duo zween	Duz zwo	Duo zwey.
Ambo	Amba	Ambo.

Sic & Pronomina quædam. ut, Hic, Iste, Ille,
&c. de quibus suo loco.

† Quotplex est Adjectivum?

Duplex: Comparabile & Incompara-
bile.

† Quid est Adjectivum Comparabile?

Quod per gradus Comparationis varia-
ri potest. ut, Doctus, Doctior, Doctissimus.

† Quid est Adjectivum Incomparabile?

Quod per gradus Comparationis variari
non potest. ut, Memor, Omnis.

CAPUT IV.

DE COMPARATIONE.

* Quid est Comparatio?

Comparatio est variatio Adjectivi cuius-
eunque generis per Gradus. ut:

B 2

Doctus

<i>Doctus</i>	<i>Doctior</i>	<i>Doctissimas.</i>
<i>Docta</i>	<i>Doctior</i>	<i>Doctissima.</i>
<i>Doctum</i>	<i>Doctius</i>	<i>Doctissimum.</i>

1. † *Quæ Adjectiva 1 Comparantur?*

Quorum significatio augeri vel minui potest; si modò illorum Comparationem usus² approbavit.

2.

† *Quotuplex est Comparatio?*

Duplex: Regularis, & Irregularis.

3.

* *Quot sunt Gradus 3 Comparationis?*

Tres: Positivus, Comparativus, & Superlativus.

* *Quid est Positivus Gradus?*

Est prima vox Adjectivi, rem SIMPLICITER significans. ut:

Pulcher Schön/ Doctus Gelärt.
Fortis Starck/ Felix Glückselig.

† *Quot sunt Terminationes Positivi?*

4.

Septem⁴: ER, ES, IS, UIS, NS, RS & X. ut, *Pulcher, Locuples, Fortis, Doctus, Sapiens, Solers, Felix.*

* *Quid est Comparativus Gradus?*

Est qui supra Positivi significationem, MAGIS⁵ significat. ut:

5.

Pulchrior, i. e. magis-Pulcher, noch schöner.
Doctior, i. e. magis-Doctus, noch gelärter.
Fortior, i. e. magis-Fortis, noch stärker.
Felicior, i. e. magis-Felix, noch glückseliger.

* *Quot*

* Quid sunt Terminationes Comparativi?

Una^o OR, quæ in Neutro⁷ habet US. ut: 6.7.

Hic Hæc Pulchrior Hoc Pulchrius.

Hic Hæc Doctior Hoc Doctius.

Hic Hæc Fortior Fortius.

Hic Hæc Felicior Felicius.

* Quid est Superlativus Gradus?

Est qui supra Positivi significationem, 8.
VALDE seu MAXIME⁸ significat. ut:

Pulcherrimus, i. e. Valdè pulcher, Seer schön.

Vel, Maximè pulcher, der aller schöneste.

Doctissimus, i. e. Valdè doctus, Seer gelært.

Vel, Maximè doctus, der aller gelärteste.

Fortissimus, i. e. Valdè fortis, Seer starck..

Vel, Maximè fortis, der aller stärckeste.

Felicissimus, i. e. valdè felix, Seer glückselig.

vel Maximè felix, der aller glückseligste.

* Quid sunt Terminationes Superlativi?

Duæ Regulares, RIMUS & SIMUS;
quæ moventur in A, UM. ut:

Pulcherrimus, rima, rimum.

Doctissimus, sima, simum.

Fortissimus, sima, simum.

Felicissimus, sima, simum.

CAPUT V.

DE COMPARATIONE
Regulari.

B 3

* Unde

* Unde formatur Comparativus & Superlativus Regulariter?

A Casu Positivi in I.

* Quid modo?

Adjecto OR, fit Comparativus:

Adjecto S & SIMUS, fit Superlativus, si Positivus non in ER definit. ut:

Doctus *Et*, *EtIOR*, *EtISSIMUS*.

Sapiens *enti*, *entiOR*, *entiSSIMUS*.

Tenuis *nui*, *nuiOR*, *nuiSSIMUS*.

Si verò Positivus in ER definit, fit Superlativus à Nominativo, adjecto RIMUS. ut:

Niger *Nigri* *NigriOR* *NigerRIMUS*.

Pulcher *Pulchri* *PulchriOR* *PulcherRIMUS*.

† Quam formam & illa sequuntur quæ Positivos Masculinos Abundantes habent, in ER & IS terminatos. ut:

Acer vel *Acris* *AcriOR* *AcerRIMUS*.

Alacer, *Alacris*, *AlacriOR* *AlacerRIMUS*.

Celeber, *Celebris*, *CelebriOR* *CeleberRIMUS*.

* Quæ excipiuntur?

I. Composita cum Verbis Dico, Volo, & Facio¹, habent ENTIOR, ENTISSIMUS, ab antiquis Positivis in ENS. ut:

Maledicus *dicENTIOR* *dicENTISSIMUS*.

Benevolus *volENTIOR* *volENTISSIMUS*.

*Magnificus*² *ficENTIOR* *ficENTISSIMUS*.

II. Quæ

Humilis Humilior Humillimus.
Similis Similior Simillimus.

Sic & ipsorum Composita, ut:

Difficilis Difficilior Difficillimus, &c.

7. IV. Composita ex Adverbio PER⁷, ad Comparativum Simplicis addunt MULTO vel LONGE: ad Superlativum QVAM.

Perdoctus Multo seu Longe-doctior Quam-doctissimus.

Perbrevis Multo seu Longe-brevior Quam-brevissimus.

CAPUT VI.

DE COMPARATIONE

Irregulari.

† In quibus consistit Irregularis Comparatio?

Principaliter in Comparandi Anomalia: Minus principaliter in Abundantia & Deficientia; sæpè tamen Anomalia concurrente.

* Da Exempla Comparationis Irregularis.

1. 2.	<i>Bonus</i>	<i>Melior¹</i>	<i>Optimus.²</i>
	<i>Malus</i>	<i>Pecior</i>	<i>Pessimus.</i>
	<i>Magnus</i>	<i>Major</i>	<i>Maximus.</i>
3.	<i>Parvus</i>	<i>Minor</i>	<i>Minimus.³</i>
4. 5.	<i>Multus, a, um,</i>	—	<i>⁴Plurimus, ⁵a, um.</i>
6.	<i>Nequam⁶</i>	<i>Neqvior</i>	<i>Neqvissimus.</i>
7.	<i>Vetus</i>	<i>Vetrior</i>	<i>Veterrimus.⁷</i>

Posterius

16. Superlativo carere traduntur: ¹⁶

<i>Adolescens</i>	<i>Adolescentior</i>	_____
<i>Dexter</i>	<i>Dexterior</i>	_____
<i>Infinitus</i>	<i>Infinitior</i>	_____
<i>Juvenis</i>	<i>Junior</i>	_____
[ex Juvenior, Plin. Sec: in epist.]		
<i>Longinquus</i>	<i>Longinquior</i>	_____
<i>Satur</i>	<i>Saturior</i>	_____
<i>Senex</i>	<i>Senior</i>	_____
<i>Sinister</i>	<i>Sinisterior</i>	_____
<i>Stabilis</i>	<i>Stabilior</i>	_____
<i>Supinus</i>	<i>Supinior</i>	_____

Et plura fortasè.

Positivo & Superlativo caret,

_____ *Anterior* _____

CAPUT VII.

DE GENERE NOMI- num.

† *Quot sunt Accidentia Nominis Specialissima?* 1

Duo: Genus, & Declinatio, quæ in se etiam Casus continet.

△ *Quid est Genus Nominum?*

Est discretio Nominum secundum notationem sexus. ut:

*Hic Vir, Hec Mulier.**Hic Liber, Hec Mensa, Hoc Scannum.** *Quot sunt Genera Nominum?*

Quinqve.

DE
Cinqve: Masculin
Fecundior
Neutru
Commu
OmneHic Vir,
Hic Hac Omnia

Hic Ha Hec Quæ

† Et Masculin

rum, quædam san

vocem mobili, un

tinge sexu con

Hic Plura H

Liqu

Pefr

CAPU
DE GENERE

vo

* Dic Regula de

1 Adjectivum tri

pina, sunt Generis

Femini: in textu,

Lonus

Hic Hec

Hic Illa

II. Adjectiva duar

pina sunt generis

Secuti: ut:

Qvinque: Masculinum	} <i>cuius no</i>	Hic.
Fœmininum		Hæc.
Neutrum		Hoc.
Commune		Hic, Hæc.
Omne		Hic, Hæc, Hoc.

ut: *Hic Vir, Hæc Mulier, Hoc Animal.*
Hic Hæc Omnis, Coniux, Testis: Hic Hæc Hoc
Felix.

Hi Hæ Hec Quatuor, Centum, Mille.

† Ex Masculinis & Fœmininis animato-
 rum, quædam sunt Epicœna, ² i. e. sub una
 voce immobili, unoq; Genere Grammatico,
 utriusque sexui convenientia. ut:

<i>Hic Homo</i>	<i>Hæc Bestia</i>	} <i>sive mas sive</i> <i>fœmina.</i>
<i>Lepus</i>	<i>Vulpes</i>	
<i>Passer</i>	<i>Alauda</i>	

VII.

NOMI-

CAPUT VIII.
 DE GENERE ADJECTI-
 vorum.

* *Dic Regulas de Genere Adjectivorum.*

I. Adjectivum trium terminationum, ¹ in
 prima, sunt Generis Masculini: in secunda,
 Fœminini: in tertia, Neutri. ut:

<i>Bonus</i>	<i>Bona</i>	<i>Bonum</i>
<i>Hic</i>	<i>Hæc</i>	<i>Hoc</i>
<i>Ille</i>	<i>Illæ</i>	<i>Illud.</i>

II. Adjectiva duarum terminationum in
 prima sunt generis Communis; in altera
 Neutri. ² ut:

Hic

Nominis Spe-

tio, quæ in se eti-

Nominum?

secundum nota-

Mulier.

sa, Hoc Scammum.

Nominum?

Qvinque

Hic Hæc Fortis *Hoc Forte.*
Hic Hæc Doctior *Hæc Doctius.*

III. Adjectiva unius terminationis, sunt generis Omnis. *ut, Hic Hæc Hoc Felix, Sapiens, Pauper, Arpinas, &c.* ³

□NOTA. I. Multa sunt Adjectiva unius terminationis, quæ Neutro genere in Nominativo, Accusativo, & Vocativo plurali carent. *ut, Vigil, Pervigil, Uber, Pauper, Degener, Memor, Ales, Dives, Locuples, Hospes, Sospes, Præpes, Superstes, Compos, Impos, Supplex, Artifex, Inops, Redux, Intercus, & alia.*

II. In quibusdam Adjectivis, Nominativus singularis non agnoscit Neutrum. *ut, Tricuspside telo: licet Tricussæ telum, in Nominativo non inveniatur.*

Δ III. Sæpè Adjectiva, mutata significatione substantivè sumuntur, cum in Masculino & Fœminino, tum præcipuè in Neutro. *ut, Amicus, Vicina. Dulce satis humor. Fama malum. Sic Plus, Quid, Aliquid, Ecquid, Quipiam, Mei, Die metuen. Tui, Sui, Nova, &c.*

4 Δ IV. Duo Substantiva Verbalia Fœminina in TRIX, *Victrix, Ultrix*, Adjectivè sumpta, fiunt in Plurali ⁴ etiam Neutra. *ut, Arma victricia. Bella ultricia.*

CAPUT IX.

DE GENERE SUBSTANTIVORUM, ex Regulis Generalibus, seu Significatione.

* Qbot

* Sæpe modis cog
 fent

Duobus: Gene
 Specialiter, es T

Dic Regular

I.

* Nomina Va
 rum, Plurium
 neris Masculini.

Vicorum. ut, Virg

Confal, Prator

Frater, Filius, M

dicet. Thiers, Se

Mechum. ut, Jan

tus, spiritus, Ma

Quoniam, Augusti

Quider, Novembe

Venerum. ut, Eura

per, Etesia, Ormit

Favorum. ut, Roper

Theri, Sala, Anio

cloron, Lymax. ⁴

Perim Aliss. ut D

Diderus, Ber. ut

Quocumque, Tren

que Fœmininum

* Sæpe modis

Fœminina sunt,

* *Quot modis cognoscuntur Genera Substantivorum?*

Duobus¹: Generaliter, ex Significatione:
& Specialiter, ex Terminatione.

Dic Regulas Generales ex Significatione.

I. REGULA.

* Nomina Virorum², Mensium, Ventorum, Fluviorum, & Partium Afsis, sunt generis Masculini.

Virorum. *ut, Virgilius, Carolus, Adam, Noha: Consul, Prator, Quæstor, Vir, Mas, Pater, Frater, Filius, Maritus, Poëta, Prophetæ, Fiden, Tibicen, Sequester, &c.*

Mensium. *ut, Januarius, Februarius, Martius, Aprilis, Maius, Junius, Julius, olim Quintilis; Augustus, olim Sextilis, September, October, November, December.*

Ventorum. *ut, Eurus, Zephyrus, Aquilo, Auster, Etesia, Ornitbia.*

Fluviorum. *ut, Rhenus, Albis, Danubius, Ister, Tiberis, Sala, Anio, Strymon, Euphrates, Achéron, Lymax.*

Partium Afsis. *ut Deunx, Dextans, Decunx, Dodrans, Bes, Septunx, Semis vel Semissis, Quincunx, Triens, Quadrans, Sextans. Excipie Fœmininum, Uncia.*

† *Quæ nomina Fluviorum excipiuntur?*

Fœminina sunt, *Allia, Styx, Lethe, Matræna,*

Hoc Fortè,
Hac Doctus,
ius terminationis, sunt
Hac Hoc Felix, Sapiens

a sunt Adjectiva uniu
euto genere in Nomi
Vocativo plurali ca
Ulber, Pauper, Degr
Locuples, Hospes, Sa
Compas, Impor, Sui
ex, Intercus, & alia
jectivis, Nominati
cit Neutrum. ut
specielum, in Nomi

a, mutata signific
ur, cum in Mascu
excipue in Neutr
satis humor. Fan
quid, Ecquid, Qu
ui, Sui, Nova, &c.
iva Verbalia Fœm
Ulrix, Adjecti
etiam Neutra.
ultricia.

T IX.

SUBSTANTI
Generalibus, seu
ione.

trona, Sequana, Druentia, Lupia, Vistula, Garumna, &c.

- 7.8. Communia sunt, *Albula*,⁷ *Mosella*.⁸
 9. Neutrum est, *Fader*:⁹ ut & in UM desinentia, *Metaurum*,¹⁰ *Rhenum*, apud Poetas.
 10.
 11. *Nar* Ciceroni Neutrum est. Virgilio¹¹ Masculinum.

II. REGULA.

1. *Nomina Mulierum,¹ Regionum, Insularum, Urbium, Arborum, & Virtutum, sunt generis Fœminini.
 Mulierum. ut: *Lucretia, Carmenta, Sibylla, Eua, Glycerium*²: *Obstetrix, Nutrix, Mater, Uxor, Soror, Nurus, Socrus, Neptis, Pœtria, Prophetis, Fidicina, Tibicina, Sequestra, &c.*
 2. Regionum. ut, *Europa, Egyptus, Germania.*
 Insularum, ut, *Cyprus, Delus, Lesbos.*
 Urbium. ut *Dresda, VViteberga, Athene, Methone, Tyrus, Trœzen, Salamis, Lacedæmon, Babylon, Hadria*,³ *Acragas*⁴, *Amathus*,⁵ *Opus, Ilios.*
 3.4. Arborum. ut *Pirus, Prunus, Quercus, Nux, Salix, Larix, Smilax, Ulredo, Ebenus*,⁶ *Ficus*.⁷
 5. Virtutum. ut *Justitia, Liberalitas, Fortitudo, Fides.*

† *Quæ Insularum & Urbium nomina excipiuntur?*

- I. Insularum vel Urbium Nomina, in UM aut UR, aut ON quod Latine in UM verti potest⁸; item Pluralia in A, Neutra sunt. ut *Dulichium, Tragurium, Comum, Byzantium, Hama-*

DE
 Emborgum, Mon
 cur¹⁰: Cyber
 in Delta, Argos
 quæ Græcè non in
 Cer.
 II. Masculina sunt
 Philippi, Delphi, E
 Iphimus, & p
 III. Communia
 † *Quædam alia*
 † *Quæ ab*
 I. Masculina sunt
 nus, Demos, Strax
 II. Neutra sunt,
 † *Quædam*
 Pania, ut He Zelas
 III.
 † *Solitaria M*
 minatione, Mascul
 na. ut:
 He Rex
 Persa, ve
 Villor
 Poita
 Lea
 Fidicen
 IV.
 † *Nomina Propria*
 titum, etiam Trojic
 sum Genus retinen
 He Mars, pro Bello.
 Cupido, pro Cupid

Hamburgum, Ilion⁹ vel Ilium, Tarentum: Tybur, Anxur¹⁰: Cythera: Baetra, Susa. Quibus adde, Hoc Delta, Argos, & Gadir. Et in E desinentia, quæ Græcè non in η desinunt, ut Præneste,¹¹ Cere.

II Masculina sunt in I Pluralia. ut *Gabii, Philippi, Delphi, Parisi.* Item¹² *Sulmo, Hippo, Daphnus, & pauca alia.*¹³

III. Communia sunt, *Alus, Pylus, Croton,* † *& quedam alia quæ usus docebit.*

† *Quæ Arborum nomina excipiuntur?*

I. Masculina sunt, *Oleaster, Pinaster, Spinus, Dumus, Styrax.* Sed *Rubus¹⁴* Commune est.

II. Neutra sunt, *Acer, Robur, Siler, Suber.*

† *Quæ Nomina Virtutum excipiuntur?*

Pauca, ut Hic Zelus.

III. REGULA.

† Substantiva Mobilia, sunt in prima terminatione, Masculina: in secunda, Fœminina. ut:

<i>Hic Rex</i>	<i>Hæc Regina.</i>
<i>Persa, vel Perses</i>	<i>Persis.</i>
<i>Victor</i>	<i>Victrix.</i>
<i>Poëta</i>	<i>Poëtria.</i>
<i>Lea</i>	<i>Leana.</i>
<i>Fidicen</i>	<i>Fidicina, &c.</i>

IV. REGULA.

† Nomina Propria Deorum & Dearum gentilium, etiam Tropicè pro Appellativis posita, suum Genus retinent. ut.

Hic Mars pro Bello. Hæc Ceres, pro Frumento. Cupido, pro Cupiditate. Venus, pro Amore.

Lar,

Antia, Lupia, Tifula, Ga-

la, Mosella.⁸

ut & in UM desinen-

demum. apud Poetas.

est. Virgilio¹¹ Ma-

ULLA.

um, Regionum, In-

rum, & Virtutum,

Armenia, Sibylla, E-

rix, Nutrix, Mater,

us, Neptis, Poëtria,

ana, Sequestra, &c,

ptus, Germania.

Lesbus.

teberga, Arbena,

Salamis, Lacedæ-

Acragas⁴, Ama-

Quercus, Nux,

o, Ebenus, Ficus.⁷

ralitas, Fortitudo,

um nomina exci-

na Nomina, in UM

atine in UM verti

A, Neutra sunt, ut

num, Byzantium,

Hæ-

Lar, pro Domo. Musa, pro vi ingenii.
Bacchus, pro Vino. Fama, pro publico rumore.
Mammonas, pro Divitiis.

V. REGULA.

- * Nomina Literarum; Verba & Adverbia
 pro Nominibus posita; & omnis vox Mate-
 rialiter accepta, Neutro genere usurpatur.
 1. ut:

Nigrum Tbeta. Velle suum cuique est.
Serenum manè. Cæsar, disyllabum est.

† Sic & tota oratio, sive finita sive infini-
 ta, pro Substantivo posita. ut, *Gratum est mi-*
hi, quod me invisit. Dulce & decorum est, pro
patria mori. Qui habet salem, quod in te est.
Ter. Enn.

VI. REGULA.

2. * Communia² quæ pro diverso sexu, mo-
 dō Masculina modō Fœminina sunt, hæc ferè
 habentur :
3. *Antistes³, Vates, Adolescens, Autor & Augur.*
Dux, Judex, Custos, Testis, cum Cive, Sacerdos,
4. *Municipi adde Patrēs⁴, Patrueli, Affinis & Hostis.*
5. 6. *Bos, Canis, Interpres, Par⁵, Conjux⁶, Miles &*
Heres,
7. *Sus, Juvenis⁷, Familiaris, Martyr, Comes, Infans*
Hospes, Nemo⁷, Opifex, Index, cum Principe,
Vindex :
8. *Adde Cliens, de quo datur & muliebri Clienta⁸.*

VII. RE-

VII. REGULA.

* Nullum Substantivum est generis Omnis, præter *Animans* ¹ pro *Animali*. Item Pronomina, *Ego, Tu, Sai.* 1.

VIII. REGULA.

† Genus sæpè non ex voce expressa, sed ex intellectu sumitur, prout Substantivum ali- quod generale ² subintelligitur. Sic *hab' 2* *Genus* *sortiuntur sequentia:*

In Eunuchum suam, scilicet Fabulam.

Meus natalis, sc. Dies.

Duo molares, sc. Dentes vel Lapides.

Nulla quadrupes, sc. Bestia.

Vinum absinthites, hyssopites: subintellecto Graeco masculino o òn. Plin. l. 23 cap. 1.

Laver cocta, sc. Herba.

Sola bubo, sc. Avis.

Fader tepidum, sc. Flamen.

Gadir prima, sc. Urbs.

Hic Oeta, Ossa, sc. Mons.

Hic Quintilis, Sextilis, sc. Mensis.

Hic Oriens, Occidens, sc. Sol.

Hic Torrens, sc. Fluvius.

Hic Cornipes, Sonipes, sc. Equus.

Hec Continens, f. Terra,

Hec Bipennis, sc. Securis.

Lectas bidentes, sc. Oves.

Duros bidentes, sc. Ligones.

Hec Biremis, Triremis, sc. Navis.

Hec Vocalis, Consonans, Diphthongus, sc. Litera, &c.

†Varia significatio vocis, sæpè etiam variat Genus. ut:

<i>Hic Pontus</i>	<i>Hec Pontus.</i>
<i>Tomus</i>	<i>Tomus.</i>
<i>Unio</i>	<i>Unio.</i>
<i>Hadria</i>	<i>Hadria.</i>
<i>Cupido</i>	<i>Cupido.</i>
<i>Bidens</i>	<i>Bidens.</i>
<i>Python</i>	<i>Python.</i>
<i>Hic Flamen</i>	<i>Hoc Flamen.</i>
<i>Tuber</i>	<i>Tuber.</i>

†Interdum Genus & Declinationem simul. ut: *Hic Palus, li,* *Hec Palus, udis.*
Hic Acus, ci, *Hac Acus, us, Hoc Acus, eris.*
Hic Ficus, ci, *Hec Ficus, ci & eius.*

X. REGULA.

ΔDeminutiva, ut plurimum retinent Genus Primitivi. Unde & sæpè Genus Primitivi, ex Deminutivo judicatur. ut:

<i>Hic Liber</i>	<i>Libellus.</i>
<i>Rumor</i>	<i>Rumusculus.</i>
<i>Mus</i>	<i>Musculus.</i>
<i>Hec Mensa</i>	<i>Mensula.</i>
<i>Scutra</i>	<i>Scutula & Scutolla.</i>
<i>Libra</i>	<i>Libella.</i>
<i>Cos</i>	<i>Cotricula.</i>
<i>Hoc Officium</i>	<i>Officiolum.</i>
<i>Vinum</i>	<i>Villum.</i>
<i>Labrum</i>	<i>Labellum.</i>

Sed

Interdum tam

Feminis, ut:

*Hic Aculeus**Capreolus**Ranunculus**Rapunculus**Matellio*

Interdum

etiam Communis

*Hic Angula**Alula**Cavala**Viperula*

Interdum Neutra

finita, ut:

*Corvuntulus**Episcopus**Gyrorum*

& similia

Eadem in US

pariter Neutra, ut:

*Maurinus, a, m, m,**Luceus, a, m, m,*

XI. RE

Compositum

fructusque, ut:

*Hic Unus, par, operis:**Hic**Hic**Hic**Hic**Hic**Hic**Hic**Hic**Hic**Hic**Hic**Hic**Hic**Hic*

Sed interdum tamen Masculina veniunt à
Fœmininis. ut:

Hic Pontus.	Hic Aculeus	ab Hac Acus.
Tomus.	Capreolus	Caprea.
Unio.	Ranunculus	Rana.
Hadria.	Rapunculus	Rapa vel Rapum.
Cupido.	Matellio	Matula.

Interdum Fœminina à Masculinis, vel
etiam Communibus. ut:

Hoc Flamen.	Hac Angvilla	ab Hic Angvis.
Taber.	Affula	Hic Affis vel Affer.
Declinationem simu	Canicula	Hic Hac Canis.
Hic Palus, adu.	Veprecula	Hic Hac Vepres.

Interdum Neutra à Masculinis vel Fœmi-
ninis. ut:

Hoc Ficus, ei & em.	Conventiculum	ab Hic Conventus.
U L A.	Epistolum	Hac Epistola.
plurimum retine	Glycerium	Hac Glycera.

& similia Græca.

Et Adjectiva in USCULUS, sunt à Com-
parativis Neutris. ut:

Libellus.	Maiusculus, a, um,	ab Hoc Maius.
Ramusculus.	Leviusculus, a, um,	ab Hoc Levius.

XI. REGULA.

Δ Composita non semper retinent Ge-
nus Simplicium. ut:

Hic Tomus, pars operis.	Hic Hac Atomus, Hi
Libella.	He Atomi, pulvisculi.
Coticula.	Hic Meridies tantum.
Officolum.	Hic Hac Dies
Villum.	Hic Homeromastix.
Labellum.	Hec Mastix

C 2

XII. RE-

XII. REGULA.

1. Δ Autoritas in doctrina de Genere potius
 ab Oratoribus¹ & Historicis petenda est,
 2. quàm à Poëtis, qui multa sibi licenter² su-
 munt.

CAPUT X.

DE GENERE SUBSTAN-
 TIVORUM, ex Specialibus Re-
 gulis Terminationum.

*Dic Regulas Speciales de Genere Substantivo-
 rum ex Terminatione.*

I. REGULA.

1. * In A & E primæ Declinationis, & in A
 pluralia tantùm, Fœminina sunt. *ut Hæc Me-
 2. sa, Polenta, Balista², Charta: Epitome, Para-
 sceve: Hæ Nuptiæ, Tenebra.*
 3. * Excipiuntur hæc Masculina, *Cometa,
 Planeta, & Hadria pro mari Veneto. Sic Bibli-
 4. opola, Pharmacopola, Padotriba, Geometra, &
 familia⁴, quæ ad Reg. General. I. pertinent.*
 5. * *Dama & Talpa⁵* Poëtis interdum etiam
 Masculina sunt.
 6. † Masculina quoque inveniuntur, quæ per
 sonæ conditionem⁶ significat. *ut: Incôla, Ver-
 na, Homicida, Parricida, Indigena, Auriga, Chæ-
 lega, Advena, Conviva, Aliemigena, Terrigena,
 Fœnifeca, Affecla, Heredipeta, Perfuga, Trans-
 fuga, Rabula, Pincerna, Lanista, Scurra, Lix-
 7. cacula, & familia⁷. In Fœminino autem vi-*

occur

occurrer probato &
 Verum.

II. A

In A & E Ter-
 minata tantùm, N

Hæ Poëma

Hæ Mare

Hæ Arma

Hæ Cete³

Sic, Neq⁴ &

Cy⁵ & Galy⁶, In

III.

In I, U, & Y.

Hæ Gemeni S

Coru G

* Peritini Ma

Fæsi Cast

□ Hæcraat aliq⁷

ci, Sibi, Mani⁸, q⁹

Nominibus apponit

inque de primaria

Dum ab antiquo H

es, m, s, u, Eib¹⁰, Ho

zæ, Hæno comoda

gvoctiam in Genit

Sic, Inci, Nihil, M

Manum, (quod est g

pati) Nihilum, Ma

Golias P. I. in unam

formatur.

NOMINE.
 REGULA.
 doctrina de Genere po
 & Historicis petenda
 vi multa sibi licent
 PUT X.
 RE SUBSTAN
 x Specialibus Re-
 minationum.
 les de Genere Substantivo
 terminations.
 REGULA.
 Declinationis, & in
 inina sunt. ut Hæc
 charta: Epitome, i
 bra.
 Masculina, Com
 mari Venero. Sic
 Padostriba, Geomet
 general. i. pertinent.
 Poëtis interdum u
 ve inveniuntur, quæ
 significat. ut: Incola
 da, Indigena, Auriga
 t, Alienigena, Terræ
 edipeta, Perfuga, U
 ra, Lanista, Scurra
 In Fœminino autem

DE NOMINE. 37

occurrent probato & indubitato exemplo
 Veterum. 8.

II. REGULA.

* In A & E Tertiæ Declinationis : item
 Pluralia tantum, Neutra sunt. ut:
 Hoc Poëma Schema¹ Pascha.² 1. 2.
 Hoc Mare Cubile Monile.
 Hæc Arma Crepundia Castra.
 Hæc Cete³ Tempe Mele. 3.
 Sic, Neceffe⁴ & Mille Substantivum. Item 4.
 Cepe & Gausape, Indeclinabilia.

III. REGULA.

* In I¹, U, & Y, Neutra sunt. ut: 1.
 Hoc Gummi Sinapi Stibi.
 Cornu Genu Veru Moly.
 * Pluralia in I Masculina sunt. ² ut Liberi, 2.
 Fasti, Cani.

□ Referunt aliqui huc etiam, Frugi, Nau-
 ci, Nibili, Mancipi, quæ omnium Generum,
 Nominibus apponuntur. Verum propria
 origine & primaria significatione, Frugi, est
 Dativus ab antiquo Hæc Frux, Frugis, i, em, e,
 es, um, ibus. Estq; Homo Frugi, i. e. usui, idem
 atqve Homo commodus. Sic Homo bonæ Fru-
 gi, vel etiam in Genitivo, Homo bonæ frugis.
 Sic Nauci, Nibili, Mancipi, Genitivi sunt, à
 Naucum, (quod est granum Fabæ quum se a-
 perit) Nihilum, Mancipium, à quo Mancipi,
 syllabis P I I, in unam redactis per σ ω α ρ ε σ ω ν,
 formatur.

C 3 Tametsi

Tametsi in usu, Adjectivorum indeclinabilem Generis Omnis significationem secundario accipiant. Quo vel ipso respectu huc non pertinent.

IV. REGULA.

* In O Masculina sunt. *ut, Hic Homo, Pugio, Bubo, Ardelio, Margo, Cardio, Unio, pro Margarita, Matellio.*

* Excipiuntur Fœminina, I. In DO vel GO hyperdisyllaba, & Verbalia in IO. *ut.*

6. *Hæc Alcedo Arundo Cupido.
Imago Eruga Vertigo.*

Natio, Concio, Statio, Factio.

7. † Præter *Harpago*⁷, quod Masculinum est.

* II. Quæ his Versiculis continentur:

*Conditio, Ditis, Communio, Portio, Haloq̄,
Hinc Grando, Caro, Perḡ, duellio, Talio & Echo,
Et Consortio, post Argo, Virgo, Unio, & vocis,*

8. 9. † *Pondo*,¹⁰ Neutrum est & Indeclinabile.

10. † *Nemo* Commune est.

V. REGULA.

1. * In C, T, AL & EL, Neutra sunt. *ut:*

2. 3. *Hoc Lac, Halec.*

4. 5. *Caput Sinciput, Occiput.*

Animal Tribunal Vectigal

Mel Fel.

6. * *Sal*⁶ Masculinum est: † tametsi Pri-
scis fuerit etiam Neutrum.

VI. REGULA.

1. * In IL, OL, & UL, Masculina sunt. *ut:*

Hic

Adjectivorum indeclinabilium
 omnis significationem
 Quæ vel ipsorum

REGULA.

na sunt. ut, *Hic Homo*,
Margo,³ *Cardo*,⁴ *Unguis*

Fœminina, I. In DO
 & Verbalia in IO. ut

Capido,⁵
Verigo.

Statio, *Fœtio*.
 ut Masculinum et
 is continentur:

Portio, *Halio*,
anellio, *Talio* & *Ech-*
virgo,³ *Urio*,² *evoc-*
 est & Indeclinabile
 est.

REGULA.

Neutra sunt. ut:

Occiput,⁵
Veſtigal

am est: † tamen si
 um.

REGULA.

Masculina sunt. ut:

DE NOMINE.

39

Hic Mugil *Vigil*² *Pugil*. 2.
Sol *Exul*,³ 3.
 * Neutra sunt, *Sil*,⁴ *Nihil*, & *Nil*. 4.

VII. REGULA.

* In UM¹ finientia, Neutra sunt. ut: 1.
Hoc Templum, *Speculum*, *Scannum*.
 Sic & in ON Secundæ, quæ Latine in
 UM verti possunt. ut
Hoc Symbolon *Symbolum*.

VIII. REGULA.

* In AN, IN, & ON, Tertiæ, Masculina
 sunt. ut *Hic Psan*, *Delphin*, *Canon*, *Python*,² 2.
Serpentis nomen, *Helicon*, *Citheron*.
 † Excipiuntur Fœminina hæc, *Sindon*, *I-*
con, *Aëdon*, *Halcyon*.

IX. REGULA.

* In EN, Neutra sunt. ut, *Hoc Flumen*, *Lu-*
men, *Examen*, *Flamen*.³ 3.
 Masculina⁴ sunt, *Ren*, *Splen*, *Lien*, *Hy-*
men, *Lichen*, *Attagen*,⁵ *Peçten*, 4.
 5.

X. REGULA.

* In AR & UR, Neutra sunt. ut:
Hoc Par,¹ *Fer*, *Calcar*, *Bacchar*,² *Inſtar*.³ 1.2.3.
Ebur, *Sulfur*, *Jecur*, *Guttur*.⁴ 4.
 Masculina sunt, *Fur*, *Vultur*, *Turtur*, *Fur-*
fur, *Astur*.
 Communia, *Par*, i. e. *Socius*, *a*; & *Augur*.
 [juxta 6. Gen.]

XI. REGULA.

* In ER, IR, OR, Masculina sunt. ut: 1.3.
 C 4 *Hic*

3. Hic Liber Cancer³ Carcer,
 4. Vir, Amor Honor Sponsor, ⁴
 * Excipiuntur
 5. I. Neutra, Cadaver, Iter, ⁵ Cicer & Piper,
 6. atque Papaver⁶
 7. Ver, Siler, & Suber, cum Verbere, Taber, ⁷ &
 Uber,
 8. Zingiber, atque Laser, Spinter, Sifer, ⁸ addito
 9. Laver, ⁹
 10. Quin & Acer: sed & Ir, ¹⁰ Cor, & Equor,
 11. Marmor, Adorg¹¹.
 12. II. Communia, Linter, † quod tamen
 Fœminino frequētius usurpatur, * & Autor. ¹²
 13. III. Fœminina, Diameter, ¹³ Semidiameter,
 Perimeter, Arbor,

XII. REGULA.

* In AS Fœminina sunt. ut:

Hæc Æstas Majestas Ætas.

* Excipiuntur

1. 2. I. Hæc Masculina, As, ¹ Vas, Vadis, ² Tia-
 3. 4. ras, ³ Arcas; ⁴ Et quæ per ANTIS declinatur,
 5. ut Adamas, Elephas, Gigas, Acragas ⁵ pro
 monte, Atlas.
 6. II. Neutra hæc, Vas, Vasis, Fas & Nefas, ⁶
 Antocreas, Erysipelas.
 III. Communia, Optimas, Primas, & similia.

XIII. REGULA.

* In ES Primæ Declinationis, & Imparisyllaba Tertiæ, Masculina sunt. ut:

Hic Cometes Sorites Pyrites.

t. Aromatites¹ Absinthites Hyssopites.

Bes

<i>Bes, Bessis</i>	<i>Pes, Pedis</i>	<i>Aries.</i>	
<i>Pedes</i>	<i>Obses</i>	<i>Eqves.</i>	
<i>Sonipes</i> ²	<i>Magnēs</i>	<i>Lebes.</i>	2.

* Sic per Diphthongum, *Hic Prās, Prædis, Geldbūrge.*

* *Excipiuntur*

I. *Hæc Fœminina, Seges, Teges, Compes,*³ 3.
*Merces, Quies, Requies,*⁴ *Inquies,*⁵ *Præpes pro* 4. 5.
Ave.

II. *Neutrum, Æs, Æris, per Diphthongum.* 6. 7.

III. *Commune, Ales.*⁶ *Sic Antistes, Comes, Interpres, Miles, Hares, Hospes, [ex Reg. 6. gen.]*

XIV. REGULA.

* *Parisyllaba in ES Tertiæ declinationis, & omnia Quintæ, Fœminina sunt. ut,*

<i>Hæc Fames</i>	<i>Lues</i>	<i>Tabes.</i>
<i>Fides</i>	<i>Res,</i>	<i>Species.</i>

* *Excipiuntur*

I. *Masculina, Verres, Coles, Acinaces*⁸, *Meridies.*⁹ 8. 9.

II. *Communia, Vates, Palumbes, Vepres,*¹⁰ 10.
*Dies,*¹¹ *Torques.*¹² 11. 12.

III. *Neutra, Cacoëthes,*¹³ *Hippomanes,*¹⁴ 13. 14.
Panaces, Nepenthes.

XV. REGULA.

* *In IS, Fœminina sunt, tam Græca quàm Latina. ut:*

<i>Hæc Strigilis,</i>	<i>Cutis</i>	<i>Pyxis.</i> ¹	1.
<i>Paropsis</i>	<i>Aspis</i>	<i>Jaspis.</i>	

C 5 *Exci-*

* Excipe,

I. Mascula sunt, *Panis, Penis, Crinis, Cinis, Ignis, Fumis, cum Vecti, Piscis, Fascis, Lapis, Amnis, Sic Fustis, Postis, sic Axis, Vermis, & Ungvis, Et Collis, Follis, Callis, Glis, Sangvis, & Ensis, Mugilis, & Mensis, Sic Vomis, Torris, & Orbis, Casses,² & Caulis, cumq³ Asis prole,³ Jugalis, Pollis, Semisis, quem & Semis nomine signat, Angvis, Rivalis, Natalis, & inde Molaris, Et Cossis, Pulvis, Cucumis, Maialis, Aqualis, Perq³-duellis, Mortalis, Sentisq³, Canalis, Uniq³-cornis, & Aequalis, cum Fine, Sodalis.*

2.3.

II. Commune est *Torqvis*. Sic *Civis, Patruelis, Affinis, Hostis, Testis, Canis, Juvenis, Familiaris*. [ex Reg. 6. gen.] † Sed tamen & *Cinis, Finis, Funis, Angvis, Amnis, Pulvis, Sentis, Aqualis, Jugalis*, apud Poetas interdum in Fœminino inveniuntur.

† *Clunis*, aliàs Fœmininum est: sed *Juvenali* & *Plauto* Masculinum.

† *Cenchrus*, pro *ave*, Fœmininum est: pro *Serpente*, Masculinum.

XVI. REGULA.

* In OS, Masculina sunt. ut:

Hic Honos, Flos, Lepos.

† Etiam Græca, quæ absque contractione in Quinta declinantur. ut, *Eros, Heros, Gelos, Monoceros, Aegoceros, Rhinoceros.*

Exci-

* Excipiuntur

I. Fœminina, *Arbos, Cos, Dos, Glos.* † Item
Eos, ⁴ *Diametros,* ⁵ *Perimetros.*

4. 5.

II. Neutra, *Os, oris, Os,* ⁶ *ossis,* † *Epos, Me-*
los, Telos, Chaos, & similia Græca *Prima Con-*
tractorum.

6.

III. Communia, *Bos, Custos, Sacerdos.*

XVII. REGULA.

* In US Secundæ & Quartæ Declinatio-
nis, Masculina sunt. ut :*Hic Ventus Paradisus Camelus.* ¹

1.

Fructus, Currus Sexus. ²

2.

Excipiuntur

* I. Fœminina, *Vannus, Humus, Acus,* ³ *Ma-*
nus, Tribus, Porticus, Domus, Alvis : † & plu-
ralia, *Idus* & *Quingvatus.* Et hæc Græca,
Arctus, Eremus, Abyssus, Diphtongus, Diale-
ctus, Antidotus, Byssus, Diametrus, Perimetrus,
Lecythus, Epodus. Et ab ἡ ὀδοῦς Composita Ap-
pellativa, ut *Methodus, Synodus, Exodus, Perio-*
odus, Epanodus.

3.

4.

Hæc ⁷ Græca denique Gemmarum, Herba-
rum & Fruticum nomina, *Ametbystus, Crystal-*
lus, Chrysolithus, Sapphirus, Biblus, ⁸ *Costus, Cyti-*
sus, Hyssopus, Myrtus, Papyrus.

5.

6.

* II. Neutra, *Petagus,* ⁹ *Vulgus, Virus:* &
antiquum Secus, pro Sexus.

7.

* III. Communia, *Colus, Penus,* ⁸ *Specus,*
Rubus, Pampinus, Nardus: ⁹ † *Atomus, Balanus,*
Barbitus, Carbasus, Grossus, ¹⁰ *Phaselus.*

8.

9.

10.

† NOTA

Exit

† N O T A. *Ficus*, pro arbore & fructu, Fœmininum, & tam Quartæ quàm Secundæ Declinationis: Pro morbo, Masculinum est, & Secundæ tantùm.

Hyacinthus, pro flore, Masculinum: pro gemma, & lana colorata, Fœmininum est.

Pontus, pro Mari, Masculinum: pro Regione, Fœmininum.

Tomus, pro parte Operis, Masculinum: pro Urbe, Fœmininum.

XVIII. REGULA.

* In US Tertie declinationis, quæ U in Obliquis retinent, Fœminina sunt. ut

Hæc Salus, utis, Palus, udis.

Tellus, uris, Pecus, udis.

11. * Sic in Diphthongo, ¹¹ *Laus, Laudis; Fraus, Fraudis.*

* Excipiuntur Monosyllaba Neutra,

12. *Jus, Crus, Rus, Plus, Pus, Tus, ¹² vel Thus.*

Mus Masculinum est,

13. *Grus* Fœmininum frequentius. ¹³

* Quæ verò U in Obliquis mutant, Neutra sunt. ut,

14. *Hoc Genus, eris, Acus, eris. ¹⁴*

Corpus, oris Pecus, oris.

Lepus Masculinum est. † ut & à πῆς composita, ut *Apus, Tripus, Chytropus*: præter *Lagopus*, quod Fœmininum est.

XIX. REGULA.

* In YS Fœminina sunt. ut, *Hæc Chlamys, Chelys.*

XX. RE-

XX. REGULA.

* Quæ S finiunt præcedente Consona,
 Fœminina sunt. ut,
Hec Ars, Mors Puls Hyems.
Cohors, Bident,¹ Frons,² Forceps, Scobs.³ 1.2.3.
Stirps, pro Progenie. Nubs ex Nubes apud Auf.

Excipiuntur

* I Masculina, *Mons, Pons, Fons, ⁴ Dens,* 4.
Seps,⁵ Gryps, Chalybs, Hydrops, Torrës, Tridens, 5.
Oriens, Occidens, Arabs, ⁶ Cyclops,⁷ Manceps, 6.7.
Rudens, Confluens, Profluens.⁸ 8.

* II. Communia, *Scrobs, Adeps, Serpens,*
& Stirps, pro Arbore seu Trunco. Sic Infans,
Adolescens, Parens, Cliens, Princeps, Municeps.
 [ex Reg. 6. gen.] † Sed *Animans, pro Animal,*
 est Omne, juxta Reg. 7. Gen. Ciceronii sapius
 est Fœmininum.

* III. Neutra, *Ens, Accidens, Antecedens,*
Consequens.

XXI. REGULA.

* In AX Latina, Fœminina sunt. ut:

Hec Fax Pax Fornax.

* Græca, Masculina sunt. ut *Thorax, Col-*
lax, † Anthrax, Arctophylax, Cordax, Dropax,
Harpax, Nyctikorax, Styra.¹ Præter, Hec Cli- 1.
max.

† *Abax* Græcis Masculinum est: Lati-
 nis Jureconsultis Fœmininum.

* *Limax* Commune est.

XXII. REGULA.

* In EX Monosyllaba & Polysyllaba, Fœ-
 minina

minina sunt. ut, *Hec Fex, Nex, Lex, Supellex.*

Grex & Rex, Masculina sunt. ut & à Facio Composita pleraque. ut: *Artifex, Carnifex, Pontifex.*

Atriplex, Fœmininum & Neutrum. *Opifex*, Commune.

Dissyllaba verò in EX, Masculina sunt. ut:

Hic Codex, vel Caudex, Frutex.

Pollex Latex Ramex.

Excipiuntur

2. I. Fœminina, *Carex, Vibex, Forpex,* ² *Forfex, Halex,* ³ *Tomex.*

3. II. Communia, *Cortex, Imbrex, Obex, Pumex, Silex, Culex.* Sic *Judex, Index, & Vindex.*

XXIII. REGULA.

* In IX tam Monosyllaba quàm Polysyllaba, Fœminina sunt. ut:

4. *Hec Nix, Pix Strix.* ⁴

Cicatrix Coxendix Appendix.

Sed Dissyllaba in IX, Masculina sunt. ut:

Hic Calix, Fornix, Spadix, Phœnix.

Excipiuntur

I. Fœminina, *Cornix, Cervix, Lodix, Radix, Filix, Priflix, Matrix, Mastix, Helix.*

5. II. Communia, *Varix, Perdix, Natrux, Hystrix.* ⁵

XXIV. REGULA.

* In OX & UX, Fœminina sunt.

Hec Nox Vox Celox,

8. *Lux Nux Crux,* ¹ *Faux.*

Excipe

* Excipe I. Masculi

II. Communia

XXV

* In YX, M

by, ¹ Sandyx, O

9.

* Communia

XXVI

* In X cum

ut, *Has Falx, C*

Spha

Excipe I. Mas

cus, ² *Septuag*

gen.]

II. Communia

XXVII

Δ In Defect

Nominibus Sin

tu, & cetero Gen

eribus, Per

genus essent, P

&c.

CA

DE DE

in

* In

Declinatio

per Casus.

* In

Casus est cer

minatio.

* Excipe I. Masculina, *Volvox, Efox, Tradux.*² 2.

II. Communia, *Dux, Conjux.* [ex Reg. 6. gen.]

XXV. REGULA.

* In YX, Masculina sunt. ut, *Hic Bombyx,*³ † *Sandyx, Oryx,*⁴ *Dioryx, Bryx, Calyx, Coccyx.* 3. 4.

* Communia sunt, *Onyx,*⁵ *Sardonyx.* 5.

XXVI. REGULA.

* In X cum Consonante, Fœminina sunt. ut, *Hæc Falx, Calx, Kalth/ Lanx, Arx.*

*Sphinx,*⁶ *Phalanx, Meninx, Syrinx.*⁷ 6. 7.

Excipe I. Masculinum *Larynx.* † Item *Quincunx,*⁸ *Septunx, Decunx, Deunx.* [ex Reg. 1. gen.] 8.

II. Communia, *Calx, Verbe/ & Lynx.*

XXVII. REGULA.

Δ In Defectivis fingendus est analogicè Nominativus Singularis, etiamsi in usu non sit, & ex eo Genus judicandum. ut, *Prece, Ope, Fruges, Permissu,* quasi Nominativi singulares essent, *Prex, Ops, Frux, Permissus, &c.*

CAPUT XI.

DE DECLINATIONE

in genere.

* Quid est Declinatio?

Declinatio est variatio Nominis in fine per Casus.

* Quid est Casus?

Casus est certa vocis in Declinatione terminatio.

* Quid est

* *Quot sunt Casus?*

1. Sex: Nominativus, ¹ Genitivus, Dativus, Accusativus, Vocativus, & Ablativus.

* *Quomodo dividuntur Casus?*

2. Duo sunt Recti, ² Nominativus & Vocativus: reliqui quatuor dicuntur Obliqui, ³

† *Habentne Obliqui semper totidem Syllabas cum Rectis?*

Non semper. Ideò Nomina alia dicuntur Parisyllaba, alia Imparisyllaba.

† *Quæ Vocas Parisyllaba?*

Quæ habent parem numerum syllabarum in Nominativo & Genitivo. ut: *Mensa, Mensæ: Dominus, Domini: Pater, Patris; Hic Fructus, Huius Fructus.*

† *Quæ Vocas Imparisyllaba?*

Quorum Genitivi superant Nominativum numero syllabarum. ut: *Gener, Generi; Sacerdos, dotis: Tellus, uris: Species, ei.*

* *Quot sunt Declinationes Nominum?*

4. Quinqve: Prima, ⁴ Secunda, Tertia, Quarta, Quinta.

* *Quot sunt terminationes Declinationum in Nominativo?*

Prima habet quatuor terminationes, A, AS, E, ES.

5. Secunda, quinqve Latinas, ER, TR, UR, US, UM⁵: & tres Græcas, OS, ON, & EUS.

Tertia undecim, A, E, ⁶ O, C, D, L, N, R, S, T, X.

Quarta

Quarta duas, US & U.

Quinta unam, ES.

CAPUT XII.

DE AGNOSCENDA DE-
clinatione ex Terminatione
Nominativi.

Videatur in *ἰσοσημῶσι*.

CAPUT XIII.

REGULÆ QUÆDAM
Declinationum.

I.

† Genitivus fit à Nominativo: sed reliquos
Casus de se producit, mutatis terminationi-
bus. ut *Sacerdos, dotis, doti, dotem, &c.*

II.

† Vocativus similis est Nominativo. Ex-
cipiuntur in Singulari, quæ desinunt in AS &
ES Primæ, & in US Secundæ; & Græca quæ-
dam Tertiæ. Δ Atticè autem semper Nomi-
nativo similis est. ut *Virg. 2. Æn. Adsis latitiæ
Bacchus dator. Et 8. Æn. Corniger Hesperidum
fluvius regnator aquarum.*

Sicut contrà Atticorum imitatione Voca-
tivus nonnunquam Nominativi loco poni-
tur; præsertim si sermo fit in secunda perso-
na. □ ut: *Pers: Sat. 3. Stemmata quod Tusco
ramum millesime ducis, Censoremq; tuum vel*
D quod

quod trabeate salutas. *Auson: in Burdigala: Distinctas interne vias mirere domorum. Propert. 2. 15. Lectule deliciis facte beate meū. Virg. 2. En. Quibus Hector ab oris Expectate venis?*

† Accusativus & Vocativus Plurales Tertiæ, Quartæ & Quintæ, similes sunt Nominativo plurali. *Nisi quando Accusativus Tertia, Græca forma in AS desinit.*

IV.

* Neutra habent tres similes casus, in utrovis Numero, Nominativum, Accusativum & Vocativum, qui in Plurali semper desinunt in A.

V.

* Ablativus Pluralis semper similis est Dativo plurali.

VI.

† Genitivus Pluralis, excepta Quinta interdum patitur Syncopen, ¹ plerumque cum contractione conjunctam. *ut, Troiugenium, pro Troiugenarum: Macetum, pro Macetarum: Deum, pro Deorum: Virum, pro Virorum: Arpinatum, pro Arpinatium: Nurum, pro Nurum.* Rarissime tamen in Neutris. *ut, Duum, pro Duorum.*

VII.

* Novem hæc Nomina, *Unus, Ullus, Nullus, Solus, Totus, Alius,* ² *Uter, Alter, Neuter,* in omni genere ³ Genitivum per IUS, Dativum per I faciunt. *ut: Unus, a, um, ius, i. &c. † Et I quidem Genitivi in omnibus producitur,* prater-

propterea ab Alter, o
tam ultrate cor
fuit compolita, alle

V

In Compolitis,
tur & moventur,
que parte Compoliti
pollicam, &c. Injur
raris, &c. Uteris,

vis, &c. Uterque, U
que, &c. Sic idem,
DEM, Eadem, idem, &c.

&c. Sic Tantiem, T
no: Tantidem, in Fo
Tantidem, in Neuro

deficit videntur, &
tent. In Tantiem, ut le
& DEM, ut exentiam

decimam manet. Da
per unum genitum est le
detur. Dunderogati, i. e.

detrogati, i. e. viginti
Acceptum Alteru
tram Alterius, Alteru
vilitate? Alteriusvultu,

Leptus, Leporis, &c.
& c. In unum vero vel l
rum, Vacuam, &c.

Quæ vero indeci
Jurisprudentia, Jurisprudentis,

præterquam ab *Alter*, quod Genitivi penultimam usitatè corripit, *Alterius*.⁴ Huc refer & composita, *Alteruter*, *Uterque*, *Utervis*.

4.

VIII

Δ In Compositis, Recti ubique declinantur & moventur, sive in altera, sive in utraque parte Compositi sint. ut, *Respublica*, *Republicam*, &c. *Jusjurandū*, *Jurisjurandi*, *Jurjurando*, &c. *Utervis*, *Utriusvis*, *Utrivis*, *Utrumvis*, &c. *Uterque*, *Utriusque*, *Utrique*, *Utrumque*, &c. □ Sic *Idem*, ex *IS*, & indeclinabili

DEM, *Eadem*, *Idem*, *Eiusdem*, *Eidem*, *Eundem*, &c. Sic *Tantidem*, *Tantundem*, in Masculino: *Tantandem*, in Fœminino. *Tantidem*, *Tantundem*, in Neutro: licet reliqui Casus deficere videantur, quoniam exempla non ex-

stant. At *Totidem*, ex indeclinabilibus *TOT* & *DEM*, per epenthesis, t̄g I, per omnia Indeclinabile manet. *Duo* in compositione, per omnia genera est indeclinabile. ut, *Duodecimus*, *Duodeviginti*, i. e. *oëlodecim*: anno *duodevigesimo*, i. e. *vigesimo oëtavo*.

Δ Excipitur *Alteruter*, *Alterutra*, *Alterutrum*, *Alterutrius*, *Alterutri* &c. Minus autem usitatè, & *Alteriusutrius*, *Alteriutri*, &c. Sic *Leopardus*, *Leopardi*, &c. *Olusatrum*, *Olusatri*, &c. *Rosmarinus* verò vel *Rosmarinum*, *Rosmarini*, & *Rosmarini*, &c.

Obliqui verò indeclinabiles manent. ut, *Jurisperitus*, *Jurisperiti*, *Jurisperito*.

CAPUT XIV.

DE DECLINATIONE

Prima.

* *Quæ est Prima Declinatio?*

1. Quæ habet in Genitivo Æ^1 vel ES. ut, *Mensa, Mensæ: Epitome, Epitomes.*

† *Quomodo differunt terminationes Prima Declinationis?*

- Nomina in A, vel Latina sunt origine, ut *Mensa, Filia*: vel Græca, ut *Musa, Theologia, Philosophia*. In AS, ES, E autem, omnia sunt Græca. ² ut: *Aneas, Anchises, Epitome.*

Qui Casus variant in Prima Declinatione?

3. Δ I. Græca in AS, ES, & E, Latine etiam per A³ efferuntur, & prorsus ut Latina declinantur. ut pro *Aneas, Anea*: pro *Chareas, Charea*: pro *Anchises, Apelles, Cometes; Anchisa, Apella*, ⁴ *Cometa*: pro *Epitome; Epitoma*.

4. Δ II. Fœminina in A, Genitivum Singularem antiquè in AI, ⁵ Græcè in AS, apud Poetas terminant, pro *Æ. ut, Aulai, Aquai*; pro *Aula, Aquæ. Auras, Maias*; pro *Aura, Maia*. Atque inde Genitivus *Familias, pro Familia*, mansit in his Nominibus, *Paterfamilias, Materfamilias, Filiusfamilias, &c.*

6. Δ III. Græca in AS Masculina, & in A Fœminina, habent in Accusativo Δ M, analogia Latina; & AN, Græcâ; ut *Aneas, Aneam, & Anean*: *Maja, Majam & Maian*: *Ele-*

Ela

Etra, Electram, & Electran: Sophia, Sophiam & Sophian.

Δ IV. Hebraica⁷ in AS, habent in Accusativo usitatus AM; rarius & Poëtice magis AN, imitatione Græca. ut. *Messias, Messiam, Græcè μεσσιαν: Tobias, Tobiam: Satanas, Satanam.* In reliquis Casibus flectuntur ut Græca in AS. Sed in AM finita, per se Indclinabilia sunt. ut: *Adam, Abraham.* Si autem in AS Latine terminantur, in Genitivo & Dativo habent Æ, in Accusativo A M. ut: *Adas, Ade, Ade, Adam. Abrahæ, hæ, hæ, ham.*

† V. AS & ES, in Vocativo abjiciunt⁸ S. ut: *ô Anea, ô Anchise.*

Δ VI. Græca in ES, in Genitivo habent Æ: in E, habent ES: utraqve in Dativo⁹ Æ: in Accusativo EN¹⁰ vel EM: Vocativo & Ablativo E¹¹. ut *Anchises, æ, æ, en, e, e. Epitome, es, æ, en, e, e.*

In plurali, ut cætera Latina flectuntur, *æ, arum, is, as, e, is.*

* VII. Dativi & Ablativi plurales habent IS. ut, *Mensis, Epitomis.* Sed ABUS Fœminina habent, quæ his versiculis continentur:

Filia, Nata, Dea, Liberta, Equa, Mula, Dua, Ambe,

Adde Animam, atq. Asinam, Sociam, Servam, Dominamq.

7.

8.

9.

10.

11.

CAPUT XV.

DE DECLINATIONE

Secunda.

* *Quæ est Secunda Declinatio?*

Quæ habet in Genitivo I, in Dativo O. ut, Dominus, ni, no. Scamnum mni, mno.

† *Quomodo formatur Genitivus?*

1. I. Quæ US, UM, OS, aut ON finiunt, pares cum Nominativo syllabas habent, mutatis his terminationibus in I. ² ut, Dominus ni. templum, pli. Andros, dri; Ilion, Ilii. Excipe quæ in IUS formant, Unus, Illus, Nullus, Solus, Totus, Alius. *juxta Reg. 7. gen. Decl.*

Attica in OS, O faciunt. *Androgeos, geo.*

2. II. Quæ IR, UR, aut EUS finiunt, superant Nominativum syllabarum numero, ad IR & UR assumpto I; EUS verò in EI³ mutato. ut, Vir, Viri: Satur, Saturi: Orpheus, Orpei.

3. III. Quæ ER finiunt, præcedente Muta vel F; eorum Genitivi pares cum Nominativo syllabas habent, annexo I, & excluso E. ut, Liber, Libri. Cancer, cri. Evander, dri. Vaser, fri. Niger, gri: Aper, Apri, Magister, stri. ⁴ Præterquam quæ in IUS formant, Uter, Alter, Neuter, ⁵ *juxta Reg. 7. gen. Decl. cap. XIII.*

4. Excipe I. Liber, Liberi. pro Baccho: Liber Adjectivum; & plurale Liberi, orum. Item ⁶ Adulter, Gibber Adjectivum, Lacer, Presbyter, ⁷ Prosper, Sacer, eri. Et quod ex omni numero E in Obliquis producit, Celiber, bēri. I. I. Composita

fita

fui Tero & Gero.

Anger, Corniger, etc.

Senopen² patiuntur

tina admittunt. ut.

C Dextri, Dextro: A

II. Quæ aliam

ER habent, I anne

sunt, ut, Tener, Te

Nofri: Puer, Pueri.

† *Quomodo formatur*

Genitivus

Omnium Dativus

Iam² in hoc ordine

ut, Gen. vi. vs. Orphe

Excipiuntur ea qu

exerit. Homini enim

Unus, unus, ni; Uter, ut

vo Olintra, ut, et I

† *Quomodo formatur*

Genitivus

Anulativi terminatio

terminatio² Genitivus

Gen. rone: Orpheus, e

ut, unus. Graeca vocat

Olintra, Orpheus, etc.

dicitur² Androgeos, g† *Quomodo formatur*

Genitivus

Liber, I & Alti

tina. Vocatur Liber

ut, Liber, I & Alti

D

XV.
 NATIONE
 da.

Declination?
 o I, in Dativo Oa
 in mui. mto.

Genitivus?
 aut ON finitunt, m
 labas habent, mca
 in I. ut, Dominu

Non, Ili. Excip
 illu, Nullus, S
 7. gen. Decl.

Androgeos, geo.
 huius, superan
 numero, ad IR
 in EI³ mutato. ut
 heus, Orphei.

cedente Muta v
 cum Nominativ

& excluso E. m
 ander, dri. Vaso

Lagister, stri. Pra
 tant, Uter, Alter
 Decl. cap. XIII.

o Baccho. Liber ab
 orum. Item⁵ Adu
 er, Presbyter, 7° Pr
 omni numero E n
 r, veri. II. Compo

sita à Fero & Gero. ut, Lucifer, Falcifer, feri:
 Armiger, Corniger, gexi. III. Quedam etiam
 Syncopen³ patiuntur, & ita utramque for-
 mam admittunt. ut, Dexter, Dexteri, Dextero,
 & Dextri, Dextro: Asser, Asseri, & Assri, &c.

IV. Quæ aliam quàm Mutam vel F, ante
 ER habent, I annectunt, & ita Genitivis cre-
 scunt. ut, Tener, Teneri: Gener, Generi: Miser,
 Miseri: Puer, Pueri.

† Quomodo formatur Dativus & Ablativus
 Singularis?

O finiunt Dativi & Ablativi singulares,
 Latine⁹ in hoc ordine omnes. ut, Dominus, ni,
 no: Gener, ri, rō: Orpheus, ei, eō.

Excipiuntur ea quorum Genitivus in IUS
 exeunt. Horum enim Dativi in I fiunt, ut,
 Unus, nius, ni: Uter, trinus, tri. Sed in Ablati-
 vo O retinent. ut, ab Uno, ab Utro.

† Quomodo formatur Accusativus Sin-
 gularis?

Accusativi terminatio Latina UM est, ex
 terminatione¹⁰ Genitivi. ut, Domini, num:
 Generi, rum: Orphei, eum.¹¹ Unius, um: Uteri,
 rum. Græca verò, ab EIUS, EA: ab OS,
 ON. ut, Orpheus, ei, ea: Hac Ilios, ii, ion, Rhodos,
 di, don:¹² Androgeos, geo, geon.

Quomodo formatur Vocativus Singularis?

* Lab R, † & Atticè in OS per o desinen-
 tibus, * Vocativi similes sunt Nominativis,
 ut, ô Liber,¹³ ô Vir, ô Satur. † ô Androgeos.

D 4

* II. ab

8.

9.

10.

11.

12.

13.

14. * II. ab US † & OS per $\acute{\omicron}\mu\mu\eta\gamma\acute{\omicron}\nu$, * fit Vocativus per E. ¹⁴ ut *Dominus, ne: Cancellarius, rie: † Rhodos, de: Delos, le.* Sic *Evandrus, dre: Thymbrus, bre.*
15. * Excipiuntur, I, *Deus, ó Deus:* ¹⁵ *Filius, ó Fili:*
16. *Meus, ó Mi.* ¹⁶ II. Propria in IUS, quæ per I formant Vocativum, abjecto US. ut *Virgilius, Virgili.* ¹⁷ *Pompeius, ó Pompei* [tribus Syllabis]. Horatius tamen l. i. *epist. 7.* duabus Syllabis habet; *Durus, ait, Vulteiminis, attentusq, videris.*
18. * III. Ab ELIS fit Vocativus per EU, ⁸ ut, *Orpheus, ó eu.*
19. † IV. Græca ex OUS in US contracta, Vocativos in U ¹⁹ formant. ut, *Panthous, Panthus, ó Panthu.*

† *Quomodo formatur Nominativus & Vocativus Pluralis?*

20. Masculina & Fœminina per I: ²⁰ Neutra per A, Nominativos & Vocativos Plurales faciunt. ut: *Hi & ó Domini. He & ó Periodi. Hæc & ó Templæ.*

Anomala sunt, *Ambo & Duo.* Nota etiam *Dei & Dii, á Deus;* quod per Synæresin *Di* dicitur.

* *Quomodo formatur Genitivus Pluralis?*

In ORUM, per omnes terminationes omniaq; Genera. † *De Syncope in UM, vide supra Cap. 13. Reg. 6.*

* *Quomodo formatur Dativus & Ablativus Pluralis?*

In

In IS perpetuò Præter *Ambobus* & *Duobus*,
ab *Ambo* & *Duo*. Nota etiam *Deis* & *Diis*, &
Deus: † pro *quo* & *Dis* per Synaresin.

Quomodo formatur Accusativus Pluralis?

* Masculina & Feminina in OS: Neutra
in A. † Pro *Ambos*, *Duos*, invenitur etiam,
Ambo ²¹ & *Duo*.

CAPUT XVI.

DE DECLINATIONE

Tertia.

* Quæ est Tertia Declinatio?

Quæ habet in Genitivo IS. ut, *Pater*, *Pa-*
tris: *Sacerdos*, *Sacerdotis*. † Quod in origi-
ne Græcis Nominibus sæpè in OS tranfit. ut:
Pan, *Panis*, & *Panos*: *Phorcynis*, *idis* & *idos*.

□ Quomodo formatur Genitivus Sin-
gularis.

In hac Declinatione, quia Genitivus aliàs
numero syllabarum superat Nominativum;
aliàs eidem æqualis est: formationem Geniti-
vi in Regulas redigere paulò operosius est.
Sed commodè ex usu addisci illa varietas po-
test. Videantur tamen hac de re Regulæ se-
quentes.

□ A.

A assumit TIS. ut, *Poëma*, *Poëmatis*.

□ E.

E convertitur in IS. ut, *Mare*, *Maris*; *Cubi-*
le, *Cubilis*.

D 5

□ O

□ O.

O assumit NIS penultima producta. *ut, Ligo, gōnis; Regio, Unedo, Comedo, Nero, Cicero, Juno, nōnis.*

1. Excipe I. Gentilia, quæ corripuntur O. *ut, Macedo, Teuto, Saxo, ōnis.*

2. II. Fœminina in DO & GO, quæ O mutant in INIS, *ut, Alcedo, Imago, inis.* Hæc sequuntur quædam Masculina. *ut, Ordo, Cardio, Margo, Homo, Nemo, Turbo, Apollo, Cupido, inis.* Tendo habet Tendōnis & Tendānis, à Tendē.

5. III. Hæc singularia: *Caro, Carnis; Anio, Anianis; Nerio, Nervēnis; ab Anien, Nerien.*

6. IV. Græca Fœminina in ω, Genitivum more Græcorum in US faciunt; reliquos omnes Calus in O. *ut, Sappho, us, q, o, o, o.*

1.

□ C, D, I.

C, D, adjiciunt IS Nominativo, *ut, Alep, vel Halec, ecis; David, idis; quæquam peregrinum hoc etiam corripitur.* Excipitur, *Lac, Lactis.*

□ AL, OL.

2. AL & OL, adjiciunt IS Nominativo, *ut, Animal, ālis; Sol, Solis.* Sed *Sal, Sālis; Sicut & Peregrina, Annibal, Asdrubal, ālis.*

□ EL.

EL, addit LIS. *ut, Fel, Fellis; Mel, Mellis.* Peregrina tantum IS, *ut, Daniel, ēlis.*

□ IL, UL.

IL & UL, addunt IS Nominativo. *ut, Vigil,*

fil. Hic; Confal; u
tionem Nil d

AN? IN? & YN
-v. ut, Pav, Pa
q, y, nis.

EN mutatur
tion, nis. Excipi
tam IS adje
Lien, eni.

II. Græca, ut,
Sic Trezor, Sire
mici,

OS, Nominativo
addunt I. Troia
ON, & MEDON, ut,
mopion, Demico.

Typhon, Colophon, ō
firman habentia, ut,
gelus, Uralyem, Cha
desteron. Excipe, a

tion. Excipit ON
Hinn, Hero, Theron
habentia reliqua

Nic. I. Propria & P
len legem ante O
CIS, ut: quæ brevis
Mellin, Sōnis, Ori
phæ, Crovica, Pash
ant, Cronion, ōnis.

Vigil, ūlis; Consul, ūlis. Nihil³, quod per contractionem Nil dicitur, deficit.

□ AN, +IN, TN.

AN, IN^o & YN, adjiciunt IS Nominativo, — *v. ut, Pan, Paan, ānis; Delphin, ūnis; Phorcyn, ūnis.*

□ EN.

EN mutatur in INIS. *v. v. ut, Limen, Pellen, ūnis. Excipiuntur I. hæc Latina, quæ tantam IS adjiciunt Nominativo, — v. ut, Ren, Lien, ēnis.*

II. Græca, *ut, Splen, Splēnis; Lichen, ēnis. Sic Træzen, Siren, Attagen. At Phymen, Hymēnis.*

□ ON.

ON, Nominativo TIS vel IS adjiciunt. TIS addunt I. Propria in PHON, OON, LEON, & MEDON. *ut, Xenophon, Laocoon, Demophon, Demolcon, Laomedon, ontis. Excipe Typhon, Colophon, ūnis. II. Participiorum, formam habentia. ut, Horizon, Phaëthon, Phlegesthon, Ucalegon, Charon, ontis. Quò refertur & Acheron. Excipe, Æthon, Equus Solis, Æthōnis. Et quæ in ON & O simul desinunt: ut, Hieron, Hiero; Theron, ro, rōnis.*

IS addunt reliqua in ON, & vel *v v*, vel *— v*. Nam I. Propria & Patronymica, quæ vocalem longam ante ON habent, corripunt ONIS, *v. v. quæ brevem, producunt, — v. ut, Machaon, ūnis; Orion, ūnis. Sic Aëleon, Amphion, Cronion, Paon. At Orion vel Oarion, ūnis; Cronion, ūnis.*

II. Ver-

ultima producta, *ut, Comedo, Nera, Cera,*

quæ corripunt *ūnis.*

GO, quæ O mutant *Imago, ūnis. Hæc lina, ut, Ordo, Caribō, Apollo, Capibō & Tendamis, a Ten*

Carnis; Anio, Anien; Nerien.

Genitivum meo, o, o.

nativo, — *v. ut, A*
quæquam pere-
Excipitur, Lac

Nominativo, — *v. Sed Sal, Sālis; Sic arubal, bālis.*

is; Mel, Mellis. Pe-
amiel, ūlis.

Nominativo. *v. v. ut, Vigil,*

II. Verbalia, Gentilia, & Propria quæ de se Gentilia pariunt, corripiunt ONIS. ut, *Dæmon, Icon, Memnon, Lacedæmon, Amazon, Auson, Maon, ònis, Vascònes*. Item origine Comparativa, ut *Arion, ònis*. Excipiuntur tamen hinc quædam, *Lacon, ònis; Cydon, Nasamon*: Sic *Vestònes*: quæ Latinorum exemplo apud Poëtâs produciuntur. III. Polysyllaba in EDON, & Fœminina in DON, quæ Græcis in fine Acuto notantur, u. u. ut, *Antbedon, ònis; Sarpedon, Sindon*. Præterea & hæc; *Canon, Pepon, Strymon*, & à $\chi\theta\acute{o}\nu$ composita. ut *Erisththon, ònis*. Reliqua penultimam pleraque produciunt. ut *Conon, Conònis; Damon, Pheon, Zenon, Theon, Helicon, Citheron*.

Sed hæc & similia, partim ex usu, partim ex Græcis sunt cognoscenda.

□ AR.

- I. In AR, Nominativo IS adjiciunt, Masculina quidem, u. u. ut *Casar, Lar, ¹âris*: Præter *Nar fl. Nâris*. Neutra vero -u. ut, *Calcar, caris*. Præter *Nectar, âris, Jubar, Par, Bacchar âris*. Excipe, *Far, ²Farris; Epar, ³Epâris*.
- 2.3.

□ ER.

ER quoque Nominativo IS addit, u. u. ut, *Agger, Mulier, êris; Gibber Substantivum, Gibberis*. Præter, *Iber, Ibêris; Spinter, Spintêris*. Græca modo -u, modò u u habent, ut, *Ver, Veris; Crater, Cratêris*. At *Aër, aëris, Æther, Æthêris*. Varietas hæc ex propria lingua dijudicanda est.

Exci-

Excipe quæ E ante R abjiciunt:

I. Adjectiva in BER, CER, STER. ut, *Celeber, Celebris, Alacer, Alacris, Paluster, Palustris*. Præter *Uber, Uberis; Puber, Puberis; Impuber, Impuberis*.

4.

II, Substantiva in TER. ut, *Pater, Patris; Mater, Frater, Sequester, Accipiter, tris*. Præter, *Later, Lateris; Iter, Itineris; Jupiter, Jovis*.

5.

6.

7.

III. *Imber, Imbris*. Item Numeralia Derivata in BER. ut, *September, October, November, December, bris*. Item Gentile *Insulber, Insulbris*. Et *Mulciber, Mulcibris & Mulciberis, quod receptius est*. Sed tamen & in Secundam cadit, *Mulciberi, & bri*. Suprà Cap. 15. n. 6.

8.

□ IR, UR, & TR.

IR, UR, & YR, etiam IS adjiciunt Nominativo, ut, *Gadir, iris; Ligur, uris; Vultur, uris; Cicur, uris; Martyr, yris*. Sed *Fur, Furis*. U autem in O mutant hæc: *Ebur, Eboris; Femur, Femoris; Robur, Roboris; Jecur, Jecoris & Jecinoris, ab antiquo Jecinus*.

9.

10.

11.

□ OR.

OR etiam IS adjicit Nominativo, ut *Amor, Amoris; Doctior, Melior, Soror, Uxor, Concolor, toris*. Excipe, I. *Aegvor, Arbor, Marmor, Memor, oris*. Sed *Cor, Cordis* facit; *Ador, adoris & adoris*. II. Composita à Cor-

12.

pus

a, & Propria quæ de le
cipiunt ONIS. ut, *De
cedamon, Amazon, An
s. Item origine Com
Excipiuntur tamen
nis; Cydon, Nolonem
norum exemplo apud
III. Polyfyllaba in
in DON, quæ Graecis
u. ut, *Ambedonius
rea & hæc; Canon, &
composita. ut *Eni
multimam plecrag
onis: Daman, Pha
Cibaron.*
artim ex usu, pæ
tenda.**

IS adjiciunt, *Me
ar, Lar, aris; Pra
ero -u. ut; Calcar
tubar, Pav, Baccha
s; Epav, Epatis.*

tivo IS addit, ut
Substantivum, *Gib
; Spinter, Spinteris
u habent. ut, *Ver, V
er, aeris, Eiber, &
propria lingua dicitur
Exc**

pus & Decus. ut *Bicorpor, Bicorporis; Indecor, Indecoris.*

III. Græca Verbalia & Virorum nomina. ut, *Rhetor, Rhetoris; Hector, Hectoris; Castor, Castoris; Nestor, Nestoris.*

□ A S.

In A S Latina, abjecto S, & addito TIS, faciunt Genitivos, —v. ut *Ætas, Bonitas, Arpinas, Primas, Ætis.* Sed *Anas, Anatis.* Sic *Artoceas, Erysipelas, Ætis.*

Excipe, I. *As, Asis; Vas Vasis; Vas, Vasis; Mas, Maris.* II. *Fas & Nefas,* Neutra, quæ in Nominativo, Acc. & Voc. tantum inveniuntur; reliquis verò Casibus deficiunt.

III. Græca, quorum Masculina habent ANTIS, ut, *Pallas, Antis; Calchas, Adamas, Acragas, Atlas, Elephas, Gigas.* Fœminina verò & Patronymica habent ADIS, —v. ut *Pallas, Adis; Lampas, Ilias, Thestias, Troas.* Sic & Gentile, *Arcas, Arcadis.* Excipe Fœminina, *Acragas, Taras,* pro Urbibus, quæ etiam per AN-TIS flectuntur.

□ ES.

ES convertitur in IS. ut, *Nubes, Nubis; Apes, Apis; Pales, lis; Fames, Famis; Vates; Verres, Pubes, bis, Substant. & Adjectivum, & Impubes.* Sic in Græcis quæ Patronymicorum formam habent; Propriis Compositis; & Neutris. ut *Euripides, Thucydides, didis; Demosthenes, Hercules, Palamedes, Aristoteles; Hippomanes, Cacoethes.* Et quæ ex *εὐς* in ES transeunt. ut *Achilles, lis; Ulysses, sis.*

Excipe

Excipe Imparifyllaba, quorum

I. Alia mutant ES in IDIS. v. v. ut, *Præses, Idis; Obses, Reses, Deses; quæ sc. à Sede nascuntur.*

II. Alia in ITIS, v. v. quæ hisce Versiculis continentur.:

Ales, & Antistes, Cestres, Coclesq., Comesq.

Dives, Eques, Fomes, Gurges, cumq., Hospite,

Limes,

Merges, & hinc Miles, Palmes, Pedes, indeq,

Poples,

Adde Satelles, & hinc Sospes, Stripesq., Superstes

Et Termes, Trames, Tudes, addito Veles, Amesq.

III. Alia in ETIS. v. v. ut *Abies, Abietis; Aries, Paries, Hebes, Impes, Indiges, Interpres, Perpes, Præpes, Seges, Teges, & Teres.*

IV. Alia in ETIS. —v. ⁴ ut, *Locuples, etis; Quies, Inquies.* ⁶ Et Græca quædam, *Cres, Cretis; Lebes, Magnes, Tapes, Trapæ, Rhamnes.*

At Propria Masculina habent IS & ETIS, —v. ut, *Chremes, Laches, Hermes, Dares, Manes, Thales, Eutyches, & similia.* Sed Etis usitatio est.

V. Alia in EDIS. v. v. ut, *Pes, Pedis; & quæ inde componuntur, Bipes, Tripes, Compes, Somipes, Loripes, & c.*

VI. Alia in EDIS. —v. ut, *Merces, Heres, edis.* Sic *Præs, Prædis.*

VII. Alia in ERIS. —v. ut, *Es, eris.*

VIII. Alia in ERIS. v. v. ut, *Ceres, Cereis.*

□ IS.

In IS, Genitivum Nominativo similem faciunt. ut, *Collis, Piscis, Panis, Avis, Apis, Febris,*

Excipe

2. *Febris, Strigilis, Semistis.* ²Sic *Pubis & Impubis*, quod tamen etiam *Pubes, Impubes.* Et quæ Græcè per os purum declinantur. ut, *Genesis, Hæresis, Neapolis*: quænam etiam Græci casus Latine usurpentur, *Genescos, Hæresios, Neapolios*: vel *Genescos, Hæreseos, Neapoleos.* Quæ posterior forma Atticorum receptior est.

Excipe I. Gentilia Masculina per ITIS
—u. *Samnis, itis*: *Quiris, itis.* Sic & *Dius, Ditis*;
Lis, Litis. At *Charis, Charitis*; *Glis, Gliris*;
3. *Vis*,³ in plurali *Vires.*

- 4.5.6. II. Quædam in IDIS u. u. ut, *Cuspis, Casis, pro Galea.* ⁴*Cenebris, Lapis,* ⁵*Capis.* ⁶Sic multa Græca, in primis Patronymica, Gentilia fœminina, & pleraque Propria. ut, *Ægis, Fyxis, Aspis, Jaspis, Promuscis, Præbosis, Promulsis, Iris, Nereis, Chryseis, Sybaritis; Paris, Phalaris, Isis, Thetis.* At *Tigris, Tigridis & Tigris* facit; *Nesis insula, Nesidis.*

7. III. Quæ ab antiquis in ER⁷ veniunt, in ERIS, u. u. ut, *Pulvis, Pulveris; Cinis, Vomis, Cucumis.* ⁸

IV. Facta ex Græcis in eic, per ENTIS. ut, *Simois, Simoentis; Opois, Opoentis*; & contractè, *Opus, Opuntis.*

9. V. *Sanguis*,⁹ *Sanguinis*, peculiare est. Sed Compositum *Exanguis*, parissyllabum est.

VI. Græca, quæ in IS & IN desinunt, in INIS, —u. ut, *Salamis & min, minis; Delphis, & phin, phinis; Eleusis & sin, sinis.*

□ TS.

□ RS.

YS Græca terminatio est, & vel in YOS, ¹⁰ *uu*, transit. ut, *Erinnys*, *γ os. γι. γη. γ. γ*; *Carys*, *γ os*; *Tethys*, *γ os*. Vel in YDIS, *u u. ut Chlamys, Pelamys, ydis.*

Vel in YNIS, *-u*, ut in iis, quæ YS & YN simul desinunt. ut, *Phorcys & Phorcyn, γ nis.*

□ OS.

OS, S in RIS mutat, *-u. ut, Flos, Flōris; Ros, Rōris; Mos, Mōris; Os, ōris, Mund/Honōs, ōris; Glas, Glōris, ¹ i. e. uxor Fratris.*

Excipiuntur I. hæc quæ S in TIS mutant, *-u. ut, Cōs, Cōtis; Dos, Dōtis; Nepos, Sacerdos.* At *Impos, Compos, pōtis*. Singularia sunt: *Bos, Bōris ²; Os, Ojōis, Betn. Exos, Exojsis; Arbos, ōris.*

II. Græca Neutra in OS breue, quæ Græcam declinationem ³ prorsus retinent. ut, *Chaos, Chaus, Chai, &c.* Sic *Argos, Melos, Ceros.*

A *κέρας* composita, ⁴ S in TIS mutant. *-u. ut, Rhinoceros, Rhinocerōtis; ⁵ Monoceros, Ægoceros.* Sic & *Eros, Anteros, ōtis,*

Reliqua per IS purum declinantur. *-u. ut, Heros, ōis. Minos, ōis. ⁶*

□ US.

US transit I. in ERIS, *u u*, in his viginti Nominibus:

E *Fædus*

¹⁰ Sic Pubis & Impubis. Et quæ declinantur. ut, Genesiovam etiam Græci te Genesios. Heresios, Neapoles. Quorum receptor est. a Masculina per III ius. Sic & Di. Di. Charitūs; Glū, Glū. Sui. ut, Cuffia, Capi. S. S. tronymica, Geni. Propria. ut, Fagi. omulcis, Prabo. bryseis, Sybarat. At Tigris, Tigris. Nesidiū. ER ⁷ veniunt, i. ris; Cinis, Vomis, C. et eis, per ENTIS. Opoētis; & con. is, peculiare est. S. rarifysyllabum est. S & IN desinunt. min, minis; Delphi. in, simis.

- Fædus, Acus, Funus, cum Glomere, Munus, O-*
lus q̄;
- Inde Genus, Pondus, Rudus, Latus, Illeus, O-*
nus q̄;
1. *Et Scelus, & Sidus, Viscus, ¹ cum Vellere, Vul-*
nus :
2. 3. *Hinc Venus, ² atque Vetus, ³ per-ERIS for-*
mantur, Oplus q̄.
- II. In ORIS, -u, in Comparativis. ut, *Maius,*
Maiōris; Peius, Peiōris. Sequntur enim Ma-
sculina sua in OR. Sed *Plus* ⁴ facit *Pluris.*
4. III. In ORIS, u u, in his quindecim:
Dedecus, atque Decus, Facinus, cum Corpore,
Fanus,
Hinc Lepus, & Frigus, Pectus, Littus q̄, *Ne-*
mus q̄;
5. *Et Penus, & Pignus, ⁵ Tempus, cum Stercore,*
Tergus.
6. *Sed Pecus ⁶ ex sese Pecoris Pecudis* q̄ *relin-*
quit.
7. IV. In ODIS, u u, à π̄ς̄ composita. ⁷ ut,
Tripus, Oedipus, Antipus, pōdis.
- V. In UDIS, -u. ut, *Incus, Palus, Subscus,*
ūdis. Sic & duo in AUS, *Laus, Laudis; Fraus,*
Fraudis. Excipitur *Pecus, Pecūdis.*
- VI. In UIS. ut, *Grus, Gruis; Sus, Suis.*
8. VII. In UNTIS, Græca ex contractione ⁸ in
UIS desinentia. ut, *Trapezus, zuntis; Opus, un-*
tis; Rhamnus, untis; Sic Hierichus, untis.
- VIII. In URIS, -u, hæc Monosyllaba. ut,
Crus, Jus, Mus, Pus, Rus, & Tus, quibus addi-
to Tel-

u. Sed Ligu
gr
II. In UTIS, -u,
fius, Salus, Senectus,
Inuus, cūis.

I. Nomina in t
climatur, habent
us.

□
BS, & MS. In
Trāns; Cōspic; Cla
Scribis; arabis, arā
quod E. in I. mutat,
Puls, Plūs; & quod
Urbi, Urbis.

□ I. S.
IS, NS, RS, & de
minatione ut, Puls; Pul
Lencis, fons, pro parte
Arato, & uant, & man
Exce. I. q̄z pro T.
Glan; Juglan; Len
Sūis, fons, pro uo
fons. Incomposita à C
Vannidic.

I. ENS, EUNIS
fius, fons, Adicent; In
bans, tubercis.

III. Topyus, H. affi
□
I. Interponit

ro Tellus. Sed *Ligus*, *Ligūris*, ut & *Ligur*.

I X. In *UTIS*, -u, hæc quinque: *Juventus*, *vūtis*; *Salus*, *Senectus*, *Servitus*, & *Virtus*. Sed *Intercus*, *cūtis*.

X. Nomina in *EUS*, quando in Tertia declinantur, habent *EOS*. *Orpheus*, *eos*; *Tydeus*, *eos*.

□ BS, MS.

BS, & MS, I interponunt, v v. ut: *Trabs*, *Trābis*; *Chalybs*, *Chalybis*; *Scobs*, *Scōbis*; *Scrabs*, *Scrōbis*; *Arabs*, *Arābis*; *Hyems*, *Hyēmis*. Et quod E in I mutat, *Calebs*, *Calibis*. Præter *Plebs*, *Plēbis*; & quod positione producitur, *Urbs*, *Urbis*.

□ LS, NS, RS.

LS, NS, RS, abjecto S. TIS apponunt Nominativo. ut, *Puls*, *Pultis*; *Lens*, pro *legumine*, *Lentis*; *Frons*, pro parte *Capitis*, *Frontis*; *Aruns*, *Aruntis*; *Amans*, *Amantis*; *Sors*, *Sortis*.

Excipe I. quæ pro T, D assumunt. ut, *Glans*, *Glandis*; *Juglans*; *Lens*, *foetus pedicularum*, *Dulsen*. *Frons*, pro ramo *viridi*; *Libripens*, *Nefrens*. Et composita à Cor, ² *Concors*, *Discors*, *Vecors*, *cordis*.

I. IENS, EUNTIS habet, cum Compositis. *Abiens*, *Adiens*, *Iniens*, &c. Præter *Ambiens*, *Ambientis*.

III. *Tiryns*, H assumit, *Tirynthi*.

□ P S.

P S, I interponit, v v. ut *Daps*, ³ *Lāpis*, *Opis*,
E 2

um Glomere, Manu
Radus, Latu, Mena
iscus, cum Tellure
Vetus, per ERIS in
plur.
comparativis. ut
Seguntur enim
Plus facit Pluri
his quindecim:
Facinus, cum Corpe
Pectus, Littus, g.
Tempus, cum Stere
oris Pecudis, g.
ræ composita.
dodis.
ncus, Palus, Salsi
Latus, Laudis, Fra
Pecudis.
Gruis, Sus, Saia.
a ex contractione
ezus, zuntis; Opus
Hierichus, untis.
hæc Monosyllaba.
, & Tus, quibus ad
to T

ōpis, q. ab Ops : *Æthiops, Æthiōpis. Stips, Stipis.*

Exceptio I. Penultimas producant, -v,
Seps, Sēpis; Ægilops, Ægilōpis; Cyclops, Cercops,
Hydrops, Conops, Myops; & quæ Positione pro-
 ducuntur, *Stirps, Stipis.* II. EPS, IPIS facit,
 v. ut *Princeps, Principis; Forceps, Adeps.* Præ-
 ter *Auceps, Aucūpis, quod E in U mutat.* Sed à
 4. CAPUT composita, EPS⁴ in IPITIS, v. v. v. di-
 ducunt, ut, *Biceps, Bicīpitis; Anceps, Præcep-*
Triceps.

III. H assumunt, *Gryps, Gryphis; Cinyps,*
Cinyphis.

□ T.

T, UT in ITIS, v. v. mutat. ut, *Caput, Ca-*
pūtis; Sinciput, Occiput.

□ AX.

AX, X in CIS mutat in Latinis, -v. ut,
Audax, Audācis, Fornax, Limax, Pax. Præter
Fax, Fācis.

In Græcis autem v. v. ut, *Abax, Abācis;*
Climax, Corax, Nyctikorax, Colax, Dropax, Sty-
*rax, Smilax, Arctophylax.*¹ Præter *Thorax,*

1. *Thorācis; Thrax, Pheax, Syphax,*² *Aiax.* At
2. *Harpax,*³ *Harpāgis* facit. *Hylax, Hylactis;* &
3. ab *αἰαξ* Composita, *Astyanax, Demonax, Cal-*
tianax, actis.

□ EX.

- In EX monosyllaba, modò X in CIS mut-
 tant Genitivis. v. v. ut, *Nex, Nēcis;* Sic *Præcis,*
 ab inusitato *Præx.* At *Fex, Fēcis;* quod & *Fax*
 4. aliqui scribunt. Modò in GIS, -v. ut, *Rex,*⁴
Rēgis

Rēgis, Lex, Lēgis, Exlex, Exlēgis, illex, Ulēgis.
At *Grexx, Grēgis*. Modò EX in ICIS, v. ut, *Di-*
ciis, Vicis, ab inusitatis *Dex, Vex*.

In EX plusquammonosyllaba, inter quæ
etiam sunt, à Facio, Specio inusitato, Plico,
& Lacio composita, EX in ICIS v. mu-
tant. ut, *Pumex, Pumicis; Silex, Sorex, Murex;*
Codex, Culex, Pulex, Pollex, Artifex, Carnifex,
Pontifex; Auspex, Aruspex, Extispex; Simplex,
Duplex, Supplex; Illex, Pellex &c.

Excipiuntur, *Remex, Remigis, Sapellex,*
*Supellestilis; Senex, Senis,*⁶ *Vibex, Vibicis; Ha-*
lex, Halēcis; Vervex, Myrmex, ēcis. At *Fœnifex,*
Resex, ēcis; Aquilex, Aquilēgis; Lelex, Lelegis.

□ IX.

In IX Adjectiva, Fœminina, & Verbalia,
faciunt ICIS — v. ut, *Felix, Felicis; Pernix, Cor-*
nix, Lodix, Vitrix, Struix &c. Sed v. v., *Pix,*
Picis; Filix, Larix, Salix, Appendix, Coxendix.
Strix verò *Strigis* facit: *Nix, Nivis.*⁷

In IX Masculina Substantiva, ICIS faci-
unt, v. v. ut, *Fornix, Fornicis.* Item Commune
*Natrix, icis,*⁸ *Varix, icis.*

Græcorum alia faciunt ICIS, — v. ut, *Phœ-*
*nix, Phœnicis; Spadix,*⁹ *Pristix, Perdix.*¹⁰ Alia
ICIS, v. v. ut, *Calix, Calicis; Cilix, Gentile; Hys-*
*tbrix, Hystbricis.*¹¹ *Chanix.* Alia per IGIS.
— v. ut, *Mastix,*¹² *Mastigis; Peregrinum Bitu-*
rix, Biturigis, ambiguum putatur.

□ TX.

YX mutatur in YGIS, v. v. ut, *Phryx, Phry-*
gis; Styx, Japyx, Oryx. At *Coccyx Coccygis.*

E 3

In

In YCIS, -v. ut, *Bombyx, Bombycis; Sandyx, Ceyx.*

In YCIS, v. ut, *Naryx, Narycis, Eryx. At Bebryx, Bebrycis.*

In YCHIS vel YCHOS. v. ut, *Onyx, Sardonyx, nychis, & nychos.*

□ OX.

OX transit in OCIS. -v. ut, *Vox, Vocis, Ferox, Velox, Celox. Excipe I. Praecox, ¹³ Praecocus; Cappadox, Cappadocis. II. Nox, Noctis; Pernox. III. Allobrox, Allobrogis.*

□ UX, AUX.

UX in UCIS transit. v. ut, *Nux, Nucis; Trux, Dux, Tradux, Redux. Volux, Vollucis, ¹⁴ propriū est. Excipe Conjux, Conjugis; Frux, ¹⁵ Frugis; Pollux, Pollucis; Lux, Lucis, Faux, Fautis.*

□ LX, NX, RX.

LX, NX, RX, X in CIS mutant. ut, *Calx, Calcis; Lanx, Lancis; Arx, Arcis &c. Exceptis Phalanx, Phalangis; Meninx, Sphinx, Syrinx, ingis; Lynx, Larynx, yngis.*

Hactenus de formatione Genitivi.

DE DATIVO SINGULARI.

† *Quomodo formatur Dativus Singularis Tertia?*

- I. Ex Genitivo in IS, S abjiciendo, & O, si in Graecis ante S fortè praecedat, in I mutando. ut, *Pater, Patris, Patri; Erinnyx, yox, yi.* Δ Si tamen

tamen Genitivus Græcus IOS vel EOS habet, tota illa terminatio in I contractum mutatur. ut, *Neapolis, lios, vel leos, li.*

Δ Græcorum Dativi apud Poëtas interdum corripuntur: ² Latini ubique I longum retinent.

DE ACCUSATIVO Singulari.

† Quomodo formatur Accusativus Singularis Tertiæ?

Ex IS Genitivi in EM mutato, in Masculinis & Fœmininis. ut, *Pater, tris, trem; Sacerdos, otis, otem; Arbor, oris, orem.*

Excipe, quæ

I. IM tantum faciunt: ¹ *Buris, Sitis, atque Charybdis,*

Tusis, Vis, Pelvis, Magadaris, ² *atque Mephitis,* ^{2.3.}

Præsepis, Cucumis, ⁴ *Raviscis, Sinapis, Amussis,* ^{4.}

Hinc Albis, Fabaris, Tiberis, ⁵ *Leucaspis & Opis,* ^{5.}

Tigriscis, Syrtiscis, ⁶ *& in IS residentia Græca.* ^{6.7.}

II. EM & IM faciunt sequentia, ⁸ sed diversimodè. Nam,

Sapius EM, Febris, Claviscis, & Navis,

Aqualis:

Sapius IM, Puppis, Turris, Restiscis, Securis.

Rara sunt, *Sementim, Strigilim.* Frequentiora,

Sementem, Strigilom.

Δ III. Græca in IS, purè declinata, habent

IN & IM. ut, *Charybdis, bdios, bdiu, & bdim.*

Sed impurè declinata, si Barytona sunt, habent

parisyllabicè IN & IM; imparisyllabicè in EM.

ut, *Paris, xin, rim, & ridem.* Si Oxytona, habent

IDA & IDEM. ut, *Tyrannus, ida, idam.*

E 4

IV. Græ-

Δ IV. Græca in YS, purè declinata, YN & YM habent: sed ferè YN frequentius. *ut, Tethys, Tethyn & Tethym; Halys, lyn, & lym.* Impurè, YD A, & YDEM. *ut, Cblamys, myda & mydem.*

Δ V. Græca Fœminina in O, habent Accusativum Nominativo similem. *ut, Sappho, Hanc Sappho.* Nisi per ONIS Genitivum flexerint. Tunc enim Regulam sequuntur. *ut, Dido, Didonis, Didonem.*

9. Δ VI. Reliquæ Græcorum terminationes, habent A, si & Græci habent, & EM. *ut, Hektor, ra, rem; Pæan, na, nem.* Sed à Pan, potius Pana, ⁹ in usu est. At Ganymedes, dem; Demosthenes, nem: Non Ganymeda, Demosthena. ¹⁰

9.

10.

□ Chremem verò & Chremetem; Daren & Daretem, &c. priore terminatione ad Primam; posteriore ad Tertiam pertinent.

NOTA. In his, Latinè terminat M in Prima vel Tertia: Græcè, N in Prima; A in Tertia.

DE VOCATIVO SINGULARI.

† Quomodo formatur Vocativus Tertia?

Vocativus similis est Nominativo. *ut, Pater, ô Pater; Sol, Titan, Turris, Sacerdos, Hæc Pallas, Sappho.*

Δ Excipiuntur, quæ abjecto S, Vocativum for-

formant, I. Græca Propria in AS, per AN-
TIS. ut, *Hic Pallas, lantis, ô Palla; Calchas,*
chantis, ô Calcha. II. Quævis Barytona in
IS & YS. ut, *Mæris, ô Mæri; Tethys, ô Tethy.*
III. Oxytona Fœminina Propria, & Patro-
nymica in IS. ut, *Amaryllis, ô lli; Nereis, ô rei.*
IV. Quæcunqve Diphthongum ante S ha-
bent. ut, *Simois, ô moi; Tydeus, ô Tydeu; Mel-*
lampus, ô Melampu.

□ N O T A. I. O *Socrate, ô Chreme*, ad pri-
mam pertinent: In Tertia est, *ô Socrates, ô*
Chremes. II. *Achillê & Ulyssê*, Vocativi anti-
qui sunt, facti ex Græcis *Achilleu, Ulyssæu*, litera
U abjecta.

DE ABLATIVO SIN- gulari.

† *Quomodo formatur Ablativus Singularis*
Tertia?

Ablativus regulariter per E fit, ex ter-
minatione Genitivi. ut, *Pater, tris, à tre; Sol,*
Solis, à Sole. Par, i. e. socius, Paris, à Pare. Pubes,
is, à Pube: Hec Pallas, adis, à Pallade: Hic Pal-
las, antis, à Pallante. Et hoc in omnibus Pro-
priis personam significantibus observatur. ut,
à Martiale, Juvenale, Folice, Clemente.

△ Græca Fœminina in O, & Neutra in
OS, faciunt O. ut, *Sappho, à Sappho: Chaos, à*
Cbao. Et Græca in YS purè declinata, S abji-
ciunt, ut, *Tethys, yos, à Tethy; Erinnyes, yos, ab*
Erinny. Sed aliqui malunt per E formare, *Te-*
thye, Erinnye, teste *Murmellio.*

E 5

† Sed

† Sed variant à Regula non pauca, quorum alia per I faciunt Ablativos; alia per I & E simul.

† Per I tantum faciunt Ablativos:

1. I. Neutra in E¹, AL, & AR; & Nomina Mensium in IS & ER desinentia. ut,
Mare, à Mari *Voctigal, à gali.*
Calcar, à Calcarè *Par à Pari (E in par.)*
Quintilis, à Quintili *September, à bri.*

2. Exceptis, *Far, Bacchar, Epar, Jubar, Nectar,*
 3. *à Farre, Bacchare, Epate, Jubare, Nettare.*

II. Adjectiva in IS, vel ER duarum terminationum, quorum Neutra in E desinunt. ut:

Fortis, te, à Forti, *Acer, cris, cre, ab Acri.*
Pubis, à Pubi *Impubis, ab Impubi.*

4. □ Perperam igitur ab Atheniense, Dresdensi, VVite-
 bergensi &c: Quam licentiam sibi Recentiores quidam immaturè sumpserunt; quum Propria non sint, sed Adjectiva Gentilia.

III. Quæcunqve Accusativum per IN vel IM tantum faciunt, ut,

Vis, Vim, à Vi. *Pelvis, im, à Pelvi.*
Sitis, tim, à ti. *Genesis, sin, à si.*
 Adde his: *Mugilis, à Mugili, Canalis, à li;*
Strigilis, à li.

† Per E & I simul faciunt Ablativos:

5. † I. Adjectiva unius terminationis, ut, *Felix, à lice & lici; Degener, à nere & neri; Arpinas, ab ate & ati; Imperans, ab ante & anti.*

6. △ Excipe I. Quæ I tantum desinunt, *Artifex, Memor, Vigil, Par,* & gerade: ab, *Artifici, Memo-*

DE
 Memori, Vigil, Par
 II. Quæ E tantum
 Tempus, Incip, C
 Sues; à Pauper
 Compo, Impo, C
 Compalita. ut, I
 Preter Quadr
 fluvio & sumpt
 Pen; Sex, Carn
 le, Pari, Pen
 vi conloquencia
 anti
 III. Compar
 Mani; à Mauve,
 ri. Plu" Ablati
 III. Vltim
 Item hæc Substan
 Curvato, Cras, C
 Ver" Quipus, Qu
 Sapida, à Triden
 I habet.
 IV. Quæ Accu
 ferunt. ut, Natio
 V. Substantiva
 hant. ut, A. Hili
 Epone, Trivene
 Iamias, Popular
 & milia. Sed tam
 Affinis, Affin
 Padi & Valuce.
 DE NOMIN
 lativo &

Memori, Vigili, Pari, si Adjectivè sumantur.

II. Quæ tantum desinunt, Pauper, Bicornor, Tricornor, Inops, Compos, Impos, Hospes, Sospes, Senex; 7 à Paupere, Bicornore, Tricornore, Inope, Compote, Impote, Hospite, Sospite, Seno. Et à Pes Composita. ut, Bipes, Tripes; à Bipede, Tripede. Præter Quadrupes 8 à pede & pedi. Item Substantivè sumpta, Artifex, Vigil, Par pro Socio, à, Pontifex, Carnifex, & similia: ab Artifice, Vigile, Pare, Pontifice, Carnifice &c. Item Ablativi consequentiæ, 9 ut, Imperante Carolo, non anti.

† II. Comparativa 10 in OR, US. ut, Maior, Maius; à Maiores, & ri; Minor, nus; à nore & nori. Plus 11 Ablativo caret.

III. Vitrix, 12 Ultrix, adjectivè sumpta. Item hæc Substantiva, 13 Annis, Angvis, Avis, Cannabis, Civis, Classis, Finis, Fustis, Ignis, Imber. 14 Occiput, Ovis, Postis, Pugil, Vectis, Ungvis, Supellex, 15 Tridens. Sed tamen sæpius E quàm I habent.

IV. Quæ Accusativum per EM & IM simul formant. ut, Navis, vem & vim; à ve & vi.

V. Substantiva in IS, quæ Adjectivis similia sunt. ut, Edilis, Annalis, Natalis, Sodalis, Bipennis, Triremis, Quadriremis, Quingveremis, Familiaris, Popularis, Molaris, Novalis, Rivalis, & similia. Sed tamen sæpius I quàm E faciunt. Affinis, sæpius Affine: Rudis & Volucris, tantum Rude & Volucre.

DE NOMINATIVO, ACCUSATIVO & Vocativo Plurali.

Quomo.

7.
8.
9.
10.
11.
12.
13.
14.
15.

la non paucæ, quoniam
ativos; alia per I & I
unt Ablativos:
LL, & AR; & Nomina
chinentia. ut,
Velligal, à gali.
Par à Pari (Cinnæ)
September, 2 à bri
r, Spar, Jubar, Nèlar
Jubar, Nèllare.
vel ER duarum ter
entra in E desinunt
ris, cre, ab Acri.
bis, ab Impubi.
iensis, Dredensis, VV
tiam sibi Recentior
erunt; quum Propri
ntilia.
ativum per IN ve
vis, im, à Pelvi.
esis, su, à si.
lugili, Canalis, à li
unt Ablativos:
minationis, ut, R
à nore & veri; à
ans, ab ante & anti
trum desinunt, Arb
gerade: ab Arripin
Momo

† *Quomodo formantur Nominativus, Accusativus
& Vocativus Plurales?*

Nominativus, Accusativus, & Vocativus Plurales, in Masculinis & Fœmininis, IS Genitivi Singularis mutant in ES. *ut, Pater, tris, tres; Arbor, boris, bores.* In Neutris verò in A. *ut, Pectus, oris, ora; Cor, Cordis, Cœrda.*

Observandum hîc est:

† I. In IA exire ea, quorum Ablativi desinebant in I tantum; vel in I & E promiscuè. *ut, Mollis, à Mollis, Mollia; Audax, ace & aci, acia.* Præter *Vetus, Vetera, non Veteria.* Et Comparativa; *Meliora, Graviora. Plus, Plura* facit, & antiquè *Pluria.*¹ *Aplustre, stria & stira* format.

2. Δ II. Antiquam Diphthongum EI inveniri in Accusativis Masculinorū & Fœmininorum, quorum Genitivi sunt Nominativis similes. *ut, Omneis, Salubreis, Paneis.* Quò referuntur & *Imbreis, Decembreis, Palustreis, Complureis &c.* Aut quorum Nominativi in duas Consonantes desinunt. *ut, Ars, Pars; Arteis, Parteis.* Sic & in pluralibus tantum. *ut, Sardeis, Tralleis.*

Δ III. In Græcis Vocibus, Accusativi terminationem AS, u, esse. *ut, Titanās, Cyclopās, Craterās, Hebdomadās.* Sicut & Nominativus ac Vocativus in ES, in Græcis corripitur. *ut, Troës, Titanēs, &c.*

DE GE-

DE GENITIVO
Plurali.† *Quomodo formatur Genitivus Pluralis?*

A Nominativo Plurali, ES vel A in UM mutando. *ut, Patres, Patrum; Arbores, rum; Pauperes, Pauperum; Corpora, Corporum.* Græca tamen sæpe ON retinent. *ut, Epigrammaton.*

† Excipiuntur quæ in IUM desinunt; de quibus sequentes notentur ¹Regulæ.

I. In IUM desinunt omnia quorum Ablativi finiunt I, sive solum, sive I & E simul.

ut:

Utili, lium. Igni, ium; Amni, ium.

Locupleti, tium;² Victrici, cium;³ Ancipiti, tium.

Excipiuntur Comparativa *ut, Maiorum, Meliorum.* Præter Plus, quod Plurium facit.

Item *Vetus, Veterum. Vigil, Per vigil, Celer, Congener, Degener, Uber, Memor, Bicorpor, Tricorpor, Dives, Quadrupes, Artifex;⁴ Supplex.⁵* Quibus adde *Mugilis, & Strigilis.*

II. Quæ Nominativum duabus Consonantibus finiunt, Genitivis IUM faciunt. *ut.*

Animans, Animantium; Glans, Glandium.

Ars, Artium; Trabs, Trabium; Falx, Falcium.

Excipe, *Hyems, mium; Lynx, cum.⁶* Et quæ BS aut PS desinunt plusquammonosyllaba.

ut, Arabs, bum; Cælebs, Princeps, Municeps, Manceps, Auceps, Forceps, Ethiops, Inops &c.

III. Ubi pares Syllabæ in Nominativo

&c

NOMINE.

Nominativus, Accusativus
in Plurali?Accusativus, & Vocativus
in Plurali & Femininis, I
mutant in ES. ut, *Patres,
bores.* In Neutivis
in ES. *Cor, Cordis, Coria.*
um hiecit:quorum Ablativus
in I & E promittit
ut, Audax, ace, &c.
tra, non Veteria.
graviora. Plus, Plu-
*aplusve, strigilis.*thongum EI in
in Plurali & Femininis
sunt Nominativus
ut, Panis. Quod
embreis, Palustres.
um Nominativus
nt. *ut, Ars, Pars.*
uralibus tantum.ibus, Accusativus
ut, *Titans, Cyclops.*
icuit & Nominativus
Græcis corripitur.

DE G

& Genitivo sunt, Plurales Genitivi fiunt per IUM. ut,

Collis, lis, Collium; Nubes, bis, Nubium.

7. *Sequester, stris, Sequestrium; Caro, Carnis, Carnium.*

Excipe, *Vates, Vatum; Iuuenis, Canis, Panis, Pater, Mater, Frater, Accipiter, Senex, & Volucris Substantivum.* Varro tamen *Volucrum* facit.

IV. Faciunt IUM ea quæ in IS longum definiunt. ut, *Lis, Litium; Glis, Glirium; Dis, Quiris, Samnis.* Et quæ Pluraliter tantum dicuntur, *Vires, Virium; Manes, Fœces, Sales, Mœnia, Penates.* Præter, *Opes, Opum; Ambages, Proceres, Luceres, Caleres, Lemures, Calites, Primores.*

8.

9.

10.

V. Faciunt IUM & hæc Monosyllaba: *As, asium; Mas, Marium; Mus, Murium; Os, Osium; Cor, Cordium; Nix, Nivium; Nox, Noctium; Jus, Jurium. Faux, Faucium; Cos, Cotium; Dos, Dotium; Vas, Vadium.*

Sed *Bos, Boum. Os, Oris,* Genitivo plurali caret. *Crux, Crucium & Crucum,* dici volunt.

II.

Δ NOTA. Multa horum Syncopen patiuntur, extruso I. ut, *Cælestum, 7. Æn. Arpinatum, Cic. l. 13. ep. 13. Mensum, apud Ovid: Regentum, Sapientum, Serpentum, Rudentum, Parentum, Prudentum, Apum, Locupletum, Bidentum, Sedum, Cic: pro Sessio; Adolescentum, Cohortum, Veientum, Quiritum, Penatum, Volucrum equorum, Ovid: Viridum donorum, Stat: & similia.*

Peculiare est, *Macedum* pro *Macedonum, Lucan.*

can.

can. l. 10. pro quo Aliqui legunt rectiùs, *Mace-
tium*, pro *Macetarum*, ab ὁ μακέτης.

Abundant, *Fornax, acium, & cum; Palus,
dium & dura.*

Contrà quædam Epenthesi¹³ augentur, in-
terposita U. ut, *Alituum*, pro *Alitum*. 13.

† Denique notentur & Festorum nomina
antiqua, quæ duplices¹⁴ Genitivos habent; u-
num Regularem¹⁵ in IUM in Tertia; alterum
Irregularem in ORUM, in Secunda. ut, *Satur-
nalia, lium, & liorum; Bacchanalia, lium, & lior-
rum*. Sic formanda sunt & Recentia, *Martina-
lia, Catharinalia, &c.* 14.
15.

Hæc imitantur etiam¹⁶ *Sponsalia, Viridia,
Vestigalia*. 16.

DE DATIVO ET ABLA- tivo Plurali.

† *Quomodo formatur Dativus & Ablativus
Pluralis?*

Dativus & Ablativus Plurales, formantur
ex Dativo Singulari, addita terminatione
BUS. ut, *Patri, Patribus; Arbori, Arboribus.*

Anomala sunt, *Bos, Bovi, Bobus, & Bubus;*
*Sus, Sui, Suibus & Subus.*¹ 1.
2.

Græca in MA, geminos³ Dativos & Ablati-
vos⁴ habent. ut, *Pœma, matis, & matibus; Epi-
gramma, matis, & matibus*. Nec malè addideri-
mus & tertium Græcum, *Pœmâsi, Epigramma-
si*. Sicut aliàs tales casus Græci extant, *Dry-
asi, Hamadryasi*, licet ab alia terminatione
Nominativi, apud *Propertium*. 3.
4.

CAP.

CAPUT XVII.

DE DECLINATIONE

Quarta.

* *Quæ est Quarta Declinatio?*

Quarta Declinatio est, quæ habet in Genitivo US vel U. ut, *Fructus, huius Fructus; Cornu, Huius Cornu.*

1. *NOTA. In U desinentia, ¹ per totum Singularem sunt Indeclinabilia. ² *Juxta Verbum Alexandri: U non mutabis, donec plurale videbis.*

△ *Qui Casus peculiare quid habent?*

Genitivus & Dativus Singularis: Genitivus, Dativus, & Ablativus pluralis.

△ *Quid de Genitivo Singulari notandum?*

3. Genitivus Singularis, qui Communiter US finit, Veteribus per UIS³ fiebat. ut, *Terent: Heaut. 2. 3. Eius Annis causa.* Sic *Victuis, Graduis, & similia, apud Varronem.* Aliquibus per I. ⁴ ut, *Nihil tumulti, nihil ornati.*

△ *Quid de Dativo Singulari notandum?*

5. Dativus Singularis, qui in U exit, apud Poetas interdum in U longum⁵ contrahitur. ut, *Metu, pro Metui; Victu, pro Victui.*

△ *Quid de Genitivo Plurali notandum?*

Genitivus Pluralis interdum in U longum contrahitur. ut, *Curruum, pro Curruum.*

† *Quid de Dativo & Ablativo Plurali notandum?*

Alia

DE NOMINE.

Alia nomina U, alia I, ante BUS habent.

Nam

Arcus, Acus, Portus, Quercus, Ficus, Lacus, Artus, 6.7.

U retinent, Tribus adde, Specus, Verus, Pecus, 8.

Sic etiam Partus, sic Quæstus. Cætera 9.10.
IBUS dant.

CAPUT XIIX.

DE QUINTA DECLINATIONE.

* *Quæ est Quinta Declinatio?*

Quinta Declinatio est, quæ in Genitivo & Dativo habet EI, † E producta in puris, correpta in impuris. * ut, *Species, Speciæ; Fides, Fidæ.* 1.

△ *Quæ Casus peculiare quid habent?*

Genitivus & Dativus Singularis; Genitivus, Dativus, & Ablativus pluralis.

△ *Quid de Genitivo Singulari est notandum?*

Genitivus Singularis in EI, apud antiquos olim in ES, H, vel E definebat. ut, *Dies, huius Diei, Dies, Dii, & Die.*

1. *Georg. Libra, dies somnig, pares ubi ferit erit horas* 2.

1. *Æn. Munera lætitiarumq; dii.* 3.

F

1. Met.

3. Met. Prima fide vocisq; rata tentamina sumpsit.

Vide Gell. l. 9. cap. 14.

△ Quid de Dativo Singulari est notandum?

Dativum quoque in EI, antiqui per E efferebant. ut,

Lucil. l. 7. Etati facieq; tua, pro faciei.

Horat. l. sat. 3. Prodidit commissa fide, pro fidei.

Ov. 6. Met. Tentataq; penè reliqui Tentamenta fide, pro fidei.

† Quid de Genitivo, Dativo & Ablativo plurali notandum?

Genitivus, Dativus, & Ablativus plurales, in Quinta desiderantur. præterquam in *A*ciēs, *F*aciēs, *S*uperficiēs, *D*ies, *R*es, *S*pecies. ⁴

4. □ *S*pebus, & extat apud Victorem. *S*perum, improbatum.
5. *S*pes in Nominativo & Accusativo extat. *H*æ *s*pes, solum Nominativum & Vocativum habet.

□ Hactenus Analogiam Nominum proposuimus: quam Pueros animo complecti oportet, ut fingere ex propositis Paradigmatibus, omnium similium vocum Casus et Variationes possint. Superest igitur ut de Anomalis dicamus. Sunt enim nonnulla Nomina, in quibus usus Latine loquentium ab Analogia discedit.

CAPUT XIX.

DE INDECLINABILIBUS.

- Quotupliciter Nomina sunt Anomala?
Dupliciter; Privativè & Positivè.

Quo-

□ *Quomodo Privative?*

Quando Nomina, vel Casus quidem habent significatione, non autem eos discernunt terminatione; quæ dicuntur *ἀνάλυτα* seu *Indeclinabilia*: Vel terminatione quidem Casus discernunt; in quibusdam autem, aut altero Numero planè deficient; quæ dicuntur *ἐλλειπτικά* seu *Defectiva*.

□ *Quomodo Positive?*

Quando Nomina vel in plures & diversas Declinationes cadunt; quæ sunt *ἑτερόλυτα*: Vel Genus mutant, aut diversum afficiunt; quæ sunt *ἑτερογενή*; vel utroque modo afficiuntur; quæ sunt *πλεθολύμνα*, *Abundantia*.

† *Quæ Nomina sunt Indeclinabilia?*

In Singulari, *Indeclinabilia* sunt omnia Neutra *Quarta* in U: in plurali verò sunt integra.

Plurali tantum *Indeclinabilia* sunt *Adjectiva* hæc: *Tot, Totidem, Quot, Quotquot, Aliquot, Quocumque*. Item, *Numeralia Cardinalia a Quatuor ad Centum* inclusive. Item *Mille Adjectivum, & Sesqui*.

In utroque Numero *Indeclinabilia* sunt,

I. *Nequam*: Ut & *Frugi, Nauci, Nibili, Mancipi, Eiusmodi, Cuiusmodi, Istiusmodi, Huiusmodi, & similia Adjective sumpta*.

II. Hæc *Substantiva Pondo, Gummi, Sinapi, Stibi, Cepe, Gausapa*. Legitur tamen, *Gausapa*. *Vide Cap. 24. in ἑτερογενή.*

F 2

III. *Voca-*

de sociis, rate unum
ell. l. 9. cap. 14.
Singulari est notandum
in El, antiqui per El
g. tua, pro facili
erit commissa fide, quæ
pene reliqui Tenent
Dativo & Ablativo plu
andam?
& Ablativus plura
r. praterquam in
Dies, Res, Species
orem. Spexum, simplici
Accul. extat. Ex ip
Vocativum habet.
Nominum propositum
oportet, ut fingere et
in similitum vocam Cap
igitur ut de Anon
la Nomina, in quibus
ia descendit.
T XIX.
DECLINA
ous.
nina sunt Anomala?
ative & Positive.

3. Δ III. Vocabula materialiter posita, & Peregrina, quæ terminationem Latinam³ non habent. *ut, τὸ Casar, τῆς Casar, τῶς Casar, &c. Jacob, Joseph, Judith, Jerusalem, Cherubim.*
4. Sic Nomina Literarum, ⁴*ut, Be, Ce, De, Ef, Ka, Zeth, Alpha, Beta, Gamma, Delta, Cappa, My, Ny, Rho; Aleph, Beth, Gimel, Samech, Resch.*

CAPUT XX.

DE DEFECTIVIS

Numero.

† Quotuplicia sunt Defectiva?

Duplicia : Numero & Casibus.

† Quæ sunt Defectiva Numero?

De his partim certæ dantur Regulæ; partim speciali recensione monetur.

† De Regulis de Defectivis Numero?

SINGULARIA tantum sunt:

1. I. Nomina Propria¹ quarumcunque rerum. *ut, Julius, Lucretia, Roma, Albis, Ægyptus, Bucephalus, Lycisca, Orcus.*
- II. Ætatum. *ut, Infantia, Pueritia, Adolescentia, Juventus, Senectus, Senecta, Senium.*
2. III. Metallorum.² *ut, Aurum, Argentum, Electrum, Æs, Cuprum, Stannum, Ferrum, Chalybs, Plumbum, Orichalcum.*
- IV. Mineralium. *ut, Sulfur, Nitrum, Antimonium, Stribi vel Stibium, Minium &c.* Sed Singulare integrum est quacunque significatione.

V. Vis

V. Virtutum.³ ut, *Pietas, Fides, Spes, Charitas, Prudentia, Justitia, Fortitudo, Temperantia, Sobrietas, Castitas, Veracitas, Pax, Amicitia, Humilitas, Eloqventia, &c.* 3.

VI. Vitiolorum.⁴ ut, *Impietas, Incredulitas, Desperatio, Invidia, Stultitia, Injustitia, Audacia, Temeritas, Intemperantia, Ebrietas, Luxus, Luxuria, Mendacitas, Tyrannis, Ira, Superbia, Stupiditas, &c.* 4.

VII. Liquidorum,⁵ aliarumq; rerum, quæ vel ad mensuram, vel ad pensum pertinent: Nisi diversa genera vel species intelligantur. ut, *Cerevisia, Lora, Oleum, Lac, Serum, Nectar, Mel, Mulsum, Promulsis, Garum, Muria vel Muries, Acetum, Vappa, Butyrum, Resina, Tus, Pix, Cera, Gluten, &c. Vinum, Integrum* est utroque Numero. 5.

VIII. Frumentorum,⁶ Leguminum, & Seminum. ut, *Far, Ador, Triticum, Hordeum, Avena, Siligo, Panicum, Milium, Ervum, Pisum, Vicia, Cicer, Oryza, Linum, Lens, Canabis, Lupinus, Anisum, Anethum, Cuminum, Papaver, Zizania, ioram,* Plurale tantum est. 6.

IX. Aromatum. ut, *Piper, Zinziber, Crocum, Saccharum, Cinnamomum.*

X. Herbarum.⁷ ut, *Cordum, Crocus, Ruta, Salvia, Hyssopus, Apium, Petroselinum, Fœnum.* Flores autem & Arborum fructus integrè declinantur. ut, *Viola, Lilium, Rosa; Pirum, Malum, Glans.* 7.

† PLURALIA⁸ tantum sunt: 8.

F 3

I. No

I. Nomina Ludorum & Fectorum. ut, Olympia, Pythia, Nemea, Isthmia, Junonia, Theoxenia, Hyacinthia, Quingvatria, vel Quingvatrius, Bacchanalia, Lupercalia, Liberalia, Orgia, Mysteria, Saturnalia, Martinalia, Catharinalia, Epiphania, Natalitia, &c. Sic & Comititia. ⁹

9.

II. Tituli quorundam Librorum. ut, Biblia, Bucolica, Georgica, Halientica, Chronica.

10.

III. Numeralia Cardinalia & Distributiva. ¹⁰ ut, Duo, Tres, Quatuor, Quingve, Sex, &c. Singuli, Bivi, Terni, Quaterni, Deni, Centeni, Milleni, &c. Præter Unus, a, um, quod integrum est in utroque ¹¹ Numero.

11.

IV. Adjectiva quædam Neutra Substantivè usurpata. ut, Alta maris, Nostra, Vespera, Inania cæli, Nova, &c.

† Genam in specie sunt Defectiva Numero?

1.2.

† I. Masculina Singularia tantum:

Aër, ¹ Sol, ² Mundus, cum Vespere, Pontus, & Ether,

3. 4.

Sanguis, ³ Ras, ⁴ Muscus, cum Visco, Nemo, Pudorq;

5. 6.

Et Sopor, & Cestus, ⁵ Limus, Fimus, Hesperum⁶ abinde

7.

atq; alium reliquo conjunge Meridiem ⁷ a cervo.

□ *NOTA.* In his & sequentibus satius est usum consulere. Certo enim respectu, & pro re nata, interdum Singularia tantum dicta, etiam in Plurali usurpata inveniuntur: & contra, Pluralia tantum dicta, in Singulari.

Formi-

† II. Fœminina Singularia tantum:

Fama,¹ *Salus*, *Soboles*,² *Proles*, & *Gloria*,³ *Tellus*,^{1.2.3.}
Lux,⁴ *Cholera*, atque *Lues*, *Humus*, & *cum Pube*,^{4.}
Juventus,
Paupertas,⁵ *cum Profapia*,⁶ *Labes*,⁷ *Sitis*,⁸ 5.6.7.
Tatio,⁹ *item Requies*,⁹ *cum Indole*,¹⁰ *Tabe*, *Se-* 8.9.10.
nectus,
Adde Fames, *Bilis*,¹¹ *Fors*, *Pestis*,¹² *Plebs*,¹³ 11.12.13.
Strues,¹³

Et Rabies, *Sanis*, *Abus*,¹⁴ *Pituita*, *Supellex*.¹⁵ 14.15.

† III. Neutra Singularia tantum:

Ver, *Pelagus*,¹ *Senium*, *Sevum*, *Nibilum*,² 1.
Penum,³

Letum, *Iustitium*, *Fel*, *Cœnum*, *Vulgus*, & ² *Æ-* 2.
vum,

Fascinum, *itemq. Halec*,³ *Jubar*, & *Diluculum*,^{3.}
 & *Album*,

Adde Gelu, atque *Salum*, *Penus*,⁴ *inde Lutum*,^{4.}
 atque *Macellum*,

Sic Epar, *Viscum*, *Pus*,⁵ *Hilum*, *Ebur*, atque *BA-* 5.
ratrum,

Vervactum, *Fœnū*, *Sinum*, *Sic Manna*, *Solum*,⁶ 6.
Addito Cantandū, & *cuiusque Gerundia Verbi*.

† IV. Masculina Pluralia tantum:

Liberi,¹ & *Annales*,² *Natales*,³ atque *Penates*,^{1.2.3.}
Cancelli, *Canti*, *Fasti*, *Superi*, *Inferi*, & *Artus*,

Manes,⁴ & *Lemures*, *cum Calitibus*,⁵ *Primores*,⁵ 4.5.6.
Et cum Furibus,⁷ *Gemini*, *Menses*,⁸ *Pro-* 7.8.
ceres,⁹

Inde Pagillares,¹⁰ *Fasces*,¹¹ *quibus addito Lu-* 10.11.
dos,¹² 12.

F 4

Inde

Fœmi-

13. 14. *Inde Fori*,¹³ atque *Loci*,¹⁴ *Triplices*, cum *Cas-*
sibus,¹⁵ *Antes*,
 15. *Posteri*, item *Loculi*, *Maiores* atque *Minores*,
 16. *Et Propria*,¹⁶ ut *Gabii*, *Locri*, *Veij*, atque
Philippi,
 17. *Et Ramnes*,¹⁷ *Luceres*, *Tatienses*, *Codig-*
cilli.

His addi possunt, *Lumbi*, *Animi*, & *Spi-*
ritus, pro *Superbia*: *Nummi*, pro *Pecunia*: *Pan-*
ni, pro *vili veste*; *Pisces*, pro *signo caelesti*: *Fines*,
 pro *terminis*: *Odores*, pro *odoramentis*, & *fi-*
milia.

† V. *Fœminina pluralia tantum*:

1. 2. 3. *Antia*, & *Ambages*,¹ *Sortes*,² *Argutia*,³ &
 4. *Alpes*,⁴
 5. *Divitia*, *Bigæ*,⁵ *Clitelle*, *Apina*, *Tricæg*,⁶
 6. 7. 8. *Copia*,⁶ & *Excubie*, *Grates*, *Diræg*,⁷ *Plagæg*,⁸
 9. 10. 11. *Crates*,⁹ *Insidiæg*,¹⁰ *Facetia*,¹⁰ *Opesg*,¹⁰ *Foresg*,¹¹
 12. 13. *Feria*,¹² & *Exequia*, *Fauces*,¹³ *Valvæg*,¹³ *Mi-*
næg,¹³
 14. 15. *Litera*,¹⁴ & *Illecebra*,¹⁵ *Lactes*, *Nugæ*, atque
Tenebra,
 16. *Exuvia*, *Scopeg*,¹⁶ *Manubie*,¹⁶ *Quisquiliæg*,
Nundina, & *Inducia*, *Nona*, *Idus*, atque *Ca-*
lenda.
Nuptia, & *Inferia*, *Cunæ*, *Therma*, atque *Se-*
cundæ,¹⁷
 17. *Vires*,¹⁸ *Suppetiæg*,¹⁸ *Vigilia*,¹⁹ *Primitiæg*,¹⁹
 18. 19. *Kelliqvæ*, *Phalera*,²⁰ *Partas*, *Præstigiæ*,²⁰ *Ha-*
 20. *benæ*,²¹
 21. *Tonsæ*, *Tonsillæg*,²¹ *Parietina*, atque *Salina*,
Scala,

<i>Scale</i> , ²² <i>Aedes</i> , ²³ <i>Decima</i> , <i>Induvia</i> , ²⁴ <i>Officia</i> , ²⁴ & <i>Antea</i> ,	22.23. 24.
<i>Fortuna</i> , ²⁵ <i>Facultates</i> , ²⁵ <i>Minutia</i> , & <i>Ara</i> , ²⁵	25.
<i>Vindicta</i> , atque <i>Opere</i> , <i>Gerra</i> , <i>Prima</i> , ²⁶ & <i>Repetundarum</i> ,	26.
<i>Epiphora</i> , cum <i>Panticibus</i> , <i>Tumices</i> , ²⁶ <i>Nomina</i> , ²⁶	
<i>Thermopylae</i> , <i>Esquilia</i> , sic <i>Vergilia</i> , ²⁷ <i>Fala</i> , ²⁷	
Sic <i>Thebae</i> , <i>Patrae</i> , ²⁷ <i>Syracuse</i> , ²⁷ & <i>Athene</i> ,	
<i>Sardes</i> & <i>Tralles</i> , <i>Canna</i> , <i>Baia</i> , <i>Platea</i> , ²⁷	
<i>Gades</i> , ²⁷ & similes, ²⁷ quarum pars maxima	27.
<i>Graia</i> .	

† VI. Neutra Pluralia tantum :

<i>Ilia</i> , cum <i>Rostris</i> , <i>Bellaria</i> , <i>Pascua</i> , ² & <i>Arma</i> ,	1. 2.]
<i>Extia</i> , <i>Parentalia</i> , ³ <i>Sponsalia</i> , <i>Munia</i> , <i>Iusta</i> ,	3.
<i>Mania</i> , cum <i>Flabris</i> , <i>Aetiva</i> , <i>Crepundia</i> , <i>Castra</i> , ⁴	4.
Et <i>Vinacea</i> , <i>Compita</i> , & <i>Incunabula</i> , ⁵ <i>Tempe</i> .	5.
<i>Cete</i> , <i>Lustra</i> , <i>Sata</i> , atque <i>Hyberna</i> , <i>Repotia</i> , <i>Tesqua</i> ,	
<i>Hinc Praecordia</i> , & <i>hinc Oblivia</i> , ⁶ & <i>Acta</i> , ⁷	6. 7.
<i>Stativa</i> ,	
<i>Inde Cibaria</i> , tum <i>Parapherna</i> , <i>Pudenda</i> , <i>Vendenda</i> ,	
<i>Evangelia</i> , ⁸ <i>Congmenta</i> , & <i>Donaria</i> , <i>Tela</i> , ⁸	3. 8.
Sic <i>Palaria</i> , ⁹ Sic <i>Genitalia</i> , ¹⁰ Sic <i>Bona</i> , ⁹	9. 10.
<i>Transra</i> ,	
Et <i>Multitia</i> , cum <i>Muliebribus</i> , & <i>Lamentis</i> ,	
<i>Inde Virilia</i> , <i>Naturalia</i> , ³ <i>Utensilia</i> adde,	3.
F 5 Hyber-	

31. *Hybernalicia cum Franis, Prasægmina, Sertia,*¹¹
 12 *Sic Artaxata, sic Femina,*¹² *Acroceraunia,*
Bactra,
Cum Propriis aliis, ut Gargara, Susa, Cythera,
Postremo Adversaria, & hinc Subsellia iun-
ge.

CAPUT XXI.

DE DEFECTIVIS
Casibus.

□ *Quæ sunt Defectiva Casibus?*

Defectiva Casibus sunt quadruplicia. Aut enim unicum tantum Casum in usu habent, & dicuntur *Monoptota*: aut duos, *Diptota*: aut Tres, *Triptota*: aut quatuor, *Tetraptota*. Quando verò in altero Numero sunt integra, aut vix uno & altero Casu excepto, in utroque; tunc Casus deficientes tantum indicantur: aut si in altero plures deficiunt, præter integrum Numerum, ut *Monoptota*, *Diptota* &c. censentur.

△ *De Monoptota?*

1. I. Nom. Sing. tantum, *Damnata*, *Semis*.
2. II. Gen. Sing. tantum, *Dicis*, *ab antiquo*
*Dex.*² *Adoris*, *q. ab Adus*.
- III. Dat. Sing. tantum, *Despicatui*, *Divi-*
sui, *Frustratui*, *Indutui*, *irrisus*, *Ludificatui*,
Ostentui.

IV. Accus.

OMINE.

DE NOMINE.

IV. Accuf. Sing. tantum, *Bilicem, Trilicem, Virgil:*

V. Abl. Sing. tantum, *Affatu, Allegatu, Datu, Hortatu, Invitatu, Mandatu, Natu, Oratu, Peccatu, Relatu, Vocatu, Coactu, Objectu, Indultu, Elictu, Inſinctu, Fretu, Inconſultu, Promptu, Conceſſu, Miſſu, Permiſſu, (Vall. i. 7.) Juſſu, Injuſſu, Monitu, Admonitu, Libitu, Accitu, Accerſitu.*

□ Quæ quidem Grammatici hic recenſere ſolent. Sed tamen & horum aliquorum alii quoque Caſus inveniuntur. ut, *Vocatus in Accuſ. plur. Miſſus, Monitus, Precatus, &c.* de quibus uſus conſulendus. Δ Sic Ergo. Et quibus uſi ſunt antiqui, *Lucu, Diu, Noctu; pro Luce, Die, Nocte.* Item *Ingratius, Rite, pro Ritu, q. à Rites. Stat. l. 11. Theb.*

VI. Accuf. plur. tantum, *Inſcias, Incitas, vel Incita.*

101

3.4.

Δ Da Diptota?

I. Nom. & Acc. Singul. *Inſtar, Volupe, (antiquè Volup.) Neceſſe, Neceſſum, Nihil, Nil, Subtal, Ir, Git, Frit, Virus, Secus pro Sexus.*

5.6.

II. Nom. & Voc. Sing. *Exſpes.*
III. Nom. & Accuf. utriusque Numeri, ſub eadem terminatione, *Opus, Bon nõſhen.* Quibus addunt & *Preſto*, quod veriùs inter Adverbia referimus.

IV. Nom. & Ablat. Sing. *Veſper, Veſpere, Satiat, Satiare.*

7.

8.

Nom.

XXI.

ECTIVIS

US.

ſunt quadruplici

in Caſum in uſu

aut duos. Dipo

quatuor, Terrap

ro Numero ſunt in

ro Caſu excepto,

cienter tantum u

plures deficiunt

m, ut Monopto

tota?

m, *Damas, i. Sem*

im, *Dicis, ab antiq*

im, *Deſpicatui, Die*

irriſus, *Ludificat*

IV. Accuf.

V. Nom: & Acc. Plur: *Suppetis, Suppetias.*

VI. Genit. & Abl. Sing. *Tabi & Tabo; Spontis & te.*

VII. Dativo & Ablativo Singulari, *Obtentui, tu; Nuptui, ^optu.*

VIII. Accus: & Ablat. Sing. *Rogatum, Rogatu.*

IX. Voc. Sing. & Plur: *Maeste, ^o Maesti.*

10.

11.

△ *Da Triptota? II*

<i>Ador</i>	<i>Adoris</i>	<i>Ador.</i>
<i>Arbitratui</i>	<i>Arbitratum</i>	<i>Arbitratus.</i>
<i>Dica</i>	<i>Dicam</i>	<i>Dicas.</i>
<i>Fors</i>	<i>Fortis,</i>	<i>Forte.</i>

<i>Tantundem, Tantidem,</i>	} <i>Tantundem.</i>	
		} <i>Tantandem.</i>
		} <i>Tantundem.</i>

Fas, Nefas, Nom. Accus: & Vocativo.
Potis, te, hi Potes, hos Potes.

△ *Da Tetraptota?*

Astus ab Astu Hi Astus, Hos Astus.
Grates Gratibus Grates, Gratibus.
Impetis Impete his Impetibus, ab Impetibus.
Repetunda, Repetundarum, dis, à dis.
Situs, Schimmel, Situm, Situ, hos Situs.

△ *Da Integra in Singulari, sed Defectiva in certis Casibus Pluralis?*

I. *Os oris, & Sol, tantum Genitivo plurali carent.*

II. *Genitivo, Dativo & Ablativo plurali carent, ¹²*

12.

Mare

Mare, Mel, Tus, Rus, & Senſa.

△ *Da Integra in Plurali, ſed Deſectiva in certis
Caſibus Singularis?*

I. Nominativo & Vocativo Singulari ca-
rent, *Vicis, Dapis, Frugis, ¹³ Preciſ, Opis, ¹⁴ Sor-* 13. 14.
dis; & apud Poetas, Proceris: item Primoris,
Adjectivi.

II. Genitivo, Dativo, & Vocativo singula-
ri caret, *Vis, ¹⁵ Vim, à Vi; quæquam in Plurali* 15.
Heteroclitum ſit, & Impariſyllabum, Vires, Vi-
rium, Viribus.

III. Dativo & Vocativo Singulari caret,
Plus, Pluriſ, Plus, Plure vel Pluri. Antiquis.
[*Plaut. in Cæco vel Prædonibus, Plure altero*
tanto, quanto eiſ funduſ eſt, velim.]

△ *Da Integra in Utroqve Numero, ex-*
cepto uno Caſu?

Vocativo carent omnia ad quæ ſermo diri-
gi non poteſt, in utroqve Numero, ut ſunt:

I. Interrogativa & Infinita, *Quis, Qualis,*
Quantuſ, Quotuſ, Quot, & horum Compo-
ſita, Quicunqve, Qualicunqve, Quantucun-
qve, Quotucunqve, Quotcunqve.

II. Relativa, *Qui, Quæ, Quod.*

III. Negativa, *Nemo, Nulluſ, Neuter, Ni-*
bil.

IV. Partitiva quædam. *ut, Quidam, Ulluſ,*
Uter, Neuter, Aliuſ.

△ *Da Integra in Plurali, ſed Monoptota tan-*
tum in Singulari?

Amba-

16. *Ambage, Crate, Fauce,* ¹⁶ de Singulari tantum Ablativum habent.

△ *Da Integra in plurali, sed Diptota tantum in Singulari?*

17. *Feminis,* ¹⁷ a *Femine; Verberis, a Verbere;* de Singulari tantum Genitivum & Ablativum habent. *Mille Substantivum,* Nominativo & Accusativo saepius reperitur. Ablativus apud *Gellium* extat. 3. 14. *Ex mille nummum.*

CAPUT XXII.

DE HETEROCLITIS.

† *Quae Vocas Heteroclitia?*

Quae in diversas Declinationes cadunt, vel alias a regulari declinandi ratione recedunt.

Recense Heteroclitia.

- I. † I. *Vas, Vasis,* Singulari, Tertiae est: Plurale, *Vasa, Vasorum,* Secunda.

† II. *Jugerum, Jugeri,* Singulariter in Secunda: *Jugera, Jugerum,* pluraliter in Tertia. Sed assumit tamen etiam quosdam Casus ab antiquo *Juger* & ita declinatur:

Sing. N. <i>Jugerum</i>	Plur. N. <i>Jugere.</i>
G. <i>Jugeri, & ris,</i>	G. <i>Jugerum.</i>
D. <i>Jugero,</i>	D. <i>Jugerib. & ris.</i>
Ac. <i>Jugerum,</i>	Ac. <i>Jugera.</i>
V. <i>Jugerum,</i>	V. <i>Jugera.</i>
Ab. a <i>Jugero, vel re.</i>	Ab. a <i>Jugeribus & ris.</i>

Hac

† III. Hæc nomina Arborum, Secundo
& Quarto² ordine declinantur.

Hæc *Laurus*, huius *Lauri* & *Laurus*.

Quercus, huius *Querci* & *Quercus*.

Cornus, huius *Corni* & *Cornus*.

Pinus, huius *Pini* & *Pinus*.

Ficus, huius *Fici* & *Ficus* pro Arbo-
(re & Fructu.

His adde & *Colus*, huius *Coli*, & *Colus*.

† IV. *Domus* Quartæ est; sed ex Secunda re-
cipit Genitivum & Ablativum singularem;
Genitivum & Accusativum pluralem. Sic
autem declinatur:

Sing. N. *Domus* plur. N. *Domus*.

G. *Domus*³ & *Domi* G. *Domuū* & *orum*.

D. *Domui*⁴ D. *Domibus*.

Ac. *Domum* Ac. *Domus* & *mos*.

V. *ô Domus*. V. *ô Domus*.

Ab. *à Domo*⁵ Ab. *à Domibus*.

† V. *Jesus* ad Quartam propius accedit.

Sic autem Declinatur:

N. *Jesus* Ac. *Jesum*.

G. *Jesu* V. *ô Jesu*.

D. *Jesu* Ab. *à Jesu*.

† VI. *Hic*, *Hæc Penus*, *Specus*, in Quartæ:
& *Hoc Penus*, *Penoris*, *Specus*, *Specoris*, in Ter-
tia. Dicitur & *Hoc Specu*, ut *Cornu*.

† VII. *Arquus*, pro *Tride*, huius *Arqui*, & c.
Plur. *Hi* & *Hos Arquus*, *His Arquis*, & c.

† VIII. Bifariam declinantur & Græca
Artium nomina, utroque quidem numero in
Prima,

XXII.

ROCLITIS.

Declinationes cadu-
mandi ratione reo

re, Tertiæ est: Pa-
inda.

Singulariter in Se-
pluraliter in Ter-
quosdam Casus

natur:

ur. N. *Jugera*.

G. *Jugera*.

D. *Jugeri*.

Ac. *Jugera*.

V. *Jugera*.

Ab. *à Jugeri*.

& rii.

Est.

Prima, Fœminino genere: Pluraliter autem etiam in secunda, genere Neutro. *ut,*

Hæc Grammatica, cæ, Hæ Grammatica,
de diversis.

vel Grammaticæ, ces, & Hæc Grammatica,
corum. [etiam de iisdem.]

Hæc Rhetorica, cæ, Hæ Rhetorica.

vel Rhetoricæ, ces. & Hæc Rhetorica, corum.

† IX. In Secunda & Tertia declinantur, *Glomus, mi & meris: Mulciber, beri, & bri; vel beris & bris.* Et à τῶς composita quædam: *Oedipus, pi, & podis; Polypus, pi, & podis; Melampus, pi & podis.* Cætera sunt tantum Tertiæ, *ut, Tripus, Tripodis: Sic Plurale Antipodes.*

Δ X. Propria quædam in ES Græca, in Prima & Tertia declinantur. *ut, Orontes, te & tis. Orestes, ste, & stis. Dares, re, & retis. Sic Socrates, Postes, Draetes.* quò refer & *Psaltes, te & tis.* Et quædam Perigrina, *Manasses, e, & is.*

Δ XI. In eadem Tertia variant, *Laches, is & etis: Chremes, is, & etis.*

Eadem hæc apud Terentium habent Vocativum Primæ in E longum, *Chremē, Lachē: & Tertiæ in ES, ô Chremes, ô Laches.*

† XII. *Ambo & Duo* sic Declinantur:

Ma. N. V. *Ambo* / G. *Amborum* D. & Ab. *Am-*
bobus Ac. *Ambo* & *bo.*⁶

6.

6.

*Duo Duorum Duobus Duos & Duo.*⁶
F. Ambæ Ambarum Ambabus Ambas.

Dua.

generis: Pluraliter
generis Neuteri. ut,

Haec Grammatica,
de civitate,

Haec Grammatica
corum, [etiam declinat]

Haec Rhetorica.

Haec Rhetorica, quae
da & Tertia declinat

Mulier, heri, & huius
composita quae

Polypus, pi, & podiceps
etera sunt tantum

Sic Plurale de
ut,

edam in ES Graeco
antur. ut,

Orpheus, fra, & filii.

Socrates, Boetes, Diogenes,
& tis. Et quaedam

is.

Tertia variant,
cremes, is, & etis.

antium habent Vocativum,
Chremes, Laches,

es, o Laches.

Sic Declinantur:
amborum D. & Ab. Ambos & bo.

Duobus Duos & Duobus Ambabus Amba.

Dua Dyarum Duabus Duas.
N. Ambo Amborum Ambobus Ambo.
Duo Duorum Duobus Duo.

Δ XIII. Propria, quae apud Graecos variis terminationibus declinari solent, etiam apud Latinos diversis Declinationibus inflectuntur. ut,

Perseus, a, en, & Perseus, ei, eo, eum.
Periphanes, a, & Periphanes, ni, nes, nis.
Sic Achilles, ei, i, & Achilles, is.
Ulysses, si, & Ulysses, sis.

Horum nonnulla apud Poetas, quae Dominus imitantur, Nominativum, Accusativum, & Vocativum, etiam in Prima formantur.

Orpheus, en, e. Tydes, en, e.
Achilles, en, e. Ulysses, en, e.

Δ XIV. Graeca quaedam Neutra in OS, ex Quinta Declinatione Graecorum, in Secunda Latinorum transferuntur in certis Casibus. ut, *Argos, Argi, & in Plurali, Argi, gorum.*

Sic à *Chaos, Chao, casu sexto.*

† XV. *Deus*, in Plurali variat.
N. Dei, Dii, Ac. Deos.
G. Deorum, Deum. V. Dei vel Dii.
D. Deis, Diis. Ab. Deis vel Diis.

† XVI. *Vis* in singulari parasyllabum est: in Plurali Imparisyllabum, [ut in precedenti Capite monitum.]

G CAP.

DE NOMINE.
CAPUT XXIII.
DE HETEROGENEIS.

† *Quæ Vocas Heterogenea?*

Quæ Genus in altero Numero variant.

† *Quotuplicia sunt?*

Quadruplicia: Masculina, in Plurali Neutra.
Fœminina, in plurali Neutra.
Neutra, in plurali Masculina.
Neutra, in plurali Fœminina.

† *Recense Heterogenea?*

I. Masculina in plurali Neutra.

<i>Hic</i>	<i>Tartarus</i>	<i>Hac</i>	<i>Tartara.</i>
	<i>Avernus</i>		<i>Averna.</i>
	<i>Dindymus</i>		<i>Dindyma.</i>
	<i>Menalus</i>		<i>Manala.</i>
	<i>Ismarus</i>		<i>Ismara.</i>
	<i>Masicus</i>		<i>Mastica.</i>
	<i>Taygetus</i>		<i>Taygeta.</i>
	<i>Garganus</i>		<i>Gargana.</i>
	<i>Gargarus</i>		<i>Gargara.</i>
	<i>Pangæus</i>		<i>Pangæa.</i>
	<i>Tenarus</i>		<i>Tenara.</i>
	<i>Supparus</i>		<i>Suppara.</i>

Et quæ in Plurali Masculina & Neutra
mul sunt. ut,

<i>Hic</i>	<i>Sibilus</i>	<i>Hi</i>	<i>Sibili</i>	<i>Hæc</i>	<i>Sibila.</i>
	<i>Locus</i>		<i>Loci</i> ¹		<i>Loca.</i>
<i>z.</i>	<i>locus</i>		<i>loci</i>		<i>loca.</i>

Sensu

Heterogenea?
terio Numero vniu

aplicia sunt?
culina, in Plurali Ne
nina, in plurali Ne
a, in plurali Mascu
b, in plurali Focm

Heterogenea?
lurali Neutra.

Hec TAVARA.

AVERNA.

DINDYMA.

MANALA.

ISMARA.

MASICA.

TAYGETA.

GARGANA.

GARGARA.

PANGA.

TENARA.

SUPPARA.

Masculina & Ne

Sibili Hec Sibila

Loci

Loci

DE NOMINE.

Sensus	Sensus	Sensa.	
Actus	Actus ²	Acta.	2.
Effectus	Effectus	Effecta. ³	3.
Eventus	Eventus	Eventa. ³	3.

II. Fœminina, in plurali Neutra.

Hec Carbasus	Hec Carbasa,
Pergamus	Pergama.
Supellex	Supellestilia. ⁴

III. Neutra, in Plurali Masculina.

Hoc Cœlum	Hi Cœli.
Frenum	Freni.
Clatrum	Clatbri.
Porum	Porri.
Rastrum	Rastri.
Argos	Argi.
Capistrum	Capistri.
Cicer	Ciceres.
Sifer	Siferes.

Invenias tamen & Frena, Rastra, Capistra.

IV. Neutra, in Plurali Fœminina.

Hoc Epulum	Hæ Epule.
Balneum	Balne. ⁵ & Poëtis (Balnea.)
Delicium ⁶	Delicia.
Nundinum, antiquum, Nundina.	

CAPUT XXIV.

DE ABUNDANTIBUS.

† Quæ Vocas Abundantia?

Quæ plures habent Nominativi termina-
tiones eiusdem significationis.

G 2

△ Ques

† *Quotuplicia sunt Abundantia?*

Duplicia. Quædam in eadem Declinatione abundant: Quædam in diversis.

De Singulis vide in *ῥοσηυασι*.

CAPUT XXV.

DE DERIVATIS, ET PRIMÒ de Patronymicis.

1. † *Unde formantur Nomina Derivata?* 1

Pleraque à Nominibus aut Verbis. ut, à *Priamus, Priamides*: à *Pater, Patrius*, à *Roma, Romanus*: à *Liber, Libellus*: à *Concors, Concordia*: ab *Explico, Explicatio*.

Pauca quædam ab Adverbiis. ut, *Heri, Hesternus; Hodie, Hodiernus; Modò, Modernus; Diu, Diurnus & Diutinus; Serò, Serotinus; Cras, Crastinus &c.* Vel Præpositionibus, ut *Suprà, Superus*; *Infrà, Inferus; Antè, Antiquus, & Anticus; Post, Posterus, Posticus, & Postumus; Extra, Extraneus; Intrà, Intestinus, Interaneus; Contrà, Contrarius, &c.*

2.

† *Quotuplicia sunt Nomina Derivata?*

Sextuplicia: Patronymica, Possessiva, Gentilia, Deminutiva, Denominativa, & Verbalia. De quibus præcipuè hic agitur. Cætera Adverbialia & Præpositionalia dici possent.

† *Quid sunt Patronymica?*

3.

Patronymica sunt Substantiva, quæ à nominibus Patrum vel Matrum, aut Maiorum quorumcunqve derivata, Filium aut

4.

Filiam,

Filiam, Nepotem a
cum ut, *Priamides*
Iulius, 3. *Fili*.

† *Quid est u*

1. Patronymica

patronymica: quæ

patroni non tantu

terunt; sed etia

Latinis imitari

6. *En. Honorat*

num. II. Patron

est in *Carmine*, &

etiam nunc Vocali

omittitur; Dactyl

des; pro *Bartides*; *A*

des: Vel *Spondeus*

Aides.

† *Quid sunt ter*

† *Quid sunt ter*

† *Quid sunt ter*

† *Quid sunt ter*

† *Quid sunt ter*

† *Quid sunt ter*

† *Quid sunt ter*

† *Quid sunt ter*

† *Quid sunt ter*

† *Quid sunt ter*

† *Quid sunt ter*

† *Quid sunt ter*

† *Quid sunt ter*

† *Quid sunt ter*

† *Quid sunt ter*

† *Quid sunt ter*

† *Quid sunt ter*

† *Quid sunt ter*

† *Quid sunt ter*

† *Quid sunt ter*

† *Quid sunt ter*

† *Quid sunt ter*

† *Quid sunt ter*

† *Quid sunt ter*

† *Quid sunt ter*

Filiam, Nepotem aut Neptem &c. significant. *ut, Priamides, Filius Priami; Iliades, filius Iliæ, 3. Fast.*

△ *Quis est usus Patronymicorum?*

I. Patronymicorum usus primò fuit apud Græcos: quorum Patronymica Latini postea non tantùm in suam linguam transtulerunt; sed etiam in Nominibus nonnullis Latinis imitati sunt. *ut, Scipiades, à Scipione, 5. Æn. Honoriades, ab Honoria, apud Claudi-*

num. II. Patronymicorum usus maximè est in Carmine, & præcipuè Dactylico. Ideò etiam nunc Vocalis quædam inseritur, nunc omittitur, ut Dactylus dari possit. *ut, Battiades, pro Battides; Hippoades, non Hippotiades: Vel Spondeus; ut Atrides, Pelides, Ty-*

† *Quot sunt terminationes Patronymicorum?*

Quinqve; DES & ION Masculinorum: AS, IS, & NE, Fœmininorum.

† *Cuius Declinationis sunt Patronymica?*

In DES & NE, sunt Primæ: in ION, AS, & IS, Tertix.

△ *Quomodo formantur Patronymica in DES?*

I. In Prima Declinatione, A purum, & AS vel ES, interdum mutantur in ADES, u. *ut, Honoria, Honoriades; Iliæ, Iliades; Æneas, Aenea-*

G 3

Aeneades; Hippotas, Hippotades; Butes, Filius Pandionis: inde Butades, pars tribus Ægeidis Athenis. A impurum, E, & ES, in IDES, vel IADES. ut, Philyra, Philyrides: Molione, Molionides; Acrifione, Acrifioniades; Anchises, Anchisiades; Læertes, Læertiades.

II In Secunda & Tertia, ad Casum exeuntem in I, additur DES; & si Nominativus in IUS definit, illud I in A tranfit. Semper autem penultima natura⁷ brevis est. ut,

Priamus, mi, mides; Æacus, ci, ides.
Thestius, ii, iades; Nauplius, ii, iades.
Æson, nis, ni, nides; Agenor, ris, xi, rides.
Pelops, pis, pi, pides. Abas, antis, anti, antides,
Amphitryon, nis, ni, nides. Latona, λαρῶ, οἶ, οἶ, (Latoides.

Peculiare est, *Scipiades, pro Scipionides vel Scipioniades, per Syncopen factum.*

Poëtæ autem, ut vel Dactylum producant, A vel I breve Ionicè inferunt, ut,
Asopus, pides, pi ades. Battus, tides, ti ades.
Amyntas, tades, ti ades. Sic Alanti ades, Amphitryoni ades.

Vel, ut Spondeum, I producant. ut, *Belides,*
 2. *Æn. Lycurgides, Ov. in Ibis. Amphiarades,*
 2. *Fass. Sed rariùs.*

Sic & à Nominibus in EUS, nisi quòd EI contrahuntur in I longum, ut fiat Spondeus, ut, *Tydeus, dei, ides; Æneus, nei, nides.*

Oeneus, nei, nides; Peleus, lei, lides,

Si autem Dactylum volunt; aut EI originale

relinquent: ut, *Æneus,*
Æneus, Æneides, te
Opphiteus, aut A
Peleus, Pelides. Ortae
 in illa mutant, quali fo
 elis ut, *Arider, Ar*

Δ *Quomodo form*
 10

Patronymica in I
 bus in IUS formantur
 nec in ut, *Agro, in, I*
Regis, in, Regis
 Patronymica de se form
 perimides, in, Met. Talis
 OI; Sic *Orpion, pidi,*
disipulantes, in, I. The
 de formantur, prius Pat
 NIDES preloponant,
 IDES autem ON prod
 Molonius, Melon, Fnd.
 Sola, Hyperonides, Hyper
 deum Primitivo coline

Δ *Quomodo formantur*
 18

Patronymica in AS &
 troonica Masculini
 delictibus in ADES:

si.
 Hic in, Hic, Hic
 Pelides, Peleus, Peleides,

nalere tinent: ut, *Aeneus, Aenei, Aeneides, Vir. 9.*
Æn. Sit satis Aeneide, telis impune Numantum
Oppressisse tuis. aut A ante DES inferunt: ut,
Pelides, Pelidae. Otrides, Otridae, 2. Æn. aut I
 in EA mutant, quasi formatio ab Accusativo
 efficit. ut, *Atrides, Atridae. Pindar. Isthm. η.*

Δ *Quomodo formantur Patronymica in*
 ION?

Patronymica in ION, quando à Nominibus in US formantur; ad Casum in I, ON annectunt. ut, *Iapetus, ti, Iapetion; Talaus, i, Talaion. Κρόν, 18, Κρονίων.* Et hæc interdum alia Patronymica de se formant. ut, *Iapetion, Iapetionides, 4. Met. Talaion, Talaionides, Pind. Ol. 5.* Sic *Oedipus, podi, Oedipodion*: Inde *Oedipodionides, Stat. 1. Theb.* Quando verò aliunde formantur, prius Patronymicum in IONIDES præsupponunt, & terminationem IDES abjiciunt, ON producto, ut, *Molione, Molionides, Molion, Pind. Ol. 1, Hyperion, pater Solis, Hyperionides, Hyperion, 8* quod per accidens cum Primitivo coincidit.

Δ *Quomodo formantur Patronymica in AS*
 & IS?

Patronymica in AS & IS, formantur à Patronymicis Masculinis in DES. AS quidem à desinentibus in ADES: IS verò in IDES.

Iliades, Ilias; Thestiades, Thestias.
Peliades, Pelias; Eolides, Eolis; Latoides, Latois.
 G 4 *Ailms-*

Atlantides, Atlantis; & Atlantiades, Atlantias, Aetides, Aetis; & Aetiades, Aetias. Thaumantides, tis, & Thaumantiades, tias.

9. Excipiuntur I. illa in IS, quorum Masculina à Propriis in EUS veniunt. Ea enim I longum sive Diphthongum in EI resolvunt, penultima communi. ⁹ ut, *Theseus, Thesides, Thesēides, Thesēis, Aeneus, Aenides, Aenēides, Aenēis. Nereus, Nerides, Nerēides, Nerēis.*

II. Quæ à Nominibus Primæ in ES, I ante S inserunt. ut, *Chryses, Chryseis; Perses, Persēis; Brises, Briseis.*

△ *Quomodo formantur Patronymica in NE?*

10. Patronymica in NE fiunt, vel à Primitivis in US & EUS, mutatis his terminationibus in INE. ut, *Neptunus, Neptunine; Adrastus, Adrastino; Nereus, Nerine.* Vel à Primitivis in IUS, mutato IUS in IONE, ut, *Acrisus, Acrisione.*¹⁰

CAPUT XXVI.

DE POSSESSIVIS.

† *Quid sunt Possessiva?*

Possessiva sunt Adjectiva, quæ possessionem aut proprietatem aliquam significant. ut, *Evandrius ensis; Officium paternum; Vernus aër: Cycnea cantio; Herilis filius.*

† *Obg.*

† *Quomodo exponuntur Possessiva?*

Per Genitivum Primitivi sui, pro quo eleganter usurpantur, ut, *Evandrius ensis, i. e. Evandri: Officium paternum, i. e. patris: Aër Vernus, i. e. Veris, qv̄alis vere esse solet: Cycneæ cantio, i. e. Cycni: Herilis filius, i. e. Heri, &c.*

Terminationes vide in Hypomnematibus.

CAPUT XXVII.

DE GENTILIBUS.

† *Quid sunt Gentilia?*

Gentilia sunt, quæ gentem vel patriam significant, aut à gente vel patria nomen habent. ut, *Græcia, Græcus: Corinthus, Corinthiacus: Germania, Germanus; Lipsia, Witeberga, Dresda; Lipsiensis, Witebergensis, Dresdensis.*

† *Quotupliciter significant Gentilia?*

Dupliciter: Substantivè, ut, *Græcus, ein Grieche / Germanus, ein Deutscher / Cordubensis, einer von Corduba in Spanien.* Et Adjectivè, ut, *Græcus, Griechisch; Germanus, Deutsch; Cordubensis vel Cordubanus, Cordubanisch.*

Terminationes vide in Hypomnematibus.

CAPUT XXVIII.

DE DEMINUTIVIS.

† *Quid sunt Deminutiva?*

Deminutiva sunt, quæ deminutionem

G 5

Primi-

I.

Pauperculus; à *Mulier*, *Muliercula*. Qvædam ab Obliquis. ut, à *Codex*, *Codicis*, *Codicillus*; à *Tegetes*, *Tegetis*, *Tegeticula*. Rursus qvædam fiunt ab integris. ut, *Cor*, *Corculum*, &c. Qvædam à Corruptis. ⁴ ut, *Palus*, *Paxillus*: *Asinus*, *Asellus*.

IV. Quasi Deminutiva sunt, *Ariolus*, *Avunculus*, *Ridiculus*, *Anniculus*, *Cuniculus*, *Edentulus*, *Metellus*, *Capillus*, *Fritillus*: *Novacula*, *Nitidula*, *Mentula*, *Fistula*, *Argilla*: *Umbraculum*, *Crepusculum*, *Diluculum*, *Cubiculum*, *Amiculum*, *Fœniculum*, *Macellum*, &c.

V. Qvædam Deminutiva à Primitivis significatione nonnihil recedunt. ut:

Osculum, *Ruß*/ ab *Os oris*, *Mundt*.
Vexillum, *Fahne*/ à *Velum*, *Segel*/ *Decke*.
Fabula, *Mährlein*/ à *Fama*, *Gerücht*.
Tegula, *Dachziegel*/ *Dachschindel* / à *Tectum*,
 (*Dach*.

Verticillus, *Wirbel*/ à *Vertex*, *Scheitel*.
Specillum, *Brille*/ & *In-* à *Speculum*, *Spiegel*.
strumentum Chirurgicum.

Angvilla, *Nel*/ ab *Anguis* *Schlange*.

Carbunculus, *species ulceris*, à *Carbo*, *Kohle*.

Regulus, *Zaunthnig* } à *Rex*, *König*.

Regula, *Richtschnur*/ }

Aculus, *Stachel*/ ab *Acus*, *Nadel*.

Rapunculus, *Rapunzel*/ à *Rapum*, *Kübe*.

Scopulus, *Fels im Meer*/ à *Scopus*, *Ziel*, &c.

CAP.

CAPUT XXIX.

DE DENOMINATIVIS.

† *Quid sunt Denominativa?*

Denominativa dicuntur, quæcunqve ab alio nomine derivantur, ita ut ad superiores classes non pertineant. *ut, Ferreus, à Ferrum: Pietas, à Pius.*

Terminationes vide in Hypomnematis.

CAPUT XXX.

DE NUMERALIBUS.

† *Quid sunt Numeralia?*

Numeralia sunt Nomina numeros significantia,

△ *Hæc hinc de Numeralibus agitur.*

Quia maxima illorum pars sunt Denominativa,

† *Quot sunt Species Numeralium?*

Septem: Cardinalia, Ordinalia, Distributiva, Multiplicativa, Proportionalia, Ponderalia, & Temporalia.

† *Quæ sunt Cardinalia.*

Cardinalia¹ sunt, quæ numerum absolute significant; quorum Interrogatio est QVOT? *ut, Unus, Duo, Tres, Quatuor, Quinqve, Sex, Septem, Octo, Novem, Decem, Undecim, Duodecim, Tredecim, Quatuordecim, Quindecim, Sedecim, Septendecim, Octodecim,² Novendecim, Viginti, Vigintiunus, Vigintiduo, &c.*

Trigim-

Triginta, Quadragesima,
quæ Quadragesima, Octoginta,
im, Ducenti, Trecenti,
gen, Sexcenti, Septingenti,
gen, Mille; Duo milia,
lia; Ter mille, &c.
antiquis.

Quæ orationem
terrogatio est QVOT?
das, Tertius, Quartus,
mus, Quintus, Sextus, De-
decimus, Denominativus
multiplicativus. Viginti
ginta vel Triginta, Quæ
quæ agnom, Sexagesimus,
gimus, Nonagesimus, Centus,
Trecentus, Quadragesimus,
mus, In illis Ter mille

Hæc præterea
in illis, ut Primus, Secun-
nus, Quartus, Quintus, Sex-
tus, Decimus, et Decimus
Commutativus. Scilicet est p
& C. unum, obortus, vel decem
triginta, septem, aut quæ
centi, sex, septem, octo, se-
xtus, novem, decem,
sunt nota etiam ad Temp
centi

Triginta, Quadraginta, Quinquaginta, Sexaginta, Septuaginta, Octoginta, Nonaginta, Centum, Ducenti, Trecenti, Quadringenti, Quingenti, Sexcenti, Septingenti, Octingenti, Nongenti, Mille; Duomillia, & Bis mille; Triamillia, & Ter mille, &c. Huc refertur & Sesqui, anderthalb.

† *Quae sunt Ordinalia?*

Quae ordinem significant, quorum Interrogatio est QVOTUS? ut, *Primus, Secundus, Tertius, Quartus, Quintus, Sextus, Septimus, Octavus, Nonus, Decimus, Undecimus, Duodecimus, Decimustertius, Decimusquartus, Decimusquintus, &c. Vigésimus vel Vicesimus, Trigesimus vel Tricesimus, Quadragesimus, Quinquagesimus, Sexagesimus, Septuagesimus, Octogésimus, Nonagesimus, Centésimus, Ducétesimus, Trecentésimus, Quadringentesimus, &c. Mille-simus, Bis mille simus, Ter mille simus, &c.*

Huc quoque referri possunt Numeralia in ANUS. ut, *Primanus, Secundanus, Tertianus, Quartanus, Quintanus, Sextanus, Septimanus, Decimanus vel Decumanus, Vicesimanus, Centesimanus, &c. qui est primi, secundi, tertii, &c. ordinis, cohortis, vel diei. Tertianus, Quartana Febris, quae tertio aut quarto quoque die recurrit. Itera, Quintilis, Sextilis: September, October, November, December. Quamquam haec suo modo etiam ad Temporalia referri possent.*

Quae

4.

† *Quæ sunt Distributiva?*

Quæ eundem Numerum singulis multorum distribuunt; quorum Interrogatio est QVOTENI? ut, *Singuli, einzelen/ oder vor sich/ Bini, je zweene/ Termini seu Trini, Quaterni, Quini, Seni, Septeni, Octoni, Noveni, Deni, Undeni vel Undeceni, Duodeni, Deniterni, vel Ternideni, Quaternideni, Quindeni, Quinideni, Deni quini, Sedeni, Deni seni, Viceni singuli, vel Singuli & viceni, Viceni bini, &c. Triceni, Quadrageni, Quingageni, Sexageni, Septuageni, Octogeni, Nonageni, Centeni, Ducenteni, Trecenteni, Quadringenti, Quingenti, &c. vel per Synopen, Duceni, Trecenti, Quadringeni, Quingenti, &c. Milleni, Bis milleni.*

† *Quæ sunt Multiplicativa?*

Quæ partium aut specierum rei varietatem summarie expriment; quorum Interrogatio est QVOTUPLEX? ut, *Simplex, Duplex, Triplex, Quadruplex, Quintuplex, & Quincuplex, Sextuplex & Sescuplex, Septuplex & Septemplex, Octuplex, Noncuplex, Decuplex, & Decemplex, Vigecuplex, Trigecuplex, &c. Centuplex, Millecuplex, Multiplex.* Huc referrî posse videntur, *Bipartitus, vel Bipertitus, Tripartitus, Quadrupartitus, Quinguepartitus.*

† *Quæ sunt Proportionalia?*

Quæ proportionem aut habitudinem rei ad rem, numero expriment; quorum Interrogatio est QVOTUPLUS? ut, *Duplus, Triplus, Quadruplus, Quintuplus, Sextuplus, Septuplus,*

plius, Octuplus, Noncuplus, Millecuplus, &c.

† *Quæ sunt Penales?*

Quæ numerum certum vel arti temporis expriment; quorum Interrogatio est, QVOT QVOT PONDO E

stus, Trinus, Quadruplus, Quintuplus, &c.

genarius, Sexagenarius, narius, Millesarius, &c.

Quadragesimus, Quingentesimus, Sexagesimus, &c.

Secundus, Septimus, Novus, Decimus, &c.

Quadragesimus, Sexagesimus, &c.

† *Quæ sunt Simpliciter?*

Sicut, unum, duo, tres, &c.

at: Terminus, Quartus, Quintus, &c.

in centis: Quatuordecim, quindecim, &c.

rius, Sex, Senarius, Septuaginta, &c.

Novarius, Decus, &c.

centis, Trinus, Quadruplus, &c.

in Trecentis, Quadruplus, &c.

Tribus, Quadragesimus, &c.

Quæ à Verbis, a vel copula deducuntur

CAPIT

DE VERB

† *Quæ sunt Nomina?*

Quæ à Verbis, a vel copula deducuntur

ptuplus, Octuplus, Noncuplus, Decuplus, Centuplus, Millicuplus, &c.

† *Quæ sunt Ponderalia & Temporalia?*

Quæ numerum certæ rei, v, g. certi pondo, vel certi temporis exprimunt; quorum Interrogatio est, **QVOT ANNORUM EST? QVOT PONDO EST?** &c. ut, *Binus, Tricus, jârig; Trimus, Quadrimus, Quimus, Bimulus, Trimulus, Quadrimulus; Tricenarius, Quadragenarius, Sexagenarius, Septuagenarius, Centenarius, Millenarius.* Sic *Biennis, Triennis, Quadriennis, Quinquennis vel Quinquennalis, Sexennis, Septennis, vel Septuennis, Octennis, Novennis, Decennis.* Sic *Bimestris, Trimestris, Quadrimestris, Semestris.*

† *Suntne & Substantiva Numeralium?*

Sunt: ut, *Unitas, Binarius, vel Græcum Dyas: Ternio, Ternarius, vel Græcum Trias, & sic in cæteris: Quaternio, Quaternarius; Quinarius; Senio, Senarius; Septenarius, Octonarius, Novenarius; Denio, & Denarius.* Item, *Bimatus, Trimatus, Quadrimatus.* Item, *Biennium, Triennium, Quadriennium, &c. Biduum, Triduum, Quadriduum, &c. Binotium, Trinotium, Quadrinotium, &c.*

CAPUT XXXI.

DE VERBALIBUS.

† *Quid sunt Nomina Verbalia?*

Quæ à Verbis, aut eorum Participiis vel Supinis deducuntur, & Tempus non signifi-

significant. *ut, Orbile, à Cubo: Audientiâ, ab Audiens: Innocens, à Nocens; Amator, ab Amatum: Lectio, à Lectum; Doctus, à Participio Doctus.*

△ *A quibus Temporibus deducuntur?*

¶

Vel à Præsente seu ipso Themate Verbi: vel à Præsente Participii: vel ab altero Supinorum: vel à Præterito Participii.

Terminaciones vide in Hypomnemati.

CAPUT XXXII.

DE FIGURA NOMINUM.

□ *Nomina Composita ex quibus Orationis partibus constant?*

Vel ex diversis Nominibus. *ut, Paterfamilias, Magnanimus, Unoculus, Uniusmodi. Sic ex Nomine & particula Numerali. ut, Annus, Biennium, Triennium, Quadriennium, Quinquennium, Sexennium. Dies, Biduum, Triduum, Quadratum. Mensis, Bimestris, Trimestris, Quadrimestris, Quinquemestris, Semestris. Pes, Bipes, Tripes, Quadrupes, Sesquipes, Semipes. Caput, Biceps, Triceps. Remus, Biremis, Triremis, Quadriremis, Quinqueregis. Via, Bivium, Trivium, Quadrivium. Hora, Semihora, Sesquihora. Homo, Semihomo. Vir, Semivir. Fera, Semifer. Arma, Semiarmis. Circulus, Semicirculus. Somnus, Semisomnus. Vivus, Semivivus. Libra, Selibra. Uncia, Semuncia. Pedalis, Sesquipedalis. Modius, Semo dius, Sesquimodius. Centum, Sesquicentum, &c.*
Vel

Vel Nomine & Prono
di. Uniusmodi, Uniusquod
Vel Nomine & Ver
cipi demerger, Falsifrag
rigni.

Vel Nomine &
quis. Neatateson salu

Vel Nomine &
na. Maleficus, Demerit

Vel ex Nomine & l
nuntia, Defensio, Inf
cor, Diurni, Serorel

Vel Nomine & S
ut, Ulysses, Polipe, Ta

Ulysses, Polipe, Ta
Ulysses, Polipe, Ta

Ulysses, Polipe, Ta
que, Polipe, Ta
que, Polipe, Ta

DE PR

MIN

CAPUT

QUID PRON

Quo lin

Quid sit Prono
Pronomen est pars o
Pronomen demonstrandi

Vel ex Nomine & Pronomine. ut, *Cuiusmodi, Iſtiusmodi, Unusquisque, Quotusquisque.*

Vel ex Nomine & Verbo. ut, *Agripeta, Lucifer, Armiger, Fœdifragus, Grandiloquus, Morigerus.*

Vel ex Nomine & Participio. ut, *Breviloquens, Senatusconsultum, Plebiscitum.*

Vel ex Nomine & Adverbio. ut, *Maleſanus, Maleſidus, Benedictio, Negotium.*

Vel ex Nomine & Prepoſitione. ut, *Internuncius, Deformis, Informis, Indoctus, Concors, Discors, Secors vel Socors, Vecors.*

Vel ex Nomine & Syllabica adiectione. ut, *Uterque, Plerique, Tantundem, Totidem, Utervis, Quantumvis, Uterlibet, Quantumlibet, Utercunque, Quantuscunque, Quantuluscunque, Qualiscunque, Quotuscunque, Quocunque, Cuiusmodicunque.*

DE PRONO- MINE.

CAPUT I.

QVID PRONOMEN, ET
Quot ſint.

* Quid eſt Pronomen? 1

PRONOMEN eſt pars orationis, qua utimur in demonſtranda aut repetenda re,
H ubi

2. ubi Nominis repetitio ingrata ² erat futura.

* *Quot sunt Pronomina?*

Viginti: *Ego, Tu, Sui, Hic, Iste, Ille, Ipse, Is, Qui, Quis vel Quis, Meus, Tuus, Saus, Noster, Vester, Nostras, Vestras, Cuius, & Cuius.*

* *Quotplex est Pronomen?*

Duplex: Aliud Substantivum, *ut, Ego, Tu, Sui:*

Aliud Adjectivum, *ut, Hic, Iste, & reliqua omnia.*

† *Quot accidunt Pronomini?*

Præter Generaliora, *ut Speciem, Figuram, Personam, etiam Significatio, Genus, & Declinatio.*

CAPUT II.

DE SPECIE PRONOMINUM.

* *Quot sunt Species Pronominum?*

Dux: Primitiva, cuius sunt undecim: *Ego, Tu, Sui, Hic, Iste, Ille, Ipse, Is, Qui, Quis vel Qui, & Derivata, cuius sunt novem: Meus, Tuus, Saus, Noster, Vester, Nostras, Vestras, Cuius & Cuius.*

CAPUT III.

DE FIGURA PRONOMINUM.

* *Quot sunt Figura Pronominum?*

Dux:

Dux: Simplex, *ut Ego.*
Composita, *ut Tu, Sui.*

¶ *Quot modis componitur?*

Septem modis. I. Int

Quibus, *Ego, Ipse, Augetur.*

mi, Tu, Te, Sese.

II. Cum Verbis, *ut Ego.*

III. Cum Adverbis.

Ellum, *non, si, pro, Ecce.*

Sic Nunc, Nunc.

IV. Cum Propositione.

strophæ, *ut, Meum, Terentium.*

Quibusdam, Nominum, *ut, Meum.*

Adverbiorum, *ut, Meum.*

V. Cum Coniunctivis.

Quibus, *ut, Meum, Ego, Tu.*

quam, *ut, Meum.*

VI. Cum Nominibus, *ut, Meum.*

quibus, *ut, Meum, Ego, Tu.*

lium, *ut, Meum, Ego, Tu.*

pleraque, *ut, Meum, Ego, Tu.*

VII. Cum syllabis, *ut, Meum.*

MEI, CINE, TIE, PSE.

CINQUEM, & hinc.

Thabitur, *ut, Tu, Me.*

MEI, *ut, Tu, Me.*

vorum, *ut, Tu, Me.*

met, *ut, Tu, Me.*

Tibi, *ut, Tu, Me.*

H. 2

Dua: Simplex, *ut Ego.*
 Composita, *ut Egomet.*

□ *Quot modis componuntur Pronomina?*

Septem modis. I. Inter sese. *ut, Isthic, Illic, Quisquis, Egoipse, Tuipse, Suiipsus, Ipsise, Me-me, Tutu, Tere, Sese.* 1.

II. Cum Verbis. *ut Quivis, Quilibet.* 2.

III. Cum Adverbiis. *ut Eccum, am, os, as.* 3.

IV. *Ellum, am, os, as. pro Ecce eum, Ecce illum & c.* 4.
Sic Nunquis, Nequis.

V. Cum Præpositione CUM per Anathrophen. *ut, Mecum, Tecum, Secum, Quicum, Quibuscum, Nobiscum, Vobiscum.* Quæ inter Adverbia aliqui referre solent.

VI. Cum Conjunctionibus. *ut Quisque, Quisve, Quisnam, Equis, Ecquisnam, Quisquam, Siquis.*

VII. Cum Nominibus. *ut, Aliquis, Unusquisque, Cuiusmodi, Eiusmodi, Huiusmodi, Illiusmodi, Istiusmodi, Cuiusmodi & c.* Quorum pleraque inter Nomina referri solent.

VIII. Cum syllabicis adjectionibus, ⁶ TE, MET, CE, CINE, PTE, PSE, DAM, DEM, CUNQVE, PIAM, & si forte sunt similes. 6.

TE, adjicitur voci Tu. *ut Tute.*

MET, adjicitur omnibus casibus Primitivorum Ego & Tu. *Egomet, Meimet, Mibimet, Memet, Nosmet & c. Tutemet, Tuimet, Tibimet, Temet, Vosmet, & c.* 7.

H 2

CE,

8. CE, Pronomini Hic.³ *ut, Hicce, Hacce, Hosce, Huiusce, Hiscce, Hosce, &c.* Et Genitivo Eius. *ut Eiusce.* unde Eiuscemodi, Item Cuius. *ut, Cuiusce, à quo Cuiuscemodi :* quando non Interrogativè sed Relativè accipiuntur.

CINE, additur Pronomini Hic, in iis Casibus qui in C finiunt. *ut, Hiccine, Haccine, Hoccine, Huncine, &c.*

9. PTE, Ablativis, Meo, Tuo, Suo, Nostro, Vestro,⁹ in omni genere. *ut, Meopte, Tuopte, Suopte, Nostropte, Vestropte, Meapte, Tuapte, Suapte, Nostroapte, Vestroapte.*

PSE, additur duobus, *Eampse & Eapse,* sicut *Reapse :* quasi *Eam ipsam, Ea ipsa.*

10. DAM & CUNQVE, cum Qui,¹⁰ per omnes Casus, Numeros, & Genera. *ut, Quidam, Qvicunqve.*

- II. DEM cum Is. *ut, Idem, & geminatum Identidem, quasi Idem & idem.* Sicut *Tantundem, Totidem.* Alii ab Is & Demum¹¹ componunt, PIAM, cum Quis. *ut, Qvispiam.*

CAPUT IV.

DE SIGNIFICATIONE Pronominum.

- I. † *Quot sunt Significationes 1 Pronominum?*
 2. Sex: ² Demonstrativa, Relativa, Reciproca, Interrogativa, Possessiva, & Gentilis.
 3. † *Quæ Pronomina sunt Demonstrativa?*
 4. 5. *Ego, Tu, Hic, Iste, Ille, Is, Illic, Iste hic.*

† *Quæ*

† *Quæ sunt Idem*
 Hic, Iste, Ille, Is, Illic, Iste hic.

Hic, Iste, Ille, Is, Illic, Iste hic.

† *Quæ sunt Reciproca*

Meo, Tuo, Suo, Nostro, Vestro.

† *Quæ sunt Interrogativa*

Quis, Quisquam, Quisquam, Quisquam.

Quisquam, Quisquam, Quisquam, Quisquam.

† *Hic interdem Interrogativa*

Quisquam, Quisquam, Quisquam, Quisquam.

† *Quæ sunt Possessiva*

Meo, Tuo, Suo, Nostro, Vestro.

† *Quæ sunt Gentilis*

Quisquam, Quisquam, Quisquam, Quisquam.

† *Quæ sunt Relativa*

Quisquam, Quisquam, Quisquam, Quisquam.

† *Quæ sunt Demonstrativa*

Hic, Iste, Ille, Is, Illic, Iste hic.

† *Quæ sunt Reciproca*

Meo, Tuo, Suo, Nostro, Vestro.

† *Quæ sunt Interrogativa*

Quisquam, Quisquam, Quisquam, Quisquam.

† *Quæ sunt Possessiva*

Meo, Tuo, Suo, Nostro, Vestro.

† *Quæ sunt Gentilis*

Quisquam, Quisquam, Quisquam, Quisquam.

† *Quæ sunt Relativa*

Quisquam, Quisquam, Quisquam, Quisquam.

† *Quæ sunt Demonstrativa*

Hic, Iste, Ille, Is, Illic, Iste hic.

† *Quæ sunt Reciproca*

Meo, Tuo, Suo, Nostro, Vestro.

† *Quæ sunt Interrogativa*

Quisquam, Quisquam, Quisquam, Quisquam.

† *Quæ sunt Possessiva*

Meo, Tuo, Suo, Nostro, Vestro.

† *Quæ sunt Relativa?* 6

Ille, Ipse, Is, Qui, Idem. Interdum etiam
Hic & Iste.

6.

7.

† *Quæ sunt Reciproca?* 8

Su, & Suus.

8.

† *Quæ sunt Interrogativa?*

Quis vel Qui, Cuius, & Cuias. Et ex Com-
positis, *Ecquis, Quisnam, Ecquisnam, Nunquis,*
Quisve.

9.

△ Hæc interdum Interrogandi vim amittunt, & In-
definitam significationem induunt. *Nescio quis*
generit. Scribe quid profeceris. Nescio cuium sit
pecus, &c.

† *Quæ sunt Possessiva?*

Meus, Tuus, Suus, Noster, & Vester.

10. II.

△ Significant & Possessionem, Genitivi utriusvis
Numeri Pronominum Adjectivorum Demon-
strativorum & Relativorum. *ut, Huius, Istius, Illi-*
us, Ipsius, Eius, Cuius, Horum, Harum, Istorum, I-
starum, &c.

† *Quæ sunt Gentilia?* 12

Nostras & Vestras.

12

△ *Quotuplicia sunt Relativa?*

Duplicia: Substantiæ, quæ referunt ante-
cedens Substantivum. *ut, Ille, Ipse, Is, Qui.* Et
Accidentis, quæ referunt antecedens Adje-
ctivum. *ut sunt ex Nominibus, Talis, Tantis,*
Tot, Totus: & his correlata, *Qualis, Quantus,*
Quot, Quotus: quando scilicet non Interro-
gativè, sed Indefinitè ponuntur.

† *Quando utimur Reciprocis?*

H 3

Quum

* Dic Regulas de Generibus Pronominum?

I. *Ego, Tu, Sui*, sunt Substantiva Generis Omnis.

II. *Nostros, Vestros, Cuius*,¹ sunt Adjectiva unius terminationis, ideoque Generis Omnis.

III. *Quisquam*² Compositum, Generis Communis est.

Δ Sic antiquè etiam *Quis*,³ sive Interrogativum,⁴ sive Indefinitum.⁵

IV. Reliqua Pronomina omnia, sunt trium Generum & Terminationum.

* Quomodo moventur?

<i>Hic</i>	<i>Hec</i>	<i>Hoc.</i>	
<i>Iste</i>	<i>Ista</i>	<i>Istud.</i>	
<i>Ille</i> ⁶	<i>Ille</i>	<i>Illud.</i>	6.
<i>Ipsè, vel Ipsus</i> ⁷	<i>Ipsa</i>	<i>Ipsum.</i>	7.
<i>Is</i>	<i>Es</i>	<i>Id.</i>	
<i>Qui</i>	<i>Que</i>	<i>Quod.</i>	
<i>Quis vel Qui,</i>	<i>Que vel Qua,</i>	<i>Quod vel Quid.</i>	
<i>Meus</i>	<i>Mea</i>	<i>Meum.</i>	
<i>Tuus</i>	<i>Tua</i>	<i>Tuum.</i>	
<i>Suus</i>	<i>Sua</i>	<i>Suum.</i>	
<i>Cuius</i>	<i>Cuius</i>	<i>Cuium.</i>	
<i>Noster</i>	<i>Nostra</i>	<i>Nostrum.</i>	
<i>Vester</i>	<i>Vestra</i>	<i>Vestrum.</i>	

CAPUT VI.
DE PERSONA PRONOMINUM.

* Quot sunt Personae Pronominum?

H 4

Tres:

Tres: Prima, *ut Ego, cum suis Casibus.*

Secunda: *ut Tu, cum suis Casibus, & omnes Vocativi.*

1. Tertia: *ut Sui, & reliqua omnia, nisi¹ cum Ego aut Tu ponantur.*

CAPUT VII.

DE DECLINATIONE PRONOMINUM.

† *Quomodo declinantur Pronomina?*

1. Primitiva ferè suam peculiarem¹ habent Declinationem, quæ ex Donato repetenda est.

Derivata verò sequuntur Declinationem Nominum Adjectivorum trium aut unius terminationis, per omnes Casus utriusque Numeri.

* *Dic Regulas de Declinatione Pronominum.*

2. * I. Pronomina carent Vocativo, præter hæc quatuor: *Tu, Meus, Noster, & Nostras.*
† Et quæ præterea Verbis secundæ personæ præponi, aut cum particulis Vocandi jungi possunt. *ut.*

Terent: Aperite actutum aliquis ostium.

Virgil: Exoriare aliquis nostris ex ossibus ultor.

Ovid: Ipse meas æther suscipe summe preces.

Tibull: Tu mihi libertas illa paterna vale.

Cicer: O Nox illa, qua tenebras attulisti.

† II. In

† II. In Compo
rit declinant
tate, invariabi
numque, *Quo*
que, Alitum, Al
Et.

Interque O
ut, Eiusmodi, Ca
Si uterque l

ut:

Sing: N. G.

G. Ca

D. Ca

Ac. Ca

Ab. Ca

Plur: N. G.

G. Ca

D. Ca

Ac. Ca

Ab. Ca

Ab. Ca

CAP

DE ANOM

† *Resunt.*

I. Destinatio

starecum, pro

II. Regula illa

bus Neurocum,

† II. In Compositis, Recti tantum moventur & declinantur: Obliqui verò & alia particulae, invariables sunt. ut, *Quicumque, Cuiuscunque, Quaecunque, Quodcunque &c. Aliquis, Alicuius, Alicui, Aliquam, Aliqua, aliquid &c.*

Si uterque Obliquus est, neuter declinatur. ut, *Eiusmodi, Cuiusmodi.*

Si uterque Rectus est, uterque declinatur. ut:

Sing : N.	<i>Quisquis.</i> ³	<i>Quicquid.</i>	3.
G.	<i>Cuiuscuius.</i> ⁴		4.
D.	<i>Cuieni.</i>		
Ac.	<i>Quemquem.</i>	<i>Quicquid.</i>	
Ab.	<i>Quoquo Quaque Quoquo.</i>		
Plur : N.	<i>Quiqui</i>	<i>Quaeque.</i>	
G.	<i>Quorumquorum,</i>		
D.	<i>Quibusquibus.</i>		
Ac.	<i>Quosquos</i>	<i>Quaeque.</i>	
Ab.	<i>Quibusquibus.</i>		

CAPUT VIII.

DE ANOMALIA PRONOMINUM.

△ *Quae sunt Anomaliae Pronominum?*

I. Declinatio trium Primitivorum Substantivorum, prorsus Anomala est.

II. Regula illa de tribus similibus Casibus Neutorum, in Anomalis hisce non valet.

H 5 let,

let. *Ut, ab Ego, Tu, Sui*, Accusativus est, *Me, Te, Se*, etiam si in Neutro genere ponantur.

- III. Nec illa Regula, Neutorum Nominativos, Accusativos & Vocativos plurales in A terminari, in omnibus Pronominibus locum habet. *ut, in Ego, Tu, Sui, Hic, ¹ Qui, & Quis vel Qui.*

- Excipiuntur Composita hæc: *Aliquis, Ecquis, Nequis, Nunquis, & Siquis*: quæ & in Nominativo singulari Fœminino, & in Neutro plurali (utrobis a correpto) habent, *Aliqua, Ecqua, ² Nequa, Nunqua, Siqua.*

- IV. Pronomina *Qui & Quis*, habent in Ablativo tantum à *Quo Qua Quo*: sed & antiquè à *Qui*.³

- V. A Relativo *Qui*, pro Dativo & Ablativo Plurali *Quibus*, dicitur etiam *Quis*, vel ut aliqui scribunt, *Quis*.

VI. Quædam Composita sunt Defectiva. *ut:*

TUTE.

4. N. *Tute, tantum.*⁴

SESE.

Ac & Ab. *Seſe, in utroque Numero, tantum.*

HICCINE.

Sing. N.	<i>Hiccine</i>	<i>Haccine</i>	<i>Hoccine.</i>
Ac.	<i>Huncine</i>	<i>Hancine</i>	<i>Hoccine.</i>
Ab.	<i>Hoccine</i>	<i>Haccine</i>	<i>Hoccine.</i>
Plur. N.	————	————	<i>Haccine.</i>
Ac.	————	————	<i>Haccine.</i>

ISTHIC.

Sing. N. *Illic*

Ac. *Iſthic*

Ab. *Iſthoc*

Plur. N. ———

Ac. ———

Sing. N. *Illic*

Ac. *Illic*

Ab. *Illic*

Sing. N. *Cicine*

Ac. *Cicine*

Ab. ———

Plur. N. ———

Ac. ———

QUISQUE

Careo toto pl

EC

Erant Equi

Substantivè; Ecq

DE PRONOMINE.

123

Sing. N.	<i>Isthic</i>	<i>Isthec</i>	<i>Istbac, Istbuc.</i>
Ac.	<i>Isthunc</i>	<i>Isthanc</i>	<i>Isthoc, Istbuc.</i>
Ab.	<i>Isthoc</i>	<i>Istbac</i>	<i>Isthoc.</i>
Plur. N.	————	————	<i>Isthæc.</i>
Ac.	————	————	<i>Isthæc.</i>

ILLIC.

Sing. N.	<i>Illic</i>	<i>Illec</i>	<i>Illoc, Illuc.</i>
Ac.	<i>Illunc</i>	<i>Illanc</i>	<i>Illoc, Illuc.</i>
Ab.	<i>Illoc</i>	<i>Illac</i>	<i>Illoc.</i>

QUIUS.

5.

Sing. N.	<i>Cuius</i>	<i>Cuia</i>	<i>Cuium.</i>
Ac.	<i>Cuium</i>	<i>Cuiam</i>	<i>Cuium</i>
Ab.	————	<i>Cuia</i>	————
Plur. N.	————	<i>Cuie</i>	————
Ac.	————	<i>Cuias</i>	————

QUISQVAM ET UNUSQVIS-
QVE.

Carent toto plurali.

ECQVISNAM.

Extant *Ecquisnam, Ecquanam, Ecquidnam*
Substantivè; *Ecquodnam* Adjectivè.

DE VERBO.

CAPUT I.

VERBUM QUID, ET QVO-
tuplex, & quæ eius Acci-
dentia.

Quid

* *Quid est Verbum?*

Verbum est pars Orationis, significans agere aliquid aut pati. *ut, Verbero, ¹ Verberor, ² Curro, ³ Vapulo, ⁴ Precor, ⁵ Nascor. ⁶*

1. 2.
3. 4. 5. 6.

* *Unde cognoscitur Verbum?*

Ex Germanica lingvæ particulis, *Jch/ Du/ Er/ Wir/ Ihr/ Sie.*

7. † *Quod est discrimen Nominis & Verbi?*

Nomen, rerum nomenclaturam continet: Verbum, actionem aut passionem, cum discriminibus Temporum & Personarum significat.

* *Quotplex est Verbum?*

Duplex: Personale & Impersonale.

* *Quid est Verbum Personale?*

8. Cui in Modo Finito, cuiuscunque personæ ⁸ Nominativus præponi potest. *ut, Ego Lego, Tu Legis, Plato legit; Parvum parva decet.*

* *Quid est Verbum Impersonale?*

9. Cui in Modo Finito, Nominativus præponi non potest aut debet. ⁹ *ut, Decet, es geritmet sich: Statur, man stehet.*

† *Quot accidunt Verbo?*

Quatuor: Genus, Species, Figura, & Conjugatio.

CAPUT II.

DE VERBORUM Genere.

† *Quid*

† *Quid est Genus Verborum?*

Genus Verborum est significationis cum terminatione collatæ notatio.

* *Quot sunt Genera Verborum?*

Quatuor; Activum, Passivum, Neutrum, & Deponens. † *Quibus olim addiderunt & Commune.*

* *Quid est Verbum Activum, vel Activi Generis?*

Activum est, quod in O definit, actionem transeuntem significans, & habet Passivum in OR. ¹ *ut, Amo, Amor; Lego, Legor; Aro, Aror; Bibo, Bibor; Cano, Canor.*

1 2.
3.

* *Quid est Verbum Passivum, vel Passivi Generis?*

Passivum est, quod in OR definit, passionem receptam significans, & habet Activum in O. ¹ *ut, Amor, Amo; Legor, Lego.*

1.

* *Quid est Verbum Neutrum, vel Neutri Generis?*

Neutrum est, ⁴ quod in O definit actionem aut passionem immanentem, vel planè etiam absolute significans, nec habet Passivum in OR. ⁵ *ut, Sto, Ambulo, Sedeo, Audeo, Soleo; Pugna, Vivo, Dormio.*

4.

5. 6.

Passionem. ⁷ *ut, Liceo, Veneo, Vapulo, Frigeo, Caleo, Caleo, Ardeo, Mæreo, Gaudeo, Pereo, Intereo.*

7.

8.

Planè absolute. *ut, Sum, Fio, Forem, & Existo. Quæ quatuor Verba, aliàs Substantiva⁹ dicuntur.*

9.

* *Quid*

ERBO.

Verbum?

tionis, significans & Verbo, Verborum;

Nascor.

Verbum?

particulis, Jhd, Da

minis & Verbi

claturam connotat

passionem, cum lo

& Personarum

Verbum?

personale.

personale?

iuscunqve perio

potest. ut, Ego Li

parvum parva

personale?

Nominativus pra

ut, Decet, es

Verbo?

, figura, & Con

II.

ORUM

† *Quid*

* *Quid est Verbum Deponens, 10 vel Generis Deponentis?*

Deponens est, quod in OR definit, actionem aut passionem immanentem, vel planè absolutè significans, nec habet Activum in O.

Actionem. *ut, Precor, Sequor, Largior.*

Passionem. *ut, Patior, Nascor.*

Planè absolutè. *ut, Labor, Orior.*

II.

† *Quid vocarunt Verbum Commune 11 vel Generis Communis?*

Commune vocarunt, quod in OR definit, promiscuè, modò Activè, modò Passivè usurparunt.

Activè. *ut, Criminor Phormionē. Tueor causam.*

Passivè. *ut, Syllanas res defendere criminor. Cic. contra Rull. Varro, In bello Romani à Rusticis tuebantur.*

□ Genus est in Terminatione Verbi: *Amo, Amor, Curro, Sequor*; Significatio in vi Verbi. *ut, Curro, Precor*, significant Activè: *Vapulo, Nascor*, Passivè: licèt nullum horum sit Generis Activi vel Passivi.

CAPUT III.

DE SPECIE VERBORUM.

* *Quot sunt Species Verborum?*

Duæ. Primitiva, *ut, Legō, Dico.*

I.

Derivata. ¹ *ut, Lectito, Dictito.*

† *Quotuplicia sunt Verba Derivata?*

Quadruplicia. I. Nominalia, quæ à Nominè de-

re derivantur, *ut, a*

a Numeris; Mac

Part. Græcis, a

II. Adverbialit

dicuntur, ut, Satio, a

Compendio, a

III. Præpositi

bus formantur.

Super.

IV. Verbal

Efurio, ab Edo.

7 Quotuplicia

Quadruplicia

va, Medicativa, a

CA

DE VER

1. Quotuplicia

Inchoativa tu

à Verbo vel Nomi

inchoationem sig

Fic exponi possunt

Arctico,

Lucetico,

Senesico,

Marianesico,

Δ. Unde jar

A Secunda perso

Active vocis, adden

ne derivantur *ut*, *Lignor*, à *Lignum*; *Numero*, à *Numerus*; *Machinor*, à *Machina*; *Patriſſo*, à *Pater*; *Græciſſo*, à *Græcus*; *Judaizo*, à *Judeus*.

II. Adverbialia, quæ ab Adverbiis descendunt. *ut*, *Satio*, à *Satis*; *Procrastiſino*, à *Cras*; *Comperendino*, à *Perendie*.

III. Præpoſitionalia, quæ à Præpoſitionibus formantur. *ut*, *Intro*, ab *Intra*; *Supero*, à *Super*.

IV. Verbalia, quæ ab aliis Verbis fiunt. *ut*, *Eſurio*, ab *Edo*.

† *Quotuplicia ſunt Verba Derivata Verbalia?*

Quadruplicia: Inchoativa, Freqventativa, Meditativa, & Deminutiva.

CAPUT IV.

DE VERBIS INCHOA-
tivis.

† *Quid ſunt Inchoativa?*

Inchoativa ſunt, quæ per Derivationem à Verbo vel Nomine, ¹ in SCO deſiſnunt, & inchoationem ² ſignificant, & per Incipio vel Fio exponi poſſunt. *ut*,

1.
2.

<i>Ardeſco,</i>	<i>Incipio ardere.</i>
<i>Luceſcit,</i>	<i>Incipit lucere.</i>
<i>Senſco,</i>	<i>Fio ſenex.</i>
<i>Matureſco,</i>	<i>Fio maturus.</i>

Δ *Unde formantur Inchoativa?*

A Secunda perſona ³ Præſentis Indicativi Active vocis, addendo CO. ⁴*ut*, *Labo*, *bas*, *baſco*; *Ardeo*

3.
4.

in OR definitio-
nantem, vel plant
ec habet Activum.
Segvor, Largior.
Nafcor.
or, Orior.
Commune 11 & 6
quod in OR deſi-
vè, modò Paſſivè
onè. Tuoꝝ cauſam
dere criminor. Cu-
Romani à Ruſſi
rbi: Amo, Amor, Cu-
rbi. ut, Curro, Pereo,
Lafcor, Paſſivè: Eſti-
vi vel Paſſivi.
III.
RBORUM.
Terborum?
Dico.
o, Diſſico.
o Derivata?
alia, quæ à Nomi-
nede.

Ardeo, des, desco; Tremo, mis, misco; Sentio, tis, tisco. Huc pertinent etiam quædam Nominalia, sive ab Adjectivis derivata: ut: *Gravesco, Graveſco, Dulceſco, Increbeſco, Ruſtiſco; à Grandis, Gravis, Dulcis, Creber, Ruſticus.* Sive à Subſtantivis, ut: *Herbeſco, Igneſco, Silveſco, Dieſcit, Noctēſcit; ab Herba, Ignis, Silva, Dies, Nox.*

† *Cuius Coniugationis ſunt Inchoativa?*

Inchoativa ſunt Tertiæ Coniugationis. ut, *Ardeſco, Senefco, ſcere.*

Δ *Quæ Præterita habent Inchoativa?*

- Quæ à Verbis veniunt, Præteritum primitivi ſui retinent. ut, *Veſperafco, ravi; Tumeſco, Tumui; Senefco, Senui; Illuſcit, illuxit; Obdormiſco, miſi. Repuerafco, Præterito carere dicitur.* Quæ verò à Nominibus veniunt, Præteritis carent. ut, *Dieſcit, Noctēſcit, Dulceſco, Silveſco, Dumefco, Irāſcor.* Sic & quæ pro Thematibus uſurpantur, *Hiſco, Fatifco.*
5. Præter *Increbeſco, Increbui; Creſco, Crevi, Cretum.*
 - 6.
 - 7.
 - 8.

CAPUT V.

DE FREQUENTATIVIS.

† *Quid ſunt Frequentativa?*

Frequentativa ſunt, quæ per derivationem à Verbo, in SO, TO, aut XO exeunt, & aſſiduitatem vel conatum ſignificant. ut, *Pulſo, Viſo, Quafſo; Agito, Eſto, Diſſito; Minitor, Scitor; Nexo, Vexo.*

† *De*

† *Quæ præterita*
I. Verba in ISSO
conformata. ut, Pa
dica. Hæc enim
quæ frequentibus
Immutata nonnu
II. Depone
dium & exercita
atque habitum
Bacchor, Corni
Frumentor, Lige
III. Pæcu
à Fado, Vellico, a
Candor ab Allicor

† *De*
Exponit polluc
vel aſſiduitatem, L
dul lega, Agito,
Quædam per V
clamo.
Quædam per D
ligentur uſq;
Quædam per C
denam; Capſio, e
mutator ſonantem,
tam locutæ uſq;
III. in ISSO vel
pleturæ in OR, pe
ter parum; Iudaico
Cornio; Cornice

† Quæ præterea huc pertinent?

I. Verba in ISSO vel IZO, Græcorum modo formata. ut, *Patrissō, Græcissō, Atticissō, Iudaizo*. Hæc enim Imitationem significant, quæ frequentibus actionibus constat. Unde *Imitativa* nonnullis dicuntur.

II. Deponentia quædam in OR, quæ studium & exercitationem, partim imitationem atque habitum significant. ut, *Græcor, Pœtor, Bacchor, Cornicor, Vulpinor, Pabulor, Stabulor, Frumentor, Lignor, Philosophor, Architecfor*.

III. Paucula quædam in CO. ut, *Fodico, à Fodio; Vellico, à Vello*. Sic *Albico, Nigrico, Candico, ab Albed, Nigrco, Candeo*.

† Quomodo exponuntur?

Exponi possunt, Quædam per Frequenter vel Assiduè. ut, *Lectito, i. e. frequenter vel assiduè lego. Agito, i. e. crebrò ago*.

Quædam per Valdè. ut, *Clamito, i. e. Valdè clamo*.

Quædam per Diligenter. ut, *Visito, i. e. Diligenter visò*.

Quædam per Conatum. ut, *Viso, eo ad videndum; Capesso, eo ad capiendum. Dormito, i. e. meditor somnum. Cic. 2. Att. Cœnato mihi & iam dormitanti epistola est illa reddita*.

Illa in ISSO vel IZO, ut & Deponentia, pleraque in OR, per Imitor. ut, *Patrissō, Imitor patrem; Iudaizo, Iudeos imitor vel sector; Cornicor, Cornices imitor*.

I

Illa

2. Illa in CO, ² vel per Passim & Crebrò. *ut, Fodico, i. e. passim aut crebrò fodio; Vellico, passim aut crebrò Vello.*

Vel per Appareo *ut, Albico, Nigrico, Candico; i. e. appareo albus, niger, candens.*

△ Unde formantur Freqventatiua?

3. Fiunt Freqventatiua à Supinis, UM in O vel OR ³ mutando, & A longum, si quod immediatè ante TUM præcedit, in I breve plerunqve vertendo. *ut,*

4. *Pello, Pulsus, Pulso.⁴ Video, Visus, Viso.*

4. *Necto, Nexus, Nexo. Cano, Cantus, Canto.*

5. *Canto⁵, Cantatù, Cantito. Increpo. patum, epito.*

5. *Minor, Minatù, Minitor. Scio, Scitum, Scitor.*

Contrabo, (tractù, trecto. Gradior, Gressù, Grassor.

mutat a in e mutat e in a.

Volvo, Volutus, Voluto, retinet U longum.

Exceptio I. Quædam Verba U M Supini in ITO mutant. *ut, Sedco, Sesus, Sesito.*

6. *Maneo, Mansum, Māsito⁵. Hæreo, Hæsum, Hæsico. Facio, Factum, Facluto. Scribo, Scriptù, iptito. Edo, Esus, Esito. Sumo, Sumpsum, Sumpseito.*

II. Pauca quædam fiunt à Præsenti, O in ITO mutando. *ut:*

Ago, Agito. Fluo, Fluito. Qværo, Qværito.

Fundo, Fundito. Paveo, Pavito. Loqvor, Loqvitor.

Nosco, Noscito. Scisco, Sciscitor. Qveror, Qveritor.

III. In CO desinentia, fiunt à Secunda singulari Præsentis, S in CO mutando, & E longum præcedens in I breve vertendo. *ut: Fodio,*

Fodis,

Fodia, Fodio. Vello.

Alto, Cando, des.

IV. In ESSO

cunctis Singulari Præsenti

to. *ut:*

Arco, cù, Arcesso.

Facio, cù, Faresso.

V. Deponen

unt, mutata ter

OR. *ut:*

Græco, Græcor.

Fulgeo, Fulgor.

Præter pauca n

plurib; Coris; Co

VI. Singulari

Taxo, à Taxo. Vexo

per Synopsin.

Item quæ in SS

Patrijs, à Patr.

¹ Causa Coniugati

Omnia Freqventati

gationis. ² *ut: Puls*

xare, Pulsis, Pulsare;

Præter lex ³ Ver

Arceis vel Arcessis, Arce

Facis, Facere.

Lassis, Lascere.

CAP

DE ME

¹ *Quædam*

Fodis, Fodico. Vello, Vellis, Vellico. Albeo, bes, Albico. Candeo, des, Candico.

IV. In ESSO desinentia, fiunt etiam à Secunda Singulari Præsentis, IS in ESSO mutato. ut :

Arcio, 7 cis, Arcesso. Capiro, pis, peggio. 7.
Facio, cis, Faceffo. Lacio, 8 Lacis, Laceffo. 8.

V. Deponentia in OR, à Nominibus fiunt, mutata terminatione Nominativi in OR. ut :

Græcus, Græcor. Poëta, Poëtor.
Vulpinus, Vulpinor. Lignum, Lignor.
Præter pauca. ut, *Cornicor, est à Nominativo plurali, Cornix, Cornices.*

VI. Singularia sunt : *9 Incesso ab Incedo. Taxo, à Tango. Vexo, à Veho. Sætor, à Secutum, per Syncopen.*

Item quæ in ISSO & IZO desinunt. ut :
Patrizzo, à Pater. Iudaizo, à Iudeus.

† Cuius Conjugationis sunt Frequentativa ?

Omnia Frequentativa sunt Primæ Conjugationis. *10 ut: Pulso, sare; Agito, tare; Vexo, xare; Patrizzo, issare; Fodico, care; Græcor, cari.*

Præter sex *11* Verba Tertix. ut :

Accerso vel Arcesso, sere. Capesso, essere.
Faceffo, Faceffere. Incesso, Incessere.
Lacesso, Lacessere. Viso, Visere.

CAPUT VI.
DE MEDITATIVIS.

† Quid sunt Meditativa ?

I 2 Medi-

1. Meditativa seu Desiderativa¹ sunt, quæ
2. per derivationem à Verbi Supino, in URIO²
3. desinentia, studium & voluntatem³ signific-
cant; & per Cupio vel Conor exponi possunt.
ut, Esurio, Lecturio, Parturio, Cœnatorio.

△ *Quomodo formantur Meditativa?*

Meditativa propriè dicta, fiunt à Supinis, mutato M in RIO, & U corripiendo. *ut, Edo, Esum, Esurio; Lego, Lectum, Lecturio; Pario, Partum, Parturio; Cœno, Cœnatum, Cœnatorio.*

4. Reliqua Verba in URIO, quæ à Supinis non
veniunt, U⁴ producant, & Meditativa propriè non sunt, sed significationem Primitivam retinent. *ut, Scaturio, Scalpurio; idem quod Scateo, & Scalpo. Sic Prurio, Ligurio, Cucurio.*

† *Cuius Conjugationis sunt?*

Meditativa in URIO omnia, sunt Quartæ Conjugationis. *ut, Esurio, Lecturio, ire.*

CAPUT VII. DE DEMINUTIVIS.

† *Quid sunt Deminutiva?*

1. Deminutiva¹ sunt, quæ per derivationem à Verbo, in ILLO desinunt, & deminutionem significationis Primitivi sui significant. *ut, Cantillo, i. e. modicè canto. Sorbillo, parum Sorbeo.*

△ *Unde formantur Deminutiva?*

A Secun

A Secunda fin
velli, in ILLO
Sorbo, hies, hillo; S

† Cuius
Omnia Demin
tionis ut, Cantill

* Quæ
Duz. 1 Simplex
& Compo

□ Cum quibus

I. Cum Nomin
II. Cum aliis V
III. Cum Ad
Ienebas.

Mali. Malefac

Fabri. Fabrefac

Intri. Intradac

Procal. Profug

Solum pro Surt

fili. in Solo, Suff

co. Solus.

Pellim. Pellim

Venim. Venim

Nis. Nislo, ex

Magni. Malo, e

A Secunda singulari Præsentis, AS, ES,
vel IS, in ILLO mutando. *ut, Canro, tas, tillo;*
Sorbeo, bes, billo; Scribo, bis, billo.

† *Cuius sunt Conjugationis?*

Omnia Deminutiva sunt Primæ Conjugationis. *ut, Cantillo, tillare. Sorbillo, billare.*

CAPUT IIX.

DE FIGURA VERBORUM.

* *Quot sunt Figure Verborum?*

Dua. ¹ Simplex, *ut, Lego, Facio.*
& Composita. *ut, Perlego, Efficio.*

□ *Cum quibus partibus Orationis componuntur Verba?*

- I. Cum Nominibus. *ut, Ædifico, Belligero.*
- II. Cum aliis Verbis. *ut, Patrefacio, Calefacio.*
- III. Cum Adverbiis. v. g. Benè. *Benefacio, Benedico.*

Malè. *Malefacio, Maledico.*

Fabrè. *Fabrefacio.*

Intrò. *Introduco, Introëo.*

Procul. *Profugio.*

Sufum pro Surfum. *Suscipio, Suspendo, Suffilio, Suffulto, Sustineo, Sustollo, Suspicio, Suspiro.*

Pessum. *Pessundo.*

Venum. *Venundo.*

Non. *Nolo, ex Non volo.*

Magis. *Malo, ex Magis Volo.*

I 3

Satis.

Satis. *ut, Satisdo, Satisfacio.*

Per. *ut, Percupio, &c.*

IV. Cum Præpositionibus. *ut, Advenio, Antecello, Contradico, Percipio, Abeo, Defero, Excello, Discupio, Conjungo, &c.*

V. Quædam planè ex aliis Orationis-partibus constant. *ut, Impedio, ab In & Pes. Pernocto, à Per & Nox.*

□ Extantne omnium Compositorum Simplicia?

z. Non omnium. ² Non enim extant:

Cando, à quo Incendo, Succendo;

Cello, à quo Percello, Antecello, Excello.

Duo, à quo Induo.

Fendo, à quo Offendo, Defendo.

Fligo, à quo Affligo, Instigo, Profligo.

Fragor, à quo Refragor, Suffragor.

Gruo, à quo Congruo, Ingruo.

Lacio, à quo Allicio, Elicio, illicio, Pellicio.

Leo, à quo Deleo.

Pedio, à quo Expedio, Impedio.

Perior, à quo Experior, Comperior.

Pleo, à quo impleo, Repleo, Compleo, Expleo.

Specio, à quo Aspicio, Respicio, Inspicio, Conspectio, Despicio, Suspicio, Perspicio, Prospicio, &c.

Et si quæ sunt alia. Quin & eorum quædam à Græcis videntur nata. *ut, Percello, à κέλλω. Induo, à δύομαι. Suffragor, à Φράζομαι. Impleo, à πλέω.*

Quædam etiam ex Nominibus nascuntur.

ut,

DE V
ut, Congruo, Ingruo,
Percello, Percupio,
tio, &c.

Δ Causa Genetivus

Quoniam Com
nent Genus & C
ut, Amo, Deamo;
Audio, Ex audio;
quor, Prosequor;
tamen aliquid

Sunt enim quæ
secor, Verbo, Diver

Sunt, quæ muta

Dari, in Prima: S

Readere, Tradere,

bar, si M allumit

Discedere, Proca

Sunt & quæ

mutantur. ut, P

Vellere, Ferre, Voc

des, Insulor, Spicio

Abstrus, Sertus, C

CAP

DE MODO

V

† Gfidin

Modos & Temp

Numeri & Perion

Δ 2

Modi sunt diver

cundum affection

ut, *Congruo Ingruo, à Grus. Expedio, Impedio à Pes. Sic Pernocito, Architector, Philosophor, Irretio, &c.*

Δ *Cuius Generis & Conjugationis sunt Verba Composita?* 3

Quamquam Composita ut plurimum retinent Genus & Conjugationem Simplicium: ut, *Amo, Deamo; Doceo, Edoceo; Lego Perlego; Audio, Exaudio; Curro, Incurro; Sto, Assio; Sequor, Prosequor; Sectors; Consector: Degenerant tamen aliquando quædam.*

Sunt enim quæ mutant Genus. ut, *Sacro, Exsecor; Verto, Divertor, Revertor; Sentio, Affectior.*

Sunt, quæ mutant Conjugationem. ut, *Do, Dare, in Prima: Sed Addere, Abdere, Condere, Reddere, Tradere, &c. in Tertia. Sic à Cubo, Cabare; si Massumitur, Incumbere, Accumbere, Discumbere, Procumbere.*

Sunt & quæ Genus & Conjugationem simul mutant. ut, *Facio, Gratificor, Ludificor, Velificor: Fero, Vociferor: Gero, Morigeror: Sedeo, Insidior: Specio, Conspicor, Suspicio: Sperno, Aspersion: Sterno, Consternor, & nari.* 4 5

CAPUT IX.

DE MODO ET TEMPORE

Verborum.

† *Quid in se continet Conjugatio?*

Modos & Tempora; in quibus sunt etiam Numeri & Personæ.

Δ *Quid sunt Modi?*

Modi sunt diversæ rationes inflectendi, secundum affectionem animi: diversam.

* *Quot sunt Modi?*

2. Quatuor: ² Indicativus, Imperativus, Coniunctivus, & Infinitivus.

* *Quotuplices sunt Modi?*

Duplices: Finiti, † qui certum Numerum, certamq; Personam definiunt. * *ut, Indicativus, Imperativus, Coniunctivus.* Et Infinitus seu *Infinitivus*, † qui per se nec Numerum nec Personam significat.

* Hinc Verba ipsa nunc dicuntur *Infinita* vel *Infinitiva*, quando sunt Infinitivi Modi: nunc *Finita*, quando ceterorum.

△ *Quid sunt Tempora?*

Tempora sunt differentiae Verborum, secundum Praesens, Praeteritum, & Futurum.

* *Quot sunt Tempora in Modis?*

3. Quinque: ³ Praesens, Praeteritum Imperfectum, Praeteritum Perfectum, Praeteritum Plusquamperfectum, & Futurum. † *Licet non omnes Modi omnia Tempora habeant.*

* *Quot sunt Numeri Verborum?*

Numeri duo sunt: Singularis, *ut, Lego.*
& Pluralis, *ut, Legimus.*

† *Quot sunt Personae Verborum?*

Personae tres sunt in utrovis Numero.

□ *De his supra monitum.*

† *Quid est Indicativus Modus?*

4. Indicativus ⁴ est, qui directe & simpliciter fieri aliquid indicat, vel de facto interrogat. *ut, Deus creavit caelum & terram. Deus non vult iniquitatem. Quis revolvat nobis lapidem?*

Haberne

† *Habētne Indicativus omnia Tempora?*

Indicativus omnia Tempora habet.

△ *Quid de Indicativo est notandum?*

Futurum Indicativi, in secunda & tertia Persona, sæpè habet significationem Mandandi, vel etiam Imperandi. *ut, Referes ergo hæc & nuncius ibis. Virg. 2. Æn. Puerum Cicero- nem curabis & amabis, ut facis. Cic. ad Trebon. l. 7.*

† *Quid est Imperativus Modus?*

Imperativus est, quo Imperando utimur, & quæ suo modo huc referuntur, Precando, Hortando, Monendo, Svadendo, & Dissvadendo. *ut, Nosce teipsum. Honora patrem & matrem. Remitte nobis debita nostra. Libera nos à malo. Bene vale. Perge strenuè. Tu contra audentior ito. Occursare capro caveto. Crede mihi. Fuge quæso somnolentiam.*

† *Habētne Imperativus omnia Tempora?*

Imperativus tantum habet Præsens & Futurum. Imò nec omnes Personas peculiari- ter inflectit. Sed in Præsenti tantum Secun- dam utriusque Numeri; *Ama, liebe du. Amaie, liebet jhr.* In Futuro verò, Secundam & Tertiam utriusque Numeri. *Amato tu, Du solt lieben. Amato ille, Er solt lieben. Amatote, Jhr sollet lieben. Amanto, Sie sollen lieben.*

Reliquæ Personæ, si opus est, à Coniunctivo ma- tuo sumuntur.

△ *Quid de Imperativo est notandum?*

I. Secunda persona Futuri Imperativi, frequentius mandat de futuro. *ut, Quum va- letudinis*

I 5

6.

letudinis rationem habueris, habeto etiam navigationis. Cic. ad Tiron. l. 16.

II. Secunda & Tertia persona Futuri Imperativi, sæpè Concessionem significat. ut, *Ubi nos laverimus, si voles, lavato.* So magstu auch baden. Ter. Eun. 3. 5. *Si placuerit, facitore,* Möget ihr es thun. Ter. Eun. 5. 9. *Idem Phor. 4. 3. Sexcentas mihi scribito dicas, nihil do.* Er mag mich verflagen/ so lange vnd oft er wil. *Idem,* Age nunc, age, Phormionem qui volet laceffito. Mag sich an ihn reiben.

7. III. Tertia persona Futuri Imperativi, in Legum⁷ formulis usurpari solet. ut, *Ad Divos adeunto castè. Pietatem colunto. Justa Imperia sunt. Cives Imperiis justis modestè ac sine recusatatione parento.* Cic. 3. de Leg.

Sed in aliis materiis, Tertia Futuri Indicativi, aut Præsentis Coniunctivi, frequentius usurpatur. ut: *Vir fortis tradet se totum Reipubl.* Cic. 1. Off. *Villicus primus cubitu surgat; Postremus cubitum eat.* Cato c. 5. de officio Villici.

† Quid est Coniunctivus Modus?

3. Coniunctivus⁸ est, qui plerunqve Coniunctionibus, aut infinitis particulis subiungitur. ut, *Si amem. Quum amem. Ut facias. Ultimam amer. Quasi dormias. Ne fugias.*

† Habèntne Coniunctivus omnia Tempora?

Coniunctivus omnia Tempora habet.

△ Quid significat Coniunctivus?

Coniunctivus interdum habet significationem,

Impe-

Imperandi. ut
conari de finas
recomendo vult
prohibendi.
Conditionis.
Regius uti nolle
causam credere
Causæ ante
tangram ad
professus; in
Causæ fina
Facto; ut der: D
surgant de nocte
Horatius. ut
les disingent dis
Precedi. ut
ste em; im bon
Opandi. ut
muti ista fit. Te
ex amos ut cre
gran de me conc
Potentialem.
ut Debo; expo
Tempora, excep
Riget qu; quid t
gar.
Ego tibi non sim
esse.
Meditabor; quom
am loq
Aliquid facerem
facere

Imperandi. *ut, Tua quod nihil refert, percontari desinas. Ter. Hec. i. e. desine. Cic. Nihil incommodo valetudinis tue feceris profacito.*

Prohibendi. *ut, Ne fugias. Ne dixeris.*

Conditionis. *ut, Si pranderet olus patienter, Regibus uti nollet Aristippus. Horat. Ni nossem causam, crederem hunc vera loqui. Ter. Phor. i. 5.*

Causæ antecedentis. *ut, Quum Athenas, tanquam ad mercaturam bonarum Artium, sis profectus; inanem redire turpissimū est. Cic. 3. Off.*

Causæ finalis. *ut, Do, ut des: Facio, ut facias: Facio, ut des: Do, ut facias. Ut jugulent homines, surgunt de nocte Latrones. Horat.*

Hortandi. *ut, Autor tibi sum, ut artes liberales diligenter discas. Sis fortis. Sis bono animo.*

Precandi. *ut, Facias obsecro. Sis bone Christe meus; sim bone Christe tuus.*

Optandi. *ut, Utinam aut hic surdus, aut hac muta facta sit. Ter. Andr. Utinam isthuc Verbum, ex animo ac verè dixeris. Ter. Utinam spem, quam de me concepit, impleverim. Plin.*

Potentialem, quando per Possum, Volo, aut Debeo, exponi potest. Habetq; omnia Tempora, excepto Futuro. *ut; Roget quis: quid tibi cum illa? Ter. i. e. possit rogare.*

Ego tibi non sim autor. i. e. non possum aut volo esse.

Meditabor, quomodo cum illa loquar. i. e. debeam loqui. Cic.

Aliquid facerem [i. e. vellem facere] ut hoc non facerem. Ter. Andr.

At

At tu dictis Albane maneres, i. e. debuisses manere. Virg. 8. Æn.

Aufugerim potius quam redeam. Terent. i. e. aufugere vellem.

Faces in castra tulissem. i. e. ferre potuissem. Virg. 4. Æn.

Imitatus esses illum. i. e. debuisses imitari. Cic.

Permissivam, quando aliquid permitti & concedi significat. Habetq; tria Tempora; Præsens, Perfectum, & Plusquamperfectum. *ut, Valeas, habeas illum quæ placet. Ter. Fuerint cupidi; fuerint irati; fuerint pertinaces. Cicer. Verum anceps pugne fuerat fortuna: Fuisset. Virg. 4. Æn. Es hette mögen sein.*

Et similes.

△ *Quid de Conjunctivo notandum?*

I. Perfectum Conjunctivi, sæpè etiam habet significationem Futuri. ¹⁰ *ut: Cum Platone non invitus erraverim. Cic. Certè, si resciverim. Ter. Andr. pro, Si rescivero.*

II. Penultima Futuri Conjunctivi in IMUS & ITIS, ¹¹ extra metrum semper corripitur; in metro verò est anceps. Perfectum autem ubiq; breve est.

III. Futurum Conjunctivi Passivorum & Deponentium, si pro ERO, habet FUERO; non simplex Futurum manet, sed fit Futurum-perfectum. *ut, Si amatus fuero, So ich werde geliebet worden sein. Si secutus fuero, So ich werde nachgefolget haben. Idem faciunt sæpè etiam Activorum & Neutrorum*

Futura

DE
Futura. ut: Si
Futurum. Dicitur
Sicuti ich die
Perfectum Co
Perfecti signi
quæquam are
bus. Si re se
gefolget hab

Infin
certam, nec
agere aut pa
suam accipere

Habet

Habet

pena: sed Im
ne cum Præse
Perfecto.

△ *Quid*

I. Futurum

Deponentis, I

UNUS, addit

Amaturum

Venturum,

Secururum,

II. Perfe

ponentis, sic e

Participio, ad

Amatum, a

Securum, a

Quando

Quando

Quando

Futura. *ut: Si fecero, So ichs werde gethan haben. Ubi v̄apulavero, me defensum ibis, Wenn ich die stosse werde weg haben. Imò & Perfectum Conjunctivi, interdum Futuri-Perfecti significationem habet. ut: Liv. Nequicquam arcem servaverim, werde erhalten haben. Si te secutus fuerim, wenn ich dir werde gefolget haben.*

† Quid est Infinitivus Modus?

Infinitivus¹² est, qui neque personam certam, neque Numerum definit; sed infinite agere aut pati significat. *ut, Cupio discere. Beneficium accipere, est libertatem vendere.*

12.

Habentne Infinitivus omnia Tempora?

Habet quidem Infinitivus omnia Tempora: sed Imperfectum coincidit formatione cum Præsente; Plusquamperfectum, cum Perfecto.

△ Quid de Infinitivo est notandum?

I. Futurum Infinitivi Activi, Neutri, aut Deponentis, fit periphrasticè, ex Participio in URUS, addito ESSE vel FORE.¹³ *ut:*

13.

Amaturum, am, um, os, as, a, esse vel fore.

Venturum, am, um, os, as, a, esse vel fore.

Secuturum, am, um, os, as, a, esse vel fore.

II. Perfectum Infinitivi Passivi aut Deponentis, fit etiam periphrasticè, ex Præterito Participio, addito ESSE. *ut:*

Amatum, am, um, os, as, a, esse.

Secutum, am, um, os, as, a, esse.

Quando v̄. r̄.ò pro ESSE, annectitur FORE,

FORE vel FUTURUM ESSE; non Simplex Futurum inde fit, sed Futurum-Perfectum, quod quiddam perfectum de futuro significet. ut: *Spero tibi eos brevi tempore, societate victoria copulatos fore.* Cic. Brut. l. 1. ep. 8. werden zusammen gefellet worden sein.

Existimes, me tibi obligatum fore. Cic. 13. ep. 18. werde dir verbunden worden sein.

III. Futurum Infinitivi Passivi, fit etiam Periphrasticè ex Supino in UM & addito IRI: estq; illud immobile per omnia Genera omnesq; Numeros. ut: *Spero illum, am, ud, os, as, a, inventum iri.*

△ Si Verbum aliquod Supinis caret, quomodo tunc formatur Futurum Infinitivi Passivi?

Circumscribitur Infinitivo FORE vel FUTURUM ESSE, sequente particula UT cum Conjunctivo. ut:

Non dubium est, fore [vel futurum esse] ut te huius rei poeniteat. Speras futurum esse, ut frater tuus timeatur ab omnibus. Quod etiam in integris Verbis locum habet. ut: Spero fore ut ad me venias.

□ Ad quod Tempus refert illam phrasin, Amatam ire &c?

Est phrasin Præsentis Temporis, non Futuri. ut: Sicut dico, *Eo emptum. Cur te is perditum? Ibo lectum, Ich wil lesen gehen. Ibo emptum panes, Ich wil gehen Brot kauffen. Ibo auditum, Ich wil gehen zuhören.* Ita & in Infinitivo dicitur, *Ire lectum, Lesen gehen. Ire mesum, Mehen gehen.* Habetq; significationem se ad

DE
sed actionem p
atum. Er wil
Sic, Er caritatem
cubatum. Er wil
Conjugandum

C
DE G

* G
Ad Infinit
Tempora, N
tunc construc

† G
Nomen Sub
Singulari tantu
nabile, quate
do, dum, de

* A
Ab omnibus
tibus

† G
Interdum. Ac
dum Neutraliter
& Cautum.

□ Quæ enim à Ne
tralem significati
dum, ut si autem
Gerendum in G
Ablativo interdum
ficare possit. N
Verbi fore Activi
tate qualem, seu
est. Tempus autem

VERBO.

se ad actionem præparadi. ut: *Iturus est se perditum*, Er wil hingehen / vñ ihm ein leid anthun. Sic, *eo cubitum*, Ich gehe zu Bette. *Iturus est cubitum* / Er wil zu bette gehen, &c. Ideoq; inter Conjugandum malè 14 Infinitivo inseritur.

14.

CAPUT X.
DE GERUNDIIS ET
Supinis.

* Quid refert Gerundium & Supina?

Ad Infinitivum. † Quia infinitè denotant Tempora, Numeros & Personas; & admittunt constructionem verbi.

† Quid nominas Gerundium? 1

1.

Nomen Substantivum Verbale in DUM, Singulare tantum, & per omnes Casus declinabile, præter Vocativum. ut: *Legendum*, 2 di, do, dum, do.

2.

* A quibus Verbis veniunt Gerundia?

Ab omnibus Activis, Neutris, & Deponentibus.

† Quid significant Gerundia?

Interdum Activè; interdum passivè; interdum Neutraliter; pro diversitate Verborum & Casuum.

□ Quæ enim à Neutris veniunt, semper etiam Neutrale[m] significationem retinent. *Standum*, di, do, dum, do. Si autem Verbum Activè significat; tunc Gerundium in Genitivo, 3 Dativo, Accusativo, & Ablativo interdum Activè, interdum Passivè significare potest. Nominativus verò, significationem Verbi sive Activi sive Neutri exprimit, cum necessitate quadam, seu officio. ut, *Amandum est*. *Standum est*. *Vapulandum est*. *Seqvendum est*.

3.

* Quid

4.

* *Quot sunt Supina?*

5.

Duo. ^s Prius in U. *ut, Amatum, Visum*.
& Posterius in U. *ut, Amatu, Visu*. Quæ ulterius non moventur.

6.

* *A quibus Verbis veniunt Supina?*

Ab Activis, quibusdam ^c Neutris & Dependentibus.

† *Quid significant Supina?*

Prius simpliciter retinet significationem Verbi sui. *ut, Esemptum, i. e. emere, vel ad emendum. Es cœnatum, i. e. ad cœnandum. Coctum ego, non vapulatum conductus sum, i. e. ut cogam; non ut vapulem vel verberer. Posterius plerumque Passivè significat ut, Turpe dictu, i. e. dici. Res digna relatu, i. e. quæ referatur. Rarò Activè aut Neutraliter. ut, Non est facile inventu qui descendat, Cic. Lel. pro, invenire. Cesar rarus egressu. Tacit. l. 15.*

CAPUT XI.

DE CONIUGATIONE
Verborum.† *Quid est Conjugatio?*

Conjugatio est variatio Verbi secundum Modos, Tempora, & Personas.

† *Quotuplex est Conjugatio?*

Conjugatio tripliciter dividitur. I. Alia est Analoga seu Consequens, eorum scilicet Verborum, quæ sub uno iugo flectuntur. *ut: Amo, Doceo, Lego, Audio*, Alia Anomala, seu Inconsequens, eorum scilicet Verborum, quæ

quæ sine exemplo
cuntur. *ut, Sum*

quibus in Anomala

II. Alia Sim

lia Periphrastica

ram; *amaturus*

certis Tempori

III. Alia

Lego, Audio, S

ut, Dico, Faxo

* *Quot sunt C*

Quatuor

Prima *quæ hinc*

Secunda *quæ hinc*

Tertia *quæ hinc*

Quarta *quæ hinc*

Excepit Dicitur

hinc, *venire*

Syllabam DA cop

* *Quot sunt D*

Dicitur O & O

rum & Neutorum

pronantiam.

* *Quot sunt g*

I. Præterita &

quærenda: quæ

duobus, reliqua te

quæ sine exemplo aliorum peculiariter inflectuntur. *ut, Sum, Fero, Volo, & alia quædam, de quibus in Anomalis infra.*

II. Alia Simplex: *ut, Amo, Doceo, Sum.* Alia Periphrastica. *ut, Amatus sum; Amatus eram; Amaturus sum, Amandus ero.* Hæc in certis Temporibus Simplici intermiscetur.

III. Alia est Usitata: *ut, Amo, Doceo, Lego, Audio, Sum, Fero, Volo:* Alia Exoleta. *ut, Dixo, Faxo, Ausim.*

* Quot sunt Coniugationes Verborum Analogæ seu consequentes?

Quatuor:

Prima	} que habet ante RE Infinitivi, vel Secundæ singularis Præsentis Indicativi Passivi	A longum. <i>ut Amāre:</i>
Secunda		E longum. <i>ut, Docere:</i>
Tertia		E breve. <i>ut, Legere:</i>
Quarta		I longum. <i>ut, Audire:</i>

Excipitur *Dare*, cum Compositis, *Pessundare, Venundare, Circundare, Satisdare;* quæ Syllabam DA corripunt.

* Quot sunt Diatheses seu formæ Coniugationum?

Dux: O & OR. Quarum illa, est Activorum & Neutorum: hæc Passivorum & Dependentium.

* Quid in genere de Coniugationibus est observandum?

* I. Præterita & Supina diligenter sunt inquirenda: † quandoquidem à Præsente & his duobus, reliqua tempora omnia formantur.

K

A Præ-

1. *A Præterito enim Indicativi, ¹ formantur. Præterita reliquorum Modorum, & Futurum Cōiunctivi: A Supino, Futurum Infinitivi, Activæ; & Præterita Verbi & Participii, ut & Futurum Cōiunctivi, Passivæ diatheseos. Reliqua à Præsente deducuntur.*

* II. Verbum carens Præterito, caret etiam Supino. *ut, Glisco, Renideo. Præter Cico, Citum. Sed non contrâ.*

† III. Verbum carens Præterito, usurpat eiusdem significationis Verbi Præteritum. *ut, Ferio, Percussi. Furo, Insanivi. Medeor, Medicatus sum.*

* IV. Passiva & Deponentia, faciunt Præterita à Participiis in TUS, SUS, XUS, cū Verbo Substantivo. *ut, Amor, Amatus sum; Patior, Passus sum.*

† V. Præterita in IVI, sæpè patiuntur Syncopen. *ut, Peto, Petivi, Petii, Petieram, Petuisse, &c.* Sicut & Præterita in AVI, excepta prima & tertia Singulari, & prima plurali Perfecti Indicativi. *ut, Amavisti, asti; Amavistis, astis; Amaverunt, arunt; Amaram, Amaram, Amassem, Amaro, Amasse.*

† VI. Composita, Simplicium: & Inchoativa, Primitivorum Præterita imitantur. *ut, Scio, Scivi; Nescio, Nescivi; Seneco, Senui; Senesco, Senui.*

2. † VII. Si Præterita Simplicium geminant² primam syllabam, id in Compositis non observatur. *ut:*

Cado

Cado, Cediti:

Cado, Cediti?

Tendi, Tendi,

Exipe Comp

quæ gemination

Redito, Reddidi.

Dicitur; Edisco,

Reposci. H

mm. Sic, a

pupugi; idq, fo

ficat Fusum

tiones referretur.

Prisium: [io.]

go, tantum Com

Composita quæ

curro, Erucurro, I

retineat, modo

† VIII. Sup

lem Præteritis; &

in Particulis, ea in S

Abam; Cado, Cediti

incensum varian

Incipio, Incipi, Incip

† IX. Comp

non Simplicium

à Cado, si Malum

in Tertiam migrat

do, Curando, Satis

M. A. Furo Comp

ro, Furo; Repere

si a Furo, in F

funt Prima. ut L

Ladipon, Gratifico

Cado, Cecidi: *Occido, Occidi!*
*Cedo, Cecidi.*² *Occido, Occidi.*
Tendo, Tetendi, *Intendo, Intendi.*

3.

Excipe Composita à *Do, Sto, Disco, & Posco*, quæ geminationem retinent. *ut: Do, Dedi: Reddo, Reddidi. Sto, Steti: Asto, Astiti: Disco, Didici; Edisco, Edidici. Posco, Poposci; Reposco, Reposci.* His adde & à *Memini, Commemini.* Sic, à *Pungo, Pupugi; Repungo, Repupugi;* idq; solum: & quidem quando significat *Vicissim pungo.* Quando verò ad rationes refertur, habet *Repunxi.* [*Caper apud Priscian: l. 10.*] sicut & *Compungo & Expungo*, tantum *Compunxi & Expunxi* faciunt. Composita quædam à *Curro,* ⁴ *ut Decurro, Excurro, Procurro, Precurro, & Procurro*, modò retinent, modò abjiciunt Reduplicationem.

4.

† VIII. Supina pleraque retinent Vocalem Præsentis; & si qua Reduplicatio fuerit in Perfecto, ea in Supino tollitur. *ut, Ago, Egi, Actum; Cado, Cecidi, Casum.* Sed Composita interdum variant. *ut: Capiro, Cepi, Captum: Incipio, Incepi, Inceptum.*

Δ IX. Composita retinent Conjugationem Simplicium. Excipiuntur I. Composita à *Cubo*, si *Mallumunt;* & à *Do*, quæ ex prima in Tertiam migrant. Præter *Pessundo, Venundo, Circundo, Satisdo;* quæ in Prima manent. II. A *Pario* Composita, sicut *Quartæ. ut, Pario, Parere; Reperio, Reperire.* III. Composita à *Facio*, si in *FICO* vel *FICOR* desinunt, sicut *Primæ. ut Latifico, Sanctifico, Sacrifico, Ludifico, Gratifico, Velifico.* IV. Com-

IV. Composita quædam à *Fero, Gero, Sedeo, Specio, Sperno, & Sterno*, in primam degenerant. ut, *Vociferari, Belligerare, Morigerari, Insidiari, Conspicari, Aspernari, Externare, Consternari.*

5. Conjugationum Analogia facilis est, & ex Donato cognosci potest; imò & ante horum præceptorum cognitionem debet. s

CAPUT XII.

DE PRÆTERITO ET SUPINO PRIMÆ CONJUGATIONIS.

* Dic Regulam de Præterito & Supino Primæ Conjugationis.

AUI —, character est Præteriti Primæ Conjugationis: ATUM — u, Supini. ut:

<i>Amo</i>	<i>Amavi</i> —	<i>Amatum</i> — u
<i>Dono</i>	<i>Donavi</i> —	<i>Donatum</i> — u
<i>Festino</i>	<i>Festinavi</i> —	<i>Festinatum</i> — u

† Et hanc Regulam sequuntur Frequentativa & Deminutiva. ut:

<i>Pulso</i>	<i>Pulsavi</i> —	<i>Pulsatum</i> — u
<i>Cantillo</i>	<i>Cantillavi</i> —	<i>Cantillatum</i> — u

□ Excipiuntur

I. Hæc quatuor: *Do, Sto, Lavo, & Lavo.*

1. *Do*¹ *Dedi* u — *Datum* u u

Sic Composita eius quatuor; *Pessundo, Venundo, Circundo, Satisdo*; Nam cætera à *Do* sunt Tertix. ut, *Addo, Reddo, Condo, Indo, & c.*

2. *Sto*

DE
 1. Sto Stetit
 Aho Ahoi u
 Conjo Conjist
 Esto Extit
 Injo Injist
 Oho Ohist
 Pajo Pajist
 Pajo Praj
 Rajo Rajist
 Præter,
 Circumsto
 Supersto
 3. Lavo Lav
 Adjavo Adj
 4. Lavo Lav
 II. Sex
 tiam cadunt,
 II. Hæc tra
 illa, Præteritum
 teritum de Sup
 lavo Lav
 &
 Cavo Cav
 &
 Poto Pot
 &
 IV. Hæc un
 Præterita facia
 CTUM. ut:

2. *Sto Steti* v — *Statum* v v
Asto Astiti v — *Astitum* v v, & *atum*² — v 2.
Consto Constiti v — *Constitum* v v, & *atum* — v
Extro Extiti v — *Extitum* v v, & *atum* — v
Insto Institi v — *Institum* v v, & *atum* — v
Obsto Obstiti v — *Obstitum* v v, & *atum* — v
Persto Perstiti v — *Perstitum* v v, & *atum* — v
Præsto Præstiti v — *Præstitum* v v, & *atum* — v 3.
*Resto Restiti*⁴ v — *Restitum* v v, & *atum* — v 4.

Præter,

- Circumsto Circumsteti* v — —————
Supersto Superstiti v — *Superstitum* v v
3. *Iuvo Iuvi* — — *Iutum*⁵ analogicè — v 5.
Adjuvo Adjuvi — — *Adjutum* — v
4. *Lavo Lavi*⁶ — — *Lautum* — v 6.
*Lotum*⁷ — v 7.
*Lavatam*⁸ — v 8.

II. Sex illa Frequentativa, quæ in Tectiam cadunt, de quibus supra Cap. 5.

II. Hæc tria, *Iuro*, *Cæno*, & *Poto*: quorum illa, Præteritum geminum faciunt; Hoc, Præteritum & Supinum. ut:

- Iuro Iuravi* — — *Iuratum* — v
& *Iuratus sum*
Cæno Cænavi — — *Cænatum* — v
& *Cænatus sum*.⁹ 9.
*Poto Potavi*¹⁰ — — *Potatum*¹¹ — v 10. 11
& *Potus sum* & *Potum*.¹² 12

IV. Hæc undecim Verba, quæ ferè per UI Præterita faciunt; Supina per ITUM, vel CTUM. ut:

K 3 Crepo

13.	<i>Crepro</i>	<i>Crepi</i> ¹³ u —	<i>Crepitum</i> u u
14.	<i>Cubo</i>	<i>Cubi</i> ¹⁴	<i>Cubitum</i> u u
15.	<i>Domo</i>	<i>Domui</i>	<i>Domitum</i> ¹⁵ u u
16.	<i>Frico</i>	<i>Fricui</i>	<i>Fricum</i> ¹⁶ — u
17.	<i>Mico</i>	<i>Micui</i> ¹⁷	<i>Micatum</i> — u
	<i>Neco</i>	<i>Necavi</i> —	<i>Necatium</i> — u
18.		<i>antiquè Necui</i> ¹⁸	<i>Nectū, analogicè.</i>
19.	<i>Seco</i>	<i>Secui</i>	<i>Sectum</i> ¹⁹ — u
20.	<i>Sono</i>	<i>Sonui</i>	<i>Sonitum</i> ²⁰ u u
21.	<i>Tono</i>	<i>Tonui</i>	<i>Tonitum</i> ²¹ u u
22.	<i>Veto</i>	<i>Vetui</i> ²²	<i>Vetitum</i> u u
23.	<i>Plico</i>	<i>Plicui</i> ²³	<i>Plicitum</i> u u
		<i>& Plicavi</i> —	<i>& Plicatum</i> — u

Hinc Versus:

*Dic Crepi, Cubi, Domui, Sonui, Tonuiq̄,
Et Vetui, Fricui, Secui, Necui, Micuiq̄,
Et quod utroque modo, Plicui facit, atque Pli-
cavi.*

V. Præterito & Supino carent:

24.	<i>Labo</i>	_____	_____
	<i>Nexo</i> ²⁴	_____	_____

CAPUT XIII. DE DEPONENTIBUS Primæ Conjugationis.

*Quæ est ratio Deponentium Primæ Con-
jugationis?*

Depontentia Primæ Conjugationis, ser-
vant analogiam, *juxta Observat. 4. Cap. XI.*

Recense ea ordine?

Admini-

Adminiculator, Adolescentior, Adversor, A-
dulator, Emulator, Altercor, Amplexor, Ampullor,
Ancillor, Apricor, Aqvor, Arbitror, Architec-
tor, Argumentor, Argutor, Ariolor, Aspernor, Assen-
tor, Auctionor, Aucupor, Aversor, Auguror, Auri-
gor, Auspicor, Auxilior. Bacchor, Bauber, Bu-
bulcitor. Cachinnor, Calumnior, Caprificor, Car-
nificor, Cavillor, Cauponor, Causor, Causificor,
Circulor, Comessor, Comitator, Commentor, Concio-
nor, Confictor, Conor, Consilior, Contechnor, Con-
spicor, Contemplor, Convicior, Convivor, Copior,
Cornicor, Criminator, Cūctor. Depeculor, Despicor,
Digladior, Dignor, Diversor, Dominor, Elucu-
bror, Epulor, Execror. Fabricor, Fabulor, Famu-
lor, Fluctuor, Fragor inusitatum, à quo Suffragor,
Refragor, Frumentor, Frustror, Fruticor, Furor.
Gesticulor, Glorior, Gracor, à quo Pergracor;
Grassor, Gratificor, Grater, Gratulor, Gravor.
Hallucinor, Heluor, Hortor, Hospitor. Iaculor,
Imaginator, Imitator, Indignor, Inficior, Inimicor,
Insidiator, Iocor, Iuvenor. Lacrimor, Letor, Lamen-
tor, Latracinor, Lenocinor, Libidinor, Licitor, Li-
gnor, Liquor, Lucror, Luctor, Ludificor, Lurcor,
Lustror, Luxurior. Machinor, Manticulor, Ma-
terior, Medicor, Meditor, Mercor, Meridiator,
Metor, Minor, Minitor, Miseror, Moderor,
Modificor, Modulor, Mæchor, Morigeror,
Meror, Muginor, Muneror, Murmuror,
Mutuor. Naviculor, Negotior, Niçtor,
Nidulor, Nitator, Nixor, Nugor, Nundinator,
Nutricor.

Nutricor, Obsonor, Odoror, Ominor, Operor, Opiulor, Oscitor, Osculor, Pabulor, Palor, Palpor, Pandiculor, Parasitor, Patrocinator, Percomor, vel Percunctor, Peregrinator, Periclitator, Philosophor, Pigror, Piscor, Poëtor, Pollicitor, Populor, Prador, Pralior, Praestolor, Prevaricor, Precor. Quadruplor, Operitor, Radicor, Ratiocinator, Rimator, Rixor, Ruitor, Ruminor, Russicor, Sciscitor, Scitor, Scortor, Scrutor, Scurror, Sector, Sermocinator, Sideror, Solor, Spacior, Speculor, Spicor, Stabulor, Stellor, Stipulor, Stomachor, Spavior, Subsidior, Suppetitor, Susplicor, Sycophantor, Tergiversor, Testor, Testificor, Trior, Tuburcinor, Tumultuor, Turor. Vador, Vagor, Vaticinator, Velificor, Versificor, Velitor, Veneror, Venor, Verecundor, Vermiculor, Versor, unde Conversor, Viaticor, Villicor, Vitulor, Vociferor, Urimor, Vulpinor. Et si qua fortè alia usus suppeditat.

Sic & aliorum ex his Composita. ut, Deprecor, Imprecor, Apprecor, Detestor, Per-vagor, &c. [Rhen. Gram. Lat. anno XV. p. 228.]

CAPUT XIV.

DE PRÆTERITO ET SUPINO
Secundæ Conjugationis.

* Dic Regulam de Præterito & Supino Secun-
de Conjugationis?

In Secunda Conjugatione, Præterita regula-
riter per UI fiunt, Supina per ITUM *vv.* ut:

Habeo

Habeo	Habui	Habitu <u>m</u> u <u>o</u>
Debeo	Debui	Debitu <u>m</u> .
Terreo ¹	Terrui	Territu <u>m</u>
Taceo	Tacui	Tacitu <u>m</u> .
Reticeo	Reticui	_____
Arceo	Arcui	_____
Coërceo	Coërcui	Coërcitu <u>m</u> .
Exerceo	Exercui	Exercitu <u>m</u> .

□ Quæ Excipiuntur?

I. Hæc quæ Supinis tantum variant. *ut,*

Censeo	Censui	Censu <u>m</u> .
Recenseo	Recensui	Recensu <u>m</u> & Recensitu <u>m</u> ² -u
Succenseo	Succensui	Succensura.
Docceo	Docui	Doct <u>m</u> .
Edoceo	Edocui	Edoct <u>m</u> , &c.
Frædeo, i.e. fran-	Frendui	Fressu <u>m</u> .
Misceo (go,	Miscui	Mistu <u>m</u> & Mixtu <u>m</u> .
Teneo	Tenui	Tentu <u>m</u> .
Abstineo	Abstiniui	Abstentu <u>m</u> .
Contineo	Continiui	Contentu <u>m</u> .
Detineo	Detiniui	Detentu <u>m</u> .
Retineo	Retiniui	Retentu <u>m</u> , &c.
Sed Pertineo	Pertiniui	_____
Attineo	Attiniui	_____
Torreo	Torruui	Tostu <u>m</u> . ³

II Neutra, quæ Supinis carent.

Albeo	Albui	_____
Arceo	Arui	_____

K 5

Calleo

<i>Calleo</i>	<i>Callui</i>	_____
<i>Candeo</i>	<i>Candui</i>	_____
<i>Clareo</i>	<i>Clarui</i>	_____
<i>Conticeo</i>	<i>Conticui</i>	_____
<i>Deliteo</i>	<i>Delitui</i>	_____
<i>Egeo</i>	<i>Egui</i>	_____
<i>Indigeo</i>	<i>Indigui</i>	_____
<i>Flacceo</i>	<i>Flaccui</i>	_____
<i>Floreo</i>	<i>Florui</i>	_____
<i>Fateo</i>	<i>Fatui</i>	_____
<i>Frendeo</i> [dentibus]	<i>Frendui</i>	_____
<i>Frondeo</i>	<i>Frondui</i>	_____
<i>Horreo</i>	<i>Horruui</i>	_____
<i>Inborreo</i>	<i>Inborruui</i>	_____
<i>Exborreo</i>	<i>Exborruui</i>	_____
<i>Perborreo</i>	<i>Perborruui</i>	_____ ^{g^c}
<i>Maceo</i>	<i>Macui</i>	_____
<i>Macreo</i>	<i>Macruui</i>	_____
<i>Madeo</i>	<i>Madui</i>	_____

Composita à *Manceo*, in quibus A in I mutatur. ut :

<i>Emineo</i>	<i>Eminui</i>	_____
<i>Immineo</i>	<i>Inminui</i>	_____
<i>Promineo</i>	<i>Prominui</i>	_____
<i>Muceo</i>	<i>Mucui</i>	_____
<i>Nigreo</i>	<i>Nigrui</i>	_____
<i>Niteo</i>	<i>Nitui</i>	_____
<i>Palleo</i>	<i>Pallui</i>	_____
<i>Pateo</i> ⁴	<i>Patui</i>	_____
<i>Polleo</i>	<i>Pollui</i>	_____
<i>Puteo</i>	<i>Putui</i>	_____

Putreo

<i>Putreo</i>	<i>Putrui</i>	_____
<i>Rauceo</i> ⁵	<i>Raucui</i>	_____
<i>Rigeo</i>	<i>Rigui</i>	_____
<i>Rubeo</i>	<i>Rubui</i>	_____
<i>Scateo</i>	<i>Scatui</i>	_____
<i>Senes</i>	<i>Senui</i>	_____
<i>Sileo</i>	<i>Silui</i>	_____
<i>Sordeo</i>	<i>Sordui</i>	_____
<i>Splendeo</i>	<i>Splendui</i>	_____
<i>Resplendeo</i>	<i>Resplendui</i>	_____
<i>Studeo</i>	<i>Studui</i>	_____
<i>Stupeo</i>	<i>Scupui</i>	_____
<i>Timeo</i>	<i>Timui</i>	_____
<i>Torpeo</i>	<i>Torpuui</i>	_____
<i>Tumeo</i>	<i>Tumui</i>	_____
<i>Vigeo</i>	<i>Vigui</i>	_____
<i>Vireo</i>	<i>Virui</i>	_____

Sed ex his, *Sileo* & *Timeo*, etiam Actiue usurpantur, & Passiua de se gignunt.

Sequentia tamen Neutra, ⁶ etiam Supina Regulariter formant in ITUM v. v. ut:

<i>Caleo</i>	<i>Calui</i>	<i>Calitum.</i>
<i>Carco</i>	<i>Carui</i>	<i>Caritum.</i> ⁷
<i>Coaleo</i>	<i>Coalui</i>	<i>Coalitum.</i>
	<i>& Coalitus sum</i>	
<i>Doleo</i>	<i>Dolui</i>	<i>Dolitum.</i>
<i>Iaceo</i>	<i>Iacui</i>	<i>Iacitum.</i>
<i>Lateo</i>	<i>Latui</i>	<i>Latitum.</i>
<i>Licco</i>	<i>Licui</i>	<i>Licitum.</i>
<i>Merco</i>	<i>Merui</i>	<i>Meritum.</i>

Noceo

Nocet	Nocui	Nocitum.
Parco	Parui	Paritum.
Appareo	Apparui	Apparitum.
Compareo	Comparui	Comparitum.
Placeo	Placui	Placitum.
	& Placitus sum	
Valeo	Valui	Valitum.

III. Quæ Præteritis & Supinis variant. v.g.
ex iis quæ desinunt in

BEO.

	Iubeo	Iussi	Iussum.
8.9.	Sorbeo	Sorbui & Sorpsi ^s	Sorptum ⁹

Sic Absorbeo, Exorbeo, Resorbeo.

CEO.

	Luceo	Luxi	_____
	Pelluceo	Pelluxi	_____
	Colluceo	Colluxi	_____
10.	Polluceo	Polluxi	Polluctum ¹⁰
	Mulceo	Mulsi	Mulsum.
11.	Permulceo	Permulsi	Promulsum ¹¹ & Sul- (tum,

DEO.

	Ardeo	Arsi	Arsum.
12.	Audeo	Ausus sum ¹²	_____
	Gaudeo	Gavisus sum	_____
13.	Mordeo	Momordi ¹³	Morsum.
	Remordeo	Remordi	Remorsum, &c.
	Pendeo	Pependi	Pensum.
	Propendeo	Propendi	Propensum, &c.
	Prandeo	Prandi	Pransum.
		& Pransus sum.	

Renideo

Renideo	_____	_____	
Rideo	Risi	Risum.	
Sedeo	Sedi	Sessum.	
Assideo	Assedi	Assessum &c.	
Spondeo	Spondei ¹⁴	Sponsum.	14.
Respondeo	Respon-di	Responsum, &c.	
Strideo [pro do]	Stridi	_____	
Svadeo	Svasi	Svasum.	
Tondeo	Tondi	Tonsum.	
Detondeo	Detondi ¹⁵	Detonsum.	15.
Video	Vidi	Visum.	
Invideo	Invidi	Invisum, &c.	

GEO.

Algeo	Alsi	Alsum. ¹⁶	16.
Augeo	Auxi	Auctum.	
Frigeo	Fruxi ¹⁷	Frictum ¹⁸	17.18.
Perfrigeo	Perfruxi	_____	
Refrigeo	Refruxi	_____	
Fulgeo	Fulsi	Fulsum ¹⁹	19.
Indulgeo	Indulsi	Indultum.	
Lugeo	Luxi	Luclum	
Mulgeo	Mulsi ²⁰	Mulsum.	20.
	otim Mulxi	Mulctum.	
Tergeo ²¹	Terxi	Tersum.	21.
Turgeo	Turxi	_____	
Urgeo	Urxi	_____	

GVEO.

Langveo	Langui ²²	_____	22.
Pingveo	Pingui	_____	

LEO.

Nectum.
 Paritum.
 Apparitum.
 Comparitum.
 Placitum.
 Placitum sum.
 Valitum.
 & Supinis variant.
 Inssum.
 Sorpsi⁸ Sorpsitum⁹
 orbeo, Reforbeo.
 Pollactum¹⁰
 Mulsam.
 Promulsam¹¹
 Arsum.
 Morsum.
 Remorsum.
 Pensum.
 Propensum.
 Pransum.
 us sum.

LEO.²³

23.	<i>Fleo</i>	<i>Flevi</i>	<i>Fletum.</i>
	<i>Defleo</i>	<i>Deflevi</i>	<i>Defletum.</i>
24.	<i>Deleo</i> ²⁴	<i>Delevi</i>	<i>Deletum</i>
25.	<i>Oleo</i>	<i>Olui</i> ²⁵	<i>Olitum, Sequitur</i>
Regulam, ut & Composita, quæ Odoris significationem retinent. ut :			
26.	<i>Oboleo</i>	<i>Obolui</i> ²⁶	<i>Obolitum.</i>
27.	<i>Peroleo</i>	<i>Perolui</i> ²⁷	<i>Perolitum.</i>
	<i>Redoleo</i>	<i>Redolui</i>	<i>Redolitum.</i>
28.	<i>Suboleo</i> ²⁸	<i>Subolui</i>	<i>Subolitum.</i>

Quæ verò à Simplicis significatione recedunt, EVI —, ETUM —, faciunt. ut :

29.	<i>Exoleo</i> ²⁹	<i>Exolevi</i>	<i>Exoletum.</i>
	<i>Inoleo</i>	<i>Inolevi</i>	————
	<i>Obsoleo</i>	<i>Obsolevi</i>	<i>Obsoletum.</i>
30.	<i>Sed, Aboleo</i>	<i>Abolevi</i>	<i>Abolitum</i> ³⁰
	<i>Adoleo</i>	<i>Adolevi</i> &	————
	[de sacrificiis] (lui		
31.	<i>Adoleo</i> [cre- <i>Adolevi</i> ³¹	<i>Adultum.</i>	
	<i>sco</i>]		

Composita ab inusitato PLEO.

	<i>Compleo</i>	<i>Complevi</i>	<i>Completum.</i>
	<i>Expleo</i>	<i>Explevi</i>	<i>Expletum.</i>
	<i>Impleo</i>	<i>Implevi</i>	<i>Impletum.</i>
	<i>Repleo</i>	<i>Replevi</i>	<i>Repletum.</i>
32.	<i>Suppleo</i>	<i>Supplevi</i> ³²	<i>Suppletum, &c.</i>
33.	<i>Soleo</i>	<i>Solitus, sum</i> ³³	————
34.		NEO. ³⁴	
	<i>Maneo</i>	<i>Mansi</i>	<i>Mansum.</i>

Sic

Sic & Composita quæ A retinent. ut :

Emaneo Emanſi Emanſum.
Intermaneo Intermanſi Intermanſum.
Permaneo Permanſi Permanſum.
Remaneo Remanſi Remanſum, &c.

De iis autem quæ A in I mutant, vide in hoc Cap. Except 2.

Neo Nevi Nētum.

QVEO.

Liqueo Licui _____
Deliqueo Delicui _____
Torqueo Torſi Tortum & Torſum.
Contorqueo Contorſi Contortum & ſum.

Sic Retorqueo, Diſtorqueo, Detorqueo. 35

REO.

Hæreo Hæſi Hæſum.
Adhæreo Adhæſi Adhæſum, &c.
Mæreo 36 _____

SEO.

Denſeo _____

VEO.

Aveo _____
Caveo Cāvī. Cantum & Cātum.
Ceveo _____
Conniveo 37 Connixi & nivi Connictum. 37
Faveo Fāvī Fautum. 37
Ferveo Ferui 38 & bui. _____ 38
Flaveo Flāvī _____
Foveo Fōvī Fotum.

Liveo

<i>Liveo</i>	<i>Lrvi</i>	_____
<i>Moveo</i>	<i>Mōvi</i>	<i>Mōtum.</i>
<i>Admoveo</i>	<i>Admōvi</i>	<i>Admōtum, &c.</i>
<i>Paveo</i>	<i>Pāvi</i>	_____
<i>Sveo</i> [<i>inpsit.</i>]	<i>Svēvi</i>	<i>Svētum.</i>
<i>Voveo</i>	<i>Vōvi</i>	<i>Vōtum.</i>

EO PURUM.

39.	<i>Cieo</i> ³⁹	_____	<i>Citum.</i>
	<i>Clueo</i>	_____	_____
40.	<i>Vieo</i>	<i>Vievi</i>	<i>Vietum.</i> ⁴⁰

CAPUT XV.

DE DEPONENTIBUS

Secundæ Conjugationis.

† *Quæ est ratio Deponentium Secundæ Conjugationis?*

Deponentia Secundæ Conjugationis pauca sunt, servantq; analogiam. ut:

	<i>Fateor</i>	<i>Fassus sum.</i>
	<i>Confiteor</i>	<i>Confessus sum.</i>
	<i>Profiteor</i>	<i>Professus sum.</i>
	<i>Liceor</i>	<i>Licitus sum.</i>
	<i>Polliceor</i>	<i>Pollicitus sum.</i>
1.	<i>Medeor</i> ¹	_____
2.	<i>Mereor</i>	<i>Meritus sum.</i> ²
	<i>Misereor</i>	<i>Misertus sum.</i>
	<i>Reor</i>	<i>Ratus sum.</i>
3.	<i>Tueor</i>	<i>Tuitus sum.</i> ³
	<i>Vercor</i>	<i>Veritus sum.</i>

CAP.

VERBO.

DE VERBO.

161

CAPUT XVI.

DE PRÆTERITO ET SUPINO Tertiæ Conjugationis.

* Quæ est ratio Præteriti & Supini in Tertiâ Conjugatione?

In Tertiâ Conjugatione non est unus aliquis character Præteritorum & Supinorum, ut in reliquis Ordinibus. † Sed Singulæ Terminations suas formulas, easq; varias habent. □ Proinde ordine omnes Terminations proponemus, ut ex crebra lectione familiares fiant.

□ BO.

Bibo Bibi Bibitum.

Composita à CUBO, quæ M assumunt, sequuntur formam Simplicis in Prima. ut:

Accumbo Accubui Accubitum.
Decumbo Decubui Decubitum.

Sic Incumbo, Discumbo, Succumbo, Pracumbo, Concumbo.

Glubo Glupsi³ Gluptum.
Deglubo Deglupsi Degluptum.
Lambo Lambi Lambitum.
Nubo Nupsi, & Nuptus sum,⁴ Nuptum.
Scabo Scabi
Scribō Scripti⁵ Scriptum.

Ļ

CO

Motum.
Admotum, &c.
Socium.
Votum.
PURUM.
Citum.
Victum.⁶⁰
XV.
NENTIBUS
njugationis.
onentium Secunde
tionis?
a Conjugationis p
ogiam. ut:
assus sum.
onfessus sum.
rofessus sum.
icitus sum.
ollicitus sum.
Meritus sum.²
Misertus sum.
Ratus sum.
Tuitus sum.³
Veritus sum.
CAL

CO.

1.	Compesco	Compescui	Compescitum. ¹
2.	Conquvifco	Conquvixi ²	_____
3.	Cresco	Crevi, & Cretus sum,	Cretum. ³
	Dico	Dixi	Dictum.
4.	Disco	Didici	Discitum. ⁴
	Edisco	Edidici	_____
	Dedisco	Dedidici,	_____ &c.
5.	Dispesco	Dispesceui	Dispescitum. ⁵
	Duco	Duxi	Ductum.
	Glifco	_____	_____
	Ico	Ici	Ictum.
	Nofco	Novi	Notum.
6.	Ignofco	Ignovi	Ignotum. ⁶
	Prenofco	Prenovi	Prenotum.
	Agnofco	Agnovi	Agnitum.
	Cognofco	Cognovi	Cognitum. (sum.)
7.	Parco	Peperci, ⁷ & Parfi	Parciitum, & Par-
	Comparco	Comparsi	Comparsum.
	Pafco	Pavi	Pastum.
	Depafco	Depavi	Depastum.
	Popco	Popofci	_____
	Depofco	Depopofci	_____
	Repopco	Repopofci	_____
	Quiefco	Quievi	Quietum.
	Vinco	Vici	Victum.
	Convinco	Convici	Convictum.

Inchoativa Verbalia retinent Prateritum,
 vel etiam Supinum fuorum Primitivorum.
 ut:

ab Acoo

Compositi	Compositi	ab Aceo	Acesco	Acui	_____
Compositi	_____	ab Adoleo	Adolesco	Adolevi	Adultum.
Compositi	_____	ab Augeo	Augesco	_____	_____
Compositi	_____	à Crubeo	Crebesco	Crebui	_____
Compositi	_____	(antiqu.)	Increbesco	Increbui	_____
Compositi	_____	_____	Percrebesco	Percrebui	_____
Compositi	_____	à Cupio	Concupisco	Concupivi	Concupitum.
Compositi	_____	à Taceo	Conticesco	Conticui	_____
Compositi	_____	à Tremo,	Contremisco	Contremui	_____
Compositi	_____	à Valeo	Convalesco	Convalui	Cõvalitum.
Compositi	_____	à Lateo	Delitesco	Delitui.	_____
Compositi	_____	à Dormio	Edormisco	Edormivi	Edormitum.
Compositi	_____	à Rubeo	Erubesco	Erubui	_____
Compositi	_____	ab Ardeo	Exardesco	Exarsi	Exarsum.
Compositi	_____	à Candeo	Excandesco	Excandui	_____
Compositi	_____	ab Exoleo	Exolesco	Exolevi	Exoletum.
Compositi	_____	à Palleo	Expallesco	Expallui	_____
Compositi	_____	à Paveo	Expavesco	Expavi	_____
Compositi	_____	à Timeo	Extimesco	Extimui	_____
Compositi	_____	_____	Pertimesco	Pertimui	_____
Compositi	_____	à Ferveo	Fervesco	Fervi & bui	_____
Compositi	_____	_____	Defervesco	Defervi & bui	_____
Compositi	_____	à Gelo	Gelasco	Gelavi	_____
Compositi	_____	ab Hebeo	Hebesco, Heberesco	_____	_____
Compositi	_____	ab Hio,	Hisco.	_____	_____
Compositi	_____	_____	Debisco. ⁸	_____	_____
Compositi	_____	Fatisco [de quo supra Cap. 5.]	vel Fatisco.	_____	8.
Compositi	_____	ab Horreo	Horrusco	Horrui	_____
Compositi	_____	à Doleo	Indolesco	Indolui	Indolitum.
Compositi	_____	à Gemo	Ingemisco	Ingemui	_____
Compositi	_____	ab Integro,	Integrasco	_____	_____

L 2

ab In-

	<i>ab Invetero, Inveterasco Inveteravi Inveteratum.</i>		
<i>à Rauceo,</i>	<i>Irraucesco</i>	<i>Irraucui</i>	_____
<i>à Labo</i>	<i>Labasco</i>	_____	_____
<i>à Langveo</i>	<i>Langvesco</i>	<i>Langui</i>	_____
<i>à Liqueo,</i>	<i>Liquesco</i>	<i>Licui</i>	_____
<i>à Madeo,</i>	<i>Madesco</i>	<i>Madui</i>	_____
<i>à Marco</i>	<i>Marcesco</i>	<i>Marcui</i>	_____
	<i>Emarcesco</i>	<i>Emarcui</i>	_____
<i>à Nigreo,</i>	<i>Nigresco</i>	<i>Nigrui</i>	_____
<i>à Dormio</i>	<i>Obdormisco</i>	<i>Obdormivi</i>	<i>Obdormitū.</i>
<i>ab Obsoleo</i>	<i>Obsolesco</i>	<i>Obsolevi</i>	<i>Obsoletum.</i>
<i>à Pingveo</i>	<i>Pingvesco</i>	<i>Pingui</i>	_____
<i>à Putreo</i>	<i>Putresco</i>	<i>Putrui</i>	_____
	<i>Computresco</i>	<i>Cōputrui</i>	_____
<i>à Frigeo,</i>	<i>Refrigesco</i>	<i>Refrixi</i>	_____
<i>à Renideo</i>	<i>Renidesco</i>	_____	_____
<i>à Sapio,</i>	<i>Respiſco</i>	<i>Respiui</i>	<i>Respiui.</i>
<i>à Vivo,</i>	<i>Revivisco</i>	<i>Revixi</i>	<i>Revictum.</i>
<i>à Seneco,</i>	<i>Senesco</i>	<i>Senui</i>	_____
	<i>Consenesco</i>	<i>Consenui</i>	_____
	<i>Insenesco</i>	<i>Insenui</i>	_____
<i>à Sveo</i>	<i>Svesco</i>	<i>Svevi</i>	<i>Svetum.</i>
	<i>Asvesco</i>	<i>Asvevi</i>	<i>Asvetum.</i>
	<i>Consvesco</i>	<i>Consvevi</i>	<i>Consvetum.</i>
	<i>Desvesco</i>	<i>Desvevi</i>	<i>Desvetum.</i>
<i>à Scio,</i>	<i>Scisco</i>	<i>Scivi</i>	<i>Scitum.</i>
	<i>Rescisco</i>	<i>Rescivi</i>	<i>Rescitum.</i>
	<i>Sic Ascisco, Conscisco Descisco Praescisco.</i>		
<i>à Stupeo,</i>	<i>Stupesco</i>	<i>Stupui</i>	_____
	<i>Obstupesco</i>	<i>Obstupui</i>	_____
<i>à Tabeo</i>	<i>Tabesco</i>	<i>Tabui</i>	_____
	<i>& similia alia.</i>		

10.

Inchoa-

Inchoativa Nominalia, quæ tamen etiam ab antiquis Verbis deduci posse videntur, Præteritum habent, sed Supino carent. ut :

asco Invenire an. Invenire				
asco Irrauci				
asco				
asco Langui	à Sanus,	Consanesco	Consanni	—
asco Licui	à Vanus	Evanesco	Evanui	—
asco Madui	à Notus	Innoresco	Innotui	—
asco Marui	à Macer	Macresco	Macruui	—
asco Emarui	à Mansuetus	Mansvesco	Mansvevi	—
asco Nigrui	à Maturus,	Matureesco	Maturui	—
asco Obdormire Obdormire	à Brutus	Obbrutesco	Obbrutui	—
asco Obdurevi Obdurevi	à Durus	Obduresco	Obdurui	—
asco Pingui	à Mutus	Obmutesco	Obmutui	—
asco Putrui	à Surdus	Obsurdesco	Obsurdui	—
asco Copurui	à Crudus	Recrudesco	Recrudui	—

Quæ verò expressè Nominalia sunt, & Præterito & Supino carent. ut :

Respui & prui	ab Eger	Ægresco	—	—
Revixi Revixi	à Grandis	Grandesco	—	—
Senus ?	à Gravis	Gravesco	—	—
Consenui	ab Herba	Herbesco vel asco	—	—
Insenui	ab Incurvus	Incurvesco	—	—
Svevi Svevi	à Mitis	Mutesco	—	—
Asvevi Asvevi	à Nox	Noctesco	—	—
Consuevi Consuevi	à Pluma	Plumesco	—	—
Devevi Devevi	à Puer	Repuerasco	—	—
Sevi Sevi	à Rusticus	Rusticesco	—	—
Resevi Resevi	à Silva	Silvesco	—	—
Devesco Praesefco	à Sterilis	Sterilesco	—	—
Stupui	à Tener	Tenerasco & Tesco	—	—
Obstupui	à Vespera	Vesperascit	—	—
Tabui	& Sic multa alia.	—	—	—

D O.

1.	<i>Accendo</i> ¹	<i>Accendi</i>	<i>Accensum.</i>
	<i>Cado</i>	<i>Cecidi</i>	<i>Cāsum.</i>
	<i>Incido</i>	<i>Incidi</i>	<i>Incāsum.</i>
2.	<i>Occido</i>	<i>Occidi</i>	<i>Occāsum.</i> ²
	<i>Recido</i>	<i>Recidi</i>	<i>Recāsum.</i>
	<i>Accido</i>	<i>Accidi</i>	_____
	<i>Excido</i>	<i>Excidi</i>	_____
	<i>Decido</i>	<i>Decidi</i>	_____
	<i>Concido</i>	<i>Concidi</i>	_____
	<i>Cado</i>	<i>Cecidi</i>	<i>Casum.</i>
	<i>Incido</i>	<i>Incidi</i>	<i>Incāsum.</i>
	<i>Occido</i>	<i>Occidi</i>	<i>Occāsum.</i>
	<i>Recido</i>	<i>Recidi</i>	<i>Recāsum &c.</i>
	<i>Cedo</i>	<i>Cessi</i>	<i>Cessum.</i>
	<i>Accedo</i>	<i>Accessi</i>	<i>Accessum.</i>
	<i>Incedo</i>	<i>Incessi</i>	<i>Incessum, &c.</i>
3.	<i>Claudo</i> ³	<i>Clausi</i>	<i>Clausum.</i>
	<i>Concludo</i>	<i>Conclufi</i>	<i>Conclūsum &c.</i>
	<i>Condo</i>	<i>Condidi</i>	<i>Conditum.</i>
	<i>Abfcondo</i>	<i>Abfcondi & dī-</i> <i>(di</i>	<i>Abfconditum, &</i> <i>onsum.</i>
	<i>Recondo</i>	<i>Recondidi</i>	<i>Reconditum.</i>
4.	<i>Credo</i> ⁴	<i>Credidi</i>	<i>Creditum.</i>
5.	<i>Concredo</i>	<i>Concreādi</i> ⁵	<i>Concreditum.</i>
	<i>Cudo</i>	<i>Cūdi</i>	<i>Cūsum.</i>
	<i>Excudo</i>	<i>Excūdi</i>	<i>Excūsum.</i>
	<i>Defendo</i>	<i>Defendi</i>	<i>Defensum.</i>
	<i>Divido</i>	<i>Divifi</i>	<i>Divifum.</i>
		Composita à D O	
	<i>Abdo</i>	<i>Abdidi</i>	<i>Abditum.</i>
	<i>Addo</i>	<i>Addidi</i>	<i>Additum.</i>

DO.	Dedo	Dedidi	Deditum.	
Accusum.	Edo	Edidi	Editum.	
Casum.	Indo	indidi	Inditum.	
Incasum.	Prodo	Prodidi	Proditum.	
Occasum.	Reddo ⁶	Reddidi	Redditum.	6.
Recasum.	Subdo	Subdidi	Subditum.	
—	Trado	Tradidi	Traditum.	
—	Vendo	Vendidi	Venditum.	
—	Et si qua forte sunt alia.			
—	Edo	Edi	Esum.	
Casum.	Exedo	Exedi	Exesum.	
Incasum.	Ambedo	Ambedi	Ambesum & c.	
Occasum.	Sed Comedo	Comedi	Comesum & e-	
Recasum & c.	Fido	Fisus sum	— (sum.	7.
Casum.	Confido	Confisus sum ⁷	—	
Accessum.	Diffido	Diffisus sum	—	
Incasum & c.	Findo	Fidi	Fisum.	
Clausura.	Frendo	Frendi	Fresum & Frensus.	
Conclusum & c.	Fundo	Fudi	Fusum.	
Conditum.	Incendo	Incendi	Incensum.	
& di- Absconditum	Ledo	Lasi	Lasum.	
(di onj	Elido	Elisi	Elisum & c.	
Reconditum.	Ludo	Lusi	Lusum.	
Creditum.	Mando	Mandi	Mansum	
di 5 Concreditum.	Offendo	Offendi	Offensum.	
Casum.	Pando	Pandi	Pasum & Pansum	
Excisum.	Dispando ⁸	Dispandi	Dispansum.	8.
Defensum.	Expando	Expandi	Expasum & an-	
Dreijum.	Pedo	Pepedi	Peditum. (sum.	
a à DO	Oppedo	Oppedi	Oppeditum.	
Abditum.	Pendo	Pependi	Pensum.	
Additum.				

L 4

Appendo

	Appendo	Appendi	Appensum, &c.
	Plaudo	Plausi	Plausum.
	Applaudo	Applausi	Applausum.
	At Complodo	Complosi	Complosum.
	Explo	Explosi	Explosum.
	Supplodo	Supplosi	Supplosum.
	Prebendo	Prebendi	Prebensum.
9.	Prendo	Prendi ⁹	Prensium.
	Rado	Rāsi	Rāsum.
	Corrado	Corrāsi	Corrāsum, &c.
	Rodo	Rōsi	Rōsum.
	Erodo	Erōsi	Erōsum, &c.
10.	Rudo ¹⁰	Rūdi	Ruditum.
	Scando	Scandi	Scansum.
11.	Ascendo	Ascendi ¹¹	Ascensum, &c.
12.	Scindo	Scīdi ¹²	Scissum.
13.	Sido	Sīdi ¹³ et Sēdi	Sessum.
	Assido	Assēdi	Assessum.
	Strido [pro strido]	Strīdi	_____
	Succendo	Succendi	Succensum.
14.	Tendo	Tendi ¹⁴	Tēsūm & Tentū.
	Attendo	Attendi	Attentum.
	Contendo	Contendi	Contentum.
	Distendo	Distendi	Distentum.
	Extendo	Extendi	Extensum, & tum.
	Intendo	Intendi	Intensum, & tum.
	Obtendo	Obtendi	Obtensum, & tum.
	Ostendo	Ostendi	Ostensum, & tum.
	Pratendo	Pratendi	Pratensum, & tum.
	Protendo	Protendi	Protensum, & tum.
	Trudo	Trūsi	Trūsum.

Detrudo

Appendi Appensum, &
 Clausi Clausum.
 Applausi Applausum.
 Complōsi Complōsum.
 Explosi Explosum.
 Supplōsi Supplōsum.
 Prebendi Prebensum.
 Prendi² Presum.
 Rāsi Rāsum.
 Corrafi Corrasum, &
 Rosi Rosum.
 Erōsi Erōsum, &
 Ruditi Ruditum.
 Scansi Scansum.
 Ascēsi Ascensum, &
 Scissi Scissum.
 et Sēsi Sessum.
 Assēsi Assessum.
 Succēsi Succensum.
 Tēsūsi Tēsūsum & Tēsūsum.
 Attenti Attentum.
 Contenti Contentum.
 Dissenti Dissentum.
 Extēsi Extensum, &
 Intēsi Intensum, &
 Obrensūsi Obrensūsum, &
 Ostēsi Ostensum, &
 Pratenūsi Pratenūsum, &
 Protenūsi Protenūsum, &
 Trūsi Trūsum.

Detrudo	Detrūsi	Detrūsum.
Tundo	Tutūdi	Tūsum & Tunsūsum.
Contundo	Contūdi	Contūsum.
Obtundo	Obtūdi	Obtūsum, &c.
Vado	Vāsi	Vāsum.
Evado	Evāsi	Evāsum.

GO & GVO.

Ago	Egi	Actum	
Abigo	Abēgi	Abactum.	
Adigo	Adēgi	Adactum.	
Ambigo	—	—	
Cogo	Cōēgi	Coactum.	
Dego	Dēgi	—	
Exigo	Exēgi	Exactum.	
Prodigō	Prodegi	—	
Redigō	Redēgi	Redactum.	
Satigō	Sategi	—	
Ango	Anxi	Anctum. ¹	1.
Cingo	Cinxi	Cinctum	
Clango	Clanxi ²	—	2.
Figo	Fixi	Fixum.	
Affigo	Affixi	Affixum, &c.	
Fingo	Finxi	Fictum.	
Eligo, inusit: unde	Flictus	—	
Affigo	Affixi	Afflictum.	
Configo	Conflixi	Constrictum.	
Infigo	Infixi	Instrictum.	
Frango olim Frago, Fregi	Fregi	Fractum.	
Confringo	Confregi	Confractum.	
Friigo	Frixi	Frixum & Frum. ³	3.

L 5 iungo

	Jungo	Junxi	Junctum.
	Adjungo	Adjunxi	Adjunctum &c.
	Lego	Legi	LECTUM.
	Allego	Allegi	Allectum.
	Perlego	Perlegi	Perlectum.
	Relego	Relegi	Relectum.
	Sublego	Sublegi	Sublectum.
	Colligo	Colligi	Collectum.
	Deligo	Delegi	Delectum.
	Eligo	Eligi	Electum.
	At Diligo	Dilexi [G in X]	Dilectum
	Intelligo	Intellexi	Intellectum
A	Negligo	Neglexi ⁴	Neglectum
	Lingo	Linx	Linctum.
S	Pollingo ⁵	Pollinxi	Pollinctum.
	Mergo	Mersi	Mersum.
	Mingo	Minxi	Mictum.
	Mungo	Munxi	Munctum.
	Emungo	Emunxi	Emunctum.
	Ningo & Ningvo	Ninxi	—————
	Pago [pro Pa-Pepigi ciscor]inus:		Paetum.
	Pango	Panxi, olim Pēgi	Paetum.
	Depango	Depanxi	Depaetum.
	Compingo	Compēgi	Compactum
	Impingo	Impēgi	Impaetum.
	Oppingo	Oppēgi	Oppaetum
	Pingo	Pinxi	Pictum
	Plango	Planxi	Planctum.
	Pungo	Pupugi	Punctum.
6i	Repungo	Repupugi ⁶ & Re-Repunctum.	(punxi

Con-

Junctum.
 Adjunctum &
 Lectum.
 Allectum.
 Perlectum.
 Relectum.
 Sublectum.
 Collectum.
 Delectum.
 Electum.
 G in X] Dilectum
 Intellectum
 Neglectum
 Linctum.
 Pollinctum.
 Mersum.
 Mictum.
 Munctum.
 Emanctum.
 Pactum.
 Pegi Pactum.
 Depactum.
 Compactum
 Impactum.
 Oppactum
 Pictum
 Plactum.
 Punctum.
 & Re-Repunctum.
 Punxi
 Con

Compungo	Compunxi	Compunctum.
Dispungo	Dispunxi	Dispunctum.
Expungo	Expunxi	Expunctum.
Rego	Rexi	Rectum.
Arrigo	Arrexi	Arrectum.
Sic Corrigo, Erigo, Porrigo, Dirigo.		
Subrigo	Subrexi	Subrectum, & Surrectum.
Sic, Pergo	Perrexi	Perrectum
Surgo	Surrexi	Surrectum.
Spargo	Sparsi	Sparsum.
Aspergo	Aspersi	Aspersum &c.
Stingvo inusit:	---	---
Distingvo	Distinxi	Distinctum.
Extingvo	Extinxi	Extinctum.
Restingvo	Restinxi	Restinctum.
Stringo	Strinxi	Strictum.
Perstringo	Perstrinxi	Perstrictum &c.
Sugo⁷	Suxi	Suctum.
Exugo	Exuxi	Exuctum.
Tango [olim Tago]	Tetigi	Tactum.
Attingo, oli: Attigo Attigi		Attactum
Contingo	Contigi	Contactum.
Tego	Texi	Tectum.
Protego	Protexi	Proctum &c.
Tergo⁷	Terxi	Tersum.
Abstergo	Absterxi	Abstersum &c.
Tingo [oli: Tingvo]	Tinxi	Tinctum.
Intingo	Intinxi	Intinctum.
Vergo	---	---

7.

7.

Ungo

2. *Ungo* [ol *Unguo*] *Unxi* *Unctum,*
Prisc. addit & Ringo^s — *Rictum.*

HO.

Trabo *Traxi* *Tractum*
Attrabo *Attraxi* *Attractum &c.*
Vebo *Vexi* *Vectum*
Advebo *Advexi* *Advectum &c.*

EIO.

Meio *Minxi* *Mictam.*

IO, divisissyllabis.

1. *BIO Rabio*¹ — —
 2. *CIO Facio*² *Fēci* *Factum.*
Calefacio *Calefēci* *Calefactum*
Benefacio *Benefēcī* *Benefactū &c.*
Afficio *Affēcī* *Affectum.*
Efficio *Effēcī* *Effectum &c.*
Jacio *Jēcī* *Factum.*
Abjicio *Abjēcī* *Abiectum &c.*
 3. *Lacio*³ i. e. *Trabo, antiquum &* *obsoletum.*
Allicio *Allexi* *Allectum.*
Illicio *Illexi* *Illectum.*
Pellicio *Pellexi* *Pellectum.*
 4. *At Elicio* *Elicui*⁴ *Elicitum.*
Pollincio [al. *Pollingo*] *Pollinxi* *Pollinctum.*
 5. *Specio*⁵ i. e. *Video, Verbum inusitatum.*
Aspicio *Aspexi* *Aspectum.*
Inspicio *Inspexi* *Inspectum, &c.*
DIO. Fodio [al. *quarta*] *Fōdi* *Fossium.*
Effodio *Effōdi* *Effossum &c.*
GIO. Fugio *Fūgi* *Fugitum.*
Confugio *Confūgi* *Confugitum &c.*

PIO.

Uoxi	Uoxi	PIO. Capiro	Cepi	Captum.	
—	Rixum	Incipio	Incepi	Inceptum &c.	
HO.		Capio inuisit :	Cepi, & Cæptus sum,	Captum,	6.
Traxi		Cupio	Cupivi ⁵	Cupitum.	
Traxi	Attractum &c.	Rapio	Rapui	Raptum.	
	Vexum	Arripio	Arripui	Arreptum &c.	
exi	Adiectum &c.	Sapio	Sapui ⁷	—	7.
EIO.		Desipio	Desipui	—	
	Misum,	Resipio	Resipui ⁸	—	8.
uis syllabis.		QVIO. Inqvi	Inqvi ⁹ inuisit.	—	9.
		RIO. Pario	Pep̄eri Pariu ¹⁰ & Paritum ¹⁰	—	10.
	Factum.	TIO. Quatio	Quasi ¹¹	Quassum.	11.
Feci	Calefactum	Concutio	Concussi	Concussum	
Feci	Benefactum	Excutio	Excussi	Excussum &c.	
	Affectum.				
	Effectum &c.				
	Factum.				
	Abiectum &c.				
nam &	obsoletum.				
	Allectum.				
	Illectum.				
	Pellectum.				
	Elicctum.				
illixi	Pollinctum.				
	inuisitatum.				
	Aspectum.				
	Inspectum, &c.				
Fodi	Fossum.				
	Effossum &c.				
	Fugitum.				
ugi	Confugitum &c.				

LO.

	Alu	Alui	Altum & Alitum,	
	Cello ^o exoletu	—	—	1
	Antecello	Antecellui	—	
	Excello ²	Excellui	—	2.
	Pracello	Pracellui	—	
	Colo	Colui	Cultum	
	Consulo	Consului	Consultum	
	Fallo	Fefelli	Falsum	
	Refello	Refelli	—	
	Mato	Molui	Molitum	
	Occulo	Occului ²	Occultum	3
	Pello	Pep̄uli	Pulsum	
	Appello	Appuli	Appulsum	
	Compello	Compuli	Compulsum	

Pre-

4.	Percello	Percūli ⁴	Perculsum.
	Pfallo	Pfalli	_____
	Sallo [Sallio in 4.]	Salli	Salsum.
5.	Tollo, ⁵	Sustūli	Sublatum.
	Vello	Velli & Vulsē	Vulsum.
	Avello	Avelli & Avulsē	Avulsum.
	Convello	Convelli	Convulsum.
	Evello	Evelli	Evulsum.
	Revello	Revelli & Revulsē	Revulsum.
6.	Volo	Volui	_____ ⁶
	Malo	Malui	_____
	Nolo	Nolui	_____

MO.

	Como	Compfi	Comptum.
	Demo	Dempfi	Demptum.
	Emo	Emi	Emptum.
7.	Adimo ⁷	Adēmi	Ademptum.
	Sic Dirimo	Eximo, Interimo, Perimo, Redimo.	
	Fremo	Fremui	Fremitum.
	Gemo	Gemui	Gemitum.
	Premo	Preffi	Pressum.
	Reprima	Repreffi	Repressum & c.
	Promo	Prompsi	Promptum.
	Sumo	Sumpsi	Sumptum.
	Tremo	Tremui	_____
	Vomo	Vomui	Vomitum.

NO.

	Cano	Cecini	Cantum.
1.	Occino	Occinui ¹	Occentum & c.
2.	Cerno	Crevi ²	Creum
	Decerno	Decrevi	Decretum.

Gigno

Gigno
Profigo
Lino
Relino
Peno
Appono
Suo
Defino
Sperno
Sterno
Terno
Confero

Carpo
Derripo
Cito¹
Repo
Rumpo
Corripo
Scabo
Scapo
Serpo
Siro
Cupo

Cupo
Concupo
Lingo
Delinquo
Relinquo

li ⁴	Perculsum.	Gigno	Genui ³	Genitum.	3.
—	—	Progigno	Progenui	Progenitum, &c.	—
alli	Salsum.	Lino	Lēvi ⁴	Litum.	4.
—	Sublatum.	Relino	Relēvi	Relitum &c.	—
& Vuls ⁵	Vulsam.	Pono	Posui ⁵	Positum.	5.
& Avuls ⁵	Avulsam.	Appono	Apposui	Appositum &c.	—
—	Convulsam.	Sino	Sivi	Situm.	—
—	Eculsum.	Desino	Desi	Desitum.	—
& Revuls ⁵	Revulsam.	Sperno	Sprevi	Spretum.	—
—	—	Sterno	Stravi	Stratum.	—
—	—	Temno	Tempsi	Tempum.	—
—	—	Contemno	Contempsi	Contempum.	—

PO.

Comptam.	Campo	Carpfi	Carptum	—
Demptam.	Decerpo	Decerpsi	Decerptum &c.	—
Emptam.	Clepo ⁶	Clepsi	Cleptum.	6.
Ademptam.	Repo	Repsi	Reptum.	—
terimo, Parimo, Reim	Rumpo	Rūpi	Ruptum	—
Fremitum.	Corrumpe	Corrūpi	Corruptum &c.	—
Gemitum.	Scalpo	Scalpsi	Scalptum	—
Pressum.	Sculpo	Sculpsi	Sculptum.	—
Repressum &c.	Serpo	Serpsi	Serptum.	—
Promptum.	Strepo	Strepi	Streptum.	—
Sumptum.	Coqve	Coxi	Coctum.	—

QVO.

Vomitum.	Coqvo	Coxi	Coctum.	—
—	Concoqvo	Concoxi	Concoctum.	—
Cantum.	Lingvo	Liqvi	Lictum.	—
Occentum &c.	Delingvo	Deliqui	Delictum.	—
Cretum	Relingvo	Reliqui	Relictum.	—

RO.

R. O.

	<i>Curro</i>	<i>Cucurri</i>	<i>Cursum.</i>
	<i>Accurro</i>	<i>Accurri</i>	<i>Accursum.</i>
	<i>Concurro</i>	<i>Concurri</i>	<i>Concursum.</i>
	<i>Decurro</i>	<i>Decucurri & Decurri</i>	<i>Decursum.</i>
	<i>Discurro</i>	<i>Discursi</i>	<i>Discursum.</i>
	<i>Excurro</i>	<i>Excucurri & Excurri</i>	<i>Excursum.</i>
	<i>Iucurro</i>	<i>Incurri</i>	<i>Incursum.</i>
	<i>Occurro</i>	<i>Occurri</i>	<i>Occursum.</i>
	<i>Percurro</i>	<i>Percucurri, & Percurri,</i>	<i>Percursum.</i>
	<i>Pracurro</i>	<i>Pracucurri, & Pracurri,</i>	<i>Pracursum.</i>
	<i>Procurro</i>	<i>Procucurri, & Procurri,</i>	<i>Procursum.</i>
	<i>Recurro</i>	<i>Recurri</i>	<i>Recursum.</i>
	<i>Succurro</i>	<i>Succurri</i>	<i>Succursum.</i>
	<i>Transcurro</i>	<i>Transcurri</i>	<i>Transcursum.</i>
1.	<i>Fero</i>	<i>Tūli¹</i>	<i>Latum.</i>
	<i>Affero</i>	<i>Attūli</i>	<i>Allatum.</i>
	<i>Aufero</i>	<i>Abstūli</i>	<i>Ablatum.</i>
	<i>Confero</i>	<i>Contūli</i>	<i>Collatum.</i>
	<i>Differo</i>	<i>Distūli</i>	<i>Dilatatum.</i>
	<i>Effero</i>	<i>Extūli</i>	<i>Elatum.</i>
	<i>Infero</i>	<i>Intūli</i>	<i>Illatum.</i>
	<i>Offero</i>	<i>Obtūli</i>	<i>Oblatum.</i>
	<i>Suffero</i>	<i>Sustūli</i>	<i>Sublatum.</i>
	<i>Transfero</i>	<i>Transfūli</i>	<i>Translatum & Tralatatum.</i>
2.	<i>Furo²</i>	—	—
	<i>Gero</i>	<i>Gesi</i>	<i>Gestum.</i>
	<i>Quero</i>	<i>Quasivi</i>	<i>Quasitum.</i>
	<i>Inquiro</i>	<i>Inquisivi</i>	<i>Inquisitū & c.</i>
3.	<i>Sero</i> [<i>Semino, Plauto</i>]	<i>Sevi³</i>	<i>Satum.</i>
	<i>Affero</i>	<i>Afsevi</i>	<i>Afsitum.</i>

Conse-

3.	<i>Plecto</i> ³	<i>Plexi</i>	<i>Plexum.</i>
	<i>Sisto, Activum</i>	<i>Sisti</i>	<i>Statum.</i>
4.	<i>Sisto, Neutrum</i> ⁴	<i>Sisti</i>	<i>Statum.</i>
	<i>Existo</i>	<i>Existi</i>	<i>Extatum.</i>
	<i>Absisto</i>	<i>Absisti</i>	_____
	<i>Resisto</i>	<i>Resisti</i>	<i>Restum.</i>
	<i>Subsisto</i>	<i>Subsisti</i>	<i>Substitutum, &c.</i>
	<i>Sterto</i>	<i>Stertui & Sterti</i>	_____
	<i>Desterto</i>	<i>Destertui</i>	_____
	<i>Verto</i>	<i>Verti</i>	<i>Versum.</i>

VO una Syllaba.

5.	<i>Calvo</i> ⁵	<i>Calvi</i>	_____
6.	<i>Fervo</i> ⁶	<i>Fervi & Fervui</i>	_____
7.	<i>Solvo</i>	<i>Solvi</i>	<i>Solutum.</i> ⁷
	<i>Vivo</i>	<i>Vixi</i>	<i>Victum.</i>
8.	<i>Volvo</i>	<i>Volvi</i> ⁸	<i>Volutum.</i>

VO divisis Syllabis.

	<i>Acuo</i>	<i>Acui</i>	<i>Acutum.</i>
1.	<i>Arguo</i>	<i>Argui</i>	<i>Argutum & gutum.</i>
	<i>Redarguo</i>	<i>Redargui</i>	<i>Redargutum, &c.</i>
2.	<i>Batuo</i> ²	<i>Batui</i>	_____
3.	<i>Cluo</i> ³	<i>Clui</i>	_____
	<i>Congruo</i>	<i>Congrui</i>	_____
4.	<i>Delibuo</i> ⁴	<i>Delibui</i>	<i>Delibutum.</i>
5.	<i>Fluo</i>	<i>Fluxi</i>	<i>Fluxum</i> ⁵
6.	<i>Fuo</i> ⁶	<i>Fui</i>	_____
	<i>Imbuo</i>	<i>Imbui</i>	<i>Imbutum.</i>
	<i>Induo</i>	<i>Indui</i>	<i>Indutum.</i>
	<i>Ingruo</i>	<i>Ingrui</i>	_____
7.	<i>Luo</i>	<i>Lui</i>	<i>Lutum.</i> ⁷
	<i>Abluo</i>	<i>Ablui</i>	<i>Ablutum.</i>

Polluo

Plexi Flexum.
 Sciri Scitum.
 Sceri Scitum.
 Exiiti Exitum.
 Ipsi Ipsi.
 Refiri Refirum.
 Subfiri Subfirum.
 Sterti & Steri Stertum.
 Desfertui Desfertum.
 Verri Verbum.
 a Syllaba.
 Ferui Ferum.
 Soluui Solutum.
 Victui Victum.
 Voluui Volutum.
 Syllabis.
 Acutum.
 Argutum & Argutum.
 Redargutum & Redargutum.
 Delibutum.
 Fluxum.
 Imbutum.
 Indutum.
 Lutum.
 Ablutum.

Polluo	Pollui	Pollutum, &c.	
Metuo	Metui	Metutum, &c.	8.
Minuo	Minui	Minutum.	
Deminuo	Deminui	Deminutum, &c.	
Nuo	Nui	Nutum.	
Annuo	Annui	Annutum, &c.	9.
Pluo ¹⁰	Plui & Plui	Plutum.	10.
Compluo	Complui	Complutum, &c.	
Ruo	Rui	Rutum.	
Eruo	Erui	Erutum.	11.
Diruo	Dirui	Dirutum, &c.	12.
Seatuo	Statui	Statutum.	
Restituo	Restitui	Restitutum, &c.	
Sternuo	Sternui	Sternutum.	
Spuo	Spu	Sputum.	
Respuo	Respu	Resputum, &c.	
Expuo	Expui	Exputum, &c.	
Struo	Struxi	Strutum.	
Destruo	Destruxi	Destrutum, &c.	
Suo	Sui	Sutum.	
Consuo	Consui	Consutum.	
Exuo	Exui	Exutum, &c.	
Tribuo	Tribui	Tributum.	

XO.

Nexo ¹³	Nexui	Nexum.	
Texo	Texui	Texum.	

M 2 CAP.

CAPUT XVII.
DE DEPONENTIBUS
Tertiæ Conjugationis.

† *Quæ est ratio Deponentium in Tertiâ?*

Deponentia, ut alibi, ita & hîc, pleraque ex Supinis faciunt Præterita. □ *Quia autem nonnulla etiam ex his ab analogia discedunt; uno in loco omnia huc ascribenda putavimus, ne procul quærendo Puerorum ingenia distrahan- tur. Sunt autem hæc.*

	BOR.	Labor	Lapsus sum.
1.		Elabor	Elapsus sum, &c.
	COR.	Apiscor ¹	Aptus sum.
		Adipiscor	Adeptus sum.
		Indipiscor	Indeptus sum.
		Comminiscor	Commentus sum.
2.		Defetiscor ²	_____
3.		Expergiscor	Experrectus sum. ³
4.		Irascor ⁴	_____
5.		Nanciscor	Nactus sum. ⁵
6.		Nascor ⁶	Natus sum.
		Obliviscor	Oblitus sum.
7.		Paciscor	Pactus sum, & Pepigi. ⁷
		Depeciscor	Depectus sum.
		vel, Depaciscor	Depactus sum.
		Pascor ⁸	Pastus sum.
8.		Depascor	Depastus sum.
		Profisciscor	Profectus sum.

Remini-

DE VERBO.

181

	<i>Reminiscor</i>	_____ 9	
	<i>Vescor</i>	_____ 9	9.
	<i>Ulciscor</i>	<i>Ulciscus sum.</i>	9.
GOR.	<i>Fungor</i>	<i>Functus sum</i>	
	<i>Perfungor</i>	<i>Perfunctus sum &c.</i>	
	<i>Ringor</i>	_____	
HOR.	<i>Invechor</i> ¹⁰	<i>Invectus sum.</i>	10.
QVOR.	<i>Liquor</i>	_____ 9	9.
	<i>Loquor</i>	<i>Locutus sum.</i>	
	<i>Seqvor</i>	<i>Secutus sum.</i>	
ROR.	<i>Qveror</i>	<i>Qvestus sum.</i>	
TOR.	<i>Nitor</i>	<i>Nisus vel Nixus sum.</i>	
	<i>Enitor</i> [Pario]	<i>Enixus sum.</i>	
	<i>Enitor</i> [Alloboro]	<i>Enisus sum.</i>	
	<i>Annitor</i>	<i>Annisus & Annixus sum.</i>	
	<i>Connitor</i>	<i>Connixus sum.</i> ¹¹	11.
	<i>Innitor</i>	<i>Innixus sum.</i>	
	<i>Obnitor</i>	<i>Obnixus sum.</i>	
	<i>Subnitor</i>	<i>Subnixus sum.</i>	

A Plector Composita :

<i>Amplector</i>	<i>Amplexus sum</i>
<i>Complector</i>	<i>Complexus sum.</i>
<i>Circumplector</i>	<i>Circumplexus sum.</i>

A Vertor Composita :

<i>Divertor</i>	<i>Diverti</i>	<i>Diversus sum.</i>
<i>Prævertor</i>	<i>Præverti</i>	<i>Præversus sum.</i>
<i>Revertor</i>	<i>Reverti, & sus sum, Reversus sum.</i>	
<i>Utor</i>	<i>usus sum.</i>	
<i>Abutor</i>	<i>Abusus sum.</i>	

VOR. Calvor¹² _____ 12.

M 3

OR pu.

13.	OR purum. <i>Fruor</i> ¹³	<i>Fruitus & Fructus sum.</i> <i>Perfruo Perfruito & Perfructo sum.</i>
14.	<i>Gradio</i>	<i>Gressus sum</i> ¹⁴
	<i>Aggredior</i>	<i>Aggressus sum &c.</i>
15.	<i>Morior</i> ¹⁵	<i>Mortuus sum.</i>
16.	<i>Orior</i> ¹⁶	<i>Ortus sum.</i>
16.	<i>Adorior</i>	<i>Adortus sum</i> ¹⁶ &c.
	<i>Patior</i>	<i>Passus sum.</i>
	<i>Perpetior</i>	<i>Perpeffus sum.</i>
17.	<i>Potior</i> ¹⁷	<i>Potius sum.</i>
18.	<i>Tutor</i> ¹⁸	<i>Tutus sum</i>

CAPUT XIIX.

DE PRÆTERITO ET SUPINO
Quartæ Conjugationis.

* Dic Regulam de Præterito & Supino Quartæ Conjugationis.

In Quarta Conjugatione Præteriti character est *IVI* —, Supini *ITUM* —v. † Desinuntq; omnia Verba huius Conjugationis in *IO*, Præter *Eo*, *Quæo*, & *Venco*.

ut :	<i>Audio</i>	<i>Audiui</i>	<i>Auditum.</i>
	□ <i>Cio</i>	<i>Civi</i>	<i>Citum.</i>
	<i>Scio</i>	<i>Scivi</i>	<i>Scitum.</i>
	<i>Sopio</i>	<i>Sopivi</i>	<i>Sopitum.</i>
	<i>Suffio</i> ^x	<i>Suffivi</i>	<i>Suffitum.</i>
	<i>Polio</i>	<i>Polivi</i>	<i>Politum.</i>
	<i>Impedio</i>	<i>Impedivi</i>	<i>Impeditum.</i>
	<i>Expedio</i>	<i>Expedivi</i>	<i>Expeditum.</i>

Irratio

Irratio

Sallio Sallio

□ Huc & omni

tura in RIO peran

nificatorum pro

ut :

Efurio Efurio

Parturo Parturo

Et huius f

Eo⁺ Eo⁺

Abeo Abeo

Adeo Adeo

Ambio Ambio

Intreo Intreo

Perio Perio

Præterio Præterio

Quæo Quæo

Nequeo Nequeo

Venco Venco

□ Sed vari

Aio Aio

Amicio Amicio

Cambio^o Cambio

Furio Furio

Confutio Confutio

Furio Furio an

Furio Furio

Furio Furio

Furio Furio

Glorio Glorio

Haurio Haurio

Irretio Irretivi Irretitum.

Sallio [Sallo in 3.] Sallivi Sallitum. 2.

□ Huc & omnia Meditativa seu Desiderativa in RIO pertinent, quorum Supra^{is} pro usu Autorum probatorum, tu quoque uteris.

ut :

Esurio Esurivi

Parturio Parturivi

Et huius formæ reliqua omnia.

Eo² Ivi & Ii Itum. 4.

Abeo Abivi & Abii Abitum.

Adeo Adivi & Adii Aditum.

Ambio Ambivi & Ambii Ambitum. 5.

Intereo Interivi Interitum.

Pereo Perivi Peritum.

Prætereo Præterivi Præteritum &c.

Quæo Quivi & Quii Quitum. 6.

Nequeo Nequivi & Nequii Nequitum.

Venæo Venivi & Venii Venitum. 7.

pro Venitum.

□ Sed variant à Regula :

Aio Aivi⁸

Amicio Amixi & icivi⁹ Amictum. 8.

Cambio¹⁰ Campsi Campsum. 9.

Farcio Farsi Fartum¹¹ 10.

Confercio Conferfi Confertum, &c. 11.

Ferio Ferivi analogicè

Ferocio Ferocivi

Fulcio Fulsi¹² Fultum. 12.

Suffulcio Suffulsi Suffultum &c.

Glocio Glocivi

Haurio Hauri¹³ Hauritum. 13.

M 4 Et

XIII.

ITO ET
Conjugationis.terio & Sapio
ationis?atione Præterit
ni ITUM - u.uius Conjugati
& Venæ.Auctum
Citum.

Scitum.

Sapitum.

Suffitum.

Politum.

Impeccatum.

Explicatum.

Et à Pario Composita. ut :

	<i>Aperio</i>	<i>Aperui</i>	<i>Apertum.</i>
14.	<i>Cōperio</i> ¹⁴	<i>Compēri</i>	<i>Compertum.</i>
	<i>Operio</i>	<i>Operui</i>	<i>Opertum.</i>
	<i>Reperio</i>	<i>Reperi</i>	<i>Repertum.</i>
15.	<i>Raucio</i>	<i>Rausi</i> ¹⁵	<i>Rausum.</i>
	<i>Irraucio</i>	<i>Irrausi</i>	<i>Irrausum.</i>
16.	<i>Salia</i>	<i>Salivi & Salii</i> ¹⁶	<i>Saltum.</i>
	<i>Absilio</i>	<i>Absilivi & lii</i>	— — —
	<i>Desilio</i>	<i>Desilivi & lii</i>	<i>Desultum.</i>
	<i>Exilio</i>	<i>Exilivi & lii</i>	<i>Exultum.</i>
	<i>Insilio</i>	<i>Insilivi & lii</i>	<i>Insultum.</i>
	<i>Prosilio</i>	<i>Prosilivi & lii</i>	— — —
	<i>Resilio</i>	<i>Resilivi & lii</i>	<i>Resultum, &c.</i>
	<i>Sancio</i>	<i>Sancivi & Sanxi</i>	<i>Sanci tum, & tum.</i>
17.	<i>Sarcio</i>	<i>Sarsi</i>	<i>Sartum.</i> ¹⁷
	<i>Resarcio</i>	<i>Resarsi</i>	<i>Resartum, &c.</i>
	<i>Sentio</i>	<i>Sensi</i>	<i>Sensum.</i>
	<i>Consentio</i>	<i>Consensi</i>	<i>Consensum &c.</i>
	<i>Sepelio</i>	<i>Sepelivi</i>	<i>Sepultum.</i>
18.	<i>Sepio</i>	<i>Sepsi</i> ¹⁸	<i>Septum.</i>
	<i>Singultio</i>	<i>Singultivi</i>	<i>Singultum.</i>
	<i>Venio</i>	<i>Veni</i>	<i>Ventum.</i>
	<i>Invenio</i>	<i>Inveni</i>	<i>Inventum, &c.</i>
	<i>Vincio</i>	<i>Vinxi</i>	<i>Vinctum.</i>
	<i>Devincio</i>	<i>Devinxi</i>	<i>Devinctum, &c.</i>

CAPUT XIX.

DE DEPONENTIBUS
Quartæ Conjugationis.

† Quæ

DE
† Quæ
Deponentia ut
□ Ita autem habet
Assensior
Blandior
Comperior
Experior
Opperior
Largior
Mortior
Mortior
Mortior
Ordo
Exordior
Orion
Adorior
Partior
Dispartior
Impertior
Potior
Sortior
CAP
DE VE
□ Hæc omnia de Coni
Analogia. Nunc de
tinent anomala de
† Quæ

VERBO.
composita. ut:

Aperiam.
Comperiam.
Operiam.
Reperiam.
Rursum.
Irrursum.
Salis. Saltum.
lii —
lii Desultum.
lii Exultum.
lii Insultum.
lii —
lii Refultum.
xxi. Sancitum.
Sartum.
Resartum.
Sensum.
Consensum.
Sepultum.
Septum.
Singultum.
Ventum.
Inventum.
Vinctum.
Decinctum.

DE VERBO.

† *Quæ est ratio Deponentium in Quarta?*

Deponentia usu facile addisci possunt.

□ Ita autem habent:

<i>Assentior</i>	<i>Assensus sum.</i>	
<i>Blandior</i>	<i>Blanditus sum.</i>	
<i>Comperior</i>	<i>Comperi.</i> ¹	1.
<i>Experior</i>	<i>Expertus sum.</i>	
<i>Opperior</i>	<i>Oppertus & Oppertus sum.</i>	2.
<i>Largior</i>	<i>Largitus sum.</i>	
<i>Mentior</i>	<i>Mentitus sum.</i>	
<i>Merior</i>	<i>Mensus sum.</i> ²	2.
<i>Molior</i>	<i>Molitus sum.</i>	
<i>Ordior</i>	<i>Orsus sum.</i>	
<i>Exordior</i>	<i>Exorsus sum.</i>	
<i>Orior</i>	<i>Ortus sum.</i> ³	3.
<i>Adorior</i> ⁴	<i>Adortus sum.</i>	4.
<i>Partior</i>	<i>Partitus sum.</i>	
<i>Disperior</i>	<i>Disperitus sum.</i>	
<i>Impertior</i>	<i>Impertitus sum.</i>	
<i>Potior</i>	<i>Potitus sum.</i>	
<i>Sortior</i>	<i>Sortitus sum.</i>	

CAPUT XX.

DE VERBIS ANOMALIS.

□ Hactenus de Conjugationibus Consequentibus seu Analogis. Nunc de Inconsequentibus, ad quas pertinent Anomala & Defectiva.

† *Quæ sunt Anomala?*

M 5

Quæ

XIX.

ENTIBU

ugationis.

1. Quæ à communi ratione Conjugandi deflectunt. ¹ ut: *Sum, Fero, volo, Malo, Nolo, Edo, Eo, Qvæo, Fio, & Similia.*

□ SUM.

- Huius Conjugatio habetur in Donato. Composita eius non tantum Gerundiis & Supinis carent, sed & Præsente Participii; exceptis duobus, *Absum & Adsum.* Inde enim sunt *Absens & Præsens*?

2. POSSUM, quod ex *Potis & Sum*, compositum est, T originale retinet sequente Vocali. *ut, Potes, Potest, ³ Potestis, Poteram, Potui, Potueram, Potero, Potuerim, Potuissim, Potuero.* Sed illud T in S mutat, quod S sequitur. *ut, Possum, Possumus, Possunt, Possim, Possim, ⁴ Possit.*

4. PROSUM, sequente Vocali D, interponit. *ut, Prodes, Prodest, Proderam, Prodesse.*

FERO, VOLO, NOLO, MALO.

Etiam horum Conjugatio in Donato tradenda est.

EDO.

EDO cum Compositis bifariam conjugatur: Regulariter & Irregulariter. Mutuatur enim personas à Verbo SUM, ubi ab ES incipiunt. *ut:*

Indic. *Edo Edis Edit.*

Es Est

Edimus Editis Edunt.

Estis

Edebam, Edi, Ederam, Edam, Regularia sunt. Imperat. Ede Edite. Edito, Editote, Edunto.

Es Estis Esso Estote.

Coniunct,

Conjunct. *Edam, Ederim, Edissem, Edero,*
Regularia.

Ederem, res, ret, remus, retis, rent.

Essem, Esses, Esset, Essemus, Essetis, Essent.

Infinit. *Edere, vel Esse.*

Gerund. *Edendum, di, do:* & Supin. *Esum,*
Esu, Regularia sunt.

Particip. *Edens, Esurus,* Regularia sunt.

Sic & Composita:

COMEDO, *Comedis, Comedit.*

Comes, Comest, &c.

EXEDO *Exedis, Exedit.*

Exes, Exest, &c.

In Passiva voce pro EDITUR, invenitur
etiam *Estur, Ovid. 1. Pont. 1. Estur ut occulta*
vitiata teredine navis.

E O.

Etiam huius Conjugatio in Donato tradi
debet.

Huius Compositum *Ambio*, ut præ ca-
teris peculiariter E in I mutat: ita etiam so-
lum ubique ut *Audia* conjugatur. Hinc Su-
pinum *Ambitum*, & Participium *Ambitus*,
penultimam producant. Sed Nomen *Ambi-
tus* corripitur. *Linus, Ambibam* in Imperfe-
cto dixit, pro *Ambiebam*, more antiquo, de
quon. 4. ad Cap. XLIX.

Circumeo, sequente I modò efficit M, mo-
dò retinet: *Circumis, Circumit, Circumire &c.*
& *Circuis, Circuit, Circuire &c.*

Veneo, conjugatur ut Simplex Eo. *Venis, Ve-
nit, Venimus, Venitis, Veniunt. Venibam,*
Venibo.

5. *Venibo.* Perfecto potius *Venii* quàm *Venivi*.
Gerundio, Supinis, & Participiis caret.

Quædam ex EO Composita; fiunt Activa, & de se faciunt etiam Passiva. *ut, Ambio, Adeo, Iweo, Obeo, Subeo.*

QVEO, NEQVEO.

Planè conjugantur ut EO; nisi quòd Futurum tantum est *Qvibo, Neqvibo*, ut *Ibo*; non *Qveam, Neqveam*, ut *Eam*: & quòd carent Imperativo, Gerundio, & Participio Præsente.

6. Pro *Qvivi* Præterito, invenitur etiam
6. *Qvitus sum*, apud Ter: *Hec.* & pro *Qveat*,
apud Lucret. l. i. *Qveatar.*

SCIAS.

SCIO, aliàs planè regulariter Conjugatur, nisi quòd pro SCI Imperativo, recipit *Scias.*

DIC, DUC, FAC, FER.

7. *Dico, Duco, Facio, & Fero*, in Imperativo Apocopen patiuntur. *Dic, Duc, Fac, Fer*; pro *Dice, Duce, Face, Fere*: differentia causa, ut putatur. Sic Composita, *Edic, Educ, Reduc, Benefac, Perfer, &c.* Notentur Composita à *Facio*; quæ si A in I mutant, Imperativa habent integra. *ut, Efficio, Perficio, Reficio, &c. Effice, Perfice, Refice, &c.*

Ad Anomala, pertinent etiam illa, quæ
The-

Teuati O, Præter
dunt.

ut: *Gaudeo*
Audeo
Solto
Prædeco
Cano

+ *Qveat*

Quæ Modis
certis caret. ut:

Fari, Desir, Forem
Memini, Novus, C
bus annumerantur
Sei careat, & pro
pet. Sed de ho-

□ AIO.

Præf. Au, Au, Au
Imperi. Aduam, A
Perficio. Aij & Aij
Imperat. Aij, Aite,
Compositi. Aiam, A
Particip. Aiens.

AVE. 2. Co
Avic, Avic, Avic;

Themati O, Præteritum in USSUM ad-
dunt.

ut: *Gaudeo* *Gavifus sum.*
Audeo *Ausus sum.*
Soleo *Solitus sum.*
Prædeo *Præfusus sum.*
Cæno *Cænatus sum &c.*

CAPUT XXI.

DE VERBIS DEFE-
ctivis.

† *Quæ sunt Verba Defectiva?*

Quæ Modis, Temporibus, aut Personis
certis carent. ut: *Aio, Ave, Cedo, Cæpi, Dari &*
Fari, Desit, Forem, Infit, Inqvio & Inquam,
Memini, Novi, Odi, Quæso, Salve, Vale. Qui-
bus annumerant & *Scio*, quum Imperativo
Sci careat, & pro eo Coniunctivum *Scias* usur-
pet. Sed de hoc in Anomalis.

□ AIO. 4. Conjugat:

Præf. *Aio, Ais, Ait — Aitis, Aiunt.*
 Imperf. *Aiebam, bas, bat, &c.*
 Perfect. *Aij & Ai, Aisti, Aistis, Aierunt.*
 Imperat. *Ai, Aite, Aito, Aitote.*
 Coniunct. *Aiam, Aias, Aiat &c.*
 Particip. *Aiens.*

AVE. 2. Conjug. Salutantis.

Ave, Avete; Aveto; Avere.

CEDO.

Cedo,

Cedo, i. e. Dic vel Porrige, vel Da. Plur: Cedo, & Cedite; antiquè Cetre.

COEPI. 3. Conjug.

1. Olim integrum Verbum fuit *Cepio, i. e. Incipio*. Nunc verò tantùm¹ in usu est Perfectum, *Cepi, pisi, pit, &c.* & Participiũ *Cæptus*.

DARI & FARI.

A *Dari & Fari*, non dicitur *Dor & For*: Sicut nec *Der & Fer* in Coniunctivo. Et licet à *Dor*, dicatur *Addor, Reddor, Condor*: tamen à *For*, non dicitur *Affor, Effor, Profor*.

DEFIT.

Defit, i. e. deest. Desiet, Desiat, Desieri.

FOREM.

Coniunct: *Forem, Fores, Foret, Forent.*

2. Infinit. *Fore.*²

INFIT.

3. *Infit. i. e. Incipit.* Unica hæc vox³ in usu est. *Virg. II Æn. Itafarier infit.*

INQVIO & INQVAM. 3. Conjug.

Præs. *Inqvio & Inqvam, qvis, quit, quimus, qvitis, qvunt.*

Imperf. *Inqviebam, iebas, iebat vel ibat &c.*

Perfect. *Inqvisti, Inqvit, Inqvistis.*

Futur. *Inqvies, Inqviet, emis, eris, erit.*

Imper. *Inqve, Inqvite, Inqvito, Inqvitate, Inqviumto.*

Con. Præs. — *Inqvias, iat, — iatis, iant.*

Particip. *Inqvians:*

4. MEMINI, NOVI, 4 ODL

5. Habent hæc tria Verba,⁴ tantùm formam Præteriti; sed Præsentis simul & Præteriti significationem.

Præ-

Præterit & Perf.

Memini }
Novi }
Odi }
} *isi, it, is*

Imperfect. &

Memineram }
Noveram }
Oderam }
} *rat, rat,*

Futurum.

Meminero }
Novero }
Odro }
} *ris, rit,*

Imperativus

Memento, Memento }
Novi & Odi, ceteri }
Coniunct. P. }
} *ris, rit,*

Meminerim }
Noverim }
Oderim }
} *ris, rit,*

Imperf. & P.

Meminissim }
Novissim }
Odisim }
} *ris, rit,*

Futurum.

Meminero }
Novero }
Odro }
} *ris, rit,*

Infinit. Præs. & Perf.

Præfens & Perfectum Indicat:

Memini }
 Novi } *isti, it, imus, istis, erunt vel ère.*
 Odi } *6.*

Imperfect. & Plusquamperfect:

Memineram }
 Noveram } *ras, rat, ramus, ratis, rant.*
 Oderam }

Futurum.

Meminero }
 Novero } *ris, rit, rimus, ritis, rint.*
 Odero }

Imperativus.

Memento, Mementote.
 Novi & Odi, carent Imperativo.

Conjunct. Præf. & Perfect:

Meminerim }
 Noverim } *ris, rit, rimus, ritis, rint.*
 Oderim }

Imperf. & Plusquamperf.

Meminissim }
 Novissim } *es, et, emus, etis, ent.*
 Odissim }

Futurum.

Meminero }
 Novero } *ris, rit, rimus, ritis, rint.*
 Odero }

Infinit. Præf. & Perf. } *Meminisse.*
 } *Novisse.*
 } *Odissa.*

Futu-

7. Futurum { _____

 Osurum esse.
- Participii Præsens { _____

 Meminens⁷ inusitatum.
- Præteritum { _____

 Osus.
- Futurum { _____

 Osurus.

NOTA. Novi patitur sæpè Syncopen in certis Temporibus & Personis. v. g. in Præsenti, *Nosti, Nostis, Norunt*. Sic in Plusquamperfecto Indicativi & Coniunctivi, exceptis primis & secundis pluralibus; *Noram, ras, rat, rant. Norim, ris, rit, rint*. Et in toto Plusquamperfecto Coniunctivi, *Nossem, Nosset, &c.* & Infinitivo *Nosse*.

QVÆSO.

8. *Qvæso, & Qvæsumus* tantum, ⁸ sunt in usu.

SALVE.⁹

9. *Salve, Salvete, Salveto, Salvēbis, Salvete.*

VALE.¹⁰

10. *Valo, Valetē, Valetō, Valere.*

CAPUT XXII.
 DE CONIUGATIONE
 Exoleta.

Hactenus

DE
 ¶ Hactenus de Utilitate
 Non enim de Præterito
 et non tam in loquendo
 Scripta legendo &c.

¶ Symon de Alfer
 gan

Habuerunt A
 pora, etiam pecu
 SO: Præsens & B
 & SO; Præteritū
 ni; & Futurum
 RUM immobili
 Exempla gratia.

Futurum Im
 Fax, xis, xis, xis
 Præsens Co
 Axim, is, is, is, is
 Adaxim.

Sic quibus
 Axim, is, is, is, is
 Faxim, is, is, is, is
 terim.

Placitū P'nd. q
 terim, co

Sic & hęc for
 Dim. s. u. ni. pr

Perdant, is, is, is, is
 Gradus, pro Gradat

Sic Item, Siet, Siet
 Notetur & Da
 tivo.

□ Haecenus de Usitata Conjugandi ratione egimus, Nunc etiam de Prisca & Exoleta aliquid videbimus, ut non tam in loquendo & scribendo, quam Veterum Scripta legendo & intelligendo, ea utamur.

Quomodo discrepat Prisca ratio Conjugandi, ab Usitata?

Habuerunt Antiqui, praeter usitata Tempora, etiam peculiare Futurum Indicativi in SO: Praesens & Futurum Coniunctivi in SIM & SO; Praeteritum Infinitivi in forma Supini; & Futurum Infinitivi in SERE, vel URUM immobiliter, & ferè absque voce ESSE. *Exempli gratia.*

Futurum Indicativi.

Faxo, xis, xit, ximus, xitis, xint.

Praesens Coniunctivi.

Axim, is, it, int. pro Agam vel Egerim. Plaut. Adaxint.

Sic quibus hodiè adhuc utimur.

Ausim, sis, sit, sint, pro Audeam, &c.

Faxim, is, it, imus, itis, int. Pro Faciam vel Fecerim.

Plautus Pseud. etiam habet *Faxem, pro Fecerim, vel Fecissem.*

Sic & haec forma in UIM.

Duim, is, it, int. pro Dem.

Perduim, is, it, int; pro Perdam.

Creduit, pro Credat.

Sic *Siem, Sies, Siet, Sient, pro Sim &c.*

Notetur & *Danunt, pro Dant, in Indicativo.*

N

Futu-

Futurum Coniunctivi.

*Amasso, is, it, imus, itis, int, pro Amavero.**Habesso, is, itis, int, pro Habuero.**Expetesso, is, it, &c. pro Expetiero.**Prohibesso, is, it, &c. pro Prohibuero.*

Præteritum Infinitivi in forma Supini.

1. *Iustam rem & facilem esse oratum¹ a vobis volo.*
Plaut. Amph. prol.

Futurum Infinitivi.

2. *Spero vos Facturum, ² vel Faxere; pro Facturos esse. Sic Expugnassere, Impetrassere, Reconciliassere.*

CAPUT XXIII.

DE VERBIS IMPERSONALIBUS.

□ Suprà Cap. 1. dictum est, Verbum aliud esse Personale, aliud Impersonale. De Personalibus hæcenus egimus. Sequuntur Impersonalia.

† *Quomodo terminantur Impersonalia?*

Habent omnia tantum terminationem Tertriæ personæ Singularis. *ut, Piget, Oportet; Legitur, Scribitur.*

* *Quotuplicia sunt Verba Impersonalia?*

Duplicia, Alia sunt Activæ vocis: alia Passivæ.

* *Quæ Verba Impersonalia sunt Activæ Vocis?*

Quæ desinunt in T. *ut, Piget, Oportet.*

Quatuor

VERBO.

Coniunctivi.
is, int. pro Amaver.
pro Habuere.
pro Expetere.
pro Prebuitura.
irivi in forma Supin
esse oratum' a solvi
prol.
Infinitivi.
vel Exaxere; pro Tal
affere, Imperat

DE VERBO.

† *Propterea sunt Impersonalia Actiue Vocis?*

Duplicia: Alia per se sunt Impersonalia; alia per Accidens.

† *Quæ sunt Impersonalia Actiue Vocis Per se?*

Quæ usitatur in prima & Secunda persona non leguntur. *ut sunt hæc decem² Secunda Coniugationis: Decet, Libet, Licet, Liquez, Miseret, Oportet, Piget, Pœnitet, Pudet, Tædet.*

I. 2.

† *Quæ sunt Impersonalia Actiue Vocis Per accidens?*

Quæ ratione primæ & secundæ Personæ, Personalia sunt: in tertiâ autem, ex Constructione Impersonalitatem induunt, i. e. absolute sine Nominativo ponuntur, sequente mox Infinitivo, aut Coniunctivo cum particula UT vel QVOD. *Talia sunt:*

Ex Prima Coniugatione, *Constat, Delectat, Iuvat, Stat, Prostat, Restat, Vacat.*

Ex Secunda Coniugatione, *Apparet, Attinet, Debet, Patet, Placet, Solet.*

Ex Tertiâ Coniugatione, *Accidit, Caput, Conducit, Contingit, Desinit, Incipit, Sufficit, Suppetit.*

Ex Quarta Coniugatione, *Expedi, Evenit, Convenit.*

Ex Anomalis, *Fit, Est, Interest, Potest, Prodest, Refert.*

* *Quomodo coniugantur Impersonalia Actiue Vocis?*

Imitantur Regulas Personalium. *ut. Decet, Decebat, Decuit, Decuerat, Decebit, Deceat, Deceret,*

XXIII.

IMPERSO

ous.
verbum aliud esse.
De Personalibus hæc
personalia.
iniantur Imperfo
?
m terminationem
ut, Piget, Oportet
rba Impersonalia?
Actiue Vocis: alia
ionalia sunt Actiue
?
ut, Piget, Oportet

Deceret, Decuerit, Decuisset, Decere. Sic Iuvat, Iuvabat, Iuvit, Iuverat, Iuvabit, Iuuet, Iuudaret, Iuuerit, Iuuisse, Iuvare.

* *Quomodo significant Impersonalia Activa Vocis Germanice?*

3. Germanicè exponuntur per vocem *Es* ut, *Decet, Es gezemet. Pœnitet, Es gerewet. Piget, Es veidreust. Sufficit, Es ist genug. Accidit, Es trägt sich zu &c.* † Nisi quando Germanicum Verbum Personale est. Tunc enim Obliquus Latinorum Impersonale sequens, per Nominativum exprimitur. *ut, Oportet me scribere, Ich mus schreiben.* Δ Interdum tamen & in hisce, *Es*, locum habet, quando Obliquus Impersonale sequens, Indefinite capitur. *ut, Oportet venire scandala, Es müssen Ergernisse kommen/ indefinite: non Definite, die Ergernisse müssen kommen.*

† *Quæ sunt Cognata Impersonalibus Activa Vocis?*

4. Impersonalibus similia sunt Verba Exempta actionis, h. e. quorum actio in nostra potestate non est, ut fiat, aut non fiat. *ut: Tonat, es donnert. Korat, es tauet. Fulminat, es schlägt. Fulgurat, es plit. Pluit, es regnet. Nixit, es schnehet. Grandinat, es hagelt. Serenat, es ist heiter. Sic Diescit, es wird tag. Lucefcit, es wird liecht. Advesperascit, es wird abend/ &c.*

* *Quæ Verba Impersonalia sunt Passiva Vocis?*

Quæ

Quæ definiunt in TUR. ut. *Legitur, Scribitur, Statur, Estur.*

* Unde fiunt Impersonalia Passivæ
vocis?

Ab omnibus Verbis Activis & Neutris. 5.

* Quomodo conjungantur Impersonalia
Passivæ vocis?

Horum Conjugatio sequitur characterem Passivorum. ut: *Amatur, Amabatur, Amatum est, Amari.* † Nam Præterita fiunt ex Participiis Præteritis Neutris analogicè formati ex Supino, cum Verbo EST: licet aliàs illa Participia non semper sint in usu. ut, *Amatum est. Sessum est.* 6.

* Quomodo significant Impersonalia Passivæ vocis Germanicè?

Germanicè exponuntur absolutè, per vocem Man. ut, *Legitur, Man liest. Scribitur, Man schreibt. Statur, Man steht. Estur, Man isst. Amatum est, Man hat geliebet. Sessum est, Man hat gesessen.* 3.

† Suntne & Anomala inter Impersonalia?

Etiam Impersonalium quædam ab analogia variant. ut;

Tedet *Pertussum est.* 7.

Miseret *Miserum est.* 8.

Liquet _____

Sunt & quorundam Præterita gemina in
N 3 usu 9.

usu secundum Activam & Passivam formam.
ut:

10.	<i>Libet</i>	<i>Libuit</i>	& <i>Libitum</i> ¹⁰ est.
	<i>Licet</i>	<i>Licuit</i>	& <i>Licium</i> est.
	<i>Piget</i>	<i>Piguit</i>	& <i>Pigitum</i> ¹¹ est.
11.	<i>Placet</i>	<i>Placuit</i>	& <i>Placitum</i> est.
	<i>Pudet</i>	<i>Puduit</i>	& <i>Puditum</i> ¹¹ est.
11.			

Carent etiam Impersonalia Supinis, Gerundiis, & Participiis. Exceptis, *Libens*; *Licitus*, *Licitorus*; ¹² *Pœnitens*, ¹³ *Pœnitendum*, *Pœnitendus*. *Pertasus*.¹⁴ *Pudendum*,¹⁵ *Pudens*, *Puditurus*, *Pudendus*. *Pigendus* quoque extat ep. 7. *Her. Ovidii*.

12. 13.

14. 15.

△ Denique ex Impersonalium Passivæ vocis Participiis, Ablativus in O usurpari solet. p. g. *Audito*, *Tacito*, *Dicito*, *Facto*, *Maturato*, *Transcurso*, &c. Sic

Audito, Regem in Ciliciam tendere. [*Salust. 5. Hist.*]

Tacito quum opus est, clam. u. [*Cicer.*]

Facto opus est.

□ Exponiturq; vel in Consequentia, quum videlicet absolutè ponitur. ut; *Audito* i. e. postquam auditum esset. Vel per Infinitivum, quando à Nomine regitur. ut, *Tacito* quum opus est. i. e. quum opus est tacere (personam), vel taceri (rem; vel etiam Impersonaliter) Wenn man schweigen sol / Wann schweigens von nöthen. *Facto* opus est, i. e. Opus est facere, vel fieri. In quo posteriore casu, etiam per Coniunctivum cum UT exponitur. *Quum opus est ut taceas tu*, vel

pro. citatur res;
11. Vide infra

DE PA

C

QVID P

& de

e

Participium
bale, significans

rum, Amatus, A-

† Sign

Quia partem
partem à Verbo.

† Par

Quinque:
Tempus, & Sign

CA

DE GEN

ci

* Genera P

Quatuor: Ma
Neutrum, & Oam

* Quomodo cognosc

† Et Regulis de
Nō finit, sunt

tu, vel taceatur res; vel ut taceatur, Imperpersonaliter. Vide infra Synt. Particip. Reg. 7. Not. 3.

DE PARTICIPIO.

CAPUT I.

QVID PARTICIPIUM SIT, & de eius Accidentibus.

* Quid est Participium?

Participium est Nomen Adjectivum Verbale, significans Tempus. ut, *Amans, Amaturus, Amatus, Amandus.*

† Quare dicitur Participium?

Quia partem naturæ suæ capit à Nomine,¹ partem à Verbo.

† Participio quod accidit?

Quinque: Genus, Figura, Declinatio, Tempus, & Significatio.

CAPUT II.

DE GENERE PARTICIPIORUM.

* Genera Participiorum quod sunt?

Quatuor: Masculinum, Fœmininum, Neutrum, & Omne.

* Quomodo cognoscitur Genus Participiorum?

† Ex Regulis de Nomine. Nam * Quæ in NS finiunt, sunt Generis Omnis. ut, *Hic,*

N 4 Hæc

Hec, Hoc Amans, Docens. Cætera in US desinentia, Masculina sunt; & de se forment Fœminina in A, & Neutra in UM. *Doctus, a, um. Amaturus, a, um. Amandus, a, um.*

CAPUT III.

DE FIGURA PARTICIPIORUM.

* *Quot sunt Figure Participiorum?*

Duæ: Simplex. *ut, Spirans.*

I. & Composita, *ut Respirans.*

CAPUT IV.

DE DECLINATIONE PARTICIPIORUM.

* *Quot sunt Declinationes Participiorum?*

Tres: Prima, Secunda, Tertia.

* *Quæ Participia sunt Primæ Declinationis?*

Fœminina in A desinentia. *ut, Hæc Doctæ, Doctura, Docendæ.*

* *Quæ sunt Secundæ?*

Masculina in US, & Neutra in UM. *ut, Doctus, Doctum; Docturus, Docturum; Docendus, Docendum.*

* *Quæ sunt Tertiæ?*

Participia Omnis generis in NS. *ut, Amans, Docens, Legens, Audiens.*

Quot

* *Quot sunt*
Doctus in N
Amans, is, tum.
Amari, is, ta.

* *Quot sunt*
Sex, ut in No
vus, Dativus, A
lativus.

* *Quot sunt*
Tria: Pra

† *Quæ exterm*

* *Quæ Pa*

* *Quæ in N*
Presentis retin
cens, Audiens.

† *Unde for*

† *Prima p*
ultima Syllaba
veria, ut:

Amo Am

Docto Doct

Lego Leg

Audio Aud

Sequitur Sequ

* *Quot sunt Numeri Participiorum?*

Duo, ut in Nomine: Singularis, *ut, Amans, Amatus, tatum.* Et Pluralis, *ut, Amantes, tia; Amati, ta, ta.*

* *Quot sunt Casus Participiorum?*

Sex, ut in Nomine: Nominativus, Genitivus, Dativus, Accusativus, Vocativus, & Ablativus.

CAPUT V.

DE TEMPORE PARTICIPIORUM?

* *Quot sunt Tempora Participiorum?*

Tria: Praesens, Praeteritum, & Futurum;

† *Quae ex terminatione cognoscantur.*

* *Quae Participia sunt Praesentis Temporis?*

* *Quae in NS' desinunt, † & Consonantem Praesentis retinent.* * *ut, Amans, Legens, Docens, Audiens.*

† *Unde formantur Participia Praesentis Temporis?*

A prima persona Praeteriti Imperfecti, ultima Syllaba BAM vel BAR, ² in NS conversa. *ut:*

<i>Amo</i>	<i>Amabam</i>	<i>Amans.</i>
<i>Doceo</i>	<i>Docebam</i>	<i>Docens.</i>
<i>Lego</i>	<i>Legebam</i>	<i>Legens.</i>
<i>Audio</i>	<i>Audiebam</i>	<i>Audiens.</i>
<i>Seqvor</i>	<i>Sequebar</i>	<i>Seqvens.</i>

N 5

Exci-

Excipitur, *Eo Ibam Iens (non Ins)*
q. ex Iebam.

cum Compositis, *Rediens, Abiens, &c.*

* *Quæ Participia sunt Præteriti Tem-*
poris?

Quæ in TUS, SUS, aut XUS desinunt.
ut, Amatus, Visus, Fixus.

† *Unde formantur Participia Præteriti*
Temporis?

A Supino priore, M in S mutato. *ut.*

Amo Amatum Amatus.

Video Visum Visus.

Figo Fixum Fixus.

□ *Inde apparet, Quæ Verba Supino prorsus carent, &*
ea etiam Participium Præteritum nullum de se for-
mare.

* *Quæ Participia sunt Futuri Temporis?*

Quæ desinunt in URUS, vel NDUS.
ut, Amaturus, Amandus.

† *Unde formantur Participia Futuri Tem-*
poris?

A Supino in U, addito RUS, fit URUS.
Amatu, Amaturus; Doctu, Docturus. A Par-
 ticipio Præsente in NS, S in DUS mutato, fit
 NDUS. *ut, Amans, Amandus; Docens, Docen-*
du; Sequens, Sequendus.

△ *NOTA.* In Verbis Tertiæ, & Quar-
 tæ Conjugationis, sæpè Futurum in ENDUS,
 per ἀντιστοιχίαν mutatur in UNDUS. *ut:*
Faciendus, Experiendus, Herciscendus, Repe-
tendus,

tundus, Regundus. Sic ab Eo, lens, Eundus, non Iendus.

CAPUT VI.
DE SIGNIFICATIONE
Participiorum.

* *Quot sunt Significationes 1 Participiorum?* 1.

Tres: Activa, Passiva & Neutralis seu Absoluta.

* *A quorum Generum Verbis Veniunt Participia?*

Ab omnium Generum Verbis; 2 Activis, Passivis, Neutris, & Deponentibus. 2.

* *Quot Participia Veniunt à Verbo Activo?*

Duo: Præsens in NS. *ut, Amans, Legens.*
& Futurum in URUS. *ut, Amaturus, Lecturus.*

* *Quot Participia Veniunt à Verbo Passivo?*

Etiam duo: Præteritum in TUS, SUS, vel XUS. *ut, Amatus, Visus, Fixus.*
& Futurum in NDUS. *ut, Amandus, Videndus, Figendus.*

* *Quot Participia Veniunt à Neutro?*

Eadem duo, quæ ab Activo: Præsens in NS. *ut, Sedens, Vapulans.*
Et Futurum in URUS. *ut, Sessurus, Vapulaturus.*

□ *Quid de Neutorum Participiis peculiariter observandum?*

A qui-

3. A quibusdam Neutris veniunt etiam Participia Passiva, modo Præterita, modo Futura, modo utraque; quoties res non defunt, quibus ea possunt attribui. ut:

	Careo	rens	riturus	_____	rendus.
	Curro	rens	surus	_____	rendus.
	Decurro	rens	surus	_____	rendus.
	Doleo	lens	liturus	_____	lendus.
	Dormio	iens	iturus	_____	iendus.
	Erro	rans	raturus	ratus	randus.
	Pererro	rans	raturus	ratus	randus.
	Erubescio	bescens	_____	_____	bescendus.
4.	Festino	nans	naturus	natus	nandus.
	Hio	Hians	Hiaturus	_____	Hiandus.
	Horreo	rens	_____	_____	rendus.
	Laboro	rans	raturus	ratus	randus.
	Oro	rans	raturus	ratus	_____
	Paveo	vens	_____	_____	vendus.
	Piget	_____	_____	_____	gendus.
	Pœnitet	tens	_____	_____	tendus.
5.	Poto	tans	taturus	tatus	tandus.
	Epoto	tans	taturus	tatus	tandus.
	Propero	rans	raturus	ratus	randus.
	Pudet	dens	diturus	_____	dendus.
	Redundo	dans	daturus	datus	_____
	Regno	nans	naturus	natus	_____
	Requiesco	escens	eturus	etus	_____
	Singulto	tans	taturus	tatus	_____
	Tremo	mens	_____	_____	mendus.
	Triumpho	phans	phaturus	phatus	_____
	Vigilo	lans	laturus	latus	landus.

Evig-

Evigilo lans
Illulo lansFormantur
Neutris significatis.Adolesco adolefco
Audo densCesso fians
Clamo mansCuro nans
Conversio escensConspiro rans
Convencio mansDisagro grans
Emergo ransEmergo rans
Exolefco escensFido? ians
Gaudet alensInvenio rans
Invenio ransNudo lans
Obfufco escensOrcido idens
Odo _____Capi _____
Prædico dens

Suscipio nescens

Evigilo lans laturus latus laudus.
Ululo lans laturus latus ———

Formantur etiam Participia Præterita
 Neutralis significationis, à sequentibus Neu-
 tris.

<i>Adolesco</i>	<i>adolescens</i>	————	<i>adultus</i>	————	
<i>Audeo</i>	<i>dens</i>	<i>surus</i>	<i>sus</i> ⁶	<i>dendus.</i>	6.
<i>Cesso</i>	<i>ßans</i>	<i>ßaturus</i>	<i>ßatus</i>	————	
<i>Clamo</i>	<i>mans</i>	<i>maturus</i>	<i>matus</i>	————	
<i>Cæno</i>	<i>nans</i>	<i>naturus</i>	<i>natus</i> ⁷	<i>nandus</i>	7.
<i>Concreresco</i>	<i>escens</i>	<i>eturus</i>	<i>etus</i>	————	
<i>Conspiro</i>	<i>rans</i>	<i>raturus</i>	<i>ratus</i>	————	
<i>Convenio</i>	<i>niens</i>	<i>nturus</i>	<i>ntus</i>	————	
<i>Deslagro</i>	<i>grans</i>	<i>graturus</i>	<i>gratus</i>	————	
<i>Emergo</i>	<i>rens</i>	<i>riturus</i>	<i>ntus</i> ⁸	————	8.
<i>Emergo</i>	<i>rgens</i>	<i>rsurus</i>	<i>rsus</i>	————	
<i>Exolesco</i>	<i>escens</i>	————	<i>etus</i>	————	
<i>Fido</i> ⁹	<i>idens</i>	<i>isurus</i>	<i>isus</i>	————	9.
<i>Gaudeo</i>	<i>udens</i>	<i>visurus</i>	<i>visus</i>	————	
<i>Ineo</i> ¹⁰	<i>Imiens</i>	<i>iturus</i>	<i>itus</i> ¹¹	————	10. 11.
<i>Invetero</i>	<i>rans</i>	<i>raturus</i>	<i>ratus</i>	<i>randus.</i>	
<i>Iuro</i>	<i>rans</i>	<i>raturus</i>	<i>ratus</i> ⁵	<i>randus.</i>	5.
<i>Nubo</i>	<i>bens</i>	<i>pturus</i>	<i>ptus</i> ¹²	————	12.
<i>Obsolesco</i>	<i>escens</i>	————	<i>etus</i>	————	
<i>Oecido</i>	<i>cidens</i>	<i>casurus</i>	<i>casus</i> ¹³	————	13.
<i>Odi</i>	————	<i>Ofurus</i>	<i>ofus</i> ⁵	————	5.
		<i>Sic, Exofus,</i>	<i>Perofus,</i>	————	5.
<i>Capi</i>	————	————	<i>Cæptus</i> ⁵	————	5.
<i>Prandeo</i>	<i>dens</i>	<i>surus</i>	<i>sus</i>	————	
<i>Senesco</i>	<i>nescens</i>	————	<i>ectus</i>	————	

Solco

	<i>Soleo</i>	<i>lens</i>	<i>liturus</i>	<i>litus</i>	_____
13.	<i>Succedo</i>	<i>edens</i>	<i>essurus</i>	<i>essus</i> ¹³	_____
14.	<i>Svesco</i>	<i>escens</i>	<i>eturus</i>	<i>etus</i> ¹⁴	_____
	Sic	<i>Asvesco</i>	<i>Consvesco</i>	<i>Desvesco</i>	_____
	<i>Titubo</i>	<i>bans</i>	<i>baturus</i>	<i>batus</i>	_____

* Quot Participia veniunt à Deponente?

A Deponente, quod Accusativum vel Ablativum regit, quatuor veniunt Participia, Præsens, Præteritum, & duo Futura. ut,

Seqvor *qvens* *cuturus* *cutus* *qvendus*.

Utor *Utens* *Usurus* *Usus* *Utendus*.

Pator *tiens* *surus* *sus* *riendus*.

15. *Ulciscor* *ciscens* *turus* *tus*¹⁵ *ciscendus*, &c.

Sed *Lator* *tans* *taturus* *tatus* _____

& *Nitor* *tens* *surus* & *xurus*; *sus* vel *xus*.

Ab eo autem Deponente, quod nec Accusativum regit, nec Ablativum, tria tantum veniunt Participia; Præsens, Præteritum, & Futurum in URUS. ut:

15. *Labor* *bens* *psus* *psurus*.

Opinor *nans* *natus*¹⁵ *naturus*.

Irascor *scens* _____ *sciturus* &c.

□ Quid de Deponentum Participiis peculiariter observandum?

16. Deponentia quædam apud Antiquos Communia¹⁶ fuerunt. Inde reliqua adhuc sunt sequentia Participia Præterita, non tantum Activæ, sed & Passivæ significationis. ut: *Abominatus*, *Adeptus*, *Arbitratus*; *Commentatus*,
Com-

Commentus, Compl
fundus, Demerit
legus, Dominatus
horatus, Expertus
monatus, Interpret
Machinatus, Me
Demenus, Dimer
menus; Mentit
tus, Metatus, De
tus, Mutatus;
Puratus, Disper
modet, Pollicitus
tus, Testatus, Con
tus, Valatus, Vel
fortè plura inven

△ Quid de Si

I. Quædam
am Passivè¹⁷ sig
Grassus
Terminus
Tondens
Vebens
Invitens¹⁸
Præteritens
Virum¹⁹
Acutus
Vobes²⁰
Volucans
II. Participia in N
qui Futuri temporis

Commentus, Complexus, Conatus, Confessus; Defunctus, Demetitus, Despicatus, Dignatus, Dilargitus, Dominatus, Eblanditus, Execratus, Exhorrtatus, Expertus; Frustratus; Imitatus, Interminatus, Interpretatus; Lamentatus, Largitus; Machinatus, Meditatus, Mensus, Admensus, Demensus, Dimensus, Emensus, Permensus, Remensus; Mentitus, Ementitus, Mercatus, Meritus, Metatus, Demetatus, Moderatus, Modulatus, Mutuatus; Oblitus, Orsus, Exorsus; Pactus, Partitus, Dispartitus, Impertitus, teilhaftig gemacht/ Pollicitus, Populatus, Professus; Stripulatus; Testatus, Contestatus, Detestatus, Testificatus; Vadatus, Velificatus, Veneratus. Et si qua fortè plura invenientur.

△ *Quid de Significatione Participiorum in NS notandum?*

I. Quedam Activa Participia in NS, etiam Passivè ¹⁷ significant. ut,

<i>Quassans</i>	<i>qui quassatur.</i>	17.
<i>Terminans</i>	<i>qui terminatur.</i>	
<i>Tondens</i>	<i>qui tondetur.</i>	
<i>Vehens</i>	<i>qui vehitur.</i>	
<i>Invehens</i> ¹⁸	<i>qui invehitur.</i>	18.
<i>Pratervehens</i>	<i>qui pratervehitur.</i>	
<i>Vertens</i> ¹⁹	<i>qui vertitur.</i>	19.
<i>Avertens</i>	<i>qui avertitur.</i>	
<i>Volvens</i> ²⁰	<i>qui volvitur.</i>	20.
<i>Volvens</i>	<i>qui volutatur.</i>	

II. Participia in NS addita Verbis Præteriti aut Futuri temporis, eorum significationem, quoad

quoad Tempus induit. ut: *Martial: Vilior hac nobis alio mittente fuisset, i. e. si alius misisset, Ter. Andr. Postquam amans accessit precium, pollicens, i. e. qui pollicitus est. Ter. Offendi adveniens, i. e. postquam adveni. Ter. Eun. Ultrò ad eam venies, indicans, te amare, i. e. & indicabis.*

△ Quid de Significatione Participiorum Præteriti temporis notandum?

Participia Præteriti temporis, juncta Verbo Præsentis, Præteriti, aut Futuri temporis, naturam & significationem eius sequuntur. ut, *Cic. Qui Remp. defensam velint, i. e. defendant. Plin. 2. 103. Lacus neque exhaustis aquis minuitur, neque infusus augetur. i. e. si aqua exhauriantur, si infundantur. Virg. 2. Æn. Vimq; addere victis. i. e. vim addebant iis qui vincebantur. Sic: Dabo tibi hoc effectum, ²¹ i. e. efficiam.*

21.

△ Quid de Significatione Participiorum Futurorum in URUS notandum?

Participia Futura in URUS, semper aut Activè significant, aut Neutraliter; sive à Verbo Activo descendant, sive à Neutro, sive à Deponente. ut, *Amaturus, Docturus: Cursurus, Staturus, Secuturus, Lapsurus. Excipe, Passurus, ²² Nasciturus, Vapulaturus.*

22.

△ Quid de Significatione Participiorum Futurorum in NDUS notandum?

I. Futurum in NDUS semper Passivè significat, cum necessitate vel officio. ut, *Orandus,*

das, det da sol oder
dum cum dignitate
vilius quod dicitur vili.

II. In nonnullis
Temporis significatio
des in atrilul ultr
vitur. Cic. Exer
scriptis. i. e. dicitur

C

DE PART

paratione

□ Quam Participia
merito quatuor, i.
va primæ participia

*Comparati

Imò, Comparati

*Gra

Tantum Præterita

Cognatus Cognatus

Dantatus Dantatus

Operatus Operatus

Expellatus Expellatus

Commodatus Commodatus

Discretatus Discretatus

Luctatus Luctatus

Meritatus Meritatus

Confessus Confessus

us, der da sol oder mus gebeten werden. Interdum cum dignitate. ut, Honorandus, einer der billich zu ehren ist.

II. In nonnullis Verbis, etiam Præsentis Temporis significationem habet. ut, Volvenda dies en attulit ultro. Virg. 9. Æn. i. e. qvæ volvitur. Cic. Exercenda est memoria ediscendis scriptis. i. e. dum ediscuntur.

CAPUT VII.

DE PARTICIPIORUM COMPARATIONE, & Degeneratione in Nomina.

□ Quum Participia sint Nomina Adjectiva Verbalia: merito quaritur, an etiam, ut ipsa Nomina Adjectiva primæ partis, Comparantur.

* Comparantur ne Participia?

Imò, Comparantur quædam.

* Quæ ergò Comparantur?

Tantum Præterita aliqua. ut:

Cognitus	Cognitior	_____
Damnatus	Damnatio	_____
Optatus	Optatio	Optatissimus.
Expectatus	Expectatio	Expectatissimus.
Commendatus	Commendatio	Commendarissimus.
Desideratus	_____	Desideratissimus.
Laudatus	_____	Laudatissimus.
Meritus	_____	Meritissimus.
Confusus	Confusio	Confusissimus.
		O Intri-

Intricatus	Intricator	Intricatissimus.
Tectus	Tectior	_____
Spoliatus	Spoliator	_____
Persuafus	_____	Persuafissimus.
Divisus	Divisor	_____
Exclusus	_____	Exclusissimus.
Occlusus	_____	Occlusissimus.
Pervagatus	Pervagator	Pervagatissimus &c.

* Comparantur etiam Præsentia & Futura?

1. Non. † Futura .n. planè sunt Incomparabilia, sive in NDUS, † sive in URUS exeant. Præsentia verò in NS, comparantur quidem; verum tum non manent Participia; sed degenerant in Nomina. ut, *Amans, Amantior, Amantissimus.*

† Quot modis Participia degenerant in Nomina?

2. Quatuor: I. Quum Temporis significationem deponunt, & absolute significant. ut, *Doctus, Eruditus, Gelert/Geschickt.*
3. II. Amisso seu mutato Verbi casu. ut, *Amantium ira, amoris integratio est. Ter. Sic, Amans pecunie. Fugitans litium.*
4. III. Comparatione Præsentis. ut, *Amant, Amantior, Amantissimus.*
5. IV. Compositione, quando scilicet Verba composita, à quibus Participia deducenda essent, in usu non sunt, ut, *Indoctus, Innocens, Immensus, Infinitus.*

NOTAN-

NOTAN
 Participia forma
 autem Participia
 Quadrupedans, V
 mans, Pragman
 geatus, Laure
 riatus, Filicatu
 tus, Normatus,
 tus, Status, Aur
 ratus, Ferratus,
 tus, Scutatus,
 Evetus, Præditu
 rus, Mellitus, Pell
 Recutus, Cornu
 Cassus, Lassus, In

Sunt quædam
 Mortuus, Mortu
 Natus, Natus
 Ortus, Orturus
 Partus, Parturus
 Erutus, Erutus
 Notandum præ
 geous, que non
 in ATUM, tamen
 tuta in ATURUS

△ NOTANDA etiam hic sunt, quæ Participialem formam quidem habent, revera autem Participia non sunt, sed Nomina. ⁶ ut, *Quadrupedans, Viridans, Viridicatus, Flam-mans,* ⁷ *Pregnans, Nigrans,* ⁸ *Lactens,* ⁹ *Laqueatus,* ¹⁰ *Laureatus, Dimidiatus, Spleniatus, Ferriatus,* ¹¹ *Filicatus, Sordidatus, Bullatus, Barbarus, Normalus, Personatus, Aquatus,* ¹² *Fœderatus, Satus, Auratus, Argentatus, Eratus, Obæ-ratus, Ferratus, Gypsatus, Materiatus,* ¹³ *Hastæus, Scutatus, Tunicatus, Togatus, Caudatus; Fretus, Præditus, Decrepitus, Insinctus, Cærius, Mellitus, Pellitus, Peritus, Crinitus, Turritus, Recutitus, Cornutus, Verutus, Cinclutus; Asus, Cassus, Lassus, Immensus; Laxus, Elixus.*

6.
7.8.9.
10.
11.
12.
13.

CAPUT VIII.

ANOMALA PARTICIPIORUM.

△ Sûntne Participia quædam Anomala?

Sunt quædam, ut:

Mortuus, Moriturus, — a Morior, Moriens.
Natus, Nasciturus, Nascēdus; a Nascor, Nasces.
Ortus, Oriturus, — ab Orior, Oriens.
Partus, Pariturus, — a Pario, Pariens, Parior.
Erutus, Eruiturus, Eruedus; ab Eruo, Erues, Eruor.

1. 2.

NOTANDUM præterea, Verba Primæ Conjugationis, quæ non servant Regulam Supini in ATUM, tamen plerunqve Participia Futura in ATURUS formare, ut, *appretaturus,*

Ex. 11. 12.

Explicaturus, Implicaturus, Crepaturus, Cubaturus, Sonaturus, Tonaturus, Vetaturus, Secaturus, Fricaturus, Refricaturus, Iuvaturus, (sed in Compositione, Adjuturus) Constaturus, Extaturus, Obstaturus, Præstaturus. Sed à Poto, est Poturus & Potaturus; à Lavo, Loturus & Lavaturus; à Domo, Domiturus.

NOTANDA etiam sunt hæc Participia Præterita Passiva: *ut, Poto, Potus vel Potatus; in Compositione, Epoto, Epotus: Incono, niti, natus: Frico, Fricu, Fricatus & Fricus: Inrepto, pitus & patus: Incubo, Incubatus; Veto, Vitus & Vetatus: Lavo, Lantus, & Lotus; in Compositione, Illotus, Elotus: Implico, Implicitus & Implicatus. Sed Applicatus & Complicatus, frequentiora sunt.*

Atque hæcenus de Partibus Declinabilibus egimus. Sequuntur Indeclinabiles.

DE PARTIBUS INDECLINABILIBUS IN Genere.

Videatur in Hypomnema.

DE

DE AD

CA

ADVERBI

& qv

* qv

Adverbium e
maut Passioni
efficitur. Dicitur
ratur valde.

* qv

Tria: Species, S
addi potest & Co

CA

DE SPEC

* qv

Duz: Primitiva a
& Derivata. ut, P

* qv

Orz non aliunde

Par.

* qv

Orz aliunde der

ut: Vesper; à Vespere.

PARTICIPIO.

ficaturus, Crepaturus, Ignaturus, Vetaturus, Conficaturus, Innotaturus, Adintaturus, Constataturus, Praestataturus, Solaturus; à Lava, Letu- no, Domiturus.

etiam sunt hæc Particulae, Porò, Poturò, Poturò, Epotus: Innoturò, Fricatus & Fricaturò, Incubatus, Lantus, & Elotus: Implicatus, & Applicatus & Con-

tribus Declinabilibus Declinabiles.

IS INDECLINABILI- bus in Genere. Hypomnemati.

DE ADVERBIO.

CAPUT I.

ADVERBIUM QUID SIT, & quæ ei accidant.

* Quid est Adverbium?

Adverbium est pars Orationis, quæ Actionis aut Passionis circumstantiam una voce effert. ut: *Dicit graviter*; *Venit mane*; *Verberatur valde*.

1. 2.
3. 4.
5.

† Quot accidunt Adverbio?

Tria: Species, Significatio, Figura; Quibus addi potest & Comparatio.

CAPUT II.

DE SPECIEBUS ADVERBIORUM.

* Quot sunt Species Adverbiorum?

Duæ: Primitiva. ut, *Cras*. & Derivata. ut, *Vesper*, à *Vesper*.

* Quæ Adverbia sunt Primitiva, & quæ Primitivæ Speciei?

Quæ non aliunde nata sunt. ut, *Cras*, *Heri*, *Pax*.

1.

† Quæ Adverbia sunt Derivata, seu Derivata Speciei?

Quæ aliunde derivantur vel formantur. ut: *Vesper*, à *Vesper*; *Furtim*, à *Furtus*; *Strictim*, à *Strim-*

2.

3. à *Stringo*; *Homericè ab Homericus*; *Humanitùs* & *Humaniter*; ³ *ab Humanus*.

† *Fiuntne & alia Partes Orationis interdum Adverbia?*

4. Sæpè etiam Nomina Gènere Neutra, ⁴ Adverbia fiunt. *ut, Recens natus, pro recenter seu nuper. Torvum videt, pro Torvè: Indomitum furit, pro Indomitè.*

5. Præterea etiam Præpositiones, quando sine Casibus ponuntur, ⁵ Adverbia fiunt. *Ut supra à diximus; Ut antè monuimus; Ut infra videbimus; Longo pòst tempore venit.* Sicut vice versa, Adverbia quando Casus asciscunt, Præpositionum naturam ⁶ induere videntur.

6.

† *A quibus Partibus - Orationis derivantur Adverbia?*

Ab omnibus, præter Conjunctionem & Interjectionem.

□ *Quomodo à Nomine derivantur Adverbia?*

Plerunquè à Casu in I, desinuntq;

Alia in E, præsertim ex Secunda Declinatione. *ut, Sobrius, Sobriè; Validus, Validè, & per Syncopen Valdè; Bellus, Bellè; Integer, Intègre, &c. Sed à Bonus, Bonè.*

- Alia in O. *ut, Vulgus, Vulgè; Sedulus, Sedulo;* ⁷ *Primus, Primò; Creber, Crebrò; Curriculam, Curriculo; Alius, Aliò; &c.*

Alia in A. *ut, Unus, Unà; Rectus, Rectà.*

Alia in TER, ex Secunda vel Tertia declinatione

DE A
natione. or: Alius
Folium? Vol
Pariter; Memor,
Ter, Ter, Audax
&c:

Alia in ITU
Oculus, Oculu
Caelum; Divinu
Alia in AS.
Alia in IS.

Alia in IM
mation; Passiv
cia; Locatum;
ritus; Pars; Pa
Alia in UM

lum; Tactus Ta
Alia in ES
Sextus; Conam
tit, &c.

Singularia
ri; Lux; Loci;
Fors; Fortè; Sob
facile; Difficilè;
Inopare; Omnis;
tus Interdum; N
Alteris; Alteris
gna.

□ *Quomodo à*
Ab Hic sunt, Hic
Ab Ille, Illic, Iste
Istius
Ab Ille, Ille, Iste

Ab Ille, Ille, Iste

Ab Ille, Ille, Iste

Ab Ille, Ille, Iste

Ab Ille, Ille, Iste

Ab Ille, Ille, Iste

natione. ut: *Alius, Aliter; Largus, Largiter; Violentus, Violenter; Opulentus, Opulenter; Par, Pariter; Memor, Memoriter; Brevis, Breviter; Tres, Ter; Audax, Audacter; Sagax, Sagaciter; &c.*

Alia in ITUS v. ut, *Medulla, Medullitus; Oculus, Oculitus; Publicus, Publicitus; Cælum, Cælitus; Divinus, Divinitus; Radix, Radicitus, &c.*

Alia in AS. ut, *Fores, Foras; Alius, Alias.*

Alia in IS. ut, *Fores, Foris.*

Alia in IM. ut, *Furtū, Furtim; Summa, Summatim; Passus, Passim; Privatus, Privatim; Uncia, Unciatim; Provincia, Provinciatim; Vir, Viritim; Pars, Partim; Vices, Vicissim, &c.*

Alia in UM. ⁹ ut, *Primus, Primum; Solus, Solum; Tantus, Tantum; Plurimus, Plurimum, &c.*

Alia in IES. ut, *Quingve, Quingvies; Sex, Sexies; Centum, Centies; Mille, Milles; Tot, Toties, &c.*

Singularia sunt. *Alius, Alibi; ¹⁰ Vesper, Vesperis; Lux, Luci; Tempus, Tempori, vel Tempore; Fors, Forte; Sublimis, Sublime; Facilis, Facile, Difficilis, Difficile, Difficiliter, & Difficulter; Impurus, Impure; Omnis, Omnino; Dies, Diu, & Compositum Interdiu; Nox, Noctu; Obvius, Obviam; ¹¹ Alterni, Alternis; Gratus, Gratis; Ingratus, Ingratis.*

□ *Quomodo à Pronomine derivantur Adverbia?*
Ab Hic sunt, *Hic, Huc* [antiquè *Hoc*] *Hac, Hinc.*
Ab Ille, *Isthic, Isthuc* [antiquè *Isthoc*] *Isto, Isthac, Isthinc.*
Ab Ille; *Illic* [antiquè *Ille*] *Illuc, Illò, Illinc, Illuc.*

O 4 Ab

8.

9.

10.

11

Ab Is; Ibi, Eò;

12. A Qvis; *Qua, Qui, Quo.*

Ab Aliquis; *Alicubi.*¹²

A Meus & Tuus; *antiquè Meam, Tuam,*
Meines theils / deines theils.

□ *Quomodo à Verbo derivantur*
Adverbia?

Vel à Præsente, *Abundo, Abundè; Pera-*
gro, Peregrè; Propero, Properè; Mordco, Mord-
cus; Valeo, Vale, passim apud Plautum, &c.

13. Vel à Supino, maximè in IM desinen-
tia.¹³ *ut, Raptum, Raptim; Mistum, Mistim;*
Ductum, Ductim; Strictum, Strictim, &c.

□ *Quomodo à Participio derivantur*
Adverbia?

Sicut à Nomine, *ut, Simulatus, Simula-*
tè; Cogitatus, Cogitato; Meritus, Meritò; Titu-
bans, Titubanter, &c.

□ *Quomodo à se invicem derivantur*
Adverbia?

14. Per Comparisonem.¹⁴ *ut, Doctè, Doctius,*
Doctissimè: Bene, Melius, Optimè.

□ *Quomodo à Præpositione derivantur*
Adverbia?

15. *Intra, Intro; Ultra, Ultrò; Citra, Citrò; Re,*
Retro; In, Intus; Sub, Subtus; Intra, Intrinsic-
cus; Extra, Extrinsecus.

CAPUT III.

DE ADVERBIORUM SI- gnificatione.

Quot

* *Quot*

Significatio
ta sunt. □ Cu
peridere Puer,
significatione,
in actionibus u
litur, Quant
Affirmam Cu
* Sed
num, trigin
mus.

† *Quot*

Quintuplic
cum, Ad Loc
adduntur de l

NB. Præcep
dorum, Præ
Hic, Iphic, ille,
cubi, Naculi. N
Ullape, Ullidit,
trimpce, Ulliprop
pian, Nipiam. N
egre, Superce, m
Sopra. Ista. Sub
Proper. Extra.
Adverbia sunt. Si
Horum om
Ullidit?

* *Quot sunt Significationes Adverbiorum?*

Significationis Adverbiorum multa capita sunt. □ *Cuius tamen vim ita rectè poterit pervidere Puer, si cogitabit, illam varietatem significationis, ex varietate Circumstantiarum in actionibus nasci. Nam Locus, Tempus, Qualitas, Quantitas, Intensio, &c. nihil sunt, nisi Actionum Circumstantie.*

* Sed ex omni varietate significationum, triginta & anam præcipuè consideramus.

I. L O C I.

† *Quotuplicia sunt Adverbia Loci?*

Quintuplicia: In Loco, De Loco, Per Locum, Ad Locum, Versus Locum. △ Quibus adduntur & Indefinita.

* *De Adverbia in Loco.*

NB. Præceptores in numero exemplorum ediscendorum, Pueris sese accommodabunt.

Hic, Isthic, illic, Ibi, Ibidem, Inibi, Alibi, Ubi, Alicubi, Necubi, Nuncubi, Sicubi, Ubiubi, Ubicunque, Ubiqve, Ubilibet, Ubivis, Utrobique, Undiqve, Utrinqve, Usquequaque, Passim, Intus, Foris, Usquam, Nusquam, Usqvam, Nusqvam, Longè, Peregrè, Superne, ¹ Inferne, Præstò, ² Subtus. Item, Suprà, Infra, Subter, Antè, Ponè, Post, Propè, Propter, ³ Extra, Iuxta, quum amissis Casibus Adverbia sunt. Sic Juxtim, Beyneben.

1. 2.

3.

Horum omnium Interrogativum est, *Ubi? Wo?*

O 5

Da

* *Da Adverbia De Loco.*

Hinc, Isthinc, Illinc, Inde, Indidem, Unde, Aliunde, Alicunde, Sicunde, Necunde, Undecunde, Undeliber, Undelicet, Undevis, Undique, Undecunqve, Unde quaque, Utrinque, Eminus, Cominus, Intus, Foris, Peregrè, Intrinsecus, Forinsecus, Extrinsecus, Altrinsecus, Funditus, Radicitus, Stirpitus, Cœlitus, Divinitus, Antiquitus, Humanitus, Infernè, Supernè, Desuper, Usqve. Horum omnium Interrogativum est, *Unde? Woher? Von wannen?*

* *Da Adverbia Per Locum.*

Hac, Isthac, Illac, Aliqua, Qualibet, Quaque, Quacunqve, Nequa, Siqua, Eadem, Recta. Horum omnium Interrogativum est, *Quid? Wo durch?*

* *Da Adverbia ad Locum?*

4. *Huc, Isthuc, Illuc, Eo, Eodem, Isthò, Illò, Aliò, Quo, Aliquò, Nequò, Neutrò, Utròque, Quoquò, Quocunqve, Quovis, Quolibet, Quopiam, Usqvam, Nusqvam, Intrò, Foràs, Peregrè, Longè, Ultrò, Citro, Usqve.* Horum omnium Interrogativum est, *Quo? Wohin? Wohinaus?*

* *Da Adverbia Versus Locum.*

5. *Horsum, Isthorsum, Illorsum, Aliorsum, Dextrorsum, Sinistrorsum, Levorsum, Introrsum, Extrorsum, Retrorsum, Rursum, Prorsum, Sarsum, Deorsum, Quorsum, Pessum versus, Sursum versus, Deorsum versus, Quoquoversus, Quoquoversus, In- trorsus, Extrorsus.* Huc pertinet etiam *Susque deq.* Horum omnium Interrogativum est, *Quorsum? Wohinwärts? Wo gegenwärts?*

Quid

△ Quid præterea de Localibus est obser-
vandum?

I. Sunt quædam, quæ pluribus significa-
tis Localibus conveniunt. Sic, *Peregrè*, In lo-
co, De loco & Ad locum significat. *Peregrè*
absūm. *Peregrè domum redeo*. *Peregrè abeo*.
Sic, *Infernè* & *Supernè*, In loco & De loco
significant. *Usquam*, *Nusquam*, *Longè*, In lo-
co, & Ad locum. *Intus*, *Foris*, In loco & De
loco, &c.

II. Loci Adverbia quædam, suo modo
sunt primæ personæ; *Hic*, *Hinc*, *Hæc*, *Huc*, *Hor-
sum*. Quædam Secundæ: *Isthic*, *Isthinc*, *Isthæc*,
Isthuc, *Isto*, *Isthorsum*. Quædam Tertiz: *Illic*,
Illinc, *Illac*, *Illuc*, *Illo*, *Illorsum*. Quædam inde-
terminatè omnium Personarum, ut Univer-
salia, v. g. *Ubiqve*, *Ubicunqve*, *Undiqve*, *Unde-
cunqve*, *Quacunqve*, *Quocunqve*, *Quovover-
sum*; &c.

III. Nonnunquam Localia quædam Tem-
pus significant. ut: *Ibi*, pro *Tum*.⁶ *Ubi*, pro *Post-
quam*.⁷

□ IV. Inter Localia numerant aliqui eti-
am hæc.⁸ In loco, *Domi*, *Ruri*, *Humi*, *Belli*, *Mili-
tizæ*. Et Propria, ut, *Athenis*, *Romæ* &c. Ad lo-
cum, *Domum*, *Rus*, *Humum*. Et Propria, ut *A-
thenas*, *Romam*, &c. De loco, *Domo*, *Rure*, *Hu-
mo*. Et Propria, ut, *Athenis*, *Roma*, &c. Sed ma-
lunt pleriqve hæc inter Nomina relinqui, deq;
eorum constructione, ut de Nominum Syn-
taxi agunt.

△ De Adverbia Loci Indefinita?

Ex omnibus speciebus Adverbiorum Loci,
quædam

6.

7.

8.

qvædam Indefinita dantur. *ut, Procul, Longè, Præpe, Alibi, Alicubi, Ubiubi, Ubicunqve, Alicunde, Undelibet, Aliqua, Quacunqve, Aliquo, Quocunqve, Aliorsum, Quoqveversus, &c.*

II. TEMPORIS.

* *Quotuplicia sunt Adverbia Temporis?*

Duplicia. Qvædam significant speciem Temporis magis qvoad Terminum; qvorum Interrogativum est, *Quando?* Qvædam magis Durationem; qvorum Interrogativum est, *Quamdiu?* Δ Adduntur etiam Indefinita.

† *Quotuplicia sunt Adverbia, qvæ magis speciem Temporis qvoad Terminum significant?*

Triplicia: Alia Præsentis, alia Præteriti, alia Futuri Temporis.

† *Da Adverbia Præsentis Temporis.*

Hodie, Nunc, Iam, Modo, Jetztund / Impresentiæ, vor dieses mal.

I. † *Da Adverbia Præteriti Temporis.*

Heri, Dudum, Jamdudum, Jamdum, allbereitt / Pridem, Antea, Modo, Neulich / Nuper, Abhinc, Antebac, Adhuc, Pridie, Nudiustertius, Nudiusquartus, &c. Olim, Vorzeiten / Aliquando, Qvondam, Usqve.

† *Da Adverbia Futuri Temporis?*

Cras, Perendie, Postridie, Mox, Brevi, Deinde, Deinceps, Dehinc, Postea, Postbac, Olim, mit der zeit / Aliquando, Qvondam, Usqve.

† *Da Adverbia qvæ magis Durationem significant.*

Semper

Semper, Perpetuo, Usque, Aeternum, Aetatem, Diu, Lamdiu, Aliquandiu, Paulisper, Aliquantisper, Modicum, Pusillum.

△ *Da Adverbia Temporis Indefinita.*

Aliquando, Bisweilen, Subinde, ³ Interdum, Quoad, Unquam, Nunquam, Nondum, Confestim, Protenus, ⁴ Continuo, Extemplo, Statim, Cito, Aetutum, Repente, Semper, Usque, Raro, Mane, Vesper, Opportune, Tempestive, Tempori, Commodum, Quum, Quando, Si quando, Quandoque, Tum, Tunc, Modo, ⁵ Nunc, Paulisper, Aliquantisper, Donec, Donicum.

3.
4.
5.

III. NUMERI.

* *Da Adverbia Numeri.*

Semel, Bis, Ter, Quater, Quingies, Sexies, Septies, Octies, Novies, Decies, Undecies, Duodecies, Tredecies, Quatuordecies, Quindecies, Sedecies & Sexdecies, Septendecies, Octodecies, Novendecies, Vicies vel Vigies, Vicies semel, Vicies bis, &c. Tricies, vel Trigies, Quadrages, Quingages, ¹ Sexages, Septuages, Oetogies & Oetuas, Nonages, Centies, Ducenties, Trecenties, Quadringenties, Quingenties, Sexcenties, Septingenties, Oetingenties, Noncenties, Millies, ² Millies millies, Toties, Quoties, Multoties, Aliquoties, Sape, ³ Raro, Rursus, Iterum, Tertium, ⁴ Quartum &c.

I.
2.
3.
4.

Horum Interrogativum est, Quoties? Wie oft?

IV. MA-

antur. at, Procul, Longe
 Abibi, Ubicunque, in
 qua, Quocumque, Alio
 Quaquevis, &c.
 EMPORIS.
 Adverbia Temporis?
 dam significant specu
 id Terminum; quon
 yando? Quendam
 m Interrogativum
 ar etiam Indefinita
 rha, qua magis specia
 Terminum fi-
 or?
 resistentis, alia Præter
 tentis Temporis.
 Mode, Secundum, Intra
 l.
 teriti, Temporis.
 adum, Jamdudum, Al
 do, Neulich, Nuper, A
 ridie, Nudius tertium
 Vorzeiten, Aliguo

nturi Temporis?
 ridie, Mox, Brevis
 Postea, Postquam, Ob
 Quondam, Usque
 agis Durationem
 An?

IV. MAGNITUDINIS.

* *Longè, Latè, Breviter, Prolixè, Profundè, Cras-
sè, Alitè, Finitè, Infinitè, Indefinitè, &c.* Horum
Interrogativum est, *Quantum?* vel *Quous-
que?* *Wie weit? wie fern? wie lang? &c.* pro
materia subjectæ ratione.

V. QUANTITATIS in Genere.

* *Multum, Parum, Aliquantum, Modicum, Pu-
sillum, Nimum, Plurimum, Minimum, Parum,
Valdè, Quoad, Satis.* Item, *Brevi.* Horum Inter-
rogativum est, *Quantum?* *Wie viel? wie gros?
wie Seer?*

1.

VI. QUALITATIS.¹

* *Ita, Sic, Aliter, Secus, Pulchrè, Doctè, Fortiter,
Viriliter, Benè, Malè, Subitò, Omnino, Strictim,
Punctim, Casim, Raptim, Furtim, Tractim, Cali-
dè, Frigidè, Vicissim, Invicem, [i. e. per vices] Con-
trà [i. e. contrario modo] Susq; deq; [nisi Locali-
ter accipias] &c.* *Qualiter, Qualitercunque,
Utcunque, Qualiterqualiter.* Horum omni-
um Interrogativum est, *Quomodo?* *Wie? wie-
cher gestalt?*

VII. SIMILITUDINIS.

2.

* *Quasi,² Ceu, Sic, Ut, Uti, Sicut, Sicuti, Velut, Ve-
luti, Tanquam, Prope, Æque, Prout, Perinde, Ac si,
Præterpropter, Quomodo, Quemadmodum, I-
tem, Itidem, Ita.³*

3.

4.

VIII. INTENDENDI.⁴

* *Valdè, Profsus, Nimum, Admodum, Omnino,
Penitus, Ades, Per in compositione, Perpulchrè
Peropus, Perquam, Sanequam, Nimiquam, Tam,⁵
Eo seer / *Quam, wie seer / Ut admirativam, Ma-
gnopere**

5.

guperi, Maxime
Magnopere.
Feni, Prope, Et
non, & similia. I

* Senon, Paul
je, Propemod
Quasi. Et De
ranger, Clari
puscule, Bel

* Saltem, Me

* Magis, Min
Præcipue, Inp
Perinde, Pro
me, Peflon, a
Adverbiaque
cant, si ve C
mam habeat

* Scilicet; Na

* Fosse, Fosfa
Fos; Fosfi, Ut
II

* Horum alie

quationem, An
Urani? Ne? &
Novæ; Necesse? N

Alia de Cauli
[Quar; & Qu

Alia de Cauli

[Quar; & Qu

[Quar; & Qu

gnoperè, Maximopere, Summopere, Tantopere, Quantopere, Vel, 7 Etiam. Huc pertinent 8 & 7.8. Penè, Propè, Propemodum, Ferè, Fermè, Tantum non, & similia. Item Maestè, 9 Efflictim, Impensè.

IX. REMITTENDI.

* Sensim, Paulatim, Pedetentim, Aegrè, Vix, Propè, Propemodum, Ferè, Fermè, Penè, Aliquantū, Quasi. Et Deminutiva, Paululum, Paulò, Parumper, Clanculum, Longiusculè, Meliusculè, Sapiusculè, Bellè, Tantumnon, Modonon, & c.

X. MINUENDI.

* Saltè, Minimum, At, Certè, Vel.

XI. COMPARANDI.

* Magis, Minus, Tam, Sò wol, Quam, Als wol, Precipue, In primis, Prasertim, Tanquam, Aqvè, Perinde, Proinde, Eò, Quo, Tanto, Quanto, Optimè, Pessimè, Minime, Plurimum & c. Et omnia Adverbia, quæ collationem actionum significant, 1 sive Comparativi sive Superlativi formam habeant.

XII. ELEVANDI.

* Scilicet, 2 Nimirum, Videlicet, Susquedeq; 3 2.3.

XIII. DUBITANDI.

* Forsan, Forsitan, Fortassis, Fortass, Fortassean, Fors, 4 Forsit, Utrum, An, Num, Necne, Ne. 4-

XIV. INTERROGANDI.

* † Horum alia quærunr de Existèntia, per quæstionem, An sit? Num? Nunquid? An? En? 1. Utrum? 2 Ne? & Nam? Enclitica: Sic Anne? 2. Nonne? Necne? Numnam?

Alia de Causa. Cur? 3 Quare? Quamobrem? 3. [Quare; & Quam ob rem] Quapropter? Quid? Quid-

DVERBIO.
NITUDINIS.
Prolixè, Profundè, Cui
Indefinitè. Et. Horu
Quantum? vel Qu
semit? nielang? &c.
ove.
ITATIS in Genere.
ligantionè, Modicè,
imum, Minusim, Pa
Item, Brevis. Horu
nem? Wie viel? wie
LITATIS.
alebre, Doctè, For
bitio, Omnino, Str
Eucrim, Tractat
nem, [i.e. per vici
Susq; deq; [nisi Lu
aliter, Qualiteram
aliter. Horum
Quomodo? W
ILITUDINIS.
Sicut, Sicuti, Velut
Prout, Pericut
do, Quænam
ENDENDI.
Admodum, Om
compositione, For
nem, Nisi, quom
illi admirati

Quidita? Curnon? Quidni?

Alia de Loco. *Ubi? Utrubi? Quo? Utro? Unde?*

Qua? Quorsum?

Alia de Tempore. *Quando? Quoad, Quousque? Quamdiu?*

Alia de Numero. *Quoties? [antiquis Quotiens?]*

Alia de Quantitate. *Quantum? Quantulum?*

Alia de Qualitate. *Quomodo? Qui? Qualiter?*

Alia de Intensione. *Quam? Quanto opere?*

ΔNOTA. Si non interrogant hæc Adverbia, tunc sunt aut Infinita: *ut, Nescio, ubi Frater sit. Videbo feceritne. Nescio quare fecerit. Nescio quo vadas. Dic quid sit. aut Relativa. Ubi est thesaurus tuus, ibi est cor tuum.*

XV. AFFIRMANDI.

- * *Ita, Etiam, Sic, Certè, Profectò, Verè,*
 4. *Revera, Reapse, Omnino, Imò, ⁴ Quidni, Scilicet, Videlicet, Quippe, Nempe, ⁵ Nimirum,*
 5. *Planè, Maximè, Ne, ⁶ Sanè, Quidem, Equidem.*

XVI. NEGANDI.

1. * *Haud, ¹ Non, Neque, Nequaquam, Haudquaquam, Minimè, Nullatenus, Neutiquam, Nihil, ² [pro Non.] Item, Ne, & Nec, ³ quæ pariter extenuant & negant. Item illa, quæ Linacer Adverbia Negate Solitudinis appellat. *ut: Non solum, Non tantum, Non modo, Nedum.**

XVII. DEMONSTRANDI.

1. 2. * *En, ¹ Ecce. Et Hem, ² interdum apud Comicos.*

XIIX, Ju-

* Na, Profectò
 men. Et Ethnica
 Veterum occurrit
 Hircule, Hircule,
 juu, Mc-Dius Fidi

* Eia, Age,
 Quin, Cedo.

* Uli, Uliman

* Si, Sodes, S

* Sane, Saneque

* Ne, Nequaquam

* Qua, Quare

* Imò, Quare

* Fracque, Impet
 tius, Imò, Neque

* Solum, Tantum
 tumoda, Solum

* Fracque

* Sane, Saneque

5. * *Seorsum*, ⁵ *Separatim*, *Privatim*, *Secreto*, *Divise*, *Divisim*, *Secus*, *Aliter*, *Sigillatim* vel *Singulatim*, *Bipartito*, *Bifariam*, *Trifariam*, *Quadrifariam*, *Multifariam*, *Onnisariam*, *Simpliciter*, *Dupliciter*, *Tripliciter*, *Multipliciter*, *Ostiatim*, *Viritim*.

XXIX. CONGREGANDI & COMITANDI.

6. * *Simul*, *Unà*, ⁶ *Pariter*, *Collectim*, *Summatim*, *Gregatim*.

XXX. ORDINIS.

- * *Primò*, *Secundo*, *Tertio*, *Postremo*, *Ultimò*, *Deinde*, *Deinceps*, *Antea*, *Postea*, *Præterea*, *Denique*.

XXXI. EVENTUS.

7. * *Fortè*, *Fortuito*, *Forte fortuna*, *Casu*. ⁷ *Huc pertinent &*, *Frustra*, *Nequicquam*, *Invanum*, *Incassum*, *Certè*, *Exactè*, *Præcisè*, ⁸ *Adamussim*.
8. □ *Atque hæ sunt præcipuæ Adverbiorum Significationes, ad quas cætera omnia commodè referri possunt.* ⁹
- 9.

CAPUT IV.

DE FIGURA ADVERBIORUM.

* *Quot sunt Figure Adverbiorum?*

1. *Duæ*: ¹ *Simplex, ut, Prudenter, Diu.* & *Composita, ut, Imprudenter, Iamdiu.*

□ *Cum quibus Partibus componuntur Adverbia?*

I. *Cum*

ADVERBIO.

DE ADVERBIO.

I. Cum Nominibus. ut, *Dextrorsum, Sinistrorsum, i. e. Dextram, Sinistram versus; Actutum, ex Tum & Actu, auff frischer fact.*

II. Cum aliis Adverbiis. ut, *Quousque, Sicut, Tantummodo.*

III. Cum Præpositionibus. ut, *Fabre, Af-fabre, Infabre, Per diu, Inter diu, Inibi, Deinde, Perinde, Subinde, Adhuc, Abhinc, Dehinc, De-repente, Quoad.*

IV. Cum Conjunctionibus, censente Prisciano. ut, *Sicubi, Necubi; Sicunde, Necunde, Si quando, Ne quando, Nun quando.*

V. Cum syllabicis Adjectionibus. *Que, ut, Ubique, Undique, Quandoque. Nam, ut, Ubinam, Quoniam. Dem, Ibidem, Indidem. Vis, Ubivis, Quovis. Libet, Quolibet, Qualibet, Undelibet. Cunque, Ubicunque, Undecunque, Quandocunque, Utcunque. Cine, Huccine? Siccine?*

VI. Ex diversis partibus aliis. *Quamobrem, Quare, Quemadmodum, Obviam, Illicet, Scilicet, &c.*

CAPUT V.

DE COMPARATIONE AD-verbiorum.

Qua Adverbia Comparantur?

*I. Orta à Nominibus Adjectivis Compara-bilibus, Comparativum in US, ¹ Superla-tivum in ME formando. ut,

P a

Forti-

arum, Privatim, Sen-
us, Aliter, Sigillatim
Bisariam, Trisariam,
riam, Omisariam, Sim-
pliciter, Multipliciter
NGREGANDI & Co-
ITANDI.
Pariter, Collectim, &
ORDINIS.
Tertio, Postremo, &
utca, Postea, Præter-
EVENTUS.
orte fortuna, Cæsi-
Negligentiam, In-
te, Præcise, ³ Adam-
præcipue Adver-
quas cætera omni-
t.
UT IV.
RA ADVER-
orum.
gura Adverbiorum
Prudenter, Dis-
Imprudenter, In-
Partibus componantur
Adverbia?

	<i>Fortiter</i>	<i>Fortius</i>	<i>Fortissime.</i>
	<i>Doctè</i>	<i>Doctius</i>	<i>Doctissime.</i>
	<i>Benè</i>	<i>Meliùs</i>	<i>Optimè.</i>
	<i>Malè</i>	<i>Peius</i>	<i>Pessimè.</i>
	<i>Parum</i>	<i>Minus</i>	<i>Minimè.²</i>
2.	<i>Penitus³</i>	<i>Penitius</i>	<i>Penitissime</i>
3.	_____	<i>Magis</i>	<i>Maximè.</i>
	_____	<i>Ocius</i>	<i>Ocissime.</i>
	<i>Nuper</i>	<i>Nuperius</i>	<i>Nuperrimè.</i>
	<i>Validè</i>	<i>Validius</i>	<i>Validissime.</i>
	<i>per Sync. Valdè, Valdiùs</i>		_____
	<i>Serò</i>	<i>Serius.</i>	_____

Et quod à Substantivo *Tempus* descendit,

4.	<i>Tempori</i>	<i>Temporius⁴</i>	_____
----	----------------	------------------------------	-------

† II. Qvædam etiam à Nominibus non derivata, sed Primitiva. *ut:*

	<i>Sepè</i>	<i>Sapiùs</i>	<i>Sapissime.</i>
	<i>Diu</i>	<i>Diutiùs</i>	<i>Diutissime.</i>
5.	<i>Propè⁵</i>	<i>Propiùs</i>	<i>Proximè.</i>
	<i>Penè</i>	_____	<i>Penissime.</i>
	<i>Satis</i>	<i>Satiùs</i>	_____
	<i>Secùs</i>	<i>Seciùs</i>	_____

DE

DE P

QUID

Prepo
dum ut Arri
quod aliquan
cat. ut, Sum
tur ad² Mus

* Q
Duplices:
biles.

DE PR

* Q
Qz separa
quid significat

* Q
Trifariam:
qvædam Ablat
sum.

DE PRÆPOSITIONE.

CAPUT I.

QVOD PRÆPOSITIO, & Quotuplex.

* Quid est Præpositio? 1

Præpositio est pars Orationis, propemodum ut Articulus Verbo Nomen adjungens, quod aliquam facti circumstantiam significat. *ut, Sum in Schola. Venio è templo. Non datur ad² Musas currere lata via.*

* Quotuplices sunt Præpositiones?

Duplices: aliæ Separabiles, aliæ Inseparabiles.

CAPUT II.

DE PRÆPOSITIONIBUS Separabilibus.

* Quæ Præpositiones sunt Separabiles?

Quæ Separatim extra Compositionem aliquid significant. *ut, Ad, Apud, A, Ab, De, &c.*

* Quomodo dividuntur Separabiles?

Trifariam: Quædam regunt Accusativum; quædam Ablativum; quædam utrumque Casum.

P 3

Quot

* Quot Præpositiones Separabiles regunt
Accusativum?

1. Triginta. ¹ *Ad, Apud, Ante, Adversus vel Adversum, Cis, Citra, Circum, Circa, Circiter, Contra, Erga, Extra, Inter, Intra, Infra, Juxta, Ob, Penes, Per, Ponè, Post, Præter, Prope, Propter, Secundum, Secus, Supra, Trans, Versus, Ultra*

* Quot Præpositiones Separabiles regunt
Ablativum?

2. Septendecim. ² *A, Ab, Abs, Absque, Cum, Clam, Coram, De, E, Ex, Pro, Præ, Palam, Procul, Simul, Sine, Tenus.*

* Quot Præpositiones Separabiles regunt
utrumque Casum?

3. Quatuor: ³ *In, Sub, Super, & Subter.*

† Quid de Præpositionibus Separabilibus in genere est notandum?

- I. Quando Præpositiones amittunt Casus, aut cum aliis Præpositionibus sine casu junguntur, fiunt Adverbia. ⁴ *ut, Multis post seculis. Eorum vitam ac mortem juxta aestimo. Salust. Non seges est infra, non vinea culta, Tibull. Ad meridiem versus. Procul à Jove.*

- II. Significationis Præpositionum mirarietas est, ⁵ etiam cum iisdem Casibus: quæ usu legendi & scribendi, potius quàm Regulis, addiscenda est.

III. Præpositiones in Compositis plerumque suam significationem retinent. *ut, Nob-*

ut, Antecedo, P
mori, Detrabo, Ex
ut, Superstans, Su

IN, cum No
composita, Pr
sua, Iniquus, In
Infandus. C

ut, Infringo, v
Infractus, i
PER, ⁷ aug

ut, Percharus, i
etiam privat. u

Retinevit Clau
hat. Perjurus.

SUB, minus
Subidea.

DE & EX,
nem. ut, Deam

elamo, Exagger
meni, Depone, i
cum Verbis inte
personam signif

C.

DE PRÆ
I

* Quæ Præpo
Quæ tantum in

eo, Antecedo, Perficio, Transeo, Avius, Amens, Detrabo, Exhaurio, Ingredior, Insum, Subeo, Superstruo, Subterfugio.

△ Sed

IN, cum Nominibus aut Participiis per se composita, Privationem significat. ut, Iniusus, Iniquus, Indoctus, Intemeratus, Inburnatus, Infandus. Cum Verbis interdum intendit, ut, Infringo, valdè Frango. Hinc Participium Infractus, i. e. valdè fractus.

6.

PER, 7 auget Compositionem Simplicis. ut, Percharus, Pervigil, Perfero. Interdum etiam privat. ut, Perfidus, qui est sine fide. Der Treue und Glaube durch den Bauch gestochen hat. Perjurus, qui est sine juramento & jure.

7.

SUB, minuit significationem. ut, Subristis, Subrideo.

DE & EX, interdum auget significationem. ut, Deamo, i. e. valdè amo; Demiror, Exclamo, Exaggero. Interdum privant. ut, Demens, Depono, Exos, Exangvis. DE quoque cum Verbis interdum motum ad locum vel personam significat. ut, Defero, Deduco.

CAPUT III.

DE PRÆPOSITIONIBUS

Inseparabilibus.

* Quæ Præpositiones sunt Inseparabiles ?

Quæ tantum in Compositione reperiuntur;

P 4

extra

extra Compositionem verò nihil significant. Suntq; * Septem: *An vel Am, Di vel Dis, Ne, Re, Se, Ve, Con.*

† Quid significant hæ Præpositiones in Compositione?

1. AN, ¹ olim Separabilis erat, & significabat Circum. *An terminum, pro Circum terminum.* [*Cato in origin. Orat: apud Macrob. I. Sat. 14.*] atq; inde *Anus & Annulus* [*eidem Catoni ibidem*] deducitur. Sic *Anfractus, Ancisus, Anquiro.*
2. 3. Ante Labiales ² literas, N transit in M, ³ *Amputo.* Interdum & B ⁴ inferitur sequente vocali. *Ambio, Ambedo, Ambarvalia.* Quæ tamen potius sunt ex antiqua Præpositione *Ambe.*
4. DI vel DIS ⁵ notat divisionem in duas vel etiam plures partes. *ut, Disseco, Diffindo, Dirumpo, Dispicio.* Interdum privat. *ut, Difficilis, Diffido.*
5. NE, ⁶ significat privationem. *ut, Nefas, Nefastus, Nefrens.*
6. RE, significat Rursus. *ut, Rélego.* Vel Retorsum, *ut, Respicio.*
- SE, notat Scorsum. *ut, Secedo.* Interdum privandi vim habet. *ut, Securus, i. e. sine curis. Secors, quod & Socors, i. e. sine corde seu prudentia, der kein Herz oder Verstandt im Zeite hat.*
- VE, significat Privationem. *ut, Vecors, sine corde & prudentia. Vesanus, i. e. sine sanitate.*

DE P
 122. scilicet. Ve
 per conspici
 pter. Gell. lib. 5.
 CON, nota
 Consecta, Com
 Contra. ut. C
 N, ut Caleste

DE
 qvarum

Δ Sine

Sunt quæ
 à Nominib
 cis; Secunda
 Vel à Ver
 versor.

Vel à Scip

In.

Vel ab Adr

cis; ut, Di vel

ex quo pro dicit

pro quo.

Δ Sine

Unica At

mnes Simplic

rate, heillose. *Vegrandis, i. e. parum grandis, & per consequens Parvus. Vejovis, i. e. impotens Jupiter. Gell lib. 5. cap. 12. Ovid. lib. 3. Fast.*

CON, notat Cum vel Simul. ut, *Conjungo, Connecto, Compono, Comburo.* Nonnunquam Contra. ut, *Contendo.* Ante Vocalem amittit N, ut *Coalesco, Cœo, Coincido, Cooperio.*

7.

CAPUT IV.

DE PRÆPOSITIONUM
quarundam Derivatione & Com-
positione.

Δ *Suntne omnes Præpositiones Primitivæ, an quædam etiam Derivatæ?*

Sunt quædam Præpositiones Derivatæ, Vel à Nominibus. ut, *Circa, Circum, Circiter, à Circus; Secundum, à Secundus.*

Vel à Verbis. ut, *Adversus, Adversum, ex Adversor.*

Vel à Seipsis. ut, *Extra, ab Ex; Intra, ab In.*

Vel ab Adverbiis, aut Præpositionibus Græcis. ut, *Di vel Dis, ex δις vel δύς; i, pro y. An, ex ἀν, pro ἀνά; Ambe in Compositione, ex ἀμφί, pro ἀμφί.*

Δ *Suntne omnes Præpositiones Simples, an quædam etiam Compositæ?*

Unica Absque composita est. Reliquæ omnes Simples. Nam si aliàs Præpositiones

REPOSITIONE

onem verò nihil fingit
An vel Am, Di vel Du

Præpositiones in
Compositione?

Separabilis erat, h

An terminantur.

[Cato in origin.

Sat. 14.] atque in

eisdem Catonis ibidem

infractus, Ancus, de

erac, N transiunt in

B+ inferitur sequit

, Ambarvalia.

antiqua Præpo

at divisionem in d

ut, Dissoco, Dissol

terdum privat. ut, d

privationem. ut, d

ursum. ut, Relega

o.

um. ut, Secedo. Im

ut, Securus, i. e. p

ors, i. e. sine curv

oder Verstund

Privationem. ut, p

ia. Vesanus, i. e. p

nes inter se componuntur, *ut, Insuper, Desuper*; non amplius Præpositiones manent, sed Adverbia fiunt. Nota etiam *Ex adversum*.

DE CONIUNCTIONE.

CAPUT I.

QVĪD CONIUNCTIO, ET
QVÆ EJUS ACCIDENTIA.

* Quid est Coniunctio?

- Coniunctio est pars Orationis, quæ superioribus sententiis¹ aut partibus subinde alias annectit. *ut, Nox, &² Amor, Vinumq̄, nihil moderabile svadent. Ovid. lib. 1. Amor. el. 6.*

† Quot accidunt Coniunctioni?

Tria: Figura, Significatio,³ & Ordo.

3.

CAPUT II.
DE FIGURA CONIUNCTIONUM.

* Quot sunt Figure Coniunctionum?

Duæ: Simplex. *ut, Nam, Ideo, Si, Enim.*
& Composita. *ut, Namque, Ideoque, Siquidem, Enimvero.*

CAP.

CAPUT III.

DE SIGNIFICATIONE SEU
Potestate Conjunctionum.

* Quot sunt Significationes Conjunctionum?

Significationes Conjunctionum variae sunt. Praecipue autem sunt duodecim: Copulativa, Disiunctiva, Electiva, Adversativa, Concessiva, Conditionalis, Exceptiva, Explanativa, Causalis, Conclusiva seu Ratiocinativa, Ordinis seu Continuativa, & Completiva.

* Da Coniunctiones harum Significationum.

I. Copulativa¹ sunt, *Et, Que, Quoque, Ac, Atque, Etiam, Simul, Cum, Tum, Item, Itemque, Quinetiam, Sedet, Adeo* [pro Etiam.] Quo referuntur etiam, *Nec, Neque, Neu, Neve.*

1.
2.

II. Disiunctiva³ *Ve, Vel, Aut, Sed Contradictum/ Seu Sen, Sive Sive.*

3. 4.

III. Electiva⁵ *Quam, Ac, Atque.*

5.
6.

IV. Adversativa⁷ *At, Sed Uber, Atque, Atque, Autem, Verum, Verò, Verum enimvero, Interea, Interim, Tamen.*

7.

V. Concessiva⁸ *Etsi, Etiam si, Tamen si, Quamquam, Quamvis, Licet, Ut, Quidem, Equidem, Sandè, Saltem.*

8.

VI. Conditionales¹⁰ *Si, Sin, Ni, Nisi, Non nuch/ Siquidem, Atado, Nux/ Dum, Dummodo, Quodsi, Quoad, Quatenus, Alioqui, Cateroqui, Alias.*

9.
10. 11.

VII. Exce-

12. VII. Exceptivæ, ¹² Nisi, ohne nur / Praterquam, Extraquam.
13. VIII. Explanativæ, ¹³ Seu, Sive, Vel, Scilicet, ¹⁴ Videlicet, Nempe, Quippe, Nimirum, Et, ¹⁴ Que. Ut, Puta, Utpote.
14. IX. Causales, ¹⁵ Nam, Namque, Enim. Et enim, Quia, Quòd, Quoniam, Quando, Quandoquidem, Quandoque, Si, Siquidem, Quippe, Ideò, Propterea, Quum, Postquam, Ut, Ne, Quò, Quominus, Quin, Enimverò. ¹⁶
15. X. Conclusivæ seu Ratiocinativæ, ¹⁷ Ergò, Ideò, Igitur, Idcirco, Quapropter, Proinde, Quamobrem, Quare, Itaque, Propterea, Quocirca. Utiqve.
16. XI. Ordinis seu Continuativæ, ¹⁸ Insuper, Postea, Postquam, Denique, Deinde, Deinceps, Præterea, Tum, Item, Primum, Primo, Secundo, Ultimo, Postremo, Porro, Ceterum, Ad hoc, Adhuc.
17. XII. Completivæ, ¹⁹ Nam, Ne, Ergò, Igitur.

CAPUT IV.

DE ORDINE CONIUNCTIONUM.

* Quotuplex est Ordo i Coniunctionum in oratione?

Triplex: Præpositivus, Postpositivus, & Communis seu Indifferens.

* Quæ Coniunctiones sunt Præpositivæ?

Quæ

Quæ in oratione tantum præponuntur. 2.
ut, Nam, Quare, Ac, At, Ast, Nec, Si, Quin, Ni-
si, Sin, Seu, Sive, Verum.

* Quæ Coniunctiones sunt Postpositivæ? 3

Quæ in oratione tantum postponuntur. 4
ut, Que, Enim, Autem, Quoque, Verò.

* Quæ Coniunctiones sunt Communes seu
Indifferentes?

Quæ indifferenter, 5 aliàs in oratione
præponuntur, aliàs postponuntur. ut, Ergò, I-
gitur, Itaque, Quoniam, Tamen, Nam Comple-
tivum.

DE INTERJECTIONE.

* Quid est Interjectio?

Interjectio est pars Orationis, quæ pro-
pmodum non est dictio, sed plerumque 1 So-
nus inconditus, animi affectionem signifi-
cans. ut: Papa, Vab, Hui, Ab, Prob.

† Quot accidunt Interjectionibus?

Unum, nempe Significatio.

† Quot sunt genera Significationum Inter-
jectionis?

Totidem ferè, quot affectus animi, aut in-
de provenientes corporis & vocis gestus.

* Recense præcipuas 2 Significationes inter-
jectionum? 2.

Interjectionum aliæ sunt,

A miran-

CONIUNCTIONE

va. 12. Nisi, obsequitur. Pa-
am.

anativæ, 13. Sen, Sen, Pa-
Nempe, Quippe, Numquam
prope.

s, 14. Nam, Namque. Etenim
d, Quoniam, Quia, Quod
loque, Si, Similiter, Quia
Quam, Postquam, Ut, Quia
Enimvero.

seu Ratiocinativa
circò, Quapropter, Quia
Itaque, Propere.

Continuativa,

n, Denique, Denique
Item, Primum, Primum
emò, Porro, Caterum

va, 19. Nam, Ne, Ergo

UT IV.

NE CONIUN

tionum.

Ordo 1 Coniunctionum in
oratione?

trivus, Postpositivæ
indifferens.

tionum sunt Præpositivæ

- Admirantis, *Papa, Vab, Hui, Hem.*
3. Approbantis vel Laudantis, *Euge, ³ Eia, Ma-*
 4. *Etè, ⁴*
- Comminantis, *Va, Hem.*
- Dolentis, *Va, Heu, Eheu, Hei, Au, Ab, Prob,*
 5. *O, ⁵ Ha, Jò.*
- Metuentis, *Atat.*
6. Indignantis, *Hem, Ehem, Vab, ⁶ Hau, Ob, O,*
 7. *Prob. ⁷*
- Gaudentis, *Evax, Iò, Hò, Evohe, Iu.*
8. Irridentis, *Hui, Vab, Hem, ⁸ Eia.*
- Ridentis, *Ha, ha.*
- Lacrimantis, *Hei, Hoi, Ob, Obe obe.*
- Blandientis, *Eia, Sodes, Sis.*
- Exclamantis, *O, Adeò.*
- Vocantis, *O, Heus, Eho.*
- Revocantis, *Eia (Plaut. Casin. 3. 6.)*
- Respondentis, *Hem, Ehem.*
3. Fastidientis, *Apage, ³ Ohe, Phy.*
9. 1. Silentium præcipientis, *Au, St, ⁹ Bat, Pax,*
Ho.

□ Atque hæcenus de Etymologia, hoc est, de Singularum Partium Orationis discrimine ac Proprietate. Sequitur Syntaxis, de qua deinceps agemus.